

קלקראת שבת מלאכתא

Dirshu

דרשן ד' ועוזן

קרן עולמית לחיזוק
ועידוד לימוד התורה

אוגדן עלוני השבת

פרשת קרח

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 333

פנינים לפרשת קרח

מצא הגבאי מקום לגבות את חובו מאותו בחור שובב, אבל הבחור לא היה בטלן. הוא החליט ללמד את הגבאי לקח, ופנה 'להלשין' עליו בקודש פנימה אצל הרבי רבי שיע'לה מבעלזא...

הגאון רבי חיים שמרלר שליט"א עם סיפור ששמע מפיו של כ"ק מרן אדמו"ר ממכנובקא שליט"א, ומוסר ההשכל שהסיפור הזה מלמד אותנו

Yaakov Naumi/FLASH90

יעקב א. לוסייגמן

"וְשִׁמְרָתֶם אֶת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ" (במדבר י"ה, ה')

לא פעם כשאנו שומעים סיפורים ועובדות מצדיקי הדורות הקודמים, נופלת עלינו חולשה נוראה: ראו מה בינינו ולבינם, הם היו שרפי מעלה, שראשם הגיע השמימה וכל כולם היו אש להבה היוקדת ביקוד יקוד קודש, ואילו אנחנו... קרוצים מחומר, גושים של בשר ודם, מלאים גאווה ותאוה, ואין אנו יכולים אפילו לגרד את העפר עליו דרכו כפות רגליהם של קדושים וטהורים אלו.

מה לנו כי נתאמץ בכלל. איך אנחנו יכולים בכלל להידמות אליהם? האם הלימוד שלנו שווה משהו? האם לתפילות שלנו יש בכלל ערך לעומת התפילות הנוראות והנשגבות של אותם אנשי קודש?

ביקשנו מהגאון רבי חיים שמרלר שליט"א, רב בית המדרש 'היכל צבי' - צאנז, בירושלים, וממריביצי התורה בדורנו, שישב על תמיהה נוראה זו, והוא במתק לשונו המפורסם פתח בסיפור מעשה:

"את הסיפור הזה זכיתי לשמוע מפיו של כ"ק מרן אדמו"ר ממכנובקא שליט"א, מספר הגר"ח שליט"א.

"בבית מדרשו של הרבי הקדוש רבי יהושע מבעלזא, המכונה בפי חסידי בעלזא 'המיטעלער רב' (אדמו"ר האמצעי), היה נוהג שמי שהיה בא ללמוד בליה בבית המדרש, היה פונה אל הגבאי, והלה היה מעניק לו נר שעווה קטן, שיוכל להניח בסמוך לגמרא, ולהגות בה למרות החשיכה השוררת בחוץ.

"חשמל כמוכן עוד לא היה בזמנם, והנרות הללו היו מצרך חיוני והכרחי, ובלעדיהם לא היה אפשר ללמוד בליה".

נר של זהב

"ויהי היום, או בעצם היה זה לילה, ואחד מבחורי הקהילה הגיע לבית המדרש, כשעז חפצו ללמוד תורה. אלא שלאותו בחור היה כנראה איזה דין ודברים קודם עם הגבאי הממונה על חלוקת הנרות, וכשהוא בא לבקש ממנו נר, מצא הגבאי בקעה להתגדר ומקום לגבות את חובו מאותו בחור שובב: "כלך לך לביתך", אמר לבחור, "אני לא אתן לך נר הלילה...".

הבחור כנראה לא היה ביישן וגם לא בטלן. הוא החליט ללמד את הגבאי לקח, ופנה 'להלשין' עליו בקודש פנימה. נכנס אל הרבי רבי שיע'לה מבעלזא, ואמר לו: "פלוני הגבאי אינו מוכן לתת לי נר, ואיני יכול ללמוד בגללו...".

לגבהים עצומים, עם מאמץ קטן, ופעולות שבעבר לא הצריכו מאמץ ובאמת לא נחשבו לפעולות גדולות כל כך כמו בזמנינו. ואם בזמנו של מהר"ם מבעלזא כך, בזמנינו כשירידת הדורות התדרדרה לשפל שלא שיערוהו אבותינו, על אחת כמה וכמה."

תוריד את החליפה

"ואם ישאל השואל, הרי מחשבות מהסוג הזה הם מחשבות של גאוה. אנחנו לא אמורים להסתכל על עצמנו כעל מישהו שיש לשבח ולפאר אותו על מעשיו ומאמציו. אני רוצה לענות על השאלה הזאת בווארט נפלא של הספר הקדוש ה'אמרי נועם'.

"ידוע מה שאמרו חז"ל שהקב"ה בחר לתת את התורה דווקא על הר סיני כי הוא היה ההר הנמוך מבין ההרים, ו'לענויים ייתן לחן'. לכן נבחר דווקא הר סיני, התורה נמשלה למים שהולכים למקום נמוך. "שואל ה'אמרי נועם' שאלה חזקה מאוד: אם הקב"ה רצה להימנע מגאוה ומגבהות רוח, הוא יכול היה לתת לנו את התורה במישור החוף. אולי אפילו בבקעת ים המלח. למה לתת אותה על הר בכלל? אפשר לתת במישור, בלי שום גובה וגבהות לב.

"משיב ה'אמרי נועם', שאין דבר כזה. תורה חייבת לבוא דווקא באופן של 'יגבה לבו בדרכי השם'. חייבים שיהיה מקום גבוה, לפחות מעט גבוה. בלי שיהיה קצת גובה, אי אפשר להשיג כלום. "המגיד הירושלמי רבי בן ציון ידלר היה אומר על מה שאמרו חז"ל שהתורה מרוממת את האדם ו'מלבשתו ענוה'. שאל רבי בן ציון ידלר, איזן הגדרה זאת? 'מלבשתו ענוה'? אולי מעטרתו בענוה, אולי ממלאה אותו בענוה, מה הקשר בין ענוה ללבוש?

"אלא", היה רבי בן ציון אומר, "ענוה צריכה להיות כמו לבוש. כמו חליפה. בדרך כלל אנחנו לובשים אותה, אבל כשצריך לפשוט אותה, פושטים אותה ותולים אותה על קולב בצד החדר... "כך גם הענוה. צריכים להשתמש בה כמו בבגד. כשהיא משרתת אותנו בעבודת ה', אנחנו צריכים להיות ענוים, אבל כשזה מגיע למצב של יאוש חלילה, מצב של חולשה ורפיון בעבודת ה', אז צריך לתפוס את הבחור ולומר לו, בחור'ל, תוריד בבקשה את החליפה שלך. עכשיו זה לא הזמן להיות עניו, עכשיו צריכים להתגאות קצת, עכשיו אנחנו צריכים לדעת שכל פעולה שאתה פועל, כל מאמץ שאתה מתאמץ בלימוד התורה, עושה רעש גדול בשמים, כשאתה פותח גמרא ומתחיל ללמוד, מגיע לך נר של זהב!"

הרבי שמע את הדברים, והזמין את הגבאי שיתייצב לפניו. "שמע נא", אמר הרבי לגבאי, "אתה יודע באיזה דור שפל אנחנו נמצאים? היודע אתה כמה גדול הוא היצר הרע בדורנו? אתה חושב שבחור כבזה גיל שרוצה לבוא ללמוד בבית המדרש בשעות החשכה, זה בא לו בקלות? האם אתה מבין כמה הוא נאבק ביצר הרע שניסה לפתות אותו ולכת לישון או לבזבז את זמנו בשיחה עם חברים במקום ללכת ללמוד?

"ואם כבר החליט ללמוד, היצר הוודאי ניסה לשכנע אותו ללמוד קצת בבית ולא לכתת את רגליו לבית המדרש, ובבואו הנה אמר לו היצר הנה, תראה יש שם כמה בחורים שעומדים בצד ומפספטים, אולי תצטרף גם אתה אליהם, בוודאי הם מדברים על דברים מעניינים מאוד...

"הבחור הצליח להתגבר על כל המכשולות האלו, והיצר עוד ניסה לפתות אותו שבמקום להשקיע את זמנו בלימוד הקשה של הגמרא, שיחפש לימודים קלים, שילמד קצת משניות ויאמר תהילים, אבל הוא התאזר עוז וגבורה ונאבק ביצר הרע ובה עד לכאן כדי לבקש ממך נר כי עז רצונו לשקוע בלימוד הגמרא, למרות כל הפיתויים והמניעות שמנסה היצר להערים עליו.

"אמור לי אתה", אמר הרבי לגבאי, "אחרי שבחור התאמץ כל כך הרבה, אנחנו יכולים למנוע ממנו נר? היית צריך לתת 'א' גולדענע לעכט'ל! נר של זהב היית צריך לתת לו!!!".

לפום צערא

"בסיפור הזה יש עומק רב", אומר הגר"ח שמרלר שליט"א. "לכאורה מה הבחור עשה? כלום! הוא רק רצה ללמוד קצת גמרא. כבר אלפי שנים שיהודים לומדים תורה. הוא לא כל כך מיוחד. "אבל הרבי רבי יהושע מבעלזא היתה הסתכלות אחרת! הוא מדד את התוצאה בהתאם לקושי והיגיעה שנדרשה לשם כך. דווקא בגלל שהיצר הרע גדול כל כך! דווקא בגלל שהבחור היה צריך לשבור את היצר כמה וכמה פעמים עד שהוא פתח דף גמרא, בגלל זה מגיע לו נר של זהב!

"אז נכון, אנחנו נמצאים בדור שפל. אנחנו אנשים קטנים מאוד, אבל זאת לא סיבה להישבר ולוותר חלילה וחלילה, אדרבה, זאת סיבה להתחזק והתרומם! למרות שאנחנו כבזה דור שפל, אנחנו מצליחים לפתוח את הגמרא! היש לכם מושג כמה חשובה שעה של לימוד של בחור ישיבה בן זמנינו בפני בורא עולם? הרי 'לפום צערא אגרא', ודווקא הדור השפל הזה שבו אנחנו חיים נותן לנו הזדמנות להפעיל

גליון 'לקראת שבת' יו"ל בחסות
'אמונה וחסד' דפוס וכריייה בע"מ 02-6715501

זיכוי הרבים בהפצת גליון זה
לעי"נ הרה"ח בנימין ב"ר דוד צבי רוזנטל זצ"ל
נלב"ע ר"ח אב תשע"ו

אמרתי לרבינו: מרן הגראי"ל שטיינמן אמר לי, כי בהיותו בחו"ל, זקן אחד בן שמונים ביקש ממנו ברכה, ושאלו על מה תבקש ברכה, ענהו: 'על שלום בית'. אמר לו הגראי"ל בתמיהה: 'כזה זקן ועדיין לא למדת כיצד להתנהג עם אשתך?' וכשסיפר לי זאת הגראי"ל, צחק מאד...

לקט סיפורים מההנהגה האצילית של גדולי ישראל להרבות אהבה ואחוה ושלוש ורעות

כשאנו קוראים את פרשת קרח והמחלוקת שלא לשם שמים, זה הזמן לתת מבט ולקרוק על מידותיהם האציליות של גדולי ישראל ובהנהגתם המיוחדת. בחרתי להביא בפניכם כמה סיפורים וציטוטים מיוחדים.

אתם רואים אותי ואת רבי גרשון, תוכלו ללמוד מאתנו שזה אפשרי. יכולים לשמש עשרות שנים שני ראשי ישיבות בישיבה אחת, ולחיות בשלום ובשלוה

'מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, הערכה והקשר העז השורר עשרות בשנים, בין מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, לידידו ורעו מרן ראש הישיבה, הגאון רבי ברוך דוב פוברסקי שליט"א.

לאחרונה נוהג רבי ברוך דוב לומר בהזדמנויות שונות, לפני מרביצי תורה וראשי ישיבות: "הנה אני ורבי גרשון משמשים כראשי ישיבה בפוניבז' כבר קרוב לשבעים שנה. ואני אומר לכם רבותי: מעולם! מעולם! לא היה בינינו שום סרך של קטטה, מריבה, כעס או קנאה. תמיד היו בינינו אהבה ואחוה, שלום ורעות. אדרבה, תמיד היתה הקנאה של האחד לא מהשני אלא בשביל השני. כל אחד מאתנו רוצה ומקווה לראות אך את טובו, גודלו וכבודו של השני". ובכינוס 'לב שומע' (שנת תשע"ח) אמר זאת רבי ברוך דוב ברבים והוסיף במתיקות: "אתם רואים אותי ואת רבי גרשון, תוכלו ללמוד מאתנו שזה אפשרי. יכולים לשמש עשרות שנים שני ראשי ישיבות בישיבה אחת, ולחיות בשלום ובשלוה. הנה הראיה שזה אפשרי".

(מתוך החוברת 'אדיר במלוכה')

מתוך שיחות מרתקות של הגאון רבי אליהו מן שליט"א עם מרן הגר"ח קנייבסקי זיע"א

אמרתי לרבינו: מרן הגראי"ל שטיינמן אמר לי, כי בהיותו בחו"ל, זקן אחד בן שמונים ביקש ממנו ברכה, ושאלו על מה תבקש ברכה, ענהו: 'על שלום בית'. אמר לו הגראי"ל בתמיהה: 'כזה זקן ועדיין לא למדת כיצד להתנהג עם אשתך?' וכשסיפר לי זאת רבינו, צחק מאד... -'ב'אורחות צדיקים' כתב שכמו שאדם מתנהג בן 8, כך יתנהג בהיותו בן 80. טבע קשה לשנות'.

המשיך רבינו וציין זהירות נוספת בענין השלום: 'היה יכוח בין מנוח

ואשתו, הוא אמר כי היא עקרה - ולכן אין להם ילדים, והיא אמרה שהוא עקר, והיתה ביניהם מחלוקת. המלאך בא לשלום ביניהם - ולהודיע לה כי היא עקרה, ולכן דיבר עמה ואמר לה 'הנה נא את עקרה' ולכן אמר 'נא' בלשון בקשה, כמי שאומר אל נא תריבי עם בעלך, תדעי שאת העקרה...

"ופסוק זה בא ללמד אותנו, כי הרוצה להשלים בין בעלי מחלוקת, לא יבוא אל הזכאי לומר לו אתה הצודק, שאילו היה בא המלאך למנוח, אדרבה, היה מרבה את המחלוקת, שהיה טוען אח"כ לעומתה 'אי שגם המלאך אומר כמותי'... רק יבוא אל החייב ויסביר לו כי אינו צודק, ושיודה לזכאי, ועל ידי כך יבוא השלום ביניהם. וכך היה מעשה אצל מרן החזון איש זצ"ל, שהייתה מחלוקת גדולה ומרן זצ"ל סבר כצד אחד שהוא הצודק, ושלה להודיע לה הוא שאינו צודק - שהוא אינו צודק, ולא שלח להודיע לצודק את צדקתו".

(מתוך הספר 'כל משאלותי')

לפני למעלה מארבעים וחמש שנה, היו אנשים מסוימים בב"ב שרדפו את אאמו"ר בענין המקוואות שלא נהג כמותם

הגאון הצדיק רבי חיים מאיר הלוי וואזנר זצ"ל סיפר על אצילות ומידותיו התרומיות של אביו בעל השבט הלוי: אצילותו ומידותיו

הבחור יושב בעת לימודו בהיכל הישיבה על מקומו של המשגיח, מרן הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, ואת הקליפות הניח בתוך הסטנדר של המשגיח...

את הסיפור הבא, שהתרחש לפני שנים רבות בישיבת 'חברון', שמענו מבעל המעשה", כך סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מדרשותיו: אחד הבחורים המוכשרים בישיבה, התמיד בלימודו בליל שישי, עד שעה מאוחרת. בשלב מסוים הוא הרגיש צורך להתפרק מעט, אבל כיון שלא רצה לצאת מבית המדרש, החליט לפצח קצת גרעינים באמצע הלימוד.

הבחור יושב בעת לימודו בהיכל הישיבה על מקומו של המשגיח, מרן הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, ואת הקליפות הניח בתוך הסטנדר של המשגיח... כיון שהיה מדובר בכמות גדולה, התמלא חלק נכבד מחללו של הסטנדר בקליפות הגרעינים של הבחור. בתום הלימוד, קם מיודעינו מהמקום, ולא טרח לפנות את הקליפות מתוך הסטנדר. ויהי למחרת, בתפילת שחרית של יום שישי, מגיע רבי מאיר זצ"ל להיכל הישיבה, ופותח את הסטנדר, ממנו נופלות כל הקליפות... המשגיח תפס מיד מה קרה כאן, וכיצד הגיעו הקליפות אל הסטנדר שלו, אבל לא ידע מי עשה זאת.

בליל שישי הבא, החליט המשגיח להציץ לבית המדרש, ולראות מי יושב על מקומו. הוא אכן עשה זאת, וראה את הבחור, והבין שהוא זה שהטיל את הקליפות.

במקביל, גם הבחור הבחין בכניסתו של המשגיח להיכל הישיבה, ותפס שר' מאיר עשה זאת כדי לבדוק מי-הוא זה ואי-זה הוא שלא התבייש להעמיס את הגרעינים בסטנדר שלו...

הבחור, שמלבד היותו כשרוני, ניחן גם בשכל ותבונה, החליט, אפוא, שבמקום שהמשגיח יגש אליו ויגער בו, הוא ישתפר בעצמו, ייקח את עצמו בידים, ויטיב את דרכיו.

עברה יממה נוספת, ובליל שבת עוברים כל הבחורים ואומרים גוט-שאבעס למשגיח. בחברון, כך ידעו הכל, יש 3 מצבים אצל המשגיח; האחד, שהוא מחייך לבחור; השני - שהוא במצב בינוני, לא מחייך ולא כועס, ומבע פניו רגיל; והשלישי - שהמשגיח לא מתייחס לבחור ...

הבחור מ'מצב שלישי', שקיבל יחס של אי-יחס, ידע שהוא צריך להתחיל לארוז את החפצים, כי מתכוננים לסלקו מהישיבה.

גם הבחור שלנו היה בטוח, שהמשגיח יתייחס אליו במצב השלישי, דהיינו שלא יתייחס אליו כלל. מה הופתע להיווכח שהמשגיח לא רק שלא עשה כך, וגם לא רק שהביט בו בפנים רגילות, אלא אף חייך אליו...

הנהגתו זו של רבי מאיר חדש עודדה מאד את הבחור, שאמר לעצמו - בשום שכל שאם המשגיח, היודע שאני הוא זה שהנחת את הגרעינים, מתייחס אלי כך, הרי שהדבר מחייבני להמשיך וללמוד בהתמדה, ולשפר את דרכיי.

ואכן, הבחור עלה והתעלה במדרגות התורה והיראה, עד שהפך לאחד מטובי הישיבה ומתמידיה.

התרומיות, הן הן שעמדו לו כנראה ומכוחם זכה להנהיג ולהורות את ישראל תורה והוראה. הוא היה סבלן, טוב לב ומעביר על מידותיו, מאלו שאמרו עליהם חז"ל (שבת סח) "הנעלבין ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו", וממש עד ימי האחרונים אחרי שכבר היה מוכר כרבן של ישראל, כאשר אי מי פגע בכבודו האישי, כשהדבר לא נגע לכבוד התורה או לציות לקול דברי חכמים, היה מעביר על מידותיו באופן מבהיל. וכנראה שזה מה שעמד לו לזכות להנהיג את ישראל.

מוחל על עלבונו

מעולם לא דיבר ולא ראה רע באיש מישראל. גם אם היו שהשפילו אותו או ביזו את כבודו, מעולם לא השיב ולא נטר להם דבר. הוא מעולם לא ראה לנכון לבקר את הזולת על מעשיו. ובמקרים בהם ראה לנכון להעיר לאי מי על התנהגותו, הרי שהדבר נעשה מתוך אהבה ודאגה ולא חלילה מתוך זלזול והקפדה.

אהבתו לישראל חצתה חוגים ועדות. זכורני, בימים מקדם לפני עשרות בשנים בעת קריאת התורה. צווה מאן דהוא בצעקות נוראות וקריאות גנאי נגדו, ה' ירחם, דברים שבלתי ניתן להעלותם עלי גליון כלל. אולם אאמו"ר עמד ושתק ולא ענה דבר וחצי דבר, כך התנהג כל שנותיו בהבלגה מדהימה בכל זמן ומצב.

אספר בזה עובדה נוספת. בזמנו, לפני למעלה מארבעים וחמש שנה, היו אנשים מסוימים בב"ב שרדפו את אאמו"ר בענין המקוואות שלא נהג כמותר. הוא היה מאוד כאוב מכך, ובאותה תקופה אמר לי שהוא רוצה לנסוע לשבות בבית חלקיה כדי לנוח קצת ולברוח מהסערה שעוררו גורמים שונים כנגדו.

באותה שבת בעת רעווא דרעוין, התבטא הרה"ק ה"אמרי חיים" מויזניץ ז"ע בהריפות יתר ויצא בקול חוצב כנגד אותם שפגעו באאמו"ר. בדברי קודשו אמר: היתכן יהודים חרדים יפגעו בגדול בתורה כהרב וואזנר המוסר נפשו כל ימיו למען התורה הקדושה בב"ב. וממש יצא מגדרו בדיבורים לא שגרתיים במשאו הנלהב. למרות שבדרך כלל לא היה מדבר בסגנון זה, וכפי הידוע מאהבתו היוקדת לישראל.

זכורני שבמוצ"ש כאשר שמע אאמו"ר על המחאה של ה"אמרי חיים" שיצא להגן על כבודו, אמר לי שהוא רוצה ללכת לבקר ולוודות לו על מחאתו. ואכן הלכנו יחדיו במוצ"ש לשיכון ויז'ניץ, נכנסנו לחדרו, והנה להפתעתנו ראינו שה"אמרי חיים" יושב יחד עם בנו הרה"ק "הישועות משה" ז"ע שאז כיהן כמרא דאתרא של שיכון ויז'ניץ ויחד עסקו בלימוד שו"ע הל' מקוואות ללבן את הענין שעל זה היתה המחאה הגדולה. אאמו"ר התיישב על ידם לדון עמם ביחד על כך.

אאמו"ר אף הוקיר והעריך יהודים יראי ה' מכל החוגים ממש. מעולם לא בדק בציציותיו של פלוני לאיזה חוג הוא שייך. כולם היו שווים בעיניו לטובה ולברכה מבלי להעדיף חלילה חוג אחד על משנהו, וכך שינן באוזניו תמיד שחלילה להפלות יהודי באשר הוא.

והנה הגיע יום חתונתו ויום שמחת-ליבו, שבו התכונן לעמוד תחת החופה. הוא ניגש לקבל ברכה מהמשגיח, ורבי מאיר תופס אותו ואומר לו:

"שמע נא ידידי החתן; אם אתה חושב ששכחתי מה שעשיתי לי בזמנו, כשהנחת את הגרעינים בתוך הסטנדר שלי - ברצוני להודיעך שלא שכחתי... אבל דווקא ביום החשוב שלך הוא יום החופה, יש לי עצה טובה לתת לך - - -

"אל תחזור על השטות הזו גם בחיי הנישואין... אל תניח גרעינים בסטנדר של השווער, וגם לא בארונותיה ומדפיה של אשתך... כי אם תעשה כך, הם לא יתנהגו כמוני... אלא יעזבו אותך מייד, בלא שהיות..."

הבחור, כדרכם של בני-ירושלים, לא חשב פעמיים, ושאל את המשגיח מדוע 'סחב' את ההערה הזו עד היום, ולא אמר לו את הדברים לפני-כן, ברגע שגילה שהוא הניח את הגרעינים??

השיב לו רבי מאיר: "ראיתי בך שעדך לגדולות, וידעתי שהנך מבורך בכישרונות נמרצים ובכוח התמדה בלתי-נלאה. וידעתי גם ידעתי, שאם אעיר לך במקום אתה תפגע, והמרץ שלך ללמוד יפחת וילך, ולא רציתי לגרום לך את הצרה הזו.

"לכן דחיתי את הדבר עד ליום נישואיך, ועכשיו אני מזהירך כנ"ל, לבל תעשה את השטות הזו לבני משפחתך - - - ורציתי גם ללמדך, לקראת ימי הנישואין, שכאשר שותקים ולא מעירים רק מרויחים..."

(מתוך הספר 'מצוות בשמחה', ויקרא, בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

פעם אחת בליל שבת קודש, כאשר הבעל תפילה אמר בקדיש 'ויצמח פורקניה'

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: תיאור נלבב ונחמד נמצא בכתובים, בשם המהרש"ם מברע"א, בעניין מחלוקת לשם שמים, והרי הוא ככתבו כלשונו כפי שנרשם על ידי אחד האורחים שהיו שם בחורף שנת תרס"ח.

גבאי בית הכנסת מהעיר המבורג באו לעיירה ברע"א לזון לפני הגה"ק המהרש"ם זיע"א אודות מחלוקת שפרצה בקהילתם, והוחלט על דעת כל הצדדים להגיע אליו. וזה דבר המחלוקת:

מייסדי בית הכנסת היו 'אשכנזים' מהונגריה, מגליציה, מפולין ומרוסיה. עשרות בשנים התפללו 'אשכנזית' - נוסח אשכנז, אך בשנים האחרונות התרבו ושובים חדשים חסידי מגליציה ומפולין, עד שכבר נהיו הרוב בבית הכנסת, והם דחקו לשנות את הנוסח לספרד, והתלקחו ויכוחים ואפילו מחלוקת של ממש בין הקהילות. אחרי שסידרו שני הצדדים את טענותיהם, הרהר המהרש"ם ואמר להם: תודה לה' שאחינו מקהילה בהמבורג דנים ביניהם על הנוסח, וזה לי כאות וסימן שהנכם יראי ה', ואספר לכם דבר (הלצה) שהיה עם הגאון האדיר רבי יוסף שאול נתנזון בעל 'שואל ומשיב'.

הגאון בא בימי הקיץ לעיר סקוליע לשאוף אויר צח בין הרי קרפטים שסביב לה. בעיר זו חיו כמה מאות משפחות מאחינו בני ישראל, והיו שם כמה בתי כנסיות, שנהוג היה בהם נוסח ספרד. בימי הקיץ

באו למקום גם הרבה אנשים מלבוב, למטרת קיט והבראה. משנה לשנה התרבה מספר הנופשים במקום.

פעם אחת בליל שבת קודש, כאשר הבעל תפלה אמר בקדיש 'ויצמח פורקניה', התחילו אנשי לבוב, שהיו רובם ככולם 'אשכנזים', למחות. הגאון בעל שואל ומשיב החזיר פניו לציבור ובהרמת יד השתיקם. אחר כך, כאשר הש"ץ הגיע ל'כגונא', הרעישו שוב האורחים אנשי לבוב והתחילו בקול רם לומר 'במה מדליקין'...

אנשי סקוליע צעקו: "אנחנו בעלי הבתים פה ואתם האורחים", ואנשי לבוב זעקו לעומתם: "מהאירוח שלנו כאן בחדשי הקיץ אתם מוצאים את לחמכם לכל ימות השנה, אנחנו נודבים גם להחזיק בית הכנסת, לכן אנחנו העיקר ואתם הטפל". שוב החזיר הגאון את פניו ואמר: "תדיר ושאינו תדיר, תדיר קודם"...

לאחר התפילה הזמין רבי יוסף שאול את המתפללים כולם לביתו, פתח את פיו ואמר:

"דעו, אחי היקרים, כי בשעה שאתם מתקבצים לתפילה לכבוד ה' יתברך, השטן לא יכול לסבול את הדבר, והוא מבקש תחבולות להפריע את התפילה. מה הוא עושה, הרי הוא מייעץ לאנשי לבוב לומר 'במה מדליקין'... זאת אומרת, במה והאיך מדליקים את אש המחלוקת ביניכם... ומיד במקביל הוא מייעץ לאנשי סקוליע לומר 'כגונא', פירוש, שישתתפו במחלוקת כמותם..."

"אבל האמינו לי, אחיי, שלא לכך התכוונו רבותינו מחברי התפלות והפזמונים. אך מה אפשר לעשות, כי מצבנו לא קל, כי אנחנו עדיין במאסר הגלות וחבושים בידי היצר הרע המעקש את לבנו. לכן עלינו להתפלל 'רבונו של עולם, רחם על ישראל עמך, שלח את הגואל צדק, וממילא לא יהיה צורך לומר יותר 'ויצמח פורקניה'... ואז כבר נהגה כמנהג משיח צדקנו: אם הוא 'אמר 'כגונא' - יאמרו ישראל 'כגונא', כגונא דיליה למהויה אחד באחד בהתאחדות גמורה... ואם יאמר משיח 'במה מדליקין', יאמר עם ישראל בהתלהבות ובאש קדושה 'במה מדליקין' - אהבת איש לאחיו"...

הנאספים התענגו על דבריו, והגאון בעל השואל ומשיב המשיך ואמר: "כעת הנני נמצא עכשיו בעיר מלאה חסידים, ולכן אמרתי לכם 'תורה חסידית'... ועתה אני רוצה לפסוק את ההלכה. הדין והמנהג פשוט - אנשי סקוליע הבאים ללבוב ומתפללים בבית הכנסת שנהוג בו נוסח אשכנז, יוכלו לומר בחשאי 'כגונא', ואנשי לבוב הבאים לסקוליע יוכלו לומר לעצמם בחשאי 'במה מדליקים'..."

"אני מודה על האמת ואת חטאי אני מזכיר - אני בעצמי אומר פה ק"ק סקוליע (בחשאי) במה מדליקין... ומה בכך אם מי מאנשי סקוליע יאמר בלבוב במה מדליקין, ומי מאנשי לבוב בסקוליע - כגונא? את העונש עבור כך אני מקבל על עצמי... העיקר, אחי היקרים, שיהיה שלום ביניכם, ואם יהיה שלום, יהיה הנוסח טפל והשטן יתפקע"...

המהרש"ם סיים את סיפורו באוזני אנשי המבורג שחייכו למשמע הדברים, והציע גם להם שיאותו לאיזו 'פשרה' בין הצדדים למען השלום. והצדדים אכן התרצו, ולאחר קבלת קנין קבעו פשרה נעימה לרווחת הכל.

(באר הפרשה)

נספר כאן שבאחת ההפגנות נגד מוכרי הפרחים, כאשר התושבים יצאו אתי לכביש גהה, הבחינה הרבנית ע"ה בעיניה החדות שהחופשיים שהתאספו מסביב הזעיקו את המשטרה. לא עברו כמה דקות ולמקום הגיעו גם שחקני כדורגל שעזבו את המגרש, ובאו ללחום נגדנו. הרבנית שלחה אלי שליח לאמור: 'לעשות חייבים, אבל אין חייבים לנצח. את מי אתם רוצים לנצח, את המשטרה!? את שחקני הכדורגל!'

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על מלחמת הזת ועל הסיפור המיוחד שסיפר מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל

"וְשָׁמְרוּ מִשְׁמֵרְתָּךְ" (במדבר י"ח, ג')

ובאו ללחום נגדנו. התייצבה הרבנית מרחוק, ושליחה אלי שליח לאמור: 'לעשות חייבים, אבל אין חייבים לנצח. את מי אתם רוצים לנצח, את המשטרה!? את שחקני הכדורגל!'

שמעתי בזאת דעת תורה צלולה וברורה מאד.

ומה היה לבסוף? הלכנו ורכשנו את כל הפרחים במחיר שדרש, הבאנו את המוכר לביתנו, והרבנית פתחה את הארון ואמרה למוכר 'כאן נמצא הכסף!'

וכשראו שחקני הכדורגל שאנחנו משלמים לו את כל הכסף, התלהבו, והתרו בו שאם יבוא לכאן שנית למכור פרחים - "טפלו" בו כהוגן...

מה שמועה שמעו ובאו? - שאין כאן מטרה לנגח ולקנטר, אלא להביע את כאבם ליבם של יהודים למול חילול השבת.

מה מְבִטָא יותר את ה'דור תהפוכות' מאשר אותם יהודים המוכנים לעבוד בשבת כדי להשתכר למחייתם, ואינם מאמינים שהשבת היא מקור הברכה, ואם יעבדו בה ויחללוה, היא תהא עבורם את ההיפך מהברכה!

מאז היווסדה של שכונתנו ברמת אלחנן נתקלנו כמה פעמים במוכרי פרחים שבאו בעיצומה של שבת-קודש והציעו את מרכולתם בכביש גהה הסמוך לשכונה. הגאון הרב מרא דאתרא ומתפללי בתי הכנסיות יצאו אל הכביש כדי למחות נגד חילול השבת.

כאשר התקרב המתפללים אל המוכר, התעוררה השאלה האם מותר למחות ולהפגין נגדו, שכן סביר להניח שבמקרה כזה הוא לא ירצה להתעמת עם המפגינים ויכניס את הפרחים לרכב, וייסע מכאן למקום אחר וימכור את הפרחים שלו שם, ואם כן אנחנו גורמים לו לחילול שבת על ידי הנסיעה!

הדרך המובחרת היא, וכך אכן עשינו במקרים אלה, לבוא אל מוכר הפרחים בהצעה שלא יוכל לסרב לה, והיא, שיפסיק עתה למכור, וישאיר את הרכב במקום, ולאחר השבת יבוא אלינו, ויקבל את דמי הרווח שחשב להרוויח במכירת הפרחים.

ואמנם, מעיקר הדין אין אנו מחויבים לעשות זאת, ואפשר לגרשו מן המקום, למרות שייסע ברכבו, כי החובה המוטלת עלינו היא למחות על חילול השבת בפרהסיא, ואין לחוש שמה על ידי ההפגנה הזו יגרם חילול שבת על ידי המוכר, וכמו שכתב בשו"ת מהר"ל דיסקין קו"א סימן קמ"ה.

דעת תורה צלולה

נספר כאן דבר ממרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שלא הירבה במעשיות ובסיפורים, ולכן, כאשר שמעתי ממנו פעם סיפור נורא-הוד, עם מסר חשוב בצידו, כדאי להאזין לדברים, ולהפנימם עמוק-עמוק בתוך הלב.

נספר כאן שבאחת ההפגנות נגד מוכרי הפרחים, כאשר התושבים יצאו אתי לכביש גהה, הבחינה הרבנית ע"ה בעיניה החדות שהחופשיים שהתאספו מסביב הזעיקו את המשטרה. לא עברו כמה דקות ולמקום הגיעו גם שחקני כדורגל שעזבו את המגרש,

וכלל! אין דבר כזה 'אינני יכול'. כי כפי שאמר הכפרי לחסיד של הרבי ממזריטש, וביקש עצה מה לעשות אם באמצע התפילה עולים לו הרהורים רעים, המבלבלים אותו לחלוטין, ומבטלים את כוונתו בתפילה. השיב לו הרבי: סע לכפר פלוני, שם תפגוש באדם פלוני, וממנו תלמד עצה טובה בענין זה ששאלת.

צריך רק לרצות

נוסיף כאן את דברי רש"י על הפסוק 'ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו' (בראשית, ד' ז'): 'ואליך תשוקתו - של חטאת, הוא יצר הרע, תמיד שוקק ומתאוה להכשילך; ואתה תמשל בו - אם תרצה, תתגבר עליו!'

'אם תרצה'. צריך רק לרצות. לא יותר מזה. ואז יפתחו כל השערים. או כמו שאמר הכפרי: אז תוכל לסגור את השער...

הכלל היסודי הזה משתייך כמובן גם לעולמה של תשובה. ולכן, גם אם אדם אינו מוצא את עצמו ברום-המעשים, ואפילו שהגיע כבר לעמקי פי-פחת, ומרגיש שהשליכו אותו מכל המדרגות... אל יתייאש. רק ירצה. ואם ירצה, הכל יגיע בעזרת השם.

מה לנו 'מושלך' יותר מ'אחר', ודוקא עליו נאמרו דבריו של השל"ה הקדוש, וכדלהלן. הגמרא (חגיגה, ט"ו א') אומרת 'כבר שמעתי מאחורי הפרגוד - שובו בנים שובבים, חוץ מאחר', וכו', דהיינו שלאחר, הלא הוא אלישע בן אבויה, לא ניתנה אפשרות לחזור בתשובה.

ואמר על כך השל"ה, שעם כל זה היה צריך 'אחר' להתדפק על שערי שמים, ולחזור בתשובה, והמליץ על כך את מאמר חז"ל (פסחים, דף פ"ו עמוד ב') 'כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה, חוץ מצא'.

והיינו, שאנחנו מצווים ועומדים לעשות כל מה שציווה עלינו השי"ת שהוא בעל הבית של כל העולם כולו; ברם, רק דבר אחד אין אנו צריכים לעשות, והוא, אם יאמר לנו 'צא', דהיינו צא מפניי, אין ברצוני לראותך יותר.

דבר זה, כלומר היציאה מפניו, אין אנחנו מחויבים לעשות, אלא למרות שקיבלנו הוראה לצאת, ניתנת בידינו האפשרות להמשיך ולעשות מאמצים על מנת לחזור בתשובה.

ולכן, גם אתה, החושב שכבר ננעלו בפניך שערי תשובה, ונדמה לך שהשי"ת כבר הוציאך מפניו, ואינו רוצה עוד לראות את פניך, דע לך שאין הדבר כן, אלא הינך יכול - אם תרצה - להמשיך ולנסות להתקרב אל ריבון העולמים, ולעשות תשובה לפניו. אם תרצה. צריך רק לרצות.

רק אני, בעצמי ובכבודי...

וכפי שאמרנו, ה'רצון' עובד בכל התחומים. כולל חינוך הילדים, שכל-כך התדרדר בתקופתנו. אף אבא לא יוכל לומר תירוצים מדוע לא חינוך את הבן שלו. שכן, אם יתאמץ האדם למצוא פתרונות מתאימים בחינוך, הוא יגלה לפתע שמוחו מייצר רעיונות יצירתיים עד מאוד. צריך רק לרצות. לא יותר מזה.

להבין שהדבר הזה מוטל עלינו, ולא על כתפיו של אף אחד אחר. לא המלמד בחיידר אחראי לבן שלי, וגם לא המנהל... לא החברים ולא

פעם, סיפר מרן זצ"ל, התדפק חסיד אחד על דלתו של המגיד ממזריטש, וביקש עצה מה לעשות אם באמצע התפילה עולים לו הרהורים רעים, המבלבלים אותו לחלוטין, ומבטלים את כוונתו בתפילה. השיב לו הרבי: סע לכפר פלוני, שם תפגוש באדם פלוני, וממנו תלמד עצה טובה בענין זה ששאלת.

רק בבית אחד האיר הנר

החסיד קנה סוס ועגלה, והחל לנסוע יומם ולילה, ללא הפוגה, עד שהגיע - בשעת-לילה מאוחרת מאוד - אל הכפר ההוא. רק בבית אחד האיר עדיין הנר, והחסיד הבין שזה הבית שהרבי התכוון אליו.

הוא דופק על הדלת, ואין קול ואין עונה. ממשיך החסיד לדפוק ולדפוק, אבל אף אחד אינו פותח לו. בלית-ברירה המתין האיש עד אור הבוקר, ואז דפק שוב, והנה בעל-הבית - שעשה רושם ככפרי פשוט - פותח את הדלת, ואף מגיש לו כוס חמין.

השניים התפללו, ולאחר מכן ערך לפניו בעל-הבית סעודה. החסיד יושב ליד השולחן, ורואה לפניו איש פשוט, ואינו מבין כיצד יוכל לשמוע ממנו עצה ותושיה בענין הרהורים באמצע התפילה...

עובר יום שלם, ועוד יום, והוא אינו שומע כל עצה... החליט החסיד לספר לבעל-הבית את מטרת בואו, ואת דברי הרבי ממזריטש שאמר לו שכאן יוכל לקבל עצה בענין הנ"ל.

תהיה האדון היחיד על עצמך

השיב לו המארח כדברים האלה: הדבר היחיד שאני יכול לומר לך, הוא, שעליך לדעת שאתה בעל-הבית על עצמך, ואיש מבליעדיך אינו מוסמך לקבל החלטות הנוגעות אליך!

וכמו שאני לא פתחתי לך את הדלת, כי לא רציתי לפתוח, כך גם אתה צריך להיות בעל-הבית והאדון היחיד על עצמך, ואל תפתח את הדלת למי שאינך רוצה לפתוח! ואם הנך פותח את הדלת, אות ברור הוא שאתה רוצה לפתוח אותה - - -

מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל אמר שהמגיד ממזריטש התכוון שהחסיד שלו ישמע את הדברים החותכים הללו שיצאו מפיו של הכפרי, ויבין את המסר הגלום בהם, והוא - שיהודי צריך להרגיש בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו שהוא, ורק הוא, בעל-הבית היחיד על עצמו, ואם הוא לא ירצה לפתוח את דלת-ליבו למחשבות ולהרהורים רעים, הם לא יוכלו להיכנס לשם!!!

אבל - צריך לרצות את זה! לרצות לא לפתוח את הדלת, ואז שום מחשבה ושום דבר לא יוכל לחדור מבעד למפתח-הלב.

הצטדקויות

המסר החשוב הזה יכול להפוך את כל אישיותו ומחשבותיו של יהודי, בן למלך מלכי המלכים, ולטלטלו מצד אל צד בכל ענייניו הרוחניים. שהרי, לא פעם כאשר מדברים על צורך להימנע מן ה'קצ'ר מסוים, או ממוכשר מסוים - ובעניינינו, לרומם קמעה את השבת בביתנו - שומעים הצטדקויות בסגנון 'זה קשה לי; אינני מסוגל לכך!'; ולפי הדברים הנ"ל, הצידוקים העצמיים הללו אינם נכונים כלל

העכברים תלויים במזל, הם צריכים "זכויות" ... יש שזוכים ונכנסים למחסנים שיש בהם שקי קמח, יש להם אוכל בשפע, וכשגמרו לאכול, והם עייפים, יש להם גם מקום נוח לישון עליו. שקי הקמח נעימים ונוחים לשינה. ויש כאלו מסכנים, שהגיעו עד המחסנים התת קרקעיים של בנק ישראל. כשהם מנסים לכרסם את מטיילי הזהב - זה לא הולך ... הם אומרים לעצמם: 'אם לא אכלנו כלום, לכל הפחות נלך לישון טוב'... אלא שכאן הם מגלים שמטיילי הזהב קרים ולא נעימים לשינה, ודוקרות בבשרם החי...

הגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א על קורח ופרנסי ציבור

"ויקח קרח" (במדבר ט"ו, א')

מה לקח קורח?

רש"י מפרש: "לקח את עצמו לצד אחד", ועדיין עלינו להבין, למה נקטה התורה דוקא בלשון לקיחה?

רבי יהונתן איבשיץ זצ"ל ביאר, שבדרך כלל כאשר ממנים פרנס על הציבור, מבקשים ומתחננים אליו שיסכים לקבל על עצמו את המינוי, אבל קרח לא המתין שיפנו אליו ויאמרו לו: 'בוא בכבוד', אלא לקח את עצמו, דהיינו: לקח את התפקיד לעצמו בלי שאף אחד מינה אותו, ובלי שאף אחד ביקש ממנו לעשות זאת.

לפני למעלה ממאה שנה כיהן בבבל רבי עבדאללה סומך זצ"ל, בעל ה"זבחי צדק", כראש רבני בבל וראש הקהילה, משפחתו היתה משפחה מפורסמת, תורה וגדלה התאחדו על שולחנם, והוא השתמש בכספו הרב כדי לקנות בנין במרכז העיר ולפתוח את בית המדרש הגדול הנקרא "בית זילכא", בו למדו כל גדולי בבל - רבנו יוסף חיים, אביו, ועוד רבנים גדולים.

לא חלפו שנים רבות ותלמוד התורה שלו מנה כחמשת אלפים ילדים! עד אז היה נהוג בבבל, שמשפחה שהיה לה כסף החזיקה מלמד שילמד את הילדים את יסודות התורה - א"ב, חומש, משנה וגמרא בעיון, ואחר כך כל אחד היה מוצא את דרכו; אם חפץ להשקיע עוד בתורה היה יוצא תלמיד חכם, ואם לא - נעשה סוחר או בעל בית. מאידך - לבני עניים כלל לא ניתנה הזדמנות לבדוק את כשוריהם. כשנפתח בית זילכא, שבו הציעו למודים חינוס - אין כסף, נפתחה הזדמנות גדולה לכל אחד.

רבי עבדאללה לא הסתפק בבחירת מלמדים יראי שמים ותלמידי חכמים, אלא נהג לעקוב אחר הלימודים בפועל, ולפקח שכל דבר היוצא מפיהם של המלמדים יהיה ראוי ומנופה.

לא בכדי יצאו משם תלמידי חכמים מופלגים. כשישים תלמידים גדולי עולם שהיו כולם פוסקים הלכות היו לרבי עבדאללה!

באחד הימים נפטר אחד מן הדיינים בבית הדין, והיה צורך למנות דיין במקומו. נכנס הרב לבית המדרש כדי לבחור אחד מבין תלמידיו למינוי החשוב, בבית המדרש נפלו חיל ורעדה, כל אחד חשש וירא בן תיפול ההכרעה עליו, הם פחדו פחד איום ונורא מפני האחריות הגדולה שתוטל על צואריהם.

רבי עבדאללה עבר בין השורות, ונקב במבטו כל אחד ואחד, והנה עצר ליד הרב אלישע דנגור, בעל "גדולת אלישע", שהיה אז כבן שלשים, והורה לו לבוא אחריו לחדר. רבי אלישע החל ללכת אחריו כשהוא בוכה, הלוך ילך ובכה. נכנס לחדר רבו, שהתישב מולו, ואמר לו כי הוא נבחר לדיין, ומחר עליו להתייצב בבית הדין וללבוש את התלבושת המקובלת - גלימה ומצנפת.

החל רבי אלישע לבכות ולהתחנן על נפשו, אך רבי עבדאללה לא התחשב בכך, ואמר: "גזורני עליך בגזרת התורה שתהיה דיין!" כשהבין רבי אלישע שתחנוניו לא יועילו, ביקש שיתנו לו לכל הפחות שלשים יום, שבהם יוכל לחזור על הדינים, כדי שלא יטעה בהלכה. לכך הסכים רבי עבדאללה, אבל חזר ואמר לו שבתום שלושים הימים עליו להתייצב מיד בבית הדין.

הסוכר את הנילוס, שגבהו כמאה ואחד עשר מטרים, ונפחו ארבעים ושלושה מיליון מ"ק. בהולנד הוקמו סכרים רבים, המגנים על היבשה מפני שיטפונות.

המתחיל במחלוקת דומה למי שמנקב חור בסכר, בתחילה החור זעיר וכמעט בלתי נראה, קטרו אינו עולה על סנטימטר או שנים, אבל המים חודרים דרכו ומגדילים אותו, ותוך זמן מה הקוטר שלו כבר עשרים סנטימטר. לאחר מכן מטר, שני מטרים, וארבעה, עד שנהרס הסכר כליל, וערים וכפרים נשטפים ונשמדים על ידי מי הים השוצפים.

הרמב"ם כותב בצוואתו: "אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכלה הגוף והנפש והמונון. ראיתי שרים הורדו מגדולתם, עיירות גדולות נתערערו, אנשי אמונה אבדו, ונכבדים נקלו והתבזו בסיבת המחלוקת".

במקום שיש שלום, ואנשים שרויים באהבה ובאחווה, אין השטן יכול להיכנס. במקום של מחלוקת ח"ו, יש לשטן רשות להיכנס ולהזיק. דורו של אחאב היו עובדי עבודה זרה, ואף על פי כן היו יוצאים למלחמה ומנצחים, מפני שלא היו מספרים לשון הרע. לעומת זאת, בני דורו של דוד היו שומרים את המצוות, ואף על פי כן היו יוצאים למלחמה ונופלים, מפני שהיו בהם מספרי לשון הרע.

מובא בספרי: "גדול השלום, שאפילו ישראל עובדין עבודה זרה ושולם ביניהם, כביכול אמר המקום: אין השטן נוגע בהם, שנאמר (הושע ד, יז) 'חבור עצבים אפרים הנח לו'. אבל משנחלקו מה נאמר בהם (שם י, ב): 'חלק לבם עתה יאשמו'".

עכברא דשכיב אדינרי

ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש (טז, לב)

חז"ל דורשים את הפסוק במשלי (יח, כג): "ועשיר יענה עזות" על קורח, שבגלל עשרו הגדול, "הרשה לעצמו" לדבר בעזות, ולחלוק על משה רבנו, כך, בדרך כלל, טבעו של עשיר: לדבר בעזות. מי שאין לו כסף - בקשי מדבר... וגם את המעט שמדבר - הוא מדבר בהכנעה ובענוה, וכמו שאומר הפסוק (שם): "תחנונים ידבר רש".

קורח היה משבט לוי, ללויים לא היה חלק ונחלה כמו לכל יתר השבטים. מנין אפוא היה לקרח עושר גדול כל כך? חז"ל (פסחים ק"ט ע"א) גילו לנו את הסוד: "שלוש מטמוניות הטמין יוסף במצרים. אחת נתגלה לקרח, ואחת נתגלה לאנטוניוס בן אסורוס, ואחת גזוה לצדיקים לעתיד לבוא".

במדרש כתוב שמטמוניות אלו נמצאות עד עצם היום הזה בנמל יפו, ומלך המשיח עתיד להביאם, הים, מוסיף המדרש ואומר, מצווה עוד מששת ימי בראשית, לפלוט אותם!

ומי יקח אותם?

הבה ונשמע היטב מה שכותב רבי אברהם אזולאי בספרו "חסד לאברהם":

כשיבוא המשיח, כל יושבי ארץ ישראל יהפכו להיות רוחניים, כדוגמת אדם הראשון קודם החטא. הקב"ה יעשה לכל אחד מהם

כל אותם שלושים יום ישב רבי אלישע בתענית, מפחד שמא חלילה וחס יבוא לידי דין כלשהו, והוא יטעה בו! לנגד עיניו עמד מאמר חז"ל, שלעולם יראה דיין את עצמו כאלו חרב מונחת על צוארו, וגיחנם פתוחה מתחתיו.

בתום שלושים הימים, קרא בסתר לשלושה מחבריו, ומסר מודעה בו הלשון: "מוסרני בפניכם מודעה, שכל הדינים שאני עושה, אם אני טועה בהם, הריהם בטלים ומבוטלים, לא שרירין ולא קימין, באונס אני יוצא לשמש כדיין, לא מרצוני הטוב, אלא בגורת מורי ורבי". כשנודע הדבר לרבי עבדאללה, קרא לו והורה שיעשה התרה על כל המודעות שמסר. "מינתיך כי יודע אני שאתה ראוי והגון!" - אמר לו, וחזר ומינה אותו לעיני כולם.

רבי אלישע זכה אחר כך להאריך ימים, ובכל שנות דיינותו עמד על המשמר בקהילה, ואף גדר כמה פרצות.

כך נוהג אדם שיראת שמים מפעמת בקרבו, בהכירו את גודל האחריות המונחת על כתפיו. אבל קורח, לא רק שלא פחד, הוא אפילו לא המתין שימונו אותו אלא מינה את עצמו.

על לקיחה זו אמרו רבותינו (סנהדרין קט ע"ב) "אמר ריש לקיש, שלקח מקח רע לעצמו". הוא סבר שיצליח לשכנע את הציבור להפיל את משה ואת אהרן, ולמנות אותו במקום.

- אבל בכך לקח מקח רע לעצמו. כאשר עשה - כן יעשה לו. הוא יצר תקדים - לקרוא תגר על הנהגת ישראל, ולומר שאפשר להפיל מישהו, אך בסופו של דבר הוא עצמו ניזוק מכך, שכן הופל בעצמו.

אדם צריך לדעת, שכל דבר שהוא עושה - יחזור אליו כבומרנג, מקח רע לקח - לעצמו.

השבוע שבו נקראת פרשת קרח מסוגל למחלוקות, וראוי להיזהר בו ביותר. האדם הפיקח ישתוק אם ישמע שמדברים עליו רעה, ולא יענה, שהרי למריבה צריך, כידוע, שנים...

האדם העונה בעת מריבה דומה למי שיוקח כלפי האויר מעליו. רוקו של אותו אדם חוזר, כמובן, ויורד עליו, אם אדם עונה בעת ויכוח או מחלוקת, הגידופים והנאצות חוזרים אליו עשרת מונים. שתיקה, לעומת זאת, עשויה לכבות את הריב באיבו.

הרמב"ם כותב, שאם יעשה לך אדם רעה, תקבל על עצמך לא לענות לו מטוב ועד רע במשך שבעים ושתיים שעות. אחרי שבעים ושתיים השעות הללו תשב עם עצמך, ותשקול האם תצא מן הדיבור תועלת או לא, ומה יכול להתגלגל מדיבור זה.

שלמה המלך, החכם מכל אדם, אומר במשלי (יז, יד): "פוטרי מים ראשית מדון, ולפני התגלע הריב, נטוש".

פרש רש"י: "פוטרי מים ראשית מדון" - המתחיל במריבה הוא כפותח חזר בגדרי אגפי אמת המים, והמים יוצאין בו, והחזר הולך ומרחיב, כן המדון הולך וגדל תמיד. 'ולפני התגלע' - קדם שתתגלע חרפתך, נטוש את הריב".

במקומות רבים בעולם בונים סכר, כדי שמי הים או האוקיינוס לא יציפו את היבשה. כך, למשל, נבנה במצרים סכר אסואן הגבוה,

וחדרי אוצרות היו לו, לקורה, אם צריך שלש מאות פרדות רק כדי לסחוב את המפתחות של הכספות האלו... וכל זה ירד שאולה, מבלי שאפילו קרח בעצמו נהנה ממנו.

חז"ל מושתמשים בבטוי: "עכברא דשביב אדינרי" כלפי אדם עשיר שלא נהנה מכספו, יש להבין מדוע לקחו לדגמא דוקא את העכבר? כמו כן, מדוע דוקא דינרים?

אומר על כך ה"אבן עזרא" זצ"ל: העכברים תלויים במזל, הם צריכים "זכויות"... יש עכברים שזוכים, ויש כאלו שלא... יש שזוכים ונכנסים למחסנים שיש בהם שקי קמח, יש להם אוכל בשפע, וכשגמרו לאכול, והם עייפים, יש להם גם מקום נוח לישון עליו. שקי הקמח נעימים ונוחים לשינה.

יש עכברים שמזלם לא האיר להם כל כך פנים. אמנם הם הצליחו לחדור לתוך מחסנים שיש להם בהם אוכל בשפע: חיטים, דוחן או שעועית, אך בסיום האכילה, כשהם עייפים ורוצים לנוח - החיטים דוקרות להם בגב... העדשים מכאיבות להם בצדדים... אי אפשר לישון במנוחה...

ויש כאלו מסכנים, שהגיעו עד המחסנים התת קרקעיים של בנק ישראל. הם בטוחים כי שם יהיו להם התנאים הטובים ביותר בעולם... דא עקא כשהם מנסים לחרסם את מטילי הזהב - זה לא הולך... שקי הכסף והזהב לא אכילים... הם אומרים לעצמם: 'אם לא אכלנו כלום, לכל הפחות נלך לישון טוב'... אלא שכאן הם מגלים שגם לישון הם אינם יכולים! מטילי הזהב קרים ולא נעימים לשינה, ומטבעות הכסף דוקרות בשרם החי...

"עכברא דשכיב אדינרי". הוא נמצא במקום היקר ביותר, אך למעשה - לא נהנה ממנו בכלום!

כמוהו העשיר שיש לו כסף לרוב. יש כאלו - הצדיקים שביניהם - שנהנים מממונם, וגם מהנים אחרים ממנו. יש כאלו שנהנים לעצמם, אך עינם צרה לתת לאחרים, שיתנו גם הם, ויש כאלו ש"מפחדים" להנות מממונם, אפילו בעצמם. הם אוספים ואוספים, אבל קשה להם לבזבז... ואם תאמר: אם לא לאכול, לכל הפחות, הם יכולים לישון בשקט! לא מיניה ולא מקצתיה... ביום הם אינם אוכלים, ובלילה אינם ישנים. הם שרויים בפחד תמידי מפני גנבים... למרות הסורגים, מערכות האזעקה והמצלמות, הם לא ישנים בשקט... הם חוששים מפני אלו שיועדים להתגבר על כל אמצעי המיגון האלו... "עכברא דשביב אדינרי" - לא אוכלים ולא ישנים. כזה היה קרח שלא נהנה מממונו הרב כלל ועיקר.

(מתוך הספר 'דורש ציון')

כנפים, איתם יוכל לטוט ברקיע ולראות את האבות הקדושים, את התנאים, את האמוראים ושאר צדיקי הדורות. אף אחד לא ישתוקק לגשמיות כשהוא יושב ביישיבה של רבי שמעון בר יוחאי, או ביישיבה של האבות הקדושים.

לעומתם, אנשי חוץ לארץ ישארו גשמיים. הם ימשיכו להתעניין בבנקים ובהיי טק... אלא שהקנאה תבער בהם: 'מדוע יושבי ארץ ישראל זכו ונהפכו לרוחניים, זכו לכנפים ויכולים לטוט ברקיע, להכנס לפני ולפנים ולחזות בקדושה, ואלו אנחנו, שגם למדנו תורה, וקימנו מצוות, נשארו גשמיים?'

אז, יקח אותם מלך המשיח ליפו, ויורה לים לפלט את כל האוצרות, ויאמר להם: טלו כאוות נפשכם! תושבי חו"ל, שאהבת הממון עדין תישאר בליבם, יטענו ויאמרו: אנחנו רוצים גם ממון, אך גם כנפים... גם להנות מהכסף, וגם לטוט לביקור בגן עדן'...

על זה ישיב להם מלך המשיח: אי אפשר לשני הדברים שיתקיימו ביחד! בודדים ממש זכו לתורה וגדלה במקום אחד". רובא דרובא לא זוכים לשני שלחנות!

תושבי ארץ ישראל ויתרו על הממון, על הנוחיות, על העולם הזה, כדי לגור בארץ ישראל. ירו עליהם קאסאמים, קטיושות, הם חוו פגועים, סבלו ממחבלים מתאבדים, והמשיכו לגור בארץ ישראל, בארץ אשר עיני ה' אלקים בה. ותררו על הגשמיות, על הנוחיות - לכבוד השם יתברך! להם אכן מגיע להתנתק מהגשמיות ולהפך לרוחניים.

אבל תושבי חו"ל, שבחרו בחיי נוחות, בחיי עולם הזה, שפחדו לגור בארץ ישראל "בלי תנאים גשמיים מספקים" - הם ישארו גשמיים, גם כשיבוא מלך המשיח.

ה"חתם סופר" זצ"ל מבאר את ענין המטמוניות: יוסף הצדיק לא אסף את כל הכסף והזהב עבור עצמו. הוא אסף את הכל לטובת תושבי מצרים, הוא דאג לכלכל את עמו, ולא רק אותם אלא את העולם כולו. גם אנשים שאינם מתושבי מצרים, נהנו ממנו, זוהי המדרגה הגבוהה ביותר: מדרגת הצדיקים. אנטוניוס היה במדרגת בינוני: הוא דאג לעצמו, דאג גם לבני מדינתו, אך לא לתושבים הגרים מחוץ למדינה שלו.

בדרגה הנמוכה ביותר, דרגת הרשעים, היה קרח. הוא לא נהנה מעושרו אפילו לעצמו! עשירותו היתה שמורה לרעתו, וגם בני ביתו לא נהנו ממנה! כל רכושו ירד ביחד אתו לשאול, מבלי שאף אחד ינהה ממנו.

חז"ל (פסחים ק"ט ע"א) אמרו: "משאוי שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות בית גזיו של קרח". קשה אפילו לדמיין כמה כספות

מבצע ענק לתקופה מוגבלת
כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!
לרכישה 02-560-9000

החלום הכמוס שלי

לכל אחד יש חלומות ומאויים מעומק הלב, שבו הוא חולם שיום אחד הם יתגשמו כמובן שכולנו חולמים ורוצים חיים טובים ארוכים, בריאות, נחת ופרנסה טובה אבל יש את הדברים המיוחדים... **לי יש חלום מיוחד ומתפלל שזה יתגשם:** והנה בחלומי שמתגשם: יום אחד אולי בשבת קודש בצהריים או סתם באיזה יום חול, אראה פתאום את הבן שלי (בלי שהוא יודע שמישהו רואה). ניגש מעצמו לארון הספרים ולקח את הגמרא ומעיין במשהו שפתאום חשב עליו... **למה אני חולם על זה?** כי ביום שחלומי יתגשם, אני אדע שהגמרא הקדושה נמצאת במחשבות לכו, אני אדע אז שיש לו 'גישמאק' ומתיקות התורה, ויש לו אחיזה בעומק הנפש עם תורתנו הקדושה... **כן זה החלום שלי... ואני מתפלל על זה...**

אם גם לכם יש חלום שלבנכם יהיה 'גישמאק' בלימוד ויזכה למתיקות התורה - ארגון 'אחינו' זרוע החיזוק של 'דרשו' מזמין אתכם ליצוד קשר ולקבל כלים ראשונים, וכך גם בנכם יזכה ל'גישמאק' ומתיקות התורה

התקשרו למוקד גישמאק 1-800-20-18-17

המוקד פתוח כל ערב בין 7.30-10.30

השכנים בבניין החלו לצדד זה לצד השכן התובע ואלו לצד השכן הנתבע... כשמחלוקת של ממש איימה על כל יחסי השכנות בניין. עד שבא אחד השכנים, ש'פיקח היה'...

שיחת קודש מפי כ"ק אדמו"ר מ'תולדות משה' שליט"א, בעניין ההסתכלות הנכונה
שצריך כל אדם לאמץ לעצמו אל מול האתגרים והקורות אותו בחיי

יוחנן וסרמן

"רַב לְכֶם בְּנֵי לְוִי" (במדבר ט"ז, ז')

רש"י הקדוש שואל בפרשתנו "וקרח שפקח היה, מה ראה לשטות זה?", כיצד טעה קרח טעות גדולה כל כך, הרי הוא לא היה אדם שאינו חכם, אלא מסביר רש"י "עיניו הטעתו..."

קרח ראה שעתידה לצאת ממנו שושלת היוחסין הכוללת את שמואל הנביא ששקול כנגד משה ואהרן, וחשב שאם כך יש לו הגנה, הוא לא יכול להינזק, וטעה כי לא ידע שבניו יעשו תשובה, כמו שמסביר רש"י בהמשך הדברים.

האמת היא שיש שתי דרכים 'ללמוד פרשת השבוע', אפשר ללמוד את הפרשה, ואפשר ללמוד מהפרשה, ואנו הרי רוצים לא רק ללמוד את הפרשה אלא גם ללמוד ממנה.

מספרים על יהודי אחד שעמד להשיא את אחד מבניו, שבועיים שלושה קודם לכן הוא שלח בדואר את הזמנות לחתונה, וכשהתקרב מועד החתונה, ימים אחדים קודם לה, הוא הגיע לבית הכנסת כשתחת בית שחיו חבילה עם הזמנות רבות נוספות, ושוב החל לחלק הזמנות לכל מכריו ואוהביו.

שאלו אותו: אמור נא ר' ישראל, למה אתה שוב מחלק לנו הזמנות? הרי כבר שלחת לנו הזמנות בדואר לפני שלושה שבועות?

הסביר להם היהודי: "את הזמנות שלחתי לפני שלושה שבועות כדי שידעו שיש חתונה ושתשמרו את הערב הזה פנוי, כדי שתוכלו להשתתף בשמחתי. ועכשיו אני שוב מחלק הזמנות כדי שתהיה לכם תזכורת שיש חתונה ושאתם צריכים לבוא ולהביא עמכם מעטפה מכובדת כמנהג בעלי בתים חשובים."

גם אנו, כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו יודעים את התורה, אבל פעם בשנה מגיע 'תזכורת', עם הפרשה השבועית, כדי שנלמד ממנה ונתעורר לעסוק בענייניה השונים.

ומאחר וכבר אמר רש"י שפרשה זו 'יפה נדרשת', רבו הדרשנים הדורשים בפרשה זו, אלא שרובם עוסקים בדרך כלל בחומר העניין של המחלוקת אשר עונשה גדול מאוד כידוע ואין כאן המקום להאריך, ואנו אין רצוננו לעסוק הפעם בעניין זה, אלא בשורש הדבר שגורם למחלוקת:

ראייה שגויה! הסתכלות לא נכונה!

קרח שפקח היה מה ראה לשטות זה? עינו הטעתו!

הוא לא ראה נכוחה את המציאות כפי שהיא...

יש מקרים של אדם שאינו רואה, רחמנא ליצלן. עיוור! הוא לא רואה. יש מקרים שאדם אינו רואה בבירור, הראייה שלו לקויה במקצת. אבל יש מקרים, והם גרועים עוד יותר, שבהם האדם כן רואה, אבל הוא לא רואה בצורה נכונה, הוא רואה מציאות לא קיימת, את המציאות הקיימת הוא רואה בצורה מעוותת, אדם כזה הרי צועד בביטחון בדרך תחתית מלאה מהמורות ומכשולות, ומהר מאוד הוא יתנגש בעמודים, ייכנס לתוך סכך של קוצים, ויפול לבורות הנקרים בדרך. למה? כי הוא ראה לפניו דרך בטוחה וחלקה, בזמן שבפועל הוא הלך בדרך שנראית אחרת לגמרי.

זה בדיוק מה שקרה עם קרח, הוא צעד בבטחה, יש לו שושלת היוחסין, עתיד לצאת ממנו שמואל הרמתי ששקול כנגד משה ואהרן, למה הוא צריך לחשוש ממשה ואהרן עצמם? אבל עינו הטעתו, הילדים שלו עתידים לחזור בתשובה ומהם תצא אותה שושלת, והוא עצמו ירד לאבדון.

שידוך מכובד עם עובדת ניקיון

כלפי מה הדברים אמורים? הרי אנחנו צריכים ללמוד מהפרשה, ולכן חשוב שנלמד להשתדל כמיטב יכולתנו להסתכל בצורה נכונה על הדברים. זה דבר שמצריך הרבה חכמה ובינה, ובעיקר הרבה סייעתא דשמיא. צריכים להתפלל לקב"ה 'ותקננו בעצה טובה מלפניך', שמחשבות שלנו והעצות שלנו יהיו מתוך הסתכלות נכונה על מה שחשוב.

**בא אחד השכנים, ש'פקח
היה, ועינו לא הטעתו, שמע
את הפרטים והגיע למסקנה
שכל המריבה היא בסך הכל
על כמה מאות שקלים. הוא
לקח סכום כסף בשווי הנדרש,
הכניס למעטפה, וכתב מכתב**

השקעה בטוחה

שמעתי מעשה שאירע לפני שנים בני ברק. באחד הבניינים התפוצץ צינור מים, והיתה קטטה בין שני שכנים מי אמור לשלם את עלות התיקון. אחד מהם טען שהוא ושכנו הקרוב אליו צריכים לשאת בנטל התשלום שווה בשווה, ואילו השכן השני אמר "כולה שלך", אני אין לי קשר לפיצוץ הזה ואיני רוצה להשתתף אתך בהוצאות התיקון.

הוויכוח בין שני השכנים הלך והתלהט, והחלו לעלות טענות נוספות שאינן ממן העניין, ותגדל המריבה עד לב השמים, ושכנים אחרים בבנין החלו לצדד זה לצד השכן התובע ואלו לצד השכן הנתבע, מחלוקת של ממש איימה על כל יחסי השכנות בניין.

בא אחד השכנים, ש'פקח היה, ועינו לא הטעתו, שמע את הפרטים והגיע למסקנה שכל המריבה היא בסך הכל על כמה מאות שקלים. הוא לקח סכום כסף בשווי הנדרש, הכניס למעטפה, וכתב מכתב בו הוא מזדהה בשמו של השכן הנתבע שמסרב לשלם את הכסף, וכותב שהוא מתנצל עד עמקי לבבו על כך שסירב לשלם בתחילה, ובאמת הוא מכיר בטעותו, אבל עכשיו הוא מתבייש בפני השכנים האחרים, ולכן הוא משלם את הכסף בצנעה, ומבקש שהשכן התובע לא ידבר איתו על זה לעולם, ולא יספר לאף אחד מהשכנים, הנה הכסף נתון לך, וכל רצוני להחזיר את השלום והשלווה לבניין.

השכן התובע קיבל את הכסף, שש ושמת, קרא את המכתב והתרגש, והחליט לקבל את הבקשה, ומני אז בלם את פיו ולא סיפר לאיש על

כך שקיבל את הכסף, ובתוך זמן קצר שבו השלום והשלווה לבניין. זאת דוגמה לאדם שבסכום לא גדול במיוחד, של כמה מאות שקלים, הצליח להציל בניין שלם מאש המחלוקת, והרי כולנו יודעים שמריבות מהסוג הזה מורידות גם את ערך הדירות בבניין כי אנשים אינם רוצים לקנות דירה בבניין שהשכנים שם רבים זה

מסופר שפעם בא יהודי נכבד ונשוא פנים אל מרנא החפץ חיים הקדוש זיע"א, והשיח את לבו שיש לו בן שהגיע לפרקו, בחור כליל המעלות בר אוריין ובר אבהן, ומחפשים לו עכשיו שידוך בהתאם.

נענה החפץ חיים ואמר לו: הנה בביתי יש נערה בת טובים, חרוצה מאוד, היא עובדת ומנקה ומכבסת ומנהלת את כל משק הבית בחריצות יתירה, ובמיוחד היא התברכה במידות טובות ובריאת שמים יוצאת דופן, ומעולם לא שמעו אותה מדברת לשון הרע חלילה. היש לך שידוך מוצלח מזה לבחור כליל המעלות???

אותו יהודי נעלב עד עמקי נשמתו: "אני אומר לכם שהבן שלי הוא בחור כליל המעלות ושהוא בא ממשפחה מאוד מכובדת ואתם מציעים לי עובדת ניקיון???"

אמר לו החפץ חיים: "אני אומר לך שהיא אינה מדברת לשון הרע, ואתה אומר שאתה מחפש נערה ממשפחה מכובדת???"

הסיפור הזה מקפל בתוכו את תמצית העניין של 'הסתכלות נכונה'. אותו יהודי נכבד ונשוא פנים מחפש לבן שלו שידוך טוב, הוא רוצה עבורו את הטוב ביותר, אבל הוא טועה לחשוב שהטוב ביותר נמצא במשפחה מכובדת או בנדוניה עם הרבה כסף. החפץ חיים בעיני הבדולח שלו ובשכלו הזך והישר ידע ש'הטוב ביותר' עבור בחור כליל המעלות זה להתחתן עם נערת פשוטה וחרוצה, יראת שמים ובעלת מידות טובות! כל השאר לא חשוב.

והחפץ חיים הקדוש לא היה רק בבחינת 'נאה דורש', אלא גם בבחינת 'נאה מקיים'. שהרי הוא עצמו היה אחד מהעילויים של עולם הישיבות באותו דור, הוא למד בוויילנא והציעו לו הצעות שכללו נדוניה גדולה ומשפחה נכבדת עם נערות משכילות ומוצלחות, אבל כשהוא שמע ש'שלום בית' בבית אמו התערער, כי אביו החורג רוצה אותו כחתן לביתו ואמו של החפץ חיים טענה שהוא יכול לקבל שידוך הרבה יותר מוצלח, נענה החפץ חיים על אתר ואמר שהוא מוותר על הכל, ובלבד שלא תיפול קטטה בין אמו ובין בעלה.

לימים סיפר החפץ חיים עצמו שהוא חשב שהוא מוותר ויתור גדול למען השלום ולמען אמו, אבל בפועל הוא זכה בזכייה עצומה, כי כל חבריו העילויים והמתמידים שאכן קיבלו שידוכים 'טובים', התחתנו עם בנות עשירים שהורגלו לחיי מותרות ותפנוקים, והבעלים שלהן נאלצו בהמשך לצאת ולשלוח ידם במסחר כדי להעניק להן את מה שהורגלו לו, ואילו רעייתו, כך אמר החפץ חיים, היא מסתפקת במה שיש, ואינה מפונקת, ויוצאת בעצמה לעבוד בחנות שפתחה כדי לפרנס אותי, וכך נתנה לי לשבת וללמוד ולכתוב את ספרי הרבים.

ולולא דמסתיינא, אני הקטן רוצה להוסיף על דברי קדשו של מרנא החפץ חיים, שבזכות אותו ויתור עצום, הוא זכה לא רק לכתוב את ספריו הקדושים, אלא הוא גם זכה שהם יתקבלו בכל תפוצות ישראל, וכיום אין בית יהודי שאין בו 'משנה ברורה' ו'חפץ חיים'.

זה שכרה של הסתכלות נכונה, של מי שעיניו לא הטעתו, ושידע ש'הטוב ביותר' אינו מסתתר בעושר וכבוד, אלא במידות טובות, בויתור למען הזולת, בהסתפקות במועט!

עם זה, וממילא סביר להניח שההשקעה של מאות השקלים היתה משתלמת גם מבחינה כספית, בלי השיקולים הרוחניים שמסביב. יש וארט יפה של מרן ה'בן איש חי' שכותב על מה אמרו חז"ל שהקב"ה ייחב חכמה לחכמיא, כלומר נותן חכמה נוספת לחכמים שהיו חכמים קודם לכן.

שאלו ה'בן איש חי', מי עם הטפשים? למה להם הקב"ה לא נותן חכמה? רק לחכמים מגיעה תוספת והטפשים שלא קיבלו בכלל חכמה לא מגיע להם כלום?

אלא, אומר הבן איש, שהקב"ה נותן חכמה לכל מי שרוצה להיות חכם. הבעיה שהטפשים לא רוצים להיות חכמים. מי שרוצה להיות חכם, זה אומר שהוא כבר עכשיו חכם, לפחות באופן חלקי, ולכן הוא מקבל תוספת חכמה...

מרן החזון איש היה אומר שכשאדם לומד עם רצון להוכיח משהו, הוא ימצא את ההוכחה. אפשר להוכיח לאיסור או להתיר, לטהר ולטמא, הכל אפשר ללמוד מאותו פסוק ומאותו קטע בגמרא. השאלה היא רק מה אתה רוצה ללמוד מאותו קטע. אם אתה מחפש הוכחה שמוותר, אתה תמצא אותה, אבל צריך לחפש את האמת, לחפש את הנכון, את הישר!

וזה ממש חלק מאותו עניין. מי ש'פסקה' היה ועינו לא הטעתו, יודע שלא צריך לחפש ניצחון. מי שרוצה רק לנצח, לפעמים מנצח גם את עצמו...

לפני שנים נכנס אלי אחד השכנים, ואמר שהוא רוצה לבנות מעל הדירה שלי, ולשם כך הוא זקוק לחתימות של השכנים שסיכמו לכן. אמרתי לו שאני אשמה, אבל קודם שיביא לי את הדף אני רוצה לראות על מה אני חותם ולבדוק שזה לא גורם לי נזק משמעותי חלילה.

נמלכתי באנשי ביתי והעלו טענה שאם הוא יבנה, הדבר ימנע מקרני השמש לחדור למטבח שלנו, ויש בזה פגיעה מסוימת. אולי באמת אין אנו חייבים להסכים ולאפשר לו לבנות.

לאחר מחשבה אמרתי כך: הרי אור לא חסר לנו ב"ה. היום יש חשמל ואפשר להדליק את האור, מדובר בעלות של פרוטות אחדות לחודש עבור התאורה במטבח בשעות שבהן יהיה צורך להדליק אור מכאן ולהבא ושלא היינו צריכים להדליק עד כה.

ואכן קרני השמש הן דבר חשוב, כמו שכתוב "שמש מרפא וצדקה", אבל הרי אנחנו יוצאים לרחוב הולכים לבית הכנסת למכולת לעיסוקים וסידורים, ובנוסף לכל הרי אחרי 'שמש מרפא' כתוב 'וצדקה', כלומר שעל ידי צדקה גם אפשר לזכות לרפואה, ואם כן אנחנו נזכה ל'שמש מרפא' כשנצא לרחובה של עיר, וכשנשב בביתנו נזכה ל'צדקה', נזכה לכך שבזכות הוויתור שלנו השכן מלמעלה נהנה מהרווחה, יש לו בית גדול יותר ולנו יש צדקה!

מעשה בנהג מונית

אמנם, אותה נתינה ואותו ויתור, צריכים גם הם להיעשות באופן שיהיה הדבר לטובה. צריכים הרבה סייעתא דשמיא כדי שלא להיכשל, אבל לפעמים יכול להיות אדם שמוותר על ממונו ומעביר

על מידותיו ובוזה הוא דווקא גורם רעה לאחרים. על כך אני רוצה לספר סיפור אישי שאירע עמי לפני שנים, כשנסעתי פעם לפני יורק, ובהגיעי לשם התארגנו כמה יהודים חרדים שרצו להגיע לאותה שכונה, לקחנו מונית ביחד, סיכמנו עם הנהג על מחיר מקובל ותכננו להתחלק בהוצאה כל אחד כפי חלקו.

והנה באמצע הדרך פונה אלינו הנהג הגוי ואומר שנצטרך להוסיף על המחיר שנקבע, מכיון שנסע דרך כביש מיוחד ועליו לשלם אגרה על הנסיעה דרכו...

הנוסעים התנגדו כמובן ואמרו לנהג שבשום אופן אינם מוכנים להוסיף לו על התשלום, כי הרי המחיר הראשון שבו נקב כבר כלל את הצורך לשלם עבור האגרה ולא אירע שום דבר חריג שבינו נדרש לשלם יותר ממה שתכנן, ומה גם שמולכתחילה הוא ביקש מחיר גבוה מהרגיל ואנחנו הסכמנו לתת לו, וכעת הוא מעז פניו ומבקש תוספת שלא בצדק.

הנהג הבין שאנחנו לא נסכים לעושה שהוא מנסה לעשוק אותנו ומיד חזר בו ואמר שהוא רק התכוון לצחוק עמנו והוא לא חשב באמת לדרוש מאתנו תשלום גבוה יותר...

הגענו לשכונה, וכשהנוסע הראשון ירד בתחנה שלו, הוא נתן לנהג את חלקו, והוסיף לו עשרים דולרים כדי לרצות את הנהג... מלבד מה שיש בזה משום 'לא תחנם', הוא גרם רעה גדולה לשאר הנוסעים, כי הנהג שראה שדבריו פעלו את פעולתם, החציף פניו, ודרש במפגיע שכל שאר הנוסעים יוסיפו גם הם כל אחד עוד עשרים דולרים, ואנחנו לא נותרה לנו ברירה ונאלצנו לשלם את הסכום.

הנוסע שירד ראשון בכלל לא ידע מה אירע אחר שירד, הוא לא הכיר אותנו וכנראה עד היום לא יודע על מה שאירע בעקבות אותו ויתור שוויתר. אותו אדם, עינו הטעתו, אומנם מטוב לבו קרה לו הדבר והוא אשר אמרנו שצריכים הרבה סייעתא דשמיא כדי שלא להיכשל, וכדי שנוזה לראות כל דבר נכוחה ולדעת את המעשה אשר נעשה בצורה הנכונה.

אחרי שנים, אמרתי לפרש על פי אותו מעשה את הפסוק בתהילים "ה' נחני בצדקתך למען שורר". וכי באמת יש לדקדק באמרו 'בצדקתך', ומדוע לא אמר 'נחני בדרך צדק', וגם מה זה 'למען שורר' כלומר למען שונאי, וכי רק בגלל שונאי ביקש דוד המלך בקשה זו שינחה אותו ה' בדרך צדקתו?

אלא שלפעמים אדם הולך בדרך צדק, בדרך הטובה, אבל היא לא הדרך הנכונה. הוא עושה חסד, אבל החסד גורם רעה למישהו אחר. לכן התפלל דוד המלך ע"ה שהקב"ה ינחה אותו 'בדרך צדקתך', כלומר בדרך שהקב"ה יודע שהיא דרך טובה, נכונה וצודקת. שלא יגיע למצב של 'עיניו הטעתו' חלילה וחס, ולכן אמר 'למען שורר', כלומר שלא ארבה עלי שונאים במעשה הזה שאגמול טוב לאחד ועל ידי כך ישנאו אותי רבים אחרים...

וכמו שאמרנו בשם ה'בן איש חי', שהקב"ה נותן חכמה למי שרוצה להיות חכם, כך גם הקב"ה מוליך בדרך צדקו את מי שרוצה לילך בזו הדרך, ועל כן אנו צריכים להרבות בתפילה לבורא עולם שיוביל אותנו וינחה אותנו בדרך הישר והטוב, ושנוזה שיהיה כל מעשינו לטובה.

השוטר פותח את המזוודה, נוטל לידו תכריך שטרות מביט היטב, ואז אומר בחומרה: "שמע משהו כאן לא מריח לי טוב. השטרות הללו נראים מזויפים, על עבירה זו, החזקת כסף מזויף, במקרה הטוב תנמק בכלא שנים ארוכות. אין ברירה, אתה חייב להתלוות עמי אל תחנת המשטרה"

רבה של כרמיאל הגאון רבי אברהם מרגלית שליט"א בסיפור - ומוסר השכל בצדו

"לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לְבַנֵי מְרִי" (במדבר י"ז, כ"ה)

הסבא מנובחהרדוק סיפר ספור: בורשא, בירת פולין, היתה כנופיה של זיפני כספים, ידוע היה בעיר שמדבר בקבוצת נוכלים, עבריינים מוכרים, העושים ממלאכת הזיוף הון רב.

פעם ניגש אחד מבני הקבוצה לאחד מבני העיר ואמר, "שמעני ידידי, יש לי עסקה נפלאה עבורך. אתה נתן לי שלושים אלף דולך כשרים למהדרין, ואני אתן לך תמורתם מאה אלף שאמנם הנם מזויפים, אך הם עוברים לסוחר. לא נתן להבחין בכך שאינם אותנטיים, אתה מרוויח שבעים אלף דולר ברגע אחד, בלי כל מאמץ".

אך האיש לא היה פרייר. אמר לאותו עברין, "מכיר אני אתכם. הבנק ודאי יזהה את הזיוף, ואני אשאר ריק וריקן, בלי שלושים, ובלי מאה". אמר העברין, "הבה ננסה, הנה, כאן במזוודה יש מאה אלף מזויפים. בחר לך אלו שטרות שתצצה, גש לבנק ותראה". בחר לו האיש כמה שטרות והלך לבנק. נגש לדלפק ובקש מהפקיד לפרוט את השטרות.

הלה בדק אל מול האור, העביר במכשיר מיוחד, הראה גם לחברו. בסיום הבדיקה הקפדנית אמר לאיש, "השטרות האלו אותנטיים. רשמיים. אין בעיה לפרוט אותם".

חזר אל העברין ואמר, "שמע, הזיוף שלכם באמת מצלח. אין בעיה, הולכים על העסקה, ולא רק זה, אני מוכן להכפיל את הסכום, אתן לך ששים אלף דולה, ואתה נתן לי תמורתם מאתים אלף מזויפים". אמר העברין, "הגדלת לשאול. אבל בשבילך, רק בשבילך, אתאמץ...". קבע לו זמן.

לאיש לא היו שלושים אלף מזומנים, קל וחומר לא ששים. אבל בשביל רווח שכזה, מאה וארבעים אלף דולר, כדאי לעשות הכל... שבר חסכונות לווה מגמ"ח פלוני ומגמ"ח אלמוני. בסופו של דבר היה בידו הסכום הנדרש.

ביום המיועד הלך למקום המפגש שנקבע שוב אומר הוא לעברין, "שמע, אני לא פראייר. אולי השטרות שהבאת אינם ברי שמוש, אולי ניתן לזהות את הזיוף?". אמר הלה, בבקשה. בחר לך אילו שטרות שתצצה, גש לבנק ובדוק".

עשה האיש כדבריו, נטל כמה שטרות, הלך לבנק, וכאשר היה בפעם הראשונה - כך גם עתה, הפקיד לא הבחין בשום דבר חשוב, והיה מוכן לפרוט את השטרות.

אם כך, הכל מצוין. צריך להיות טיפש כדי לא לסגור עסקה שכזו! נטל האיש את מזוודת השטרות, כמובן אחרי שספר היטב פעם ופעמים, נתן לו את ששים אלף הדולרים, ואז נפרד ממנו לחיים ולשלום.

שמח וטוב לב יצא האיש שלנו לדרכו. מאה וארבעים אלף דולר ללא כל מאמץ? כמה זיעה וכמה שנים צריך להשקיע כדי להגיע לסכום כה גדול? וכאן, בכזו קלות! הוא צועד כשמזוודתו בידו, וכבר חושב היכן להשקיע כדי להכפיל ולשלש את הכסף.

פתאום, חרדתו, רואה הוא מולו שוטר. הלה קורא כנגדו: "עצור! מה יש לך במזוודה?!"

לבו של האיש נופל בקרבו. איזה ברנך'. הוא מגמגם: "כככססס". השוטר פותח את המזוודה, נוטל לידו תכריך שטרות מביט היטב, ואז אומר בחומרה: "שמע משהו כאן לא מריח לי טוב. השטרות הללו נראים מזויפים, על עבירה זו, החזקת כסף מזויף, עלולים לגזור עליך עונש מוות. במקרה הטוב תנמק בכלא שנים ארוכות. אין ברירה, אתה חייב להתלוות עמי אל תחנת המשטרה".

68 יום

נישואים

דס"ר צנה סיון תשל"ד

דחובט חיו, יום למן מורג ינאוו רוצ"ג ס"ח יתלא"ז.
ולא"ר ה' א"כ"ל גלאס"צ"ק אה"ק לנבלה אלא"ל מורג
רצרוקולת ונצ"מ"ת כלמ"ד ואלוקים ארוט ונלמ"ד ל"ק.

דמ"כ"ה א"ר"כ"ב
ט"ז א"ת

**לתרומות עבור 68 יתומים המתחתנים
בחודש סיון - קרן מס' 10740**

(הכסף מתחלק בין כולם בשווה ולפי הצרכים - לפי הוראות הרבנים
- המגבית עבור יתומים ואלו שבבחינת יתומים לפי פסקי הרבנים)

תומים

גלוזל סיון

ברכת מרן הגר"ש שטינמן שליט"א
לכל התורמים סך 680 ש"ח
ל-68 היתומים הנישאים בחודש סיון:

"לזכות
ללימוד תורה
בעריבות ונעימות"

1800-39-47-47

בכל תרומה חובה לציין: עבור קרן 10740

אנחנו לא נותנים 'שיקוי קסם', שהם שותים אותו פעם אחת, ומאז והלאה הם פשוט מתחילים להנות מהלימוד. מה שאנחנו עושים זאת פתיחת עיניים. אנחנו גורמים להם ללמוד את הגמרא בדרך שתגרום להם להרגיש סיפוק והנאה

שיחה מרתקת עם הרה"ג ר' הלל קורפן, מהפעילים בעלי הנסיון ב'מוקד הגישמאק' מבית 'אחינו'

אליעזר (לייזר) רוט

מי שחי בעולם הישיבות יודע שתקופת הקיץ היא תקופה מאתגרת מאוד עבור בחורי החמד. דווקא בתקופה הזאת, הטלפונים במוקד ה'גישמאק' של ארגון 'אחינו', זרוע החיוק של 'דרשו', לא מפסיקים לצלצל.

"זה לא חדש עבורנו", מספר הרה"ג ר' הלל קורפן, המשמש כיועץ ומלווה במוקד הגישמאק. "רבים מהבחורים מרגישים תחושה של ריקנות וחוסר סיפוק, דווקא בגלל שאווירת הלימוד נחלשת מעט. ומה עושה בחור כשהוא רוצה להשתפר? פותח גמרא ומנסה ללמוד, אבל אז מגיע חוסר החשק ומכה בו בעוצמה. הוא לא מסוגל ליהנות מהלימוד, ומכאן הדרך לפנייה אל מוקד הגישמאק - קצרה למדי".

מה הגיל הממוצע של המתקשרים אל מוקד ה'גישמאק', בחורים מיישיבה קטנה או ישיבה גדולה?

"האמת שאין לזה גיל מוגדר", הוא מסביר, "תתפלא לשמוע שלא פעם מתקשרים אלינו גם אברכים ואפילו בעלי בתים מבוגרים. לא מזמן התקשר פנסינר, שסיפר שבמשך שנים הוא מספר לעצמו סיפורים שביום שבו הוא יצא לפנסיה הוא ישב ללמוד, והנה הגיע היום המיוחל, הוא קם מוקדם, הלך לבית המדרש, התפלל, ולאחר התפילה פתח גמרא והתחיל ללמוד. הבעיה שבתוך זמן קצר מאוד הוא גילה שבעצם הוא לא מצליח ללמוד, אין לו חשק, אין לו רצון, הוא מבין מה כתוב בגמרא, אבל אין לו שום הרגשה של סיפוק ושמחה בלימוד..."

"מתקשרים לפעמים גם ילדים צעירים מאוד, אבל אכן רוב הפונים הם בחורים מיישיבה קטנה ומיישיבה גדולה".

איך מתחילה שיחה כזאת? הבחור מתקשר ואומר לך אני לא אוהב ללמוד, תציל אותי מעצמי???

"כן. ממש כך. מתקשר פונה חדש, אפשר לשמוע לפי ההיסוס שלו שהוא פעם ראשונה מתקשר אלינו, והוא אומר לך "אני לא מצליח להנות מהלימוד, אין לי גישמאק, שמעתי שיש לכם דרך לעזור ואני רוצה להיעזר בכך".

ואיך אתה עוזר לו?

בשלב הראשון אנחנו מתחילים לגשש בעדינות ולמצוא איפה

הבעיה. מתי הוא חווה את תחושת חוסר הסיפוק, איך הוא לומד, עם רש"י או בלי? בגמרא רגילה או בגמרא עם הסברים צמודים, הוא יודע בכלל מה המטרה שלשמה הגמרא שואלת כל כך הרבה שאלות או שהוא סתם יושב כמו תוכי ומנסה להבין שורה אחרי שורה בלי לראות את המטרה הכוללת שאליה אנחנו מנסים לחתור בלימוד הסוגיא הספציפית הזאת.

אחת השאלות הראשונות שאנחנו שואלים את הפונים היא "האם הרגשת בעבר טעם בלימוד הגמרא", ברוב רובם של המקרים התשובה היא חיובית, נכון שלחלק מהפונים לוקח קצת זמן להיזכר באותו רגע שבו הם כן הרגישו הנאה וסיפוק גדול מהלימוד, אבל בסופו של דבר הם נזכרים.

"אנחנו משתמשים באותו זיכרון כדי לנסות ולאפיין את הבעיה הנוכחית, במה היה שונה הלימוד שלמדת או מהלימוד שאתה לומד היום, למה או כן נהנית והיום אתה לא נהנה, אבל זה גם נותן זריקת מוטיבציה, כשהפונה נזכר כמה נחמד היה לו להרגיש את תחושת המתקנות הנפלאה הזאת, הוא מקבל תוספת חשק ורצון להרגיש את הגישמאק הזה פעם נוספת".

"מי שמבין שהגמרא מנסה לברר כאן את צדדי הספק שלה בפירוש המשנה, יכול להיות ממוקד, הוא מבין את הקשר שיש בין התשובה לשאלה הקודמת לבין השאלה שבאה אחריה, וכשהוא משלים את המהלך הוא מרגיש סיפוק. אבל מי שבכלל לא מחובר לעניין ולא

"הוא מצא דבר נפלא, מבין כל ה-27 אותיות, שהן כ"ב האותיות מ'אלף' ועד 'תיו' כולל האותיות הסופיות ס-ן-ך-ף-ך, הוא גילה שכל האותיות ממש דומות, למעט שבע אותיות בלבד. רק שבע אותיות הן שונות... נו... ללמוד שבע אותיות אתה לא מסוגל? כמוכן שהבחור נענה לאתגר, ובתוך שעות אחדות הוא ידע לקרוא כתב רש"י בצורה שוטפת.

"זאת דוגמה לשינוי תפיסה שיכול לחולל שינוי עצום ביכולת הלימודית, בתוך זמן קצר מאוד. ויש עוד הרבה מאוד דוגמאות כאלו, כי בחלק גדול מהמקרים, הקושי להבין או להנות מהלימוד הוא קושי פסיכולוגי שמתבסס על חוויות קשות מהעבר, אכזבות ותחושות שליליות שנקשרות בלימוד ומכבידות על הלומד לאורך שנים, ועל היכולת שלו לפקוח את העיניים ולמצוא את המתקנות הנפלאה שיש בלימוד".

אתם מקבלים משוב לאורך זמן? הבחורים מתקשרים לאחר מכן לספר לכם אם הם הצליחו למצוא טעם בלימוד או לא?

"בדרך כלל אחרי כל שיחה אנחנו מבקשים מהפונה שיעדכן אותנו אם זה הצליח או לא, כי אנחנו רוצים להחכים מהניסיון ולאגור יותר ויותר מידע שיאפשר לנו לחדד את הטעון חידוד ולשפר את הטעון שיפור, כדי שהשיטה הזאת באמת תביא תועלת גדולה עוד יותר.

"כמובן שלא כולם חוזרים אלינו עם תשובות, אבל הרבה מאוד כן חוזרים ומדווחים אם זה הצליח או לא. אי אפשר לומר שכל מי שפנה אלינו זכה מיד להרגיש מתקנות עצומה בלימוד, למרות שהיו גם מקרים כאלו, אבל בדרך כלל זה תהליך שלוקח קצת זמן ולא מניב באופן מיידי את התועלת המוקסמלית.

"יש כאלו שמתקשרים אחרי כמה חודשים, מדווחים על שיפור גדול ורוצים להתקדם שלב נוסף. יש גם כאלו שמתקשרים כל שבוע, ושנחנו מלווים אותם בקביעות, ויש כאלו שפונים אלינו שוב אחרי כמה שנים, כשהם מתחננים וכדו'. אחד הפונים התקשר אלינו יום אחד וסיפר שהוא קיבל סמיכה להוראה, הוא פנה לעזרתנו כשהיה בעיצומם של הלימודים ודיווח על חוסר חשק וחוסר יכולת להמשיך, דיברנו אתו, נתנו לו כמה טיפים שהעלו אותו בחזרה על דרך המלך, וביום שבו הוא קיבל סמיכה להוראה, הוא התקשר אלינו נרגש, והודה לנו מכל הלב, לדבריו, אם לא העזרה שהגשנו לו ברגע שבו הוא היה זקוק לה כל כך, הוא לא היה מצליח להגיע עד כה".

(מוקד 'גישמאק' של אחינו פועל מדי ערב בין השעות 10.30-7.30 18-20-1-800)

יודע למה הגמרא שואלת דווקא את השאלה הזאת ולא שאלה אחרת, באמת אין זה פלא שהוא יוצא בלך' סיפוק.

"כך אנחנו ממשיכים, מאפיינים את הבעיה, מנסים לבדוד את הקשיים השונים, זה בעצם תהליך שמי שמנהל אותו הוא הפונה עצמו. הרי אני לא יודע איך הוא לומד ומה הוא עושה, אני רק מכון אותו והוא זה שעונה על כל השאלות. במקרים רבים, בסיומה של שיחה כזאת, הפונה עצמו כבר מבין איפה הבעיה, ואנחנו רק צריכים לעזור לו למצוא את הדרך לפתור אותה".

מה היא העצה שאתם נותנים בסופו של דבר לפונה, איך באמת הוא יכול להתחיל ולהרגיש טעם של מתקנות והנאה בלימוד הגמרא?

"אין תשובה אחידה לכולם, והאמת שאין תשובות בכלל. אנחנו לא נמצאים כאן כדי לתת לפונים איזשהו 'שיקוי קסם', שהם שותים אותו פעם אחת, ומאז והלאה הם פשוט מתחילים ליהנות מהלימוד. "מה שאנחנו עושים זאת פתיחת עיניים. אנחנו גורמים להם להסתכל על זה בצורה שונה, בצורה יותר מופקחת ויותר מציאותית, ללמוד את הגמרא בדרך שתגרום להם להרגיש סיפוק והנאה. בחוברת 'תורת הגישמאק' שהודפסה על ידי המוקד שלנו יש שלל עצות של הדרכה והכוונה איך למצוא הנאה בלימוד, כמובן שלא כל העצות עוזרות לכל אחד, אבל הרעיון המרכזי הוא להתחיל להתבונן בעניין, להיות ערני, לבדוק מה גורם לך הנאה בלימוד ומה לא. מתי אתה יותר נהנה? כשאתה יותר ברור, כשהכל מסוכם לך בצורה מסודרת בראש. "אם הבחור מדווח שהכל מבולבל אצלו והוא לא יוצא עם משהו ברור ביד, אני ממליץ לו לשבת כל פעם אחרי השיעור ולכתוב את כל השיטות העיקריות במחברת, שיהיה לו סדר בדברים, וכן על זה הדרך".

איך שינוי כיוון השיבה ו'פתיחת עיניים' יכולים לחולל שינוי בתפיסה, אתם יכולים לתת לנו דוגמאות?

"יש דוגמה מצוינת בקונטרס 'תורת הגישמאק': מעשה בחונך שלמד עם חניך, וראה שהוא אינו יודע לקרוא כתב רש"י. ניסה ללמוד אותו, והתלמיד השיב שהוא ניסה בעבר כבר כמה פעמים ללמוד את האותיות של כתב רש"י ולא הצליח. זה מבבלב אותו ומתערבב לו מול העיניים. אין סיכוי שהוא ידע לקרוא כתב רש"י... "הלך החונך, והכין לוח של כל האותיות של כתב רש"י מול הכתב הרגיל והמרובע שאנחנו מכירים כ'כתב דפוס'.

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

בזמנו התרחש מאורע שהרעיש את העולם. כשהייתי ילד, התפרסמה העובדה ששני גדולי הדור מארצות הברית עומדים להגיע לארץ ישראל: הרבי מסאטמר ומרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל. כל הארץ רעשה לכבודם. כולם רצו לחזות בזיו פניהם של מאורי הדור. שניהם הגיעו לארץ באותו מטוס, ומחמת אותה סיבה

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

זורחה שמשו בכל העולם. במקום בו היתה מחלוקת - הוא פשוט לא היה.

זכורני, כי לפני קרוב לעשרים שנה, הגיע הרב שטיינמן למסע חיוזוק והתעוררות באחת השכונות המתחדשות בארץ. בסיום הביקור המרומם, פנית אליו בשליחות מי מרבני המקום וביקשתי את עצתו: "ישנם עדיין עשרה ילדים בשכונה שאינם מסודרים עם 'חיידר' לשנה הקרובה".

שמע הרב שטיינמן, ושאל: "כמה תלמודי תורה קיימים בשכונה?" "קיימים כאן כבר שני תלמודי תורה", השבתי, והרב שטיינמן לא הבין: "נו, אז מה הבעיה? שכל תלמוד תורה יקח חמשה מהם". "ראש הישיבה, זאת בדיוק הבעיה", גמגמתי באי נוחות. "כל תלמוד תורה עומד בעקשנותו לא לקבל בשום אופן".

פניו של הרב שטיינמן הרצינו באחת, והוא אמר לי בכאב: "כזו שכונה קטנה, שבקושי נוסדה; יש בה בסך הכל שני תלמודי תורה - וכבר יש בה מחלוקת! זהו כוחו של היצר הרע! הוא דואג שבכל פינה תהיה מחלוקת!..."

מראהו הנסער של גדול הדור נחרט בזכרוני לעד. הכאב שלו היה מוחשי ממש, והרגשתי את הזעקה שלו בוערת בעצמותי.

כעבור תקופה מאותו מעשה, אינה השם לידי פנינה נפלאה, הסבר מאיר עיניים לכך שהתופעה הזו כה מצויה בזמנינו. אחד מבני היכלא

פרשת קורח היא אחת הפרשות המפורסמות בתורה. רבו הפירושים והדרושים על כל פסוק וענין בפרשה הזאת. אין מי שלא שמע כמה וכמה שיחות ודרשות על מחלוקת קורח ועדתו, ואכן, לקחים רבים יכולים אנו ללמוד מהפסוקים שלפנינו.

רבינו הנצי"ב מוואלאז'ין זצ"ל בספרו 'עמק דבר' כותב, כי בכל מחלוקת שבעולם מצויות בה בשורשה הטעויות שהיו במחלוקת קרח ועדתו. לכן להעמיק בפרשה הזאת כדי לדעת לכונן את דרכינו, להיזהר ממכשולות וטעויות עד עולם.

רש"י הקדוש כבר כתב: "פרשה זו יפה נדרשת". בעל הפרי מגדים, בספרו 'תיבת גומא' על התורה, כותב על דברי רש"י אלו בדרך צחות, כי כל ההלכות שבתורה יפה כוחן רק בעיתן - הלכות חג בחג, הלכות שבת רק בשבת וכן הלאה. אי אפשר לדבר בחודש שבט על הדלקת נרות חנוכה, ולא בחודש ניסן על בניית סוכה וקניית אתרוג. אך פרשה זו של קורח, יפה לדרוש בה תמיד. תמיד קיימים ניצני מחלוקת בעולם שעלולים לפרוץ, ואין לך שעה ומקום שנקיים ממחלוקת...

אמרה זו המליץ גם מרן הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, אשר נהג להסתובב על פתחי נדיבים בעולם כדי לאסוף כסף לתמיכה במוסדות התורה. בבואו לקהילות בחוץ לארץ, נשא מדברותיו פעמים רבות במרכזי היהדות המקומיים, ולא נמנע מלהוכיחם על נושא המחלוקת שהיה נפוץ אז עקב חוסר הסכמה רב בין פרנסי הקהילה לציבור.

גם בספר 'חוט המשולש' על מסכת אבות, שחיברו כמה מחכמי הדורות הקודמים, מופיעה מליצה כעין זו: הרי כל אחד שפותח במחלוקת וטוענים בפניו כי מחלוקתו היא כמחלוקתו של קורח, שאינה לשם שמים וסופה להיבטל, משיב ואומר כי מחלוקתו היא כן לשם שמים - ומיד יפתח וידרוש פלפול נאה כדי להצדיק את מעשיו. ועל כן "פרשה זו יפה נדרשת..."

אין זו סתם אימרה מתודדת על דרך המליצה. קורח נחשב לדמות שמייצגת מחלוקת, וקלקול זה נפוץ לדאבונינו גם היום.

בדור האחרון זכינו לאורו של מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, אשר סלידתו מכל דבר שיש בו ריח של מחלוקת היתה מן המפורסמות. כל ימיו הניף את דגל השלום, ותמיד ברח מפילוגים ומחלוקות. נקודה זו בלטה מאד בהליכותיו, גם קודם שנעשה רב רבנן

קדישא של מרן רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל - היה הגאון רבי שמואל מדאלינוב זצ"ל, שיהיה כאב"ד העיר ובסוף ימיו עלה לארץ ישראל. בספרו 'מנחת שמואל', הוא כתב את הדברים הנוקבים הבאים:
"ודע אחי יקירי, כי עיקר עמל האדם בעולם הזה הוא על דברים שבין אדם לחברו, שזה דבר שהיצר מוצא מקום, כי חיותו תלוי בזה. ומחמת זה מראה לו טעמים וראיות שאף על פי דין תורה הדין עמו, ומביא לידי מחלוקת וקנאה ושנאה ולשון הרע וגאווה וכבוד ודברי שקרים...
"ובפרט בצוקת העת בדורות הללו שחיי תלויים מנגד, מה שלא היה בדורות הראשונים. לכך לא היה זה לעיקר אצלם, רק לשאר עבירות, כי דוע. ומזמן בית שני שנתמעטה השפעה, התחילה השנאת חנים להתנוצץ, ובעבור זה נחרב הבית בעוונותינו הרבים כידוע, ומכל שכן בזמן הזה. והגם שגם על זה יש ללמד זכות, כפי שידעתי וראיתי תוכן לבבם, וחלילה לדבר על עם השם, אמנם אתה תתרחק מכל כיוצא בזה, שלא תהי יגיעתך לריק חס ושולם, כי הם מהדברים שאינם מתכפרים ביום הכיפורים ולא תשובה כידוע".

היצר הרע מנצל את הגלות הנוראה כדי לסכסך ולהפריד את בני ישראל הקדושים והטהורים. הקושי וההסתר הפנים גורמים לכך ששנאת החנים תתרבה ומחלוקות ופילוגים יוצצו בכל פינה. המצב של בין אדם לחברו, אומר רבי שמואל, הוא לחם חוקו של היצר, בזה תלויה חיותו, ועלינו להתחזק ולהתגבר, לא לתת לו סיוע בשום אופן.

תורתנו הקדושה תורת חיים היא, וכל האמור בה הרי הן הוראות עבורנו, כיצד עלינו לחיות ומה עלינו לעשות כדי להישמר מכל המכשולים הנערמים בדרכי חיינו - ובכלל זאת, מצויה גם פרשתו של קורח. חובה איפוא עלינו לעשות אזינו כאפרכסת על מנת לשמוע וללמוד את האמור בדברי הראשונים והאחרונים בענין המחלוקת בכלל, ובענין מחלוקתו של קורח בפרט; מפיהם ומפי כתבם נלמד מה חמור ענין המחלוקת, וכיצד עלינו ליישר דרכינו ולעשות כל מאמץ כדי לא להיכשל חלילה בנושא נורא זה.

הנסיעה של שני גדולי הדור

על מטוס אחד למטרה הפוכה

ידוע כיצד מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל והרבי הגאון הקדוש בעל ה'דברי יואל' מסאטמאר זצ"ל, העריכו זה את זה. הרי השקפותיהם בענין אופי ההתייחסות למדינה בארץ ישראל היו שונות לחלוטין, אבל כל זה לא סתר את ההערכה ההדדית הגדולה בתורה ובראה.

אני עצמי השתתפתי בהספד שהספיד הרב שך את הרבי מסאטמאר. היה זה מחזה שלא יישכח מזכרוני, ואף בקרב חסידו סאטמר זכה זה לפרסום עצום:

וכך אמר: "... גברא רבא שקשה לתארהו, אדם גדול בענקים זקן ושבע ימים, שבע ימים בתורה, שבע ימים ביראת שמים, שבע ימים במעשים ובפעולות. זה נדיר מאוד שיתאחדו אצל אדם אחד מעלות כה רבות".

בהמשך אמר הרב שך: "אזיל גברא דמסתפינא מיניה. הוא היה היחיד

שכולם פחדו ממנו. אמנם לא צעדנו כמוותו בדרכו, כי יש לנו את הגדולים שלנו והדרך שלנו, אולם הוא לפי דרכו עצר את הידרדרות והשפיע רבות גם עלינו".

בדיוק כפי שנהג הרבי מסאטמאר זצ"ל עצמו, בעת הסתלקותו של מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, כשהמליץ אודותיו את דברי חז"ל: "ויעש כן אהרן - להגיד שבחו של אהרן שלא שינה". למרות הדעות החלוקות ביניהם.

כך נראית נקיות! תמיד היו בעם ישראל כמה שיטות, אבל גדולי ישראל נהירו זה בכבודו של זה.

בזמנו התרחש מאורע שהעריש את העולם. כשהייתי ילד, התפרסמה העובדה ששני גדולי הדור מארצות חברית עומדים להגיע לארץ ישראל: הרבי מסאטמר ומרן הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל. כל הארץ רעשה לכבודם. כולם רצו לחזות בזיו פניהם של מאורי הדור.

שניהם הגיעו לארץ באותו מטוס, ומחמת אותה סיבה: הבחירות שעמדו להתקיים בארץ הקודש. רבי אהרן הגיע כדי לשכנע את כל בני התורה ללכת לבחירות ולעשות קידוש השם, והרבי הגיע בשביל המטרה ההפוכה בדיוק, למנוע מבני התורה להצביע כדי שלא יהיה חילול השם.

לכאורה אין מחלוקת חריפה מזו - רבי אהרן טען שזו מצוה של ממש, והאדמו"ר זעק שיש בזה חשש אבירייהו של העבירות החמורות. אבל זה לא הפריע לשני ענקי הרוח הללו לנסוע באותה טיסה, לשבת בנסיעה זה לצד זה ולשוחח בידידות ואהבה, הערכה והוקרה.

הזכרנו את דבריו של הרב שך על האדמו"ר. מפורסם לא פחות הוא דבריו של האדמו"ר, שש עשרה שנה לפני כן, על רבי אהרן, בו הוא שיבח ופיאר דווקא את עמידתו של רבי אהרן על ענייני השקפה. זוהי נקיות אמיתית. כל אחד מציג את דרכו ומשנתו בעוז, מבלי חלילה לשנוא, לזלזל או אפילו להמעיט ולו במשהו מכבודו של האחר.

אספר לכם מעשה ש'בדידי' הוה עובדא'. לא על ידי סופר ולא על ידי שליח, אלא בעיני ראיתי:

מרן הרב שך הרי לחם מלחמות השם בגבורה, ויצא בלא חת כנגד אנשים שהוא ראה סכנה בדעותיהם. ביקרתי אצלו בחודש ניסן תשמ"ג, בתקופה בה הוא יצא נגד רב פלוני שהביע השקפות שהרב שך התנגד להן בתוקף. הייתי אצלו בבית, וראיתי כיצד הוא יושב בחדר האמצעי, ואחד המקורבים, יהודי נכבד, ניגש אליו ובידו עיתון. "שראש הישיבה יראה", אמר הלה להרב שך בהתרגשות, "הרב הזה שנלחמים נגדו כתב מאמר בעוד נושא, וגם שם רואים כיצד ההשקפות שלו מקולקלות".

אתם יודעים מה הרב שך הגיב? הוא פשוט לא הגיב. לא נע ולא זו מתנוחתו הקודמת, כאילו לא ראה ולא שמע. תגובה בולטת שאמרה יותר מכל: זה לא הנושא שלי! מדוע אני צריך לראות את זה?!

הוא ניסה שוב ושוב, אבל הרב שך פשוט התעלם בתוקף וסירב להביט. ראיתי בעיני כיצד הוא פשוט לא מעוניין לשמוע לשום מילה. נגד מי? נגד אדם שלדעתו היה בעל השקפה קלוקלת וראה צורך לצאת נגדו בחבר וחנית.

כשהרב שך ראה אותי ממתין מחוץ לחדר, הוא קפץ על המציאה

ימים אחרונים

* כריכה רכה, פורמט רגיל, 19 חוברות

* כריכה רכה, פורמט כיס, 38 חוברות

3

תרום 20
למשך 12
סך כל התר
וקבל
סט 'משנ
כריכה רכה
ספר 'ה
על הכ
ספר 'מו
'דרש דו

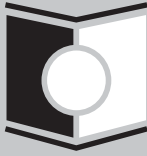
2

תרום 20 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 240 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
כריכה רכה בפורמט גדול
ספר 'המפתח'
על המשנ"ב

1

תרום 18 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 216 ₪
וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
כריכה רכה בפורמט קטן
ספר 'המפתח'
על המשנ"ב

להשתתפות: בעמדות נדרים פלוס טופס

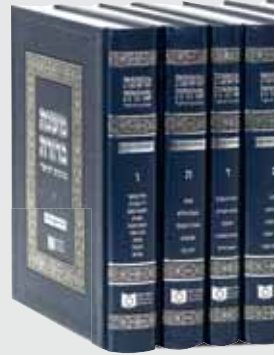
Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

למבצע הגדול

מבצע המתנות הגדול של 'דרשו' ו'אחינו' הוזר לרגל חידוש מלאי הספרים תורמים לפעילות הקירוב של ארגון 'אחינו' וזוכים במתנות מ'דרשו'

5

תרום 24 ₪ לחודש
למשך 15 חודשים
סך כל התרומה 360 ₪

וקבל מיידית

סט 'משנה ברורה'

כריכה קשה

ספר 'המפתח'

על המשנ"ב

ספר 'מועד לדוד'

'דרש דוד' אבות

4

תרום 22 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 264 ₪

וקבל מיידית

סט 'משנה ברורה'

כריכה רכה בפורמט גדול

ספר 'המפתח'

על המשנ"ב

ספר 'מועד לדוד'

'דרש דוד' אבות

3

תרום 20 ₪ לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 240 ₪

וקבל מיידית

סט 'משנה ברורה'

כריכה רכה בפורמט קטן

ספר 'המפתח'

על המשנ"ב

ספר 'מועד לדוד'

'דרש דוד' אבות

דרשו' או במוקד 'דרשו' 02-5609000

**'בעוד אני ממשיך בשיחה, נעמד אחד האסירים, 'אולי כבודו יודע בגלל מי אני נמצא פה'??? שאלני האסיר. 'כבוד הרב --- בגללך אני נמצא פה'!!!...
'עכשיו התבלבלתי לגמרי'... 'בגללי? ניסיתי להוגיע את מוחי... מדוע בגללי האסיר נמצא כאן בבית האסורים? וכי אני אשם בכך?... חשבת שאני מתעלף'...**

סיפור שסיפר הרה"ג רבי ירחמיאל קראם זצ"ל על האחריות הגדולה של כל אחד

"הנה לקחתי את אחיכם" (במדבר י"ה, ו')

עומד הרב ירחמיאל קראם נבון, המום, מבולבל, מבלי יכולת לענות תשובה. לשונו כאילו נאלמה דום ו...עיניו מתמלאות להן בדמעות. 'היה זה' מספר הרב ירחמיאל בכבודו ובעצמו, 'בחודש הרחמים והסליחות, בו עם ישראל שב אל המקור - ריבונו של עולם. בודק ומפשפש במעשיו, מנסה להתחזק ולהתקרב.'

'בעת הזאת מטבע הדברים אני עמוס בעבודה, עבודת הקודש כמובן. מתרוצץ מהשכם בבוקר ועד סוף האשמורה, לדרוש, להרצות ולחזק את עם ישראל בכל מקום שהם, כי 'אני לדודי ודודי לי'. וכי ישאג האריה מי לא יירא... אם במדרשות, בכוללים, בישיבות קטנות, אף מהסמינרים לא נפקד מקומי.'

'והשנה היה לי חידוש' אומר הרב קראם. 'השנה הוזמנתי לדבר בבית הכלא 'מעשיהו'.

'בית הסוהר מעשיהו' - בו ישנו אגף מיוחד המשלב הרצאות ושיחות מרבנים ומגידי שיעורים, והמקום הוכיח את עצמו כיעיל בשיקום האסירים ובהשבתם בתשובה שלימה.'

'לבית הסוהר מעשיהו הוזמנתי להרצות בפני האסירים הנמצאים לדאבון לב בכלא הישראלי, על משמעות חודש אלול ועל חשבון הנפש שאדם צריך לערוך בימים אלו. נקבע היום, נקבעה השעה, והונחית לבוא כמחצית השעה קודם לכן, לשם תשאול ובידוק.'

אין הרכב מעיד על נהגו

'נסעתי לעיר רמלה בה שוכן בית הסוהר, אך התלבטתי האם פונים מינה ברמזור הראשון או שמה בשני. ככל יהודי, צפרתי לשכני לצומת כדי לשאול אותו על המסלול הכדאי להגיע ליעד הנבחר. לצדי עמד באותה העת רכב אמריקאי שחור מדגם 'ביואיק' מפואר ומלוטש, דבר המעיד בדרך כלל על הנהג בו כי הוא מהאלפיון העליון...'

'סע אחרי', ענה לי האיש על שאלתי 'איך מגיעים לכלא מעשיהו?' 'להפתעתי לא היה גבול, מה לאיש מומעמד גבוה זה ולבית הסוהר מעשיהו... אך אני' אומר ר' ירחמיאל, 'מורגל בכגון דא, ידעתי שהרכב אינו מעיד על נהגו כשם שאין הקנקן מעיד על תכולתו.'

מאוחר יותר כשפגשתי בחניון בית הסוהר, אמר לי נהג הרכב כי בנו יושב כבר כמה שנים בבית הסוהר, ועוד שנים לא מעטות עם אותו הגורל עומדות לפניו.'

'ללמדך', היה זועק ר' ירחמיאל בהזדמנויות רבות, 'אל תחשוב שאם יש לו כזה רכב הוא 'רבן גדול'... לא ולא! אדרבה, אותם הצדיקים המסתפקים במועט, בלחם צר ומים לחץ, החיים בדחקות ואינם מצליחים 'לגמור את החודש' הם נזר הבריאה. הם המעמידים דורות ישרים מבורכים בנויים ושתולים על אדני התורה והיראה, והם המקיימים את העולם, ולא מה שנראה כלפי חוץ.'

כי החיצוניות אין לה מקום אצל אנשים העמלים לתקן וליישר תדיר את פנימיותם.

'כך הגעתי לבית הסוהר, שוטר זוטר קידם את פני ואמר לי: 'כבוד הרב יבוא אחרי'... הלכתי אחריו עד שהגענו לשער כבד ועתיק, כנראה עוד מזמן שהתורכים שלטו בארץ. השוטר פתח את השער עם קוד מסוים ולאחר שנכנסנו נעל השוטר אחריו את השער. וכך הולך השוטר בחכמה פותח שערים... ונועלם מיד לאחר כניסתנו. עוד אחד, ועוד אחד, ולאט לאט משתלטת עליך הרגשת הניתוק מן העולם החיצון.'

'כאן אפשר להתחיל לקבל מושג על משלו המפורסם של רבינו יונה ב'שערי תשובה', על כת של ליסטים שחבשן המלך בבית האסורים

וחתרו מחתרת. ברגעים אלו ניתן לחוש את כוחו של הדרור ואת עוצמתה של החירות. כי רק כאשר אלו נשללים מן האדם, מרגיש הוא בהעדרם...
לאחר סדרת שאלות והנחיות נכנסתי סוף סוף אל האגף.

מענינו זולגות דמעות

'מה אומר ומה אדבר', נאנח ר' ירחמיאל, הלב נצבט לראות אנשים רבים שכשלו ומעדו, לכולם כמעט ישנה משפחה הממתנה לשוב בן משפחתם מבית הסוהר. להרבה מהם יש השכלה גבוהה, יש מהם אנשים מוכשרים, פיקחים, כאלו שביום יום לפני שנכלאו כאן היו רגילים ונורמטיביים בחברה לגמרי, ועכשיו הם בשפל, מונהגים על ידי אחרים וחירותם נשללה, זהו מראה קשה מאד.

אך זה לא הזמן להיתפס להגשות, כאן צריך לדבר בעוצמה, מעומק הלב, לחזק, לעודד, ואם אפשר לאחר סיום ההרצאה אף לשמוע את הפרטנרים. שהרי כבר אמרו חז"ל: 'דאגה בלב איש ישיחנה', משמע שיש עניין להאזין ולהקשיב לדואג.

כאן מגיע ר' ירחמיאל ל...פאנץ', גם עכשיו שהוא מספר את הסיפור כמה וכמה שנים לאחר שקרה מתחילות הדמעות לזלוג מעיניו...
'עמדתי ודברתי בפאתוס על משמעות חודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו'. אם רצונו של האדם לשבת בבית ה' כל ימי חיי ולעמול בתורה ויראה, הכיצד זה מתיישב עם לשון 'ולבקר בהיכלו' שמשמעותו אורח ותייר המבקר לרגע או שניים?...

דבר לא רמוז על העשוי להתרחש בעוד מספר שניות.

אתה אשם במצבי

'בעוד אני ממשיך בשיחה, נעמד אחד האסירים, נראה היה כי הוא נלחם עם עצמו זמן רב האם לקום או לא לקום, כן, לא, כן, לא... והוא אזר אומץ ונעמד.'

'כבוד הרב'...

'עצרתי מיד את שטף דיבורי, חשבתי כי רצונו לשאול שאלה, או להוסיף איזושהי תובנה או אמירה מחכמת לנושא שלשמו נתכנסנו - ההרצאה. אך לא, הוא נעמד וקרא...'

'כבוד הרב, אתה יודע למה אני נמצא פה???

'אומר את האמת, נבוכותי, ולא הבנתי מה רוצה האדם שעומד למולי'...

'אולי כבודו יודע בגלל מי אני נמצא פה???' שאלני האסיר.

'עדיין איני יורד לדעתו של האסיר. וכי מנין לי לדעת מי או מה גרמו לו להיות פה?'

'כבוד הרב --- בגללך אני נמצא פה'!!!...

???

'עכשיו התבלבלתי לגמרי'...

ומיד המשיך האסיר: 'בגללך אני נמצא פה בכלא!'

'בגללך? ניסיתי להוגיע את מוחי... מדוע בגללי האסיר נמצא כאן

הלכתי אחריו עד שהגענו לשער
כבד ועתיק, כנראה עוד מזמן
שהתורכים שלטו בארץ. השוטר
פתח את השער עם קוד מסוים
ולאחר שנכנסנו נעל השוטר
אחרינו את השער. וכך הולך
השוטר בחכמה פותח שערים...

בבית האסורים? וכי אני אשם בכך?... חשבתי אני מתעלף...
'כשהייתי צעיר לימים', המשיך האסיר, 'לקחת אותי לשיבה בבני ברק, ואני לא הסתדרתי עם המרחק הגיאוגרפי מהשכונה בה גדלתי והתגעגעתי הביתה'...

'כאן גברה תמיהתי שבעתיים, בשלב זה כבר הרימו כולם גבה על הקשר שבין ההיסטוריה של אותו אסיר אלי, מה כל זה קשור למה שעשיתי או לא עשיתי בעבר הרחוק? ובפרט שמן הסתם עשיתי מצידי מעל ומעבר למוטל עלי עם אותו נער רך בימים'!..

'אתה שוחחת איתי בנחת', ממשיך האסיר בפריסת כתב האישום שלי... 'סיפרת לי כמה טוב ללמוד בישיבה, תיארת לי בצבעים וורודים את עולם התורה ולומדיה, דיברת איתי כמו שמדברים בבית מרקחת... אם רק היית מתעקש ומכריח אותי לחזור לישיבה - לא הייתי נמצא פה היום!'

'אני נמצא כאן בגלל הדיבורים היפים שדיברת איתי... הלא אם רק היית מכה על ראשי ואומר לי גדל אזי לא הייתי נובל כציץ וכעלה נידף אשר אין לאיש חפץ בו'...

'קילבתי על עצמי', סיים ר' ירחמיאל ופניו שטופי דמעות, 'לספר את הסיפור הזה בכל הזדמנות כדי שהמתעסקים בנפשות ידעו שלפעמים צריך להתעקש, לחייב ולא לוותר! כי בסיומו של חשבון יתבעו אותך בבית דין של מעלה האם עשית ה כ ל להוספת חיילים ללגיונו של מלך, או שמא לא טרחת די בעניין זה?'

הרב ירחמיאל שהיה מספר סיפור זה היה נאנח ומסיים במנגינה נוגה... 'הילד איננו ואני אנה אני בא'...

כי בידינו ובנפשנו הדבר.

(מתוך הספר העומד לצאת לאור - 'קווים לדמותו של גדול מזוכי הרבים - הרב ירחמיאל קראם')

בשלב מסוים רבי אל'ה לופיאן איבד כליל את הרצון לאכול. בתו מיהרה לפנות לרופאים, אך לא נמצאה שום עילה בריאותית שיכולה להסביר את התופעה. בכל האמצעים שבעולם ניסתה הבת לעורר באביה את הרצון לאכול, אולם דבר לא הועיל. לפתע הבזיק במוחה רעיון. פנתה אל אביה ואמרה: "העוזרת טרחה והכינה את התבשילים הללו, אם תמאן לאכול היא תפגע ותעלב". באותו רגע התנער אביה, ובמאמץ גדול החל לאכול

לקט סיפורים על גדולי ישראל וזהירותם בכבוד הזולת

מטרתם היתה לחזק את מעמדו, שהרי כשיראו תושבי העיר כי האדמו"ר הקדוש מכבדו, ירצו גם הם לבחור בו.

הרבי, שהיה מטבעו אדם רך, וגם העריך את תלמידו ביותר, נעתר להפצרותיהם ובהם לשבות עמו.

החסידים קיבלו את פניו בכבוד גדול. בשיחה שהתפתחה, התעניין הרבי בשמותיהם של כל שאר המועמדים, ורק אז נודע לו שמול תלמידו מתמודד כעת מועמד אחד בלבד. תוך כדי דיבור, אמר אחד החסידים: בעזרת ה' בוטחים אנו כי רבי אליהו יבחר, משום שבשבת שעברה בא אותו רב לשבות כאן ובדרשה שמסר קבל עם ועדה הוא נכשל בלשונו, והדבר פגם ברושם הכללי שהותיר על תושבי העיר". שמע הרבי ולא הוסיף לדבר בענין, אלא פנה להכין עצמו לקראת שבת.

השבת עברה על כולם בהתרוממות נפש גדולה, נוכחותו של הרב בשעת הדרשה הותירה על בני המקום רושם אדיר, והדרשה שמסר רבי אליהו כבשה גם היא את לבבות השומעים.

במוצאי שבת, כאשר באו החסידים להיפרד מרובם ולהודות לו על טרחתו, אמר אחד מהם, כי גונב לאנזיו מאחורי הפרגוד, שראשי הועד נהנו ביותר מרבי אליהו, ולכן מן הסתם הוא יהיה המועמד הנבחר.

און בן פלת אשתו הצילתהו. כיצד? היא אמרה לו: "מה אתה מרויח מכל הסיפור, עכשיו אתה בסך הכל דרגה ב' וכאשר קרח יהיה כהן גדול גם כן ישיארו אותך מועמד שני או שלישי, אז מה אתה נכנס בכלל לעיובי הקורה, לא תרוויח כלום מכל הענין".

וכי זו חכמה? כל אחד יכול לומר את מה שאמרה: אתה עכשיו שמש, וכשקורח יהיה כהן גדול גם תהיה שמש. וכי על חכמה זו שלמה המלך מצביע כ"חכמות נשים בנתה ביתה"? וכי היה עליה ללמד פילוסופיה כדי לחשב את החשבון הפשוט הלה?!

אמר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל יסוד נוקב ויורד: כן! בשעת מחלוקת, בלהט האש, אם האדם מסוגל לחשב לעצמו חשבון פשוט ברמה של אחד ועוד אחד שוה שתיים - אכן, זו חכמה אדירה!

בשעת מחלוקת אדם מאבד את הראש ולא מסוגל לערוך חשבונות פשוטים. שיקול הדעת שלו לא קיים. ואם, בכל זאת, הוא נעצר וחושב את הדבר העקרוני, החיוני, ואת הסברא הפשוטה, זו חכמה גדולה.

מעשה היה בעיר רדום שבפולין, בשעה שחיפשו בה רב ואב"ד גדול בתורה ובעל שעור קומה, כיאה וכיאות לעיר המעטירה, שקנתה לה מקום של כבוד בעולם היהדות והחסידות.

שבעים מועמדים ניסו את כוחם, כל אחד מהם רב גדול במקומו, אך פרנסי העיר רדום ערכו ברור אחר ברור, ובזה אחר זה דחו את כולם. בסופו של דבר נותרה על הפרק מועמדותם של שנים בלבד - שניהם רבנים גאונים מפורסמים וגדולי תורה.

אחד המועמדים היה הגאון רבי אליהו, רבה של העיר גריצא. מן היושבים ראשונה לפני רבו, הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא זצ"ל.

לקראת מועד ההכרעה הוזמנו שני המועמדים על ידי ראשי הועד לבחירת הרב לשבות בעיר ולשאת דברים לפני הקהל, על מנת לתת לבני הקהילה הזדמנות להתרשם מהם באופן אישי.

ברדום היו חסידי אוסטרובצא רבים, ומאחר שהם רצו עד מאד במינוי איש שלומם, הגו רעיון מבריק - הם הגישו לרבים בקשה שיבוא לשבות בעירם באותה שבת שבה יבוא רבי אליהו, תלמידו.

"אם כך, מדוע אינו מוציא לשונו, כפי שבקשתי?".
"איך אוכל להוציא לשון כלפי אדם?!", אחזה חרדה ופליאה בקולו של הסבא, צלם אלקים למולו! איך יוכל לנהוג בהנהגה שיש בה שמץ של זלזול ופחיתות כבוד?!

חרדת הפגיעה

כל חייו נזהר רבי אליהו לופיאן זצ"ל בכבוד הזולת, אולם עצמתה של הזהירות התגלתה ביתר שאת לפני בני ביתו בימי זקנותו, בהיותו בהכרה חלקית בלבד, כפי שמספר בספר "רבי אליהו":
בתו של רבי אליהו, הרבנית חנה פינסקי, התלוותה אליו, יחד עם בעלה רבי קלמן, בעלותו לארץ ישראל, במטרה לסייע לו בכל צרכיו. בערב ימיו עבר רבי אליהו להתגורר בביתה, והיא סעדה אותו ותמכה בו בכל צעד ושעל, מאחר שבתקופה זו היתה טרודה למעלה ראש בדאגה לצרכיו, ומאידך גיסא תבעו צרכי הבית את שלהם, היא שכרה את שרותיה של עוזרת, שתטפל בעניני הבית. בתקופה מסויימת חלה הדרדרות חמורה במצבו של רבי אליהו, ובשלב מסוים הוא איבד כליל את הרצון לאכול. בתו מהרה לפנות לרופאים, אך גם לאחר שערכו לו בדיקות יסודיות, לא נמצאה שום עילה בריאותית שיכולה להסביר את התופעה.

בכל האמצעים שבעולם ניסתה הבת לעורר באביה את הרצון לאכול, אולם דבר לא הועיל. עד מהרה החלה התזונה המועטת לתת בו את אותותיה, ומיום ליום ניכר היה שמצבו מדרדר - ועיניה של בתו כלות. הוא כבר היה בהכרה חלקית בלבד, והרופאים טענו שללא אוכל לא יוכל להחזיק מעמד עוד זמן רב.
בצר לה שפכה לב כמים לפני אבינו שבשמים, ולפתע הבזיק במוחה רעיון. פנתה אל אביה ואמרה: "העוזרת טרחה והכינה את התבשילים הללו, אם תמאן לאכול היא תפגע ותעלב". באותו רגע התנער אביה, ובמאמץ גדול החל לאכול.
מני אז, בכל יום, כשהוגש האוכל, היתה הבת מזכירה, שהעוזרת עלולה להפגע אם לא יאכל, ורבי אליהו - במאמץ כביר - יושב ואוכל. למרות החולשה הגופנית, חולי הזקנה וההכרה החלקית שבה היה נתון מאומה לא השתנה בהרדה הטבעה בו מפני פגיעה בזולתו!

(מתוך הספר 'אדרבא')

נעצר הרבי ואמר: "הזמן והכוח, שאתם משקיעים כדי לגרום לבחירתו של רבי אליהו הינם לריק. הוא לא יבחר! המועמד השני יועדף בסופו של דבר!" נדהמו החסידים. למה ירמוזן מלותיו של הרבי?
"איני רומז, אלא אומר מפורשות" - חזר הרבי על תוכן דבריו כשהבחין בהשתוממותם - המועמד השני יבחר, ולא רבי אליהו".
ואחר הוסיף: "למען האמת ידעתי זאת כבר בערב שבת, בשומעי אתכם מתכבדים בקלנו של המועמד השני, שכן, אי אפשר להבנות מקלנו של הזולת, ועל אחת כמה וכמה כאשר מדובר בקלנו של תלמיד חכם! - אך העדפתי שלא לומר זאת כבר אז, כדי שלא להעיב על שמחת השבת".
לא חלפו ימים רבים, והנה, ללא סיבה גלויה לעין, התהפכה הקערה על פיה, קרנו של המועמד השני עלתה מאד בעיני הועד, והוא נבחר לבסוף לשמש ברבנות העיר רדום!
לימים אמר הרבי מאוסטרובוצא זצ"ל לחסידיו: "את הסיפור הזה מצוה לפרסם! אלו היה בכוחי הייתי מדפיסו בקונטרס מיוחד ומפיצו ברבים. במקום שיש התכבדות בקלון הזולת אין שום הצלחה כי אם חורבן והפסד"

זהירות מפני שמץ פחיתות כבוד לצלם אלקים

גדלות האדם הנה המוטיב העקרי בשיטת סלבודקא, הרואה בכל אדם צלם אלקים. אצל הסבא מסלבודקא זצ"ל היו הדברים כה מוחשיים, עד כי סיפרו עליו את המעשה הבא, כפי שהובא ב"מעין המועד":

באחד הימים חלה הסבא ורופא הוועק למיטתו. הרופא מדד את החום, האזין בריכוז לפעימות הדופק, הביט באישוני העיניים, ואמר: "פתח מר פיו ויוציא לשונו", כדי לראות את מצב הגרון.
פתח הסבא את פיו, אך הותיר בו את לשונו.
אימץ הרופא את עיניו והתקשה לראות. "יוציא מר את לשונו", שב וביקש.
והסבא הנמיך את לשונו, הגביה אותה - ולא הוציאה.
השתומם הרופא: "האם משהו מפריע להוצאת הלשון? היש למר פצע בפה, או כאב נגרם לו מכך?".
ניענע הסבא בראשו לשלילה.

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'

המעשה אירע עם יהודי שהתגורר בבני ברק בדירת שלושה וחצי חדרים. היה לו צפוף והוא רצה להוציא מרפסת. הלך להחתים את כל השכנים על הסכמתם, כולם חתמו חוץ מאחד שאמר שהוא מסכים, אבל לא צריך חתימה היות ו'הפה שלו כמו ברזל'... כמה שניסו לשכנע אותו לחתום שב ואמר: "הפה שלי כמו ברזל, לא צריך חתימה"...

פרשת קרח - זמן טוב לכתוב על מחלוקות, מריבות וחיכוכים, והפעם על יחסי שכנים

הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

המלחמה על חבלי הכביסה

ח. הוא יהודי נבון בדרך כלל, מנהל מלחמה עיקשת עם ב., על סכום של 6,000 שקל. שכר הטרחה ששילם לכל הנוגעים בדבר, הגיע כבר ל-11,000 שקל, אך הדבר לא מונע ממנו להמשיך ולדון עם חברו על 6,000 ש"ח.

"בשבילי זה עקרון", הוא מסביר לכל מי שתמך מה לו ולשטות זו... גברת י. נמצאת בסכסוך על חבלי כביסה כבר שנתיים עם שכנתה ממול גברת ק. בכל מהלך השנתיים, שתי המשפחות לא תולים כביסה ב'חבלי המריבה'. שתי המשפחות מפסידות, אך זה לא מונע מהם להמשיך ולטעון ערימות של טענות צודקות ומפולפלות... ומה עם הכביסה? - "אנחנו מסתדרים. אבל האמת חשובה מכל"..., הם אומרים.

דורשי רשומות המליצו על הפסוק "וּבְנֵי קִרְחָה לֹא מָתוּ", ש'בני קרח' לא מתו, הם לא פסו מהעולם. המחלוקות מצויות בכל זמן ועת, ואם לא נשכיל ונבין שלא בכל מצב כדאי להיות צודקים, אלא חכמים, המריבות ימשיכו, ימשיכו וימשיכו...

וכך כתב רבינו בעל איילת השחר זיע"א במכתב: "דוע שמחלוקת זה אש גדולה המכילה שני הצדדים, בפרט מחלוקת בין בני תורה זה גם חילול השם, וככה צריך לראות שאם יש חילוקי דעות צריך כל א' להתבטל לגמרי, העיקר שלא יהיה ריב. וה' ישפות שלו' לכל עמו ובזכות זה יזכו לכל הברכות והצלחות וששם שמים יתרבה בעולם. הכו"ח למען שיתרבה כבוד שמים".

ורבנו זיע"א כותב במכתב נוסף, מתאריך י"ב אלול תשס"ח: "לכ' בני ישראל היקרים. אתם מאד אהובים בעיני הקב"ה, אבל יחד עם זה צער גדול כביכול אם מדברים לא טוב איש על רעהו. ומאד עושים נחת רוח אם עושים גדרים לא לדבר דברים לא טובים אחד על השני, וזכות של זה כל כך גדול וכל כך חביב לפניו ית"ש, תזכו לזה לאהבה מהש"ת בזה ובבא".

רגישות יתר ראו השואלים על פני מרן ראש הישיבה צצוק"ל, כשהיה מדובר בהרחבת דיור. יהודי נכנס לרבינו וסיפר ששכניו רוצים להוסיף תוספת בניה ונראה לו שהבניה תכער את הבנין ולכן

ברצונו להתנגד להרחבת דירתם.

השיב לו רבינו זצ"ל בחכמתו: "וכי יש דין של 'זה קלי ואנוהו' על ביתי?..."

בהזדמנות אחרת, מספר הרב זלמן רוניק שליט"א, כשהגיע למסור שיחה בבית המדרש 'חניכי הישיבות' מעלות דפנה בירושלים, הביע את צערו ברבים על ענין זה ואמר: "יש אדם שמשפחתו גדלה וצר לו בביתו, ומן הצורך להרחיב את ביתו ולהוסיף עוד חדר, בכדי שיהיה לו מקום נוסף להשכיב את ילדיו, ותמיד נמצא איזה אדם שמתנגד להרחבה. למה? מה אכפת לו? הלא הוא נמצא במערב, והשני נמצא בצפון או במזרח, ואינו רואה אותו כלל, ואין לו שום סיבה להתנגד, אבל בכל זה הוא אינו מסכים, ומה איכפת לו אם יהיה לשכן שלו עוד ארבע אמות להשכיב את הילדים?".

"אני לא יודע מדוע, הרי כולם יהודים טובים, ולכן צריך בזה חיוזק מאד, ושמעתי מדיין באחד מבתי הדין שרוב המקרים של אנשים שמגיעים לדין תורה בעניינים אלו התובע אינו צודק, ורק שהחל מריבה ביניהם ובסופו של דבר מגיעים לדין תורה, למה הוא באמת מתנגד? ולמה אינו יכול לתת את הטובה הזו?".

סיים רבינו זיע"א את דבריו ואמר שהיסוד צריך להיות לראות שיהיה לשני רק טוב ובזכות זה כל אחד יזכה שלא יאונה לו כל רע. בשבת שובה היה מרן הגר"פ שיינברג זצ"ל נושא דרשה בהיכל

בנייה כוללת הרבה כלוך, רעש והסתובבות של אנשים, חלקם יהודים וחלקם ישמעאלים, הלוך וחזור. פסולת בנייה, קרשים, טינופת, מנופים ורעש. מכשיר הקונגו הולם בחוזקה, כתופי מלחמה רועמים, וגורם לכולנו סבל רב. לעיתים ישנם נזקים, גדולים או קטנים, לבנין ולדירות וחצרות השכנים. בבנייה על הגג נדרש לפרק את דודי החשמל ואת המערכת הסולארית של דודי השמש ולשכנים ישנו מיד נזק ישיר או עקיף. אין ספק שמדובר בכאב ראש גדול לכל דיירי הבניין וגם לדיירי הבניינים הסמוכים. זאת ועוד, שהשכנים סובלים בחודש ניסן מבנייתו של ראובן, בחודש תשרי מבנייתו של השכן שמעון וכעבור חצי שנה, מהרחבת דירתו של לוי.

כך שהסיוט מתמשך ומתמשך, בכל פעם מכיוון אחר. מנגד, כשמספחה החליטה להרחיב את דירתה, להוסיף חדר או יחידה, לבנות על הגג או להוסיף מרפסת, היא חשבה על כך במלוא כובד הראש, אירגנה ממון רב, לפעמים לקחה משכנתא גדולה ומאימת ו... החלה לשקוע בכאב ראש מתמשך ובלתי פוסק. חז"ל קבעו ש"שכל העוסק בבנין מתמסכן" (יבמות סג, א), וכל אלו שבונים ומרחיבים יאששו משפט זה מנסיונם האישי. להוציא אישור מהעירייה שקול כמעט להוצאת מים מן הסלע. בנקים, שמאים, פקידים, כספים על גבי כספים, טירטורים, התרוצצויות, פגישות עם קבלנים ומריבות עם פועלים, לכלוך אין סופי בתוך הבית, חוסר פרטיות משווע, שינויים בתוכניות, אי עמידה בלוח-זמנים, רעש ולחצים. ועם כל עגמת הנפש האדירה הזאת, חייבים לדאוג שהשכנים לא ינזקו ולא יופרעו. אך דא עקא שהכל תלוי בכל כך הרבה גורמים ואנשים אחרים. לא תמיד בעל הדירה אשם בכל תלאות השכנים. לעיתים הקבלן או עובדיו עסוקים בסדר עבודה ותכנון שונה, ולפעמים לא ניתן תמיד לרצות את כולם, בכל עת ושעה.

דרושה סבלנות ואורך רוח, אך דרושה גם מודעות גדולה לכך שהשכנים הנחמדים שלך, הם אלו שיגורו לידך גם בשנים הבאות, ועלינו לדאוג שהם לא יופרעו ולא ינזקו, וכן, גם עליהם מוטל לסייע, לפרגן, לחייך ולנסות להתחשב ככל האפשר. כי בדרך כלל לא מתכוונים סתם כך להרע להם. ו"אל תדון את האדם עד שתגיע למקומו". לא כדאי לשום שכן להתחלק בטרדות וכאבי הראש של הדיירים שבונים ומרחיבים....

מספר הרב פנחס זרביב שליט"א: המעשה דלהלן אירע עם יהודי שהתגורר ברחוב קהילות יעקב בבני ברק בדירת שלושה וחצי חדרים. היה לו צפוף והוא רצה להוציא מרפסת כדי שיהיה לילדים להיכנס לצאת לשחק. הוא הלך להחתים את כל השכנים על הסכמתם, כולם חתמו חוץ מאחד שאמר שהוא מסכים, אבל לא צריך חתימה היות ו'הפה שלו כמו ברזל'... כמה שניסו לשכנע אותו לחתום כמו כולם הוא שב ואמר: "הפה שלי כמו ברזל, לא צריך חתימה"...

משראה היהודי שכולם מסכימים ורק אחד מסרב לחתום בכתב, אבל גם הוא מסכים, הלך וקנה ברזלים בחמשת אלפים ש"ח כדי שאחר כך יביא קבלן שיתקין לו מזה מרפסת. אולם רק הגיעו הברזלים, והונחו בחצר הבנין - והשכן ההוא שפיו כמו ברזל הזמין פקח של עירייה והתלונן שיש כאן דייר שמתכוון לבנות וביקש

בית המדרש הגדול של שכונת מטרסדורף, והשתתפו בה מסלחה ושמונה של תושבי השכונה החשובים, גדולי ישראל, ראשי ישיבות ויושבי על מדין לצד בעלי בתים ואנשי מעשה. הוא היה מעורר על ביטול תורה - על כך "הרעיש" בכל ימות השנה, אך לצד זה היה מרבה גם לתבוע על ענייני בין אדם לחברו.

רבי חיים פנחס עורר להיות רחמן וסלחן עם השכנים, ולמרות, שכמובן, צריך לנהוג על פי שו"ע ואסור לזוז מדבריו ואפילו כמלא נימא - אך לצד זה יש להזהר לא לעמוד על קוצו של יו"ד, ולדעת ללכת "לפני משורת הדין".

הגר"ח פ"ס סיפר שבאים אליו לדין תורה, לפעמים, ותובעים על דברים קטנוניים: למשל, שלא ירחיבו דירות, מסיבות רחוקות שזה מעט מחשיך, אך כשמביטים רואים שלא מיניה ולא מקציתה... וכדו' "מדוע אין לב לבעלי משפחות גדולות שזה עבורם צורך חיוני?", שאל בכאב. בסיום דבריו היה מבקש סליחה מכל התושבים, אולי לא התייחס יפה מספיק. הוא ביקש זאת בכנות ושברון לב כזה, שעשה רושם עצום על כולם.

תשאלו דיין העוסק ב'חושן משפט'

רשות הדיבור לדברי הגאון רבי צבי שפיץ שליט"א בהקדמת ספרו הנודע "מנחת צבי", העוסק בהלכות ודיני שכנים: "עקב המציאות הקיימת בארץ ישראל שרוב התושבים בה גרים בבתים משותפים. נמצא שבכל קניית דירה, נעשה הקונה בעל כורחו שותף עם עוד אנשים ברכוש המשותף הנמכר כחלק בלתי נפרד ממכירת הדירה. שותפות זו יוצרת בעיות רבות, והטעם לכך הוא, שבכל שותפות עם אנשים נוספים, כשם שאין פרצופיהם שווים כך אין דעותיהם שוות, וכל אחד חושב ומבין אחרת מהשותף השני, ובפרט שברוב המקרים ישנה נגיעה הבאה מחמת הממון, המשפיעה על שיקול דעתו של כל אחד, או שפועלים לפי הוראות אנשים המושפעים מחוקי המקרקעין של הערכאות, שנעשה על פי סברות ההבל שבדו מספר אנשים בניגוד לדיני תורתנו הקדושה, ומחמת זה מתרבים המחלוקות וההקפדות בין השכנים, למרות שאף אחד לא מעוניין חלילה בכך".

"והאמת היא שאם היו שואלים בכל בעיה שהתעוררה מורה הוראה הבקי בדיני חושן משפט, השלום והאחוה היו מנת חלקם של כל השכנים. אולם מאחר והרבה אנשים משוכנעים בצדקתם ומורים לעצמם היתר, לפיכך כאשר הם כבר מגיעים לבית הדין, לחלק ניכר מהם ישנה בר טינה בלב (לפחות...) על השותף האחר, וכן הרבה פעמים מגיעים לאחר שכבר נעשו דברים האסורים לעשותם על פי דיני תורתנו הקדושה".

ואם ויכוחים וחילוקי דעות בין שכנים הם ענין מצוי, הרי שבעת הרחבת ושיפוץ דירה, הוויכוחים מתרבים. בדרך כלל, כולם צודקים, פחות או יותר. גם מרחיבי הדירה וגם השכנים. אך אם נקודת הפתיחה המחשבתית שלנו היא להבין, באמת ובתמים, את טענות הצד-שכנגד, ושהוא יהודי בדיק כמותך, הרי שמטבע הדברים יוכלו הצדדים להגיע יחד לעמק השווה, עם כמה שפחות אי נעימות.

שיעצרו את הבניה מבעוד מועד...

וכו' ואין כאן המקום להביא את כל ההסבר במלואו). יצא שאותו יהודי הרוויח כ-600 אלף שקלים, שהרי הוא קנה דירה לפי דולרים, ומיד אחר כך השוק התחלף, ובפועל הוא שילם בשקלים. את דירתו הישנה הוא הצליח לבסוף למכור ליהודי זקן שלא הפריע לו שאין לדירה טאבו, והוא כמוכר שילם לפי המחירון החדש של השקלים. ובוזה לא הסתים הסיפור. היות ונשאר לאותו יהודי הרבה כסף, הוא הלך וקנה דירה במקום אחר על הנייר, ולאחר תקופה עבר לבניין חדש ואת הדירה הישנה פיצל לשלוש יחידות דיור, אותן הוא משכיר אותם בכ-15,000 שקלים! כל זה בזכות הויתור.

סיפר הגאון רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א: היתה כאן בבני ברק חנות שמכרו בה רהיטים, ובעלת החנות, שהיתה אלמנה, היתה משאירה חלק מהרהיטים בחצר. כל השכנים טענו שזה מפריע להם, וטבעו אותה בדין תורה אצל רבינו הגדול מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל שתכנס הכל לתוך החנות. בדין התורה נפסק שעל פי דין יש לשכנים זכות לבקש ממנה להכניס את הכל לתוך החנות, אבל רבינו פנה לשכנים ואמר: "תנו לה בבקשה להשאיר את הרהיטים שלה בחוץ".

כל השכנים הסכימו לנהוג לפנים משורת הדין כבקשתו של רבינו, חוץ משכן אחד, שטען שאם בית-דין רוצה לעשות חסד, שזה לא יהיה על חשבוננו... אך לבסוף גם הוא הסכים, וכך נשארו הרהיטים בחצר.

והנה כעבור שנתיים, הבן של אותו שכן נפל מהחלון, והודות לכך שהרהיטים היו מונחים בחצר הוא ניצל. אנשי ההצלה אמרו שלולי הרהיטים הילד לא היה נשאר בחיים, ר"ל. אז ראו והבינו שכדאי היה לשמוע בקול רבינו הגדול שביקש לאפשר לאלמנה להשאיר את הרהיטים שלה בחוץ (מתוך דברי הספד על מרן זצ"ל שנאמרו בביהכ"נ 'דברי שיר' בבני ברק, והובאו בגיליון 'דברי השיחה').

בסופו של דבר היהודי החליט שהוא מתגבר, אך היות ובלי מרפסת קשה להם לגור שם הם יעברו דירה, ומוותור לא מפסידים... הוא הלך וקנה דירה במקום אחר. המחיר היה אז לפי דולרים לפני שהתהפך המחיר מדולרים לשקלים. הדירה עלתה מיליון מאה ש"ח. דירת גג, שתי קומות, חמישה חדרים ועוד חצר גדולה בגג. הוא עדיין לא מכר את הדירה הישנה, היה קשה למכור אותה כי לא היה לה טאבו. ביתיים הוא חיזק את עצמו שמוותור לא מפסידים והוא רק ירוויח מזה.

אבל ביתיים העסק הסתבך עם המס רכישה, שהרי החוק ידוע שמי שבבעלותו שתי דירות צריך לשלם מס רכישה אלא אם כן הוא מוכר דירה אחת תוך שנה. והיהודי לא הצליח למכור את הדירה הישנה בגלל שלא היה לה טאבו, ונאלץ לשלם 40 אלף שקלים מס רכישה. ועדיין חיזק את עצמו שמוותור לא מפסידים למרות שנראה שהוא הפסיד. כך היה לא יום ולא יומיים, אלא במשך תקופה ארוכה הוא מחזק את עצמו.

באותו זמן החליטו להפוך את מחירי הדירות מדולרים לשקלים, ואז עלו מחירי הדירות ב-15% (וכפי שהתפרסם בעיתונות הסברו של יו"ר לשכת השמאים למה שקרה אז - בעלי הדירות ניצלו את המעבר ממחירון דולרי לשקלי ועיגלו את המחיר כלפי מעלה ב-15%-10%

המשך מעמוד 7 | הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

האחים שלו. רק אני, בעצמי ובכבודי, מחויב - ומסוגל - לחנוך. אם מחשבה ברוח זו תפגעם אצל ההורים, היא תוליד בקרבם את האמצעים הנוכחים, ואת הכלים המקצועיים ביותר, על מנת להפיק מבניהם ובנותיהם את הטוב ביותר.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

המשך מעמוד 21 | הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

כמוצא שלל רב ואמר לאותו אחד: "סליחה, מישוה ממתין לי", וכך נגמר הסיפור. בלתי נתפס. מי מאיתנו לא אוהב לשמוע עוד קצת מלה ופלפל על ההוא שאנחנו מתקוטטים איתו? אבל אצל הרב שך המאבק היה מנותק לגמרי מהרגשות. לצאת ולזעוק צריך, אבל מה שאינו שייך לנושא זה כבר נכלל בשאלה חמורה של לשון הרע ורכילות. בכלל, הרב שך היה דוגמה ומופת לנקיטת מוחלטת גם כשצריך לחלוק על מישוה. הנקיטת הזו היתה ההוכחה לישרות ואמיתות מאבקיו ומפעליו. הוא לא חת מפני כל בראותו דבר שלפי רוחו הקדושה

(מתוך הספר אוצרותיהם אמלא)

פקידי הבנק, עם כל האמצעים העומדים ברשותם, לא מגלים שום סימן לזיוף, פעם ופעמיים, ודאי שהשוטר אינו יכול לחשד בשטרות...

אם האיש היה חושב בהגיון, היה עליו לומר לשוטר בביטחון, "השטרות אינם מזויפים. אני יכול להוכיח לך זאת". ואם הלה יתעקש, יצעד עמו אל סניף הבנק הסמוך. שם כל פקיד יאשר את דבריו של בעל הכסף.

אבל, האיש לא היה בטוח. הוא התהלך בתחושה קשה שאכן בידי מזוודה מלאה שטרות מזויפים. לכן התפתה לדבריו של השוטר, נתקף אימת מוות, וכשרק יכול היה, נשא רגליו ונעלם.

אומר הסבא מנובהרדוק - כך נוהג גם היצר. מי שבטוח ומאמין באמת יודע ש"אין עוד מלבדו". "אני מאמין", "שמע ישראל", אינם רק סיסמאות. לא רק חומר לכרזות ולהכרזות ישנם שירים מאד יפים על משפטים אלו. לחנים המושרים התלהבות ובהשתוקקות נפש. אבל לעתים בכך מסתיים העניין. האמונה אינה חזקה דיה. כאן מוצא היצר כר נרחב לפעולותיו.

כאשר בא היצר לפתוח את האדם, אומר הלה לעצמו, נכון, חז"ל אומרים "תורה מגנא ומצלא", התורה היא הכל. אם לומדים תורה לא צריך לדאוג משום דבר..

(מתוך הספר 'מפיק מרגליות' שבועות)

מה עושים? מאין יבוא עזרי? המצב נראה אבוד...

אך לפתע נשמעות צעקות רמות ממקום כלשהו, השוטר אומר לאיש הרועד מפחד, "אל תזוז, אני הולך רגע לראות מה קורה, וכבר חוזר".

הנה, מכאן יבוא עזרנו... אך פסע השוטר כמה פסיעות, ניצל האיש את ההזדמנות. השאיר המזוודה על המדרכה וברח בריצה מטורפת כל עוד נפשו בו.

משהתרחק מרחק ניכר - שבה אליו רוחו עתה ערך חשבון נפש. מצד אחד. יצא בחוסר כל. הפסיד את כל רכושו ועוד נותר בעל חוב גדול. שנים רבות עוד ילקק את הפצעים הללו, אבל מצד שני, שמחה מלאה את לבו. הוא הצליח לחמוק מהשוטר, נפשו היתה לו לשלל...

אך מתברר שהייתה כאן קנוניה מחוכמת של חברי הכנופיה. כיצד השוטר עלה על העבירה החמורה? מהיכן קיבל את המידע המודיעיני?

אותו 'שוטר' לא היה יותר מעבריין מתחזה. הוא היה חלק מחבורת הפושעים.

למעשה הכסף שבמזוודה היה כסף אותנטי, פקידי הבנק לא עלו על ה'זיוף', שכן לא היה כאן זיוף כלל.

אך גם לו היה מזויף, הרי אין כל אפשרות לדעת זאת. אם

הדף הדף הדף

מענה לשאלות ב'דף היומי בהלכה' גם באמצעות הדואר האלקטרוני

ניתן להפנות לשאלות בסימן 'לב'
לכתובת daf5609000@gmail.com
והרבנים המשיבים ישתדלו לענות בהקדם לכל פונה

סיכום שבועי ב'דף יומי' בהלכה'

- ◆ כמה פעמים צריך הסופר לקרוא את פרשיות התפילין לאחר כתיבתן?
- ◆ כיצד ניתן להכשיר אותיות מחוברות בספר תורה?
- ◆ אילו מילים לא ניתן לכתוב מיד לאחר טבילת הקולמוס בדיו?

מהלכות כתיבת סת"ם

• אות שנפסלה בעת כתיבתה על ידי תוספת כתיבה מיותרת, לדעת השולחן ערוך - יש למחוק את כל הנכתב ב'משיכת הקולמוס' שבה נפסלה האות. ויש אומרים, שאין צורך אלא במחיקה המבטלת את צורת האות. ויש אומרים, שצריך למחוק את כל מה שנכתב לאחר היווצרות הפסול.

• אותיות המחוברות זו לזו, פסולות, משום שאין מוקפות גויל'. אך אם צורת כל אות ניכרת היטב, ניתן להכשירן על ידי מחיקת הדיו המחבר ביניהן; ואין בכך פסול של חק תוכות. אולם, במקרה שנוצר חיבור כזה בספר תורה בשעת הכתיבה - יש אומרים שאין להכשיר על ידי הפרדה.

• אותיות המחוברות זו לזו באופן שצורתן אינה ניכרת, וילד שאינו בקי בקריאה אינו מזהה אותן - לא ניתן להכשירן על ידי הפרדה, משום חק תוכות.

• בתחילת כתיבת ספר תורה, תפילין, או מזוזה, צריך הסופר לומר: "אני כותב לשם קדושת ספר תורה", "תפילין", או "מזוזה". ואם כתב אפילו אות אחת ללא אמירה זו, אף אם היה במחשבתו של הסופר שכותב לשמה, הכתיבה פסולה. וכתיבה לשמה על גבי הכתב שנכתב שלא לשמה - אינה מועילה.

• לאחר כתיבת פרשה של תפילין, יקרא הסופר את כולה פעמיים או שלוש, על מנת להגיה. ואסור לו להוציאה מתחת ידו לפני הגהתה, ואינו רשאי לסמוך על הסוחר או הקונה שימסרוה להגהה.

• פרשה של תפילין שנמצאה בה אות מיותרת, או אף מילה מיותרת, ניתן למחוק את המיותר, והפרשה כשרה; ובלבד שהמחיקה אינה יוצרת בתוך הפרשה מרווח המספיק לכתיבת תשע אותיות.

מהלכות צורת האותיות

• האות א' בכתיבת סת"ם, מורכבת משלושה חלקים: 1. צורת אות י', ב'ימין האות, למעלה. 2. קו אלכסוני, הנוטה מימין לשמאל. 3. צורת אות י', ב'שמאל האות, למטה.

• צורת האות י', משמשת בכתיבת סת"ם כאחד ממרכיביהן של אותיות רבות. באות א', כאמור, היא מופיעה פעמיים. וכך גם באותיות ע', פ', פ', צ', ז', ו' ו' קיימת צורת האות י', כלומר, רגל קטנה, וגג קצר הנמשך ממנה.

מהלכות 'חק תוכות' ותיקון אותיות

• לדעת השולחן ערוך והרמ"א, אות שתחילתה נוצרה על ידי 'חק תוכות', אבל הושלמה באמצעות כתיבה כדין, כשרה. ויש חולקים.

• נטפה טיפת דיו על גבי הקלף, ונוצרה מאליה צורה של חלק מן האות, והסופר השלים את האות - לדעת השולחן ערוך והרמ"א, האות כשרה. ויש חולקים; וכתבו האחרונים, שיש להחמיר כדעתם.

מהלכות כתיבת שמות הקודש

• לפני כתיבת כל אחד משמות הקודש בספרי תורה, תפילין ומזוזות, צריך הסופר 'לקדש' את השם. יש מפרשים, דהיינו, שיהיה במחשבתו שהוא כותב את שם ה'; ויש מפרשים - שיכוון להחיל קדושה על השם הנכתב.

• אין לכתוב את אחד משמות הקודש מיד לאחר טבילת הקולמוס בדיו. ואם הדיו שבקולמוס עומד ל'אזול בסמוך לכתיבת השם, יותיר הסופר לפחות אות אחת לפני כתיבת השם, ויטבול את הקולמוס בדיו.

• אסור מדאורייתא למחוק את שם ה'. והאיסור אינו רק במחיקת כל השם, אלא אף במחיקת אות אחת, ואף במחיקת חלק מהאות. וכן אסור למחוק את האותיות הנטפלות לשם לאחריו. • בכתיבת האותיות ה' ו'ק' בספרי תורה, תפילין ומזוזות, חובה 'לתלות' את הרגל השמאלית, דהיינו שראשה לא יגע בגג האות. ואם הרגל נוגעת בגג - האות פסולה.

גליון 528
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

16666

סיפורי חז"ל

וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל (טז - ל"ג)

לא עבר הקדוש ברוך הוא בשתיקה ולא נחה דעתו, עד שתבע עלבוננו של משה, שמיד קרבה הארץ פי גיהנום למקום שעמדו שם דתן ואבירם, ונעשתה האדמה תחתיהם מדרון כמין משפך, ודוחקתם עד שהם מתהפכים ומתגלגלים ובאים ונבלעים בשאול, ולא הם בלבד היו נבלעים, אלא אף ממונם וכל רכושם, בכל מקום שהוא, אפילו היו כלים שלהם ביד הכובס, היו מתגלגלים ובאים ונבלעים עמהם, ואפילו מחט שהיתה שאולה מידם ביד אחד מישראל, היתה מתגלגלת ובאה ונבלעת עמהם באדמה, וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה, לא נשאר מהם ומכל אשר להם שריד ופליט, ושום שם ושארית על פני האדמה, אפילו שטרות וכתבים שהיו כתובים או חתומים בהם פרחו שמותיהם מתוכם ונמחו.

(ירושלמי סנהדרין פ"י)

פרשת השבוע

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי הרה"ק הקדושת ציון" מבאבוב זיע"א הי"ד כותב בספרו: שמעתי מפי כ"ק אאמור" הגה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, (יומא דהילולא ב' תמוז) שסיפר על אא"ז הגה"ק מראפשיץ זי"ע, אשר בימי עלומיו בעת נשא לבו אותו לחסות תחת צל הקוה"ט הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, וכתת את רגליו וילך מעיר לעיר הלוך ונסוע לליזענסק, ובכל מקום עברו היה פונה לבית המדרש של החסידים. ויהי בדרך ויפגעו בו חבורת חסידים ההולכים לקבל פני רבם, והתחבר אליהם, וכשנודע להם שהוא בן הגה"ק מלינסק ונכד הגה"ק ר' יצחקיל האמבורגער זי"ע ולמעלה בקודש, אמרו לו לשוא כל עמלך חברנו, כי הרבי אמר כי מיוחס אי אפשר לו להיות חסיד, לכן טוב שתשוב לביתך. הוא לא הקשיב להם, אך בקרב לבו היה דואג על גורלו אשר הוא נדחה מעל עדת החסידים, והמשיך דרכו לבוא להיכל קדשו של הרבי ר' אלימלך זי"ע, ובדרכו על מפתן הבית, פרץ בכבי רב ויתעלף.

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי הרה"ק הקדושת ציון" מבאבוב זיע"א הי"ד כותב בספרו: שמעתי מפי כ"ק אאמור" הגה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, (יומא דהילולא ב' תמוז) שסיפר על אא"ז הגה"ק מראפשיץ זי"ע, אשר בימי עלומיו בעת נשא לבו אותו לחסות תחת צל הקוה"ט הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע, וכתת את רגליו וילך מעיר לעיר הלוך ונסוע לליזענסק, ובכל מקום עברו היה פונה לבית המדרש של החסידים. ויהי בדרך ויפגעו בו חבורת חסידים ההולכים לקבל פני רבם, והתחבר אליהם, וכשנודע להם שהוא בן הגה"ק מלינסק ונכד הגה"ק ר' יצחקיל האמבורגער זי"ע ולמעלה בקודש, אמרו לו לשוא כל עמלך חברנו, כי הרבי אמר כי מיוחס אי אפשר לו להיות חסיד, לכן טוב שתשוב לביתך. הוא לא הקשיב להם, אך בקרב לבו היה דואג על גורלו אשר הוא נדחה מעל עדת החסידים, והמשיך דרכו לבוא להיכל קדשו של הרבי ר' אלימלך זי"ע, ובדרכו על מפתן הבית, פרץ בכבי רב ויתעלף.

ושורש הדבר, שזכות אבות הוא דבר גדול ועומדת לו לאדם בשעה שהוא רוצה לעבוד את ד', שיהיה לו סייעתא מן השמים לעשות המצוה בשלימות, וזאת אינו אלא כשלא לקח מעלת היחוס לצד אחר, אזי בודאי עומדת לו עבודת הבורא. וזה שפירש"י ולא הזכיר בן יעקב, וכיון שלא נזכר שמו על המחלוקת או בודאי שנזכר שמו לעבודת הבורא כיון שלא נפגם היחוס וזה מקשה והיכן נזכר שמו, ומפרש שנזכר שמו על הדוכן. הדברים האלה כתובים בספר נועם אלימלך בפר' קרח.

ויהי כאשר שב רוחו שאלו הרבי לשלום, ויקרב ויאמר, מה פשעי ומה חטאתי שנולדתי אצל הרבנית מלינסק, הכי שאלו אותי? אם היו שואלין אותי ברור לי כשמש, שהייתי בוחר להיות נולד אצל איוו ויצערקע, היינו האשה היושבת בשוק למכור סחורתה, כדי שאוכל להיות חסיד, והייתי מוותר על כל היחוס, ולמה זה איגרע לבלתי הקרב בדרך הקודש הזה דרך החסידות? והרבי ר' אלימלך התפלא על דבריו וישאלהו, מאיפה אתה לוקח את זה? ויאמר כי

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:03

קורח

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:13 ת"א: 7:28

אתם היהודים אנשים נפלאים אמר ראש המשטרה לרב

הרה"ק רבי צבי הירש הורביץ שנקרא בחיבה ר' הערשלה טשארטקובער זיע"א. (אביהם של הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א והרה"ק רבי פינחס בעל ההפלאה זיע"א) כיהן לפני למעלה ממאתיים וחמישים שנה בעיר טשארטקוב שבגלציה, הוא היה ידוע כאיש קדוש, ורבים השכימו לפתחו לבקש עזרה וסעד רוחניים כגשמיים, זה בא לבקש עצה וזה בא לבקש ברכה. הרב ניסה לעזור לכולם, ובמיוחד לאלמנות ויתומים עניים, בשבילם יסד קופה מיוחדת, מלבד זאת הופקדו בידו לשמירה כספי יתומים ואלמנות שנמסרו לידיו כפיקדונות.

מובן שרב הנושא באחריות כזו, וקוק שיהיה לו שמש שיעזור על ידו, תפקידו של שמש כזה הוא ללכת בשליחויות הרב, ללוות אותו בדרכו, להגיש לו ספר הנחוץ לו בעת לימודו, להשגיח על המבקרים וכדומה, לא היתה זו משרה הנושאת בצדה שכר גבוה. אולם משה אנשל היה צעיר וצרכיו היו מועטים, הוא התאוה לשמש אישיות נאצלת כמו רבי הערשלה טשארטקובער, וכשהוצעה לו משרה זו קיבל אותה בהתלהבות, ונהיה שמשו של הרב. במשך הזמן היה כבן משפחה אצל הרב ונהנה מאימונו האישי המוחלט. הגיע הזמן בו חייב היה משה אנשל לחשוב על נישואין והקמת משפחה בישראל, הוא השתדך עם משפחה מהעיר שיאטן הקרובה והלך לגור שם, חותנו סייע בידו לפתיחת חנות קטנה במקום מגוריו החדש.

שבועות אחדים אחרי שמשו אנשל עזב את הרב, גילה הרב גניבה בביתו, דבר שדיכא אותו עד מעמקי נשמתו. במגירת שולחן עבודתו, שמר הרב ארנק ובו חמש מאות כתרי זהב, סכום הגון זה היה שייך לאלמנות, יתומים וקשי יום אחרים שנתנו אימונם ברב, והפקידו בידיו את כספם. הגניבה נתגלתה בליל בדיקת חמץ, כשהרב הפך את כל הבית בתורו אחרי פירורי חמץ כלשהם, בפתחו את המגירה, נדהם הרב לראות כי הארנק אינו במקומו, היתה זו חידה שרבי הערשלה לא ציפה אפילו לפתרה, הוא חשב על האומללים שהפקידו בידו את כספם, ולבו התמלא צער עליהם, אולם יותר מכל ציערה אותו המחשבה כי מישוהו מאנשי ביתו גנב את הכסף.

האדם היחידי שידע או עשוי היה לדעת כי הרבי מחזיק בבית סכום כסף גדול, היה משה אנשל, הרבי נתן בו אמנם אימון מלא, ולא היה מעלה בדעתו דבר כזה בקשר עם שמשו הנאמן, אולם אפשרות אחרת אינה קיימת, אין ספק חשב הרב כי משה אנשל רצה רק ללוות את הכסף, שהיה נחוץ לו כשהתחתן, והוא וודאי רוצה להחזיר אותו ברגע שתהיה לו אפשרות לכך בהגיעו למסקנה זו, החליט הרב לא לגלות לאיש את דבר הגניבה, ראשית לא רצה לעורר בהלה, ושנית לא רצה לתת מקום לניחושים מי הוא הגנב, הוא ידבר עם משה אנשל, יברר את המצב ואיש לא יידע על כך.

נאמן להחלטתו הזמין הרב בחול המועד כרכרה ונסע לשיאטן כדי לבקר אצל שמשו לשעבר. נסיעתו לא עוררה כל סקרנות בטשארטקוב, אולם משה אנשל התפלא עד מאד בראותו את רבו בחנותו הצנועה. כשנשארו בינם לבין עצמם סיפר הרבי למשה אנשל

על מטרת בואו, הוא סיפר לו על הארנק, שנעלם אולם הבטיחו חגיגת כי אין הוא חושב אותו לגנב ח"ו, אלא מתאר לעצמו כי הוא רצה את הכסף לזמן מה, אמנם גם זה נוגד את הדין, אולם לפעמים קשה לו לאדם לעמוד בנסיון, ואם הוא חוזר בתשובה ומיטיב את דרכו, הקב"ה סולח לו על כך. רבי הרשלה הבטיח לו כמו כן, כי הוא באופן אישי יסלח לו גם כן, וכי איש לא ידע על כל הפרשה, אילו היה זה הכסף הפרטי שלי הוסיף הרבי, לא הייתי עושה מאומה, אולם היות והכסף שייך לאלמנות ויתומים, שכל קיומם תלוי בסכום זה, לא נותרה לי ברירה אלא לבוא אליך.

בעוד הרב מדבר אליו, החויר משה אנשל ונבהל עד שדמעות גדולות זלגו מעיניו. הרב חשב כי משה אנשל מתחרט על מעשיו, ואינו מנסה להכחיש אותם כלל, ואכן הלה לא אמר מלה להגנתו, הוא רק פתח את ארנקו והוריק אותו לעיני הרב, הוא מנה את הכסף ונתנו לרב, בבקשו את סליחתו לחכות קצת עד שילך ויביא את הסכום החסר. הוא חזר כעבור זמן קצר ואמר לרבי, כי לצער הרב לא הצליח להשיג יותר מאשר מחצית הסכום, אולם הוא מבטיח לשלוח כסף מדי פעם ולסלק את החשבון ער תומו. הרב היה שבע רצון מהשתלשלות העניינים, תמיד האמין שמשו אנשל הנו נשמה טובה וישרה, אולם עתה הוא יהיה משוכנע בכך עוד יותר, מאושר היה כשחשב על היתומים והאלמנות שלא יסבלו עתה מכל נזק, והיה בטוח שמשו אנשל יקיים את הבטחתו. נאמן להבטחתו של משה אנשל מדי פעם סכומים קטנים על החשבון, עד שסילק את כל חמש מאות הכתרים. רבי הרשלה יכול היה עתה להסיר מלבו כל זכר מהתקרית הבלתי נעימה, אם הוא נזכר לפעמים בפרשה הרי זה רק כדי לשבח את יושרו וטוב לבו של יהודי פשוט כמשה אנשל, שבהתלהבות ממש אץ לתקן משגה שעשה בשעה של נסיון שלא היה יכול לעמוד בו.

יום אחד כשהרב היה רכון על ספר ומעמיק בלימודו, הגיע לביתו שליח מיוחד ממפקד המשטרה שבעיר, השליח מסר לו כי ראש המשטרה מבקש סליחתו על ההפרעה, אולם עליו לראות את הרבי באופן דחוף מאד, והוא אף שלח כרכרה להביא אותו למשרדו. לרב לא היה אף מושג קלוש באיזה ענין רוצה מפקד המשטרה לראותו, אולם הוא שם מבטחו בשם יתברך ומיהר למפקדת המשטרה. ראש המשטרה קיבל את רבי הערשלה בסבר פנים יפות, ושאלו אם לא נעלם מביתו משהו בזמן האחרון. הרב השיב כי אם הכוונה לסכום כסף שכאילו נעלם מהבית, הרי הוא נמצא זה זמן.

מפקד המשטרה התפלא מאד לשמע דברים אלה, וביקש מהרב לספר לו בדיוק את מהלך הדברים, אם תבטיח לי לא לעשות כלום לאדם נקי כפיים שתיקן את המשגה שעשה, אספר לך את כל הסיפור, אמר רבי הערשלה למפקד. ואחר שהלה הבטיח לו את הדבר, סיפר לו הרב את הסיפור המלא של הכסף שנעלם והחזור. אתם היהודים אנשים נפלאים אמר ראש המשטרה לרב המשתאה, מעולם לא שמעתי עוד כדבר הזה, ובאומרו זאת, הוא פתח מגירה הוציא מתוכה ארנק ושאל את הרבי המכיר כבי את הארנק הזה? עתה הגיע תורו של הרבי להתפלא, כי הארנק שהראה לו ראש המשטרה היה אותו הארנק שנעלם מביתו ובתוכו חמש מאות הכתרים. בראותו את השתוממותו של הרב, צלצל ראש המשטרה בפעמון וציווה, הכניסו אותו.

למה צריך לנסוע לצדיק

יש פעמים שעולה על מחשבותנו, למה יש ליהודי לנסוע אל הצדיק, לשמוע מפיו דברי מוסר ולהידבק בו? הרי יש כמה וכמה ספרי מוסר וחסידות ועוד ספרים קדושים, המעוררים את לבו של האדם לתשובה ולמעשים טובים, אלמד בהם כראוי ואדבק בהם וירווח לי, ברם לא זו הדרך.

אפשר להמשיל את הדבר לכפרי אחד, שהיה נצרך מאוד לבוא אל המלך, ולבקש ממנו דבר נחוץ בשבילו, אולם כידוע אין המלך סובל ריבוי דברים, כי אין זמנו פנוי לשמוע הרבה דיבורים ועניינים ארוכים, והוא אוהב את הקיצור, וקיצור דברים מועט שיחזיק את המרובה. ומנין לו לכפרי פשוט זה את מעלת קיצור הדברים? מה עשה הכפרי, הלך אצל אחד מהשרים הקרובים למלך, אשר הבין בדרך דיבורו של הכפרי הפשוט, וגם ידע כיצד יש לדבר עם המלך, והציע הכפרי לפניו את מבוקשו בלשונו הוא, והשר הביא את הדברים לפני המלך כראוי וכנכון, והכפרי קיבל את מבוקשו מאת המלך.

כן הדבר בענייננו, מי זה לא ירצה להידבק במלכו של עולם, שכולנו וקוקים לעזרתו בכל רגע. אולם לאו כל אדם יכול לגשת אל המלך פנימה, כי צריכים לדעת מה לדבר, וכיצד. ולא כל אדם ראוי לכגון דא. על כן שולח לנו הקב"ה את צדיקי הדור, כדי שנידבק בהם ונביא לפניהם את אשר על לבבנו, ואת משאלותינו בפני הצדיקים, היינו שרי המלך, ויכולים אנו לדבר בשפתנו הפשוטה, והם מבינים אותנו, ויודעים גם כיצד לבוא לפני הקב"ה מלכו של עולם, ולהביא מאתו ית' את התשועה למבקש.

(בשם הבעש"ט הקדוש זיע"א)

כעבור רגע הוכנס לחדר כפרי מדובלל עם אשתו, שניהם עם אוזקים על ידיהם. האם כב' מכיר מי מהם? שאל ראש המשטרה את הרבי, חוששני שלא אוכל להכירם, השיב הרב בעודנו תמה על השתלשלות העניינים. אכן כנראה שכב' כל כך שקוע בספריו שלא שם לב לאישה הבאה לנקות את הבית, מילא, הם הודו באשמתם, אמר ראש המשטרה, ולאחר שציווה להוציא את השניים, סיפר לרב, אשה זו עבדה בנקיון בית הרבי לפני פסח, פעם אחת הודמן לה להיות לבדה בחדר, והיא ניצלה את שעת הכושר בזה שגנבה את הארנק עם הכסף, היא נתנה את הארנק לבעלה, ההוא חשש להשתמש בכסף תיכף ומיד, והטמין אותו בגורן. אולם הוא היה שתיין, ושתיין הלא נשאר שתיין, הכפרי לא יכול היה להתגבר על יצרו שהסיתו להשתמש בכסף ולקנות בו טיפה מרה, הוא הלך איפוא לאוצר, לקח כתר אחד והלך לבית מרוח, וכשהמוג שאלו מאין לו כתר זהב, ענה לו הכפרי השיכור כי הוא מצא אותו. על מעשהו זה חזר הכפרי ביום השני וגם ביום השלישי, תשובותיו הסתומות על מציאת הכסף מדי יום עוררו את חשדו של בעל בית המרוח, שהתקשר עם המשטרה. הכפרי נעצר וכעבור זמן קצר הודה בגניבה, הארנק עם הכסף הוחזר מלבד אותם שלושה כתרים שהכפרי הספיק לשתות את תמורתם, יקח נא כב' את הארנק הן הוא שייך לו, אמר ראש המשטרה לרב, בעודו חוכך בדעתו כיצד זה יתכן כי היהודי משה אנשל לא רק שלא ניסה לטהר את עצמו מאשמת שווא, אלא אפילו שילם מכספו בעד גניבה שמישהו אחר ביצע אותה.

לבו של רבי הערשלה היה מלא עתה עד שכמעט ועלה על גדותיו, הוא לא איבד רגע ונסע אל משה אנשל ר' משה אנשל סלח נא לי, התחנן לו הרבי, לאחר שהשיב לו שלום בדמעות בעיניו, מדוע לא אמרת לי שלא לקחת את הכסף? דרש עתה הרבי לדעת, משה אנשל סיפר לרבי כי סבלם של האלמנות והיתומים, וצער הגדול של הרב עצמו נגעו לליבו, אילו היה מכחיש את הגניבה והיה מציע את עזרתו, ברור שהרב לא היה מסכים לקרבן זה, כי לומר את האמת הוא נאלץ למשכן את כל אשר לו כדי להשיג את הכסף, הוא עשה זאת כי ידע שהרב לא יוכל להשיג את הכסף ממקור אחר. הרב חיבק את משה אנשל ובירכו בעשירות מופלגת, כדי שתמיד יהיה באפשרותו לעזור ליהודים נצרכים, הנה הכסף שהוצאת מכיסך בנדיבות כה רבה, אמר לו הרב, חזור לפרנקפורט עירך, שם תוכל להצליח במסחר יותר מאשר כאן, יהי ה' עמך ועם בניך עד סוף כל הדורות, בירכו הרב. ואכן התקיימה ברכתו של רבי הערשלה, משה אנשל רוטשילד הפך בפרנקפורט לאיש כספים מצליח, בנו מאיר אנשל עלה אף על אביו ונהיה הבנקאי החשוב ביותר בכל אירופה, חמשת בניו ישבו בבירות אירופיות שונות ועושרם כמו השפעם עלו מדור לדור.

צ'ין אדם לחברו

והבאת שלום... בין איש לאשתו

מסופר על ה"חפץ חיים" הקדוש זיע"א, שפעם נודע לו, שיהודי עגלון אחד המתגורר בעירו ראדין, נמצא ביחסי מריבה עם אשתו. הח"ח לא התעצל, ובליל שבת מיד לאחר התפילה, הופיע בביתו של אותו עגלון, והשלים ביניהם.

השתתפות אמיתית בצער הזולת

הרה"ק רבי עזרא עטייה זיע"א ראש ישיבת פורת יוסף, בנוסף לגדלותו העצומה בתורה ובקדושה ובעבודת ה', היתה חדורה אצלו אהבת ישראל אמיתית. אחת מבנותיו סיפרה, שפעם אחת באמצע הלילה אבא לא יכול היה להירדם, הסתובב במיטתו מצד אל צד ולא נרדם, ניכר היה כי הדאגה כרסמה בלבו, אמנם הוא לא רצה להטריח את אמו הרבנית, אך הרגיש שבלי זה לא תבוא תנומה לעפעפיו. "היכנסי לשכנה וראי איך מרגיש הילד שלה, שהיה לו היום חום כל כך גבוה" ביקש מאשתו. הדאגה שלו לזולתו היתה בלתי רגילה, ההשתתפות בצרתם כאילו היא צרתו אפיינה אדם בלתי שגרתי, הוא גם ידע שאשתו הרבנית מתמצאת ברפואה עממית, ואם נחוץ הדבר כשתיכנס לשכנה, תשיא לה בוודאי עצה מועילה. הרבנית אכן יצאה לבית השכנה, ורק אחרי שובה מן השכנה לאחר ששמע כי לילד הוטב ברוך השם יכול היה ר' עזרא להירדם.

וכי לא ילדי ישראל המה?

סיפר רבי משה בלוי, נאמן ביתו של רבה של ירושלים עיה"ק ת"ו הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א: יצאתי פעם בלוויית רבינו מבית החולים שערי צדק בט"ו בשבט, ראיתי מרחוק תהלכות תלמידי בית הספר הולכת ומתקרבת אלינו, בנים ובנות, נערים ונערות, עם דגל הציונים בראש כל קבוצה, ושירים עבריים בפיהם. הם צעדו בשורות של ארבעה כשהם ממלאים את רוחב הרחוב, והקהל נדחק בין המדרכות. חשבתי שמחזה זה יצער את רבינו הקדוש, וע"כ אמרתי לו, תהלכות ילדי בתי הספר באה, אולי רוצה הרב לחזור אל בנין בית החולים? לא, היתה תשובתו, וכי לא ילדי ישראל המה?

רבינו נשען על כתפי, וגם אנו ככל הקהל נדחקנו לצידו הרחוב, התהלכה עוברת, קבוצות קבוצות כל בית ספר לעצמו, וקול השירה פולח את האוויר. אני מסתכל ברכיני, ורואה אותו ממלמל בשפתיו הקדושים, אני מטה את אזני ושומע אותו אומר וחוור ואומר, יוסף ה' עליכם, עליכם ועל בניכם, ברוכים אתם לה, יוסף ה' עליכם, עליכם, תוך שהוא מזיל דמעה ומתפלל, שיזכו כל אלה גם לפסוק הקודם, יברך יראי ה' הקטנים עם הגדולים, עד שכל התהלכה עברה על פניו.

תילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ו סיון

הרה"ק רבי יחיאל מיכל מקורימא ב"ר צבי מנחם מאניפאלע (תרט"ז)

יום ראשון כ"ז סיון

רבי חנינא בן תרדיון (ג"א - תת"ל)

הרה"ק רבי מאיר מאייזנשטאט ב"ר יצחק (פנים מאירות - תק"ד)

יום שני כ"ח סיון

הרה"ק רבי משולם פייש הלוי מטהאש ב"ר מרדכי (תרל"ה)

יום שלישי כ"ט סיון

הרה"ק רבי שמואל שמריה מאוסטרובצה (תלמיד ה"חווה") ב"ר יעקב (תר"ז)

יום רביעי ל' סיון

הגה"ק רבי שלמה קלוגער ב"ר יהודה אהרן (תרכ"ט)

הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף ב"ר מרדכי מנדבורנא (תרס"ח)

יום חמישי א' תמוז

הרה"ק רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן (מאור ושמש - תקפ"ז)

(הרה"ק רבי שלמה מבאבוב ב"ר מאיר נתן תרס"ה)

יום שישי ב' תמוז

יוסף הצדיק משבטי קה בן יעקב (ב"א ש"ט)

הרה"ק רבי נחמן מהורדאנקא ב"ר יצחק (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה)

הרה"ק רבי אברהם מטריסק ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרמ"ט)

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" לפרסם יוסף הת"ם על המעשים.
תלמוד תורה (ג')

א) עכשיו שתורה שבעל פה כתובה לפנינו אין צריך לחזור מאה פעמים ואחת בשעת לימודו ממש, רק שיוהר מאוד לחזור על הראשונות תמיד לפרקים קרובים, בענין שתהיינה כל ההלכות שלמד עד עתה, חקוקות היטב בזכרונו כל הימים שבנתיים, וברורות לו בלי גמגום כבשעת לימודו ממש. (שם)

ב) כל אדם צריך ליוהר להוציא בשפתיו ולהשמיע לאזניו כל מה שלומד, בין במקרא, משנה ותלמוד, אלא אם כן בשעת עיון להבין דבר מתוך דבר, וכל מה שלומד בהרהור לבד, ואפשר לו להוציא בשפתיו, ואינו מוציא, אינו יוצא בלימוד זה ידי חובת מצות ולמדתם אותם (דברים ה', א'), וכמו שנאמר (יהושע א', ח') לא ימוש ספר התורה הזה מפיק והגית בו וגו', וכמו בכל המצוות התלויות בדיבור שאינו יוצא בהן ידי חובתו בהרהור, אלא אם כן שומע מפי המדבר, שהשומע כעונה בפיו. (שלחן ערוך הרב, הלכות תלמוד תורה, פרק ב' סעיף י"ב)

לע"נ

הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף זיע"א
ב"ר מרדכי מנדבורנא זיע"א
נלכ"ע ל' סיון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מברכים חודש תמוז

המולד יום ד' בשעה 6:48 3 חלקים

ר"ח ביום רביעי וחמישי

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מקלחת ציון

פרשת קרח - המחלקת - חסר אמונה

"וַיִּקַּח קֶרַח בֶּן יִצְהָר בֶּן קֵהֶת בֶּן לֵוִי" (במדבר טז, א)

עמיקתא, והכל ברגע אחד.

אולם יצר המחלוקת הוא כל כך גדול עד כדי כך שהוא מסמא את עיני האדם ומונע ממנו לראות את האמת.

בספר 'באר האמונה' לרב בידרמן שליט"א הוא כותב, כי כל המחלוקות והסכסוכים בין בני האדם שורשם בחוסר אמונה וביטחון.

האדם דואג לעצמו ולפרנסתו ושומר על כבודו הרם והנישא כאילו הוא שומר על הכתר של המלך בכבודו ובעצמו. אם יבוא מאן דהוא ויפגע בכבודו או יגע בפרנסתו ואפילו אם רק נדמה לו שכך הדבר, הרי עליו לקנא קנאת ה' צבאות.

כאשר מישהו מקלל אותו או מברך אותו או מזיק לו או מועיל לו ברוח, בגוף, בנפש ובנשמה או כיבד אותו, העניק לו או לקח ממנו, דיבר עליו טוב או רע וכיו"ב הרי הוא יודע שבאמת לא פלוני ביזה אותו ולא אלמוני קיפח את פרנסתו או היטיב לו וכיו"ב.

לא ראובן קילקל לו את השידוך ולא שמעון דיבר עליו סרה לעיני כל הקהל ולא לוי לקח לו את העמוד וכיו"ב. האדם יביט על כל אלו המעשים והמאורעות שנעשו באמת ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו. ועתה מה לו כי ילין על חברו.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א

חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צריך להבין מה ראה קורח לחלוק על משה רבינו? למה התקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל, הרי משה רבינו מינה אותו נשיא על בני קהת על פי הדיבור?

רש"י הקדוש שואל- קורח שפיקח היה איך עשה כזאת שטות לחלוק על משה רבינו? הרי לא מדובר באדם קטן. קורח היה מגדולי הדור, הוא היה מנושאי הארון, בעל רוח-הקודש, עשיר גדול ואיתו גם היו מאתיים וחמישים אנשים מראשי סנהדראות.

מדובר בדור דיעה, דור שזכה לקבל את התורה הקדושה. אם כן, כיצד יתכן שהם טעו עד כדי כך שחלקו על משה רבינו?

הגאון רבי אהרן קוטלר (ראש ישיבת קלצק בפולין, ראש ישיבת ליקווד בארה"ב ונשיא מועצת גדולי התורה) זצ"ל מבאר: זה הכוח של נגיעה אישית. אולי החמור מכל עד כמה קשה המחלוקת שיכולה לסמא עיניהם של גדולים בגלל כבוד וקנאה.

במיוחד כאשר האדם יודע בתוך תוכו את האמת, שכל המטרה במלחמה הזאת היא נגיעה אישית. בנוסף על ידי זה הוא עלול לאבד את מעמדו, כבודו וכספו. למרות זאת הוא לא מוכן לוותר על הפגיעה במעמדו.

לצערנו אנחנו עדים לתוצאותיה של המחלוקת המכלה כל חלקה טובה וגורמת לנזק עצום. לפעמים היא גורמת גם לנזק בלתי הפיך.

האדם מודע למעשיו. הוא יודע כי במלחמה הזאת הוא עלול ליפול מאיגרא רמא לבירא

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רח דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהררה משה בן נזימה עונת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

ע"י	כנסת לבת	צאת לבת	יבין חס
י"ג	19: 13	20: 26	21: 21
ת"א	19: 31	20: 23	21: 18
מיטב	19: 35	20: 27	21: 22
כ"ב	19: 31	20: 23	21: 18

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלְכָה – שֶׁבֶת- לִישָׁה בְּאוֹכְלִים

שאלה: ?

האם בשבת מותר לשים אבקת פודינג-ג'לי? מה הדין לגבי הכנת טחינה בשבת?

תשובה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

מותר בשבת לתת אבקת פודינג בתוך מים, או לתת עליה מים ולערבב בכף. כן הדין באבקת ג'לי שמותר לתת במים בשבת. **מקורות:** הראש"ל בספרו חזון עובדיה- שבת (ח"ד עמוד רפא).

יש אוסרים. **מקורות:** מנחת אהבה (שם). כן פסק בשו"ת שבט הלוי ח"ז (סימן מא). שוב ראיתי שכן העלה בשו"ת ויצבור יוסף- בר שלום ח"ה (סימן לד). כן העלו הרבה מפוסקי רבותינו האחרונים. לדבריהם, יש כאן חשש איסור דאורייתא. ראה מה שחזק את דבריהם בשו"ת מנחת דניאל- גודיס ח"א (סימן סג) אף שאין בו חשש איסור בישול, יש בו איסור משום לש. ע"ע שו"ת אבני דרך ח"ד (סימן כג).

דין זה הוא גם לעניין הכנת אינסטנט שהוא אבקת תפוח אדמה - פירה.

מותר להכין טחינה בשבת על ידי ערבוב טחינה גולמית עם מים ותבלינים. לכתחילה ישפוך את כל כמות המים כאחת ולא מעט מעט. **הערה:** כאשר שופך מים מעט מעט, בהתחלה זה מתקשה ואח"כ מתרכך ויש לחוש לאיסור גיבול. ראה מ"ש בספר ילקוט יוסף (ח"ד/ג עמוד תה). בשו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רמט) התיר וכתב: אין לערבב בה שום או חומום וכדומה, אלא אם כן משנה בסדר הנתניה ובאופן הבחישה. היות ויש לחוש לדעת ה"ש אומרים, שהובא בשו"ע (סימן שכא סט"ו). ע"ש. לעניין עשיית מיונז, בשו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רמז) כתב לשנות בסדר הנתניה. ע"ע בספר הליכות עולם ח"ד (עמוד קלא).

אסור להכין סלט חילבה בשבת, מכיוון שצריך לערבב בכוח ונראה כל"ש. **מקורות:** שו"ת אור לציון ח"ב (פל"ג אות ד). אולם אם הכינו את החילבה מבעוד יום, מותר להוסיף לתוכו עגבניות מגורדות ולערבב בנחת. בספר חזון עובדיה ח"ד (עמוד רפד) כתב, מכיון שהחילבה בלילה רכה, לא צריכה גיבול כלל. ראיתי בשו"ת מנחת דניאל להרב גודיס ח"א (סימן סא) שכתב לעניין החילבה, כל שהיתה ראויה לאכילה מבעוד יום ועלה בה קצף ומים מותר לערבה בשבת. מותר גם להוסיף רסק עגבניות.

אבקות שנמסות במים, מותר לשים אותן במים ולערבב ללא שום שינוי. **מקורות:** חזון אי"ש (חאו"ח סימן נח אות ט), מנחת אהבה ח"ב (עמוד שב).

מותר בשבת לתת בתוך כלי שני של מים חמים [בקבוק] אבקת חלב - מטרנה ולערבב היטב את האבקה, אבל לא יתן את האבקה בבקבוק ויערה עליה מים רותחים. **מקורות:** מנחת אהבה ח"ב (פ"ט אות יד), שו"ת אור לציון ח"ב (עמוד רמט).

מְחֻשְׁבָּה עַל הַזּוּלָת

להלן סיפור מופלא, שסיפר הרב עזריאל ברוך אהרונוביץ, ששמע את הסיפור מפי בעל המעשה. יש בסיפור זה כדי ללמדנו, כי כאשר אדם עוסק בעזרה לאלמנות ויתומים ומשפחות מעוטי יכולת הרי מצוות אלו עשויות להציל אותו אפילו מהמצבים הקשים ביותר. מעשה שהיה - כך היה: אחד מחשובי תושבי השכונה (מתגורר בק. חסידים ברמת בית שמש ב') סיפר מה שאירע עם חמיו, הרה"ג ר' הרשל כהן. חמיו חלה בסביבות ר"ח אייר ה'תש"פ במחלת קורונה ה' ירחם. מכיון שמצבו החמיר מאוד, והוא התקשה לנשום, הרופאים נאלצו להרדים ולהנשים אותו על ידי מכשיר אקמו (משתמשים במכשיר שתומך בפעולת הלב והריאות. משתמשים במכשיר זה במקרים קיצוניים, כאשר יש צורך לתת ללב של החולה או לריאותיו זמן החלמה לצורך התאוששות).

באותה התקופה היו חולים שנפטרו מן העולם לאחר שהורדמו והונשמו. לכן, לפני ההרדמה הוא קרא לבני ביתו ונפרד מהם. המקורבים – מכיון שידעו מה עלול להתרחש, התחילו לבכות ולהתפלל בדמעות. הוא עצמו התחזק באמונה וביטחון בבורא עולם. הוא נרדם תוך כדי שירת "וידע כל פעול כי אתה פעלתו".

הוא היה צריך רחמים גדולים מאוד. לאחר שבועיים של ציפייה דרוכה לישועת ה', מצבו הוטב. הרופאים דנו והחליטו כי מכיון שמצבו התייצב, הם ינתקו אותו ממכשירי ההנשמה, כדי שיתעורר וינשום בעצמו. כשהקיץ מהתרדמה הארוכה, מלמל כמה פעמים: "הרבי מאפטא, הרבי מאפטא". הסובבים לא הבינו מה היתה כוונתו.

חלה התאוששות נוספת ב"ה, עד שבסוף כוחותיו חזרו אליו. ר' הרשל סיפר לבני משפחתו את מה שקרה לו בזמן שהיה במצב מורדם ומונשם. היה זה כמה ימים לפני פסח שני ה'תש"פ. כשהיה בגובהי מרומים ראה צדיקים, שאת פניהם לא ראה. אחד הצדיקים היה לבוש בלבוש ובצבע שאין כדוגמתו בעולם הזה. הצדיקים רקדו במעגל. הם סיפרו לר' הרשל שהשמחה היא עבור פסח שני.

עוד הוסיפו שהצדיק הִלְבוּשׁ בּבגד המופלא הוא הרה"ק האדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא. הרב הרשיל ניגש לצדיק. הצדיק אמר לו: "מה אתה עושה פה? הרי אתה עוסק בסיוע לאלמנות ומשפחות מעוטות יכולת. אין לך מה לעשות פה". הוא אכן זכה לחזור לעולם הזה בבריאות איתנה לאורך ימים ושנים טובים בעז"ה- בזכות אותם מעשי חסד.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב מאיר אשכנזי מאייזנשטאט זצ"ל

הגאון הרב מאיר אשכנזי מאייזנשטאט זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ל (1669). נקרא על שם זקינו הגה"ק רבי מאיר כ"ץ (אביו של הגה"ק רבי שבתי כהן, שנודע בחיבורו הגדול 'שפתי כהן'). בימי נעוריו עלה בתורה וביראה. בהגיע לפרק האיש מקדש בחר בו הגביר ר' משה מסוכטשוב כחתן וישב כעשר שנים סמוך על שולחן חמיו על התורה ועל העבודה.

חמיו העמיד לרשותו ספריה ענקית - דבר יקר מציאות באותם הימים. כך עלה והתעלה בתורת הנגלה ובתורת הנסתר. כעבור עשר שנים, 24 יהודים נתפסו ונלקחו לבית-הסוהר בלובלין ונגזרה עליהם מיתה. חתנו שם נפשו בכפו כדי לפדות אותם ויצא נקי מכל נכסיו.

רבינו נאלץ לקבל עליו את עול הרבנות והתקבל כרבה של שידלובייץ שבפולין. כשראה את טרדות הקהילה ומשאת נפשו הוא עסק התורה, החליט לעבור לוורמייזא. לאחר מכן שימש כרבה של פרוסטיץ, תפקיד אותו שימש במשך עשר שנים. בשנת ה'ת"ע (1709) חזר לשידלובייץ. כעבור שמונה שנים עבר לשמש כרבה של אייזנשטאט שבמדינת אונגאריין. על שם העיר הזאת נקרא בישראל מהר"מ אייזנשטאט.

בכל מקום שהגיע פתח ישיבה, כשרבינו עומד בראשה. אנשי הקהילה החזיקו בקיום הישיבה, וזכה להעמיד תלמידים גדולים. רבינו היה חלש בטבעו. רבינו זכה שכל פסקיו התקבלו הלכה למעשה בכל תפוצות ישראל והודפסו בגליון השו"ע ב'פתחי תשובה' (נכד רבינו). רבינו קיבל הסכמות רבות על ספריו, ביניהם הסכמות של הגאונים ר' דוד אופנהיים (רבה של ניקלשבורג ופראג), ר' אברהם ברוידא (אב"ד פרנקפורט), ר' יחזקאל לאנדא (ה'נודע

ביהודה), ר' אריה לייב גינזבורג (ה'שאגת אריה'). ה'פתחי תשובה' וה'שערי תשובה' ביו"ד מביאים את דבריו כמעט בכל סימן וסימן! כמה וכמה פעמים ר' עקיבא איגר ציין בהגהותיו את רבינו. נפטר ב-כ"ז סיון ה'תק"ד (1744). חי כ-75 שנים.

אביו: ר' יצחק. **אימו:** בת אחות הש"ך. **אשתו:** מרת פינקל (בת ר' משה מסוכטשוב, פרנס ומנהיג המדינה של גליל פוזנא). **מרבותיו:** הגאונים ר' אברהם אבלי הלוי גומבינר מקאליש (מח"ס 'מגן אברהם'), ר' משה (אבד"ק מסוכטשוב), ר' דוד אופנהיים. **מתלמידיו:** הגאון ר' יהונתן אייבשיץ. **ילדיו:** תשע בנים ושתי בנות. ר' יהודה (חתן ר' נפתלי הירץ מזלקובה), ר' יצחק (אב"ד נשכוויז חתן ה'חכם צבי'), ר' בנימין (אב"ד לקנבאך), ר' מיכאל (אב"ד קלאצק), ר' אלעזר (אב"ד שידלובייץ), ר' שבתי (אב"ד שרשוב), ר' יעקב ור' צבי הירש. (כולם רבנים וראשי ישיבות. מצאצאי רבינו בעל ה'ערוגת הבושם', משפחת געשטטענר, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין, ר' חיים איצ'קוביץ מבריסק ועוד רבים). **מספריו:** **ישו"ת פנים מאירות** - על הש"ס **יכותנות אור** - על התורה **יברכת הזבח** - חידושים והגהות לסדר קודשים **אור הגנוז** - על כתובות והלכות יין נסך.

הרב פייבל לאק מלונדון סיפר כי מדי שנה בשנה נסע לציון רבינו בימות החורף. הוא היה משתטח על קברו ומדליק נר. הפלא הגדול היה שהנר נשאר דולק למרות הרוחות החזקות. אפילו ביום גשום, הנר לא היה כבה! שנה אחת כאשר נסע לקברו של רבינו, הוא גילה כי שחכ להביא נר מביתו. הוא נכנס לחנות וביקש לקנות חבילת נרות.

המוכר ענה שכעת חסרים לו נרות פשוטים, אבל נותרו נרות יקרים צבועים, בצורות מיוחדות. ר' פייבל קנה בלית ברירה חבילת נרות מהסוג המשובח והצבועני. כשהגיע לציון רבינו, לקח את אחד הנרות וניסה להדליק אותו. להפתעתו הרבה, הנר לא נדלק. הוא ניסה שוב ושוב, אבל הפתילה לא נדלקה.

ר' פייבל לאק לא הבי, כיצד יתכן שביום שלא נשבו בו רוחות חזקות, הוא לא מצליח להדליק את הנרות. הדבר היה לפלא בעיניו. כשחזר חשב להחזיר את שאר הנרות לבעל החנות. הוא חשב שכנראה הנרות שקנה הם מקולקלים. כשנכנס לחנות, ר' פייבל שאל: "הנרות שמכרת לי, איזה סוג נרות אלו?". המוכר ענה: "אלו היו נרות מיוחדים" (ליום אידם). הרב פייבל עתה הבין מדוע הנר סירב להידלק על ציונו הקדוש של רבינו.

נכדו הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר: "שמעתי מהרב הגאון רמ"ס קופשטיין שי, רב בראדין, ששמע מאביו הגאון ש'הפנים מאירות' נאלץ לברוח בגלל גבר אלים ותקיף והיה צריך לעקור ממקומו. מחשש הסכנה הוא נאלץ לברוח, כאשר הוא השאיר את אשתו בביתה. רבינו שהה יותר משנה מחוץ לעירו.

מכיוון שלא יכול היה לשלוח מכתב בגלל סיבות מסוימות, הקהל חשב רבינו שכבר התבקש לבית-עולמו. מכיוון שאי אפשר להשאיר את העיר ללא רב, ראשי הקהל רצו למנות במקומו את אחד מהדיינים בשם ר' ליב. הם הגישו לו את כתב הרבנות. הדיין דרש בפניהם 'דרשה ראשונה' לחנוך את רבנותו, וכל בני הקהילה הגישו לו מתנות כנהוג.

גם אשת רבינו העניקה לו יין וגם מכתב. כשהדיין ראה את הכתוב, הוא פנה לאנשי העיר ואמר שהוא לא יכול לשמש כרב העיר. כשנשאל מדוע? השיב: "ראו עד לאן מגעת מעלת רבינו הגה"ק 'פנים מאירות'. הוא הראה להם כי במכתב הרב כתב כי יודע שהרב ר' ליב יתמנה במקומו ושלא תצטער מכיוון שבחזיון הלילה הראו לו את הפסוק (תהילים מא) "אוכל לחמי הגדיל עלי עקב" וס"ת הגדיל עלי עקב ליב!".

רבינו ביקש מאשתו הרבנית שהיא תמסור לר' ליב את המכתב ביום שבו ימנו אותו לדיין. כשראו הקהל שר' ליב לא ירצה בשום אופן לשמש כרב העיר במקומו של רבינו, הם השתדלו רבות והשיגו רישיון להחזיר את רבינו לעיר. היו לרבינו חזיונות נוספים שדרכס היה מקבל תשובות לקושיותיו. בספרו 'כותנות אור' בפרשת צו, סיפר על תרוץ לקושיה שהתעוררה אצלו: "ודבר זה למדתי בחלום במלון בער"ח ניסן שנת ה'תפ"ה, וה' יראני נפלאות בתורתו".

בְּרִיחָה מִמְחֻלְקֵת

יש זכויות יסוד מוקנות. העליה והתפילה בשבתות יארציית הן אחת מהן. לא יעלה על הדעת שכל אדם זר ישנה לנו 'סדרי בראשית'. אני לא מתכוון להסכים לדרישות שלו! שיחפש בית-כנסת אחר שבו יסכימו למלא את דרישותיו".

המתפלל שלנו כבר החליט בליבו שעליה, חשובה ככל שתהיה, לא שווה שתיצור מחלוקת. הוא אמר לגבאי: "אני לא רוצה מחלוקת. לא רוצה חילוקי דעות. אני מוותר - תן לו את עליית מפטיר וגם את תפילת המוסף".

כשהגבאי ראה כי המתפלל הקבוע נחרץ בדעתו, הסכים לוותר למתפלל הזר. הוא עלה למפטיר והתפלל כשליח ציבור של תפילת המוסף.

התפילה הסתיימה באווירה שבתית טובה. כולם קיבלו את שלהם - המתפלל הזר, שעלה לתורה ושימש שליח ציבור, קיבל את מבוקשו. המתפלל הקבוע - היה מרוצה מהוויתור, ואילו הגבאי - הצליח שכל הצדדים יצאו מרוצים...

ביום ראשון למחרת, המתפלל הקבוע הגיע לבית הכנסת. הוא היה נסער ונרגש. ניכר בו כי עבר חוויה רגשית מטלטלת. עד מהרה פתח וסיפר את מה שאירע במהלך הלילה:

בחלומי הוא רואה את אימו ע"ה. זו שעבורה היה מוכן לוותר על עליית המפטיר ותפילת המוסף, רק כדי שלא תיגרם מחלוקת מיותרת.

פניה היו מוארות וקורנות. היא פנתה אליו ואמרה לו: "דע לך בני היקר. ביקשתי אישור מיוחד מבית-דין של מעלה, כדי שאוכל לרדת לעולם הזה ולהודות לך!".

"זכיתי לעליית נשמה אדירה! הכל בזכות שהסכמת לוותר ולא להיגרר למחלוקת! אני זוכרת היטב את עליוי הנשמה שזכיתי בו בשנים קודמות שבהם עלית מפטיר והתפללת כשליח ציבור את תפילת המוסף".

"זה ממש לא מתקרב ולא דומה בכלל. מה שזכיתי בו השנה, אי אפשר לתאר ולשער. השכר שמקבלים בשמיים בזכות הוויתור והבריחה ממחלוקת הוא גדול לאין ערוך. תודה רבה לך בני היקר!".

באותו רגע הוא התעורר שטוף זיעה. הוא זכר היטב את החלום, שנראה כל כך מציאותי. אימו היקרה ירדה לעולם השפל רק כדי להעביר לו את המסר העצום - כמה עלינו להיזהר ולברוח מאש המחלוקת.

המסר, שקיבלנו מעולם האמת, הוא אדיר! עד כמה עלינו להפנים זאת ולזכור כי 'מויתורים לא מפסידים לעולם! עד כמה עלינו להתרחק מהמחלוקת!

להלן סיפור שמעובד מדברי הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א. הרב שמע את הסיפור מפי הגה"צ רבי אהרון טויסיג שליט"א, שהעיד על אמיתות הסיפור.

יש בו כדי ללמדנו כי גם כאשר אנחנו צודקים במאת האחוזים, הרי שברגע שאנחנו מוותרים ונמנעים מלהיכנס למחלוקת, מעשה זה חשוב מאוד בשמיים:

הסיפור הבא התרחש בבית"כ של חסידי נדבורנה חדרה בבני ברק. אחד המתפללים ניגש לגבאי וביקש לוודא כי בשבת פלונית, שתחול בעוד כחודש ימים, יוכל לקבל את עליית המפטיר ולשמש כשליח ציבור בתפילת המוסף, מכיוון שזאת השבת שלפני היארציית של אימו ע"ה.

גבאי בית"כ בדק ביומן ואישר כי השבת היא פנויה מכל 'חיוב' אחר. הגבאי רשם ביומנו את עליית המפטיר ותפילת המוסף על שמו של המתפלל.

באותה השבת המתפלל הקבוע הגיע לבית-הכנסת בשעה מוקדמת. לאחר מספר דקות נכנס לבית-הכנסת אורח-זר. האיש פנה לגבאי ודיבר איתו.

ניכר כי הגבאי נמצא בסערת רוחות והתווכח עם האורח. המתפלל הקבוע הסתקן מאוד לשמוע על מה נסב הוויכוח.

להפתעתו הרבה, הוא שומע כי האורח הזר מבקש לקבל את עליית המפטיר ולהתפלל תפילת מוסף! הגבאי מסרב בתוקף ומסביר לו כי העלייה ותפילת מוסף כבר הובטחו לאחד המתפללים הקבועים.

חוצפה שכזאת! הרי הוא מתפלל קבוע. הוא משלם את התשלום הקבוע לבית-הכנסת. הוא תורם שנים רבות לבית-הכנסת. הוא התכוון לקריאת הפטרה. ובכלל, הוא כבר דאג להבטיח את מקומו לפני חודש ימים.

כיצד יתכן שאותו אדם זר מנסה 'להשתלט' על המפטיר ועל תפילת המוסף?! מדובר בשערוריה של ממש! הרי ברור שהצדק איתו במאת האחוזים.

קול פנימי לוחש לו לוותר: "הרי מויתור לא מפסידים לעולם!". אבל על חשבון היארציית של אמא? מי מרשה לו לוותר?! אולי דווקא כן יוותר ויקדיש את הבריחה מהמחלוקת לעילוי נשמת אימו?

לאחר התלבטויות לא פשוטות הוא ניגש לגבאי והודיע לו באומץ לב כי הוא מוותר. הגבאי התקומם ואמר: "לא מקובל. לא יתכן שאורח זר יכנס לבית-הכנסת וינסה לכפות עלינו את רצונותיו".

"עליו לדעת כי לבית-הכנסת יש סדר ותקנון. לחברי הקהילה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקוב דב ז"ל אביבה בת שושנה רייזל ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן ברקוב דב ז"ל אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל מאיר בן ג'ולי ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל אביגדור בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה צדיק חכם בן חזלה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן יצחק בן רחל ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה לטיף בן פרחיה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בן שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל אביבה בן שרה ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל מסעוד בן יקוט ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל דב בן יצחק ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה אסתר בת נעמי ע"ה סלים בן פרחיה ז"ל ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל אורה בת נעימה ע"ה ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יושא אסתר בת זרהר ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל אברהם בן טובה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

גליון
באר
הברכה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

קרח

מכון
באר
האמונה

גליון באר הפרשה

להערות והארות,
וכן לכל עניין אחר
ניתן לפנות:
לטלפון 718.484.8136

או לאימיל:
Mail@BeerHaparsha.com

מדי שבוע בשבוע בדוא"ל בחינם

הירשמו היום!

לשון הקודש

באר הפרשה
mail@beerhaparsha.com

אידיש

דער פרשה קוואל
mail@derparshakval.com

אנגלית

Torah Wellsprings
mail@torahwellsprings.com

ספרדית

Manantiales de la Torá
info@manantialesdelatorah.com

צרפתית

Au Puits de La Paracha
info@aupuitsdelaparacha.com

איטלקית

Le Sorgenti della Torah
info@lesorgentidellatorah.com

רוסית

Колодец Торы
info@kolodetztory.com

מכון **ארה"ב:**
Mechon Beer Emunah
1660 45th St, Brooklyn NY 11204
718.484.8136

בארה"ק:
מכון באר האמונה
רח' דובב מישרים 4/2
עיה"ק ירושלים תובב"א
025 688 040

יו"ל ע"י מכון באר אמונה
כל הזכויות שמורות להמכון © 2022

העתקה או הדפסה של הגליון בכל פרמוט שהוא כדי להרויח או לפרסם עסק וכדו' ללא אישור בכתב ממכון באר האמונה הינו נגד החלכה והחוק הבינלאומי

תוכן הענינים

פרשת קרח

- ב..... משמיא מיהב יהבי - כל רכושו ומהותו ניתן לאדם מן השמים ואי אפשר לקחת לבד
- ד..... ולא יהיה כקרח וכעדתו - הרחק מן המחלוקת וביותר בראשיתה
- יא..... שכרו על פי פעלו - עונש ושכר התלויים בענין המחלוקת
- טז..... כלי מחזיק ברכה - הברכה והפרנסה תלויים במידת ה'שלום'

סדר ועימוד:

א.ש. אשדוד

shwrtz@bezeqint.net

פרשת קרח

אשר לו הוא רק מה שנותנים לו מן השמים, ואין האדם קונה ומשיג מעצמו מאומה, כי הכל בא אך ורק מהבורא ית' שהוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

ואכן, פרשה זו יפה נדרשת (במדרש תנחומא, רש"י) בתורת האמונה^א, כי כל ה'מחלוקות' והסכסוכים שיש בין הבריות שורשם בחוסר אמונה ובטחון. ואפרש שיחתי, כי כל אדם דואג לעצמו ולפרנסתו, ומשמר על כבודו הרם והנישא כשומר על כתר המלך בכבודו ובעצמו... עתה, אם יבוא מאן דהו ויפגע בכבודו או יגע בפרנסתו, ואף אם רק 'נדמה' לו שכן היה הרי עליו לקנא קנאת ה' צבקות.... ומשם הדרך קרובה להדליק את האש הגדולה ולהבעירה בתבערת המחלוקת. ואילו היה מאמין באמונה שלימה שהכל משמים היה מכיר שהוא וכל גורלו נתונים בידי הבורא יתב"ש, וכל מה שהצליח עד היום בפרנסה ושאר ענינים 'מחוט ועד שרוך נעל' אינו אלא כי הצליח ה' דרכו, ממילא לא היה מתפעל ב"ב כשאחרים מעוללים לו נזק צער וכו', שהרי אין דבר הנעשה מעצמו או ע"י איזה בריה שבעולם אלא 'כי הוא אמר ויהי, הוא ציוה ויעמוד'^ב.

ובך היה הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל אומר, יהודי החי מתוך אמונה בה' אינו פוגע בשום בריה שבעולם ואינו נפגע משום בריה שבעולם לא ברוח ולא

משמאי מיהב יהבי - כל רכושו ומהותו ניתן לאדם מן השמים ואי אפשר לקחת לבד

בפרשתן (טו א), 'ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי', ומבאר הרה"ק ה'דברי ישראל' ממאדו"ין זי"ע (ליקושי דבר"י ד"ה ויקח קרח) כי זו הייתה טעותו של קרח שדימה בנפשו אז מ'נעמט זיך אליין - שאפשר לו לאדם לקחת שררה ומנהיגות לעצמו, ולא הבין ש'לך ה' הגדולה', ורק בידו לגדל ולחזק לכל, על כן הגיע עד היכן שהגיע וירד חיים שאולה.

ובזה מבאר את מאמר חז"ל (תענית כה). 'משמאי מיהב יהבי, משקל לא שקלי', שמשמים נותנים לו לאדם את הראוי והנקצב לו, אך האדם בעצמו - משקל לא שקלי, אי אפשר לו לקחת מאומה אם לא נתנו לו משמאי. ואי אפשר לו לקחת 'מקח לעצמו', בקנייני ממון, רכוש, שררה וכל דבר אחר. אלא הכל יבוא לידו כפי הקצוב לו בחשבון ממעל, ואף יעמוד לגד עינו כי אי אפשר לבריה שבעולם לקחת מעמו את המגיעו, והקב"ה ישלים לו בהרחבה גדולה.

בך היה הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין זי"ע מבאר (הובא באמרי פנחס השלם, שער עבודת ה' אות סב) את דברי הגמרא (תנינה ד). 'איזהו שוטה המאבד מה שנותנים לו', איזהו שוטה מי הוא 'שוטה', המאבד את הידיעה, שכל

א. ראשית דבר עלינו להקדים כי פשיטא ואצ"ל שאין לנו שום השגה והבנה בכל עניינו של קרח, ובאמת קדושתו שגבה למעלה למעלה, והיה מ'טועני הארון' - מדרגה שלא כל אחד זוכה לכך. וכך איתא מהאריז"ל שלעתיד לבוא יעלה ויפרח בתיקון גמור, וכנרמז בפסוק (תהילים צב יג) 'צדיק כתמר יפרח' סופי תיבות קר"ח (ספר הליקוטים סימן צ"ב). מכל מקום התורה כתבה פרשה זו, כדי ללמדנו בינה והשכל את הדרך נלך בה בהתקרב אלינו ואפילו רק לתוך ד' אמותינו איזה ענין העומד בגבולה של מחלוקת, שנזהר לברוח ממנה ולהתחזק באהבת רעים.

ב. מספרים על אחד מתלמידי נובהרדוק שהיה עני ואביון השמח בחלקו ומסתפק במועט, מדי יום ביומו היה הוא וב"ב אוכלים לחם עם מעט חמאה כדי להחיות את נפשם, פעם אחת נכנס חתול לתוך ביתם ואכל את חתיכת החמאה שהיתה מיועדת לסעודתו, ויהי כאשר חזר בערב לביתו, סיפרו לו בני הבית בצער, על החתול שאכל את מנת החמאה שלו, אך הוא לא התפעל כלל מדבריהם, ונענה בבטחה 'החתול לא אכל את המנה שלי' ויתמהו בני הבית בחשבם שכוונתו לומר ששלו לא אכל החתול כי אם את שלהם, לפיכך העמידוהו על טעותו, והוכיחו לו כן, כי החלק שלהם היה מונח במקום אחר, וא"כ ברור שהחתול אכל את שלו, נענה האיש והשיב בניחותא 'אם החתול אכל את החמאה, אתגליא מילתא למפרע שלא היתה החמאה שלי, אלא של החתול, כי אם היתה שלי לא היה החתול אוכלה'...

או הועיל לך ברוח בגוף בנפש ובנשמה, ביוזא אותך או לאורך כיבר אותך, העניק לך או לקח ממך, דיבר עליך טוב או רע וכו' וכיו"ב. הרי המאמין יודע אל נכון שלא מידי פלוני הביוון, ולא אלמוני קיפח את פרנסתו, לא ראובן קלקל לו את השידוך, ולא שמעון דיבר עליו סרה לעיני כל הקהל, לא לוי לקח לו את ה'עמוד' ולא יהודה הסתיר לו את 'אור החמה' בבניית המרפסת (הפחותה מד' על ד' אמות)... וכו'. כי כל אלו המעשים והמאורעות נעשו על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, ומה לו לאדם כי ילין על חברו.

בגשם. כי יודע הוא אל נכון שאין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימא (יומא לח:), ואי אפשר לשום בריה שבועולם לתת איזה דבר לרעהו ולא לקחת מרעהו אם לא ציווה ה' כי כך יהיה. אם בן, על מה יפגע בחברו (כתשובה - נקמה או עונש, על מה שעולל לו וגרם לו רעה) הרי חברו לא עולל לו מאומה. כמו"כ מה לו להיפגע ממנו אם לא רעהו גרם לו מאומה, כי כל אשר עשה לו רעהו על פי מאמר ה' היה.

אם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא. כי כאשר אי מי קילל אותך או ברכך, הויקך

ואין הדברים אמורים דווקא בחתול המהלך על ארבע, אלא גם ב'חתול' המהלך על שניים... שאם הוא 'אוכל' ומרוויח שמע מינה שלא היה זה שלך מלכתחילה, כי אם מן השמים היו מייעדים את ה'רווח' עבורך לא היתה ביד בריה אחת בעולם לקחתו ממנו.

ג. שמעתי מאחד מחשובי הרבנים מגדולי מרביצי התורה בעיה"ק ירושלים לבאר את הנוסח שאנו אומרים בזמירות למוצש"ק 'זרענו וכספנו ירבה כחול', מה ענין זה לזה. וביאר בדרך משל לשני ידידים מנוער שלמדו יחדיו ב'תלמוד תורה' ומשם בישיבה וכו'. לאחד מהם נולדו ח"י (18) צאצאים בליעה"ר, שכל אחד מהם בנה בית בשעטומ"צ והוליד לא פחות מט"ו (15) עד י"ז (17) צאצאים, ואף 'תולדותיהם כיוצא בהם'. לעומתו עמד רעהו בקושי עם בן יחיד ובת יחידה שנולדו לו בהפרש שנים רבות בין זה לזו, ואף בניו הלכו בדרכיו וכיו"ב לגבי דור השלישי. נמצאו השניים עומדים כשהם מתקרבים לשנת התשעים - לזה כשלושת אלפי צאצאים, ולרעהו כשני מנינים צאצאים ותו לא מידי... וכי יעלה על הדעת לומר שזה נטל מזה... והרי אפילו השוטה לא יאמר שבא זה ולקח צאצאיו הרבים ממכסתו של ידו מנוער...

ובזה יתבאר ה'סמוכים' שבין 'זרענו לכספנו' - כי כמו שבזה לא תאמר שאחד נטל וחטף משל רעהו, ובוודאי שאין ריבוי בניו של פלוני באים לו 'על חשבון רעהו'. כיו"ב ממש לענין 'כספנו' אין מקום לחשוב ולומר כי ריבוי של האחד בא לו על חשבון של השני.

ד. סיפר הרה"ק ה'שפע חיים' זי"ע על שני צדיקים קדושי עליון שלימים גבה טורא ביניהם על עניינים נעלים ורמים. שלח אחד מהם שהיה ידוע בגאונותו הכבירה יותר מרעהו מכתב אל הצדיק השני וכתב לו 'הידעת לספור כל אותיות שבתורה... הידעת לספור כל אותיות שבש"ס, ספרא, ספרי, מכילתא... הידעת לספור כל אותיות שברש"י... אם לאו כלך לך ומה לך כי באת לחלוק עלי'. שלח לו הצדיק השני במענה לאמר 'אודה ולא אכחיד כי אכן לא ידעתי לספור כל זאת, אך ידיעה אחת ידעתי - 'וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמים ועל הארץ מתחת אין עוד', וחוששני שידיעה זו לא ידע מר... (דברי תורה פר' בראשית).

ה. איתא בגמרא (ב"ב טז:) אילה זו רחמה צר בשעה שכורעת ללדת אני מזמין לה דרקון (נחש) שמכישה, וכך היא יולדת. וצ"ב, מדוע דייקא ה'נחש' זוכה להציל את האילה ולא בע"ח אחר כגון העקרב וכיו"ב.

וביאר בזה אחד מגדולי הדור שליט"א במתיקות נפלאה, דהנה, בספר 'חובות הלבבות' (שער הבטחון פ"ג) מאריך לבאר בטבעים שהטביע הקב"ה בבעלי החיים, ובתוך דבריו הביא שבטבעו של איל לצוד נחשים, וכן איתא במדרש (שוח"ט תהלים כב, למנצח על אילת השחר) בית שיש בו נחשים מביאים קרן של אילת ומעשנים אותו, ומיד הנחש בורח, ולכן נקראת אילת 'אילת' כי היא הבריחה את ה'נחש' - המן הרשע מבית אחשוורוש, האמור מכל זה שהאיילה היא הרודפת ומוצצת דמם של נחשים, אמור מעתה, כי מה שהנחש בא להכיש את האיילה בשעה שהיא כורעת ללדת, אינו בא מטוב לבו או ממידות טובות, רק אדרבה, הנחש מצא לו עת חולשה באיילה שאז יבוא לנקום בה נקמה אישית על ה'רדיפות', והנה הנחש סבור שנקם באיילה, והרגה אחת ולתמיד, אבל 'יושב בשמים ישחק', והוא מראה לכל, עד כמה מעשה נקימה זה אינו אלא חסד גמור עם האיילה - להציל את חייה וחי וולדה. מכאן ילמוד כל חד בדידיה, כשנראה לו שפלוני מצא לו עילה לנקום בו, להזיקו וכיו"ב, ידע נאמנה, שהכל בידי ה', וכדיוק לשון

באר הפרשה - פרשת קרח

ולא יהיה כקרח וכעדתו - הרחק מן המחלוקת וביותר בראשיתה אל דתן ואבירם, אמר ריש לקיש מכאן שאין מחזיקין מפורש אמרה תורה (יז ה) 'ולא יהיה כקרח וכעדתו', במחלוקת", דאמר רב כל המחזיק במחלוקת עובר ואיתא בגמרא (סנהדרין קי.) 'ויקם משה וילך בלאו שנאמר 'ולא יהיה כקרח וכעדתו'. ופירש"י אין

הגמ' אני מזמין לה דרקון, כי אותו נחש 'רשע' ושונא לא הגיע מעצמו אלא הקב"ה ברוב טובו הזמינו ושלחו להכישה לטובתה, וברצותו מתקן רפואה ממכה עצמה. ושנאת פלוני ונקמתו אינם אלא פתח הצלה וישועה לפניך. ויש להוסיף עוד לימוד בענין זה, כי אם היו הנחשים מעבירים על מידותיהם ומתאפקים מלנקום ומתחזקים בדברי דוד המלך 'וה' אמר לו קלל' וכדו', הרי היו גורמים שתוך זמן קצר היה מין האיילה נכחד כליל מן העולם, שהרי כל האיילות היו מתות עם ולדן במעיהם בהקשותן בלדתן וכדברי הגמ' שם שאם היה הנחש משתהה רגע אחד מלהכישה היתה מתה, והאיילים הזכרים היו מתים תוך כמה שנים בהגיע זמנם לילך בדרך כל הארץ, ואז היו הנחשים מברכים 'ברוך שפטרני' על אויביהם עולמית והיו יכולים להסתובב בשדות, בכרמים וביערות באין מפריע. היוצא מזה שהנחשים ע"י נקמתן המתוקה הם עצמם גרמו נזק אדיר לעצמם הנוגע לעסקי נפשות ממש. ללמדנו על אותם שאין מעבירים על מידותיהם ונושכים את השני ברוב הנאה כי הגיע זמן פרעון... ואינם משימים אל לב שלא הזיקו אלא לעצמם...

ו. ואכן, כאשר יחיה באמונה זאת - וכל ה'הלוך ילך' שלו יהיה עפ"י 'דרך האמונה' יחסוך מעליו כל צער וכאב לב הבא לאדם מ'קנאה תאוה וכבוד'. כי באמונתו יודע הוא א. שאין יכולת ביד בריה בעולם לקחת מעמו מאומה, ובזה יחסוך מעצמו את הקנאה, שהרי כל אשר לרעהו אינו על 'חשבונו', ואם ירצה הקב"ה יעניק לו פי אלף ככה מבלי שיצטרך לקחת מאומה מרעהו ה'מצליח' והעשיר. ב. עוד ידע שאין ביד בריה בעולם לתת לו מאומה (רק בציווי ה' ניתן לו) ובזה מונע מעצמו רדיפת הכבוד, כי גם ה'כבוד' ביד ה' הוא. ג. אי אפשר לו לקחת לעצמו איזה הנאה אם איננה קצובה עבורו מן שמיא, ובזה חוסך את התאוה.

וכך מתאמרא משמיה דהרה"ק ה'דברי שמואל' ז"ע, שהנמצא בהאי עלמא ורואה שיש מנהיג לבירה - אי אפשר שיקנא בחברו, או יתאוה לדבר גשמי, וכן לא ירדוף אחר הכבוד, כי יודע הוא שאין עוד מלבדו, ומה שיש לזולתו או שאר תאוות אינם אלא פרי הדמיון, כי אי אפשר שיגיע לאדם יותר מכפי הנקצב לו מלעילא. וזה פירוש דברי המשנה (אבות ד כא) 'הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם', כי השקוע בג' דברים הללו סימן הוא שאיננו חי כלל בהאי עלמא (באור האמונה), כי אם בעולם הדמיון והכזב.

וכבר ביאר הרה"ק מקאברין ז"ע (הובא גם באמרות משה ערך טהרת המידות), את הנאמר בקרא (תהלים לג ח) 'ממנו יגורו כל יושבי תבל', והרי מצינו הרבה מ'יושבי תבל' שאינם יראים את ה', והיאך אמר ממנו יגורו כל יושבי תבל. ומבאר, עפ"י דברים אלו, כי 'הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם' נמצא שאיננו בכלל 'יושבי תבל'...

ז. כך אומרים בשם הגה"ק ה'חזון איש' ז"ע, שזה ברור שהפסוק 'ולא יהיה כקרח וכעדתו' לא בא לומר למי שאינו צודק בטענתו שאסור לו לחרחר ריב (דזה פשיטא), אלא אדרבה, אף כשהינך צודק הרחק מן המחלוקת...

הרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע ביאר מנהג ישראל תורה שהיה החתן דורש בשמחת הנישואין ומפסיקים אותו באמצע בשירה ובזמרה ואין מניחים לו לסיים דבריו, כי רצו ללמד את החתן העומד בתחילת דרכו בבניין ביתו בטרם צאתו 'לעולם המעשה' כי 'א איד מעג נישט אויספירן' (אסור ליהודי שתהא מילתו האחרונה והקובעת...), ואין לו לעמוד על שלו מתוך עקשנות ולהתנצח להוכיח צדקתו בפלפולים וקושיות ותירוצים, אלא יחדל מדבריו ודיו בכך.

ח. הרה"ק ה'חתם סופר' ז"ע (בפרשתו ד"ה וישלח משה) מבאר שהכתוב בא להזהיר אותנו, שלא נאמר הנה פלוני 'מוחזק' הוא כבעל מחלוקת, גם מתמול גם משלשום מורגל הוא לעורר מדנים... אין כל טעם לקרוא לו ולפשר בין הניצים... לא כן הוא, אלא תמיד צריך לקרוא לשני הצדדים לקראת שלום, וכמשה רבינו שקרא לדתן ולאבירם לשלום אף שכבר הוחזקו במריבה, שכבר במצרים היו השנים 'נצים' והכה הרשע את חברו, אף על משה ועל אהרן עוררו מדנים, כמו"ש (שמות ה כ) 'ויפגעו את משה ואת אהרן נצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה', וברש"י כל 'נצבים' הם דתן ואבירם, וז"ל החת"ס 'אין מחזיקין במחלוקת' ר"ל דאין הולכין בתר חזקה במחלוקת, אעפ"י שכבר ניסה לעשות שלום זה ג' פעמים ולא עלתה בידו, עכ"ז בל יעשה עצמו כמתייאש, וינסה כוחו עוד הפעם וה' יברך את עמו בשלום, עכ"ל.

מחזיקין - אף שכבר החלה המחלוקת - אסור להם ואבן יגיעה עצומה נדרשת מהאדם להתרחק מן
 להתחזק ולהמשיך במחלוקת^ט אלא ילמדו ממושה רבינו המחלוקת, וכך ביאר הרה"ק ה'אורח לחיים'
 שמחל על כבודו ובעצמו הלך אליהם כדי לבטל מחלוקת'. מולאטשוב זי"ע (בריש פרשתן) מה שכתב רש"י (בריש

ט. מענין לענין, כה פירש הרה"ק מקאצק זי"ע (ספר עמוד האמת אמת ואמונה אות תרנח) את דברי חז"ל (תנחומא פנחס א) כשם שפרצופיהן אינן שוות כך דעותיהם אינם שוות, מה ענין זה לזה, אלא בא לרמזו, כשם שאין לך טענה על חברך מדוע אין פרצוף פניו דומה לשלך, כך אין כל מקום לטענה על רעך מדוע אין דעתו כדעתך... כי כל אחד מבין ומשכיל לפי דעו ושכלו שנתנו לו מן שמיא, כפי שעלה ברצון הבורא ית"ש, ומה ירצה מרעהו שיש לו 'כלים' אחרים ודעת אחרת. ואכן, כאשר בני האדם יחיו בהשקפה כזאת, ויבינו כי יש עוד צד למטבע, ייחסכו רבבות אלפי מחלוקות. וכעין מאמרו של הרה"ק ה'שפת אמת' זי"ע (שפ"א אבות) בדברי חז"ל (אבות ב ה) 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו', כלומר, ולמקום חברך אי אפשר להגיע לעולם, כי לא כל דעות בני אדם שוות, ולכן אל תדון לחברך כלל. אמרה נאה מתאמרא בשם הגה"ח ר' אליהו ראטה זצ"ל, דהנה הרבה מחלוקות מתהווים מוויכוח שיש בין שניים, אך אם נתבונן היטב נראה שאין כאן כל מקום למחלוקת, שהרי מהותו של וויכוח הוא, הראשון יאמר, מן היושר לעשות כך וכך - כי כך היא הבנתו, לעומתו זועק חברו, 'היאך תאמר כדבר הזה, וכי אין לך שכל בקדקודך, הרי כל בר דעת מבין שטעות גדולה היא זאת, וההיפך הוא הנכון', ובאמת, כל הסיבה והטעם שהראשון סובר כצד פלוני הוא רק מחמת שב'חכמה בינה ודעת' שחננו ה' מבין כך וכך, וכן מה שחברו אינו סובר כמותו, הוא גם כן לפי החכמה שחנן ה' אותו, ואם היה הדבר להיפך - שהיו נולדים כל אחד בשכלו של רעהו, אז היו פני הדברים להיפך, והיו מתחלפים בטענותיהם. נמצא שאין ביניהם כלל ויכוח מהו הנכון לעשות, ושניהם שווים שעל פי שכל פלוני צד א' הוא הנכון, ועל פי שכל פלוני צד הב' הוא הנכון, אם כן אין כאן שום 'חילוקי דעות', ומדוע יבואו לידי 'פירוד הלבבות'.

הגאון רבי שמשון פנקוס נשא את משלו. משל נמרץ ממנו נלמד את הרקע למריבות רבות אשר בין איש לרעהו, שכנים וידידים, וכה אמר, אם היינו מקשיבים לעיניים ולאזניים שמדברים אחד על חברו. היינו שומעים את העיניים אומרות - ראו את שני חברי היקרים (האזניים) שעומדים מצדי - בליטות מכוערות מהראש - הלא הם עיוורים גמורים, חשכו עיניהם, לא ראו מאורות מימיהם. ונקראו בשם 'אזניים'.

השיב להם איש שמתפקידו הוא 'עושה שלום' - אבל עדיין יש בהן באזניים קצת מעלה, כי יש להן את כח השמיעה, הם שומעים את הקולות. ויענו העיניים בזעם: מה זה כח 'שמיעה', מעולם לא 'ראיתי' כזאת מימי, עיני עברו וראו עולם ומלואו, ממזרח שמש עד מבואו, ובכל אלה לא ראיתי חפץ כזה הנקרא 'לשמוע', לא ראיתי קולות, הפסיקו עם הדמיונות, שטויות והבלים וסיפורים על כח השמיעה, לדעתי דעת אמת, הרי האזניים הינם דל גאה ויותר לא...

ואותו משכין שלום, לך ותכחיש את מה ש'רואים בעיניים'... לעומתם, האזניים שיש להם בינה יתירה, ישמיצו את העיניים שכנותיהן, שהכל 'אור' להן, ויאמרו נגדם - אינם אלא 'חור בראש' ולא יותר...

ואכן, כך נראה העולם, כלומר, עיקר החטאים בין אדם לחברו והמחלוקות, הם תוצאה ממה שאחד מבטל את חברו, כאשר בטוח בעצמו שחברו בעל חסרון, ובאמת בהכרח שיראה את חברו כך, כי לפי השגתו אינו מבין בכלל את הלך מחשבתו, הבנתו והשכלתו, כמו האזניים שלא יודעות מה הן העיניים.

י. וידע 'בעל המחלוקת' כי סוף דבר שישוב ויחזור ה'גלגל' בעולם, כדברי הרה"ק החיד"א זי"ע (צווארי שלל, הפטרת פרשת חוקת) בביאור דברי המשנה (אבות ד ג) 'אל תהי בז לכל אדם' כי סוף דבר מה שביזה את חברו יגרום שחברו יעלה לגדולה וזה המבזה יצטרך לבקש ממנו טובתו... וזהו המשך דברי המשנה, 'שאיין לך אדם' שתבזהו אשר לא כדת 'שאיין לו שעה' - בשביל שסבל בזיוןך וחטאת לו.

ובזה מבאר החיד"א את דברי 'יפתח' שענה לאחיו כששאל אותם 'הלא אתם שנאתם אותי ותגרשוני מבית אבי, ומדוע באתם אלי עתה כאשר צר לכם, ויאמרו... לכן עתה שבנו אליך' (שופטים יא ז-ח). ומבאר, דזאת ענו לו, אכן, זה עצמו שגרשנו אותך לכן עלית לגדולה ונגרם שנצטרך לבוא להתחנן אלך שתיטיב לנו, ובזה נמי רמזו לו שלא יקום ויטור להם רעה, כי כל גדולתו באה לו בזכות רדיפותיהם, נמצא ש'טובה' הם גרמו לו ולא רעה.

באר הפרשה - פרשת קרח

תהיה בנו של 'קדושי עליון' ושרפי מעלה - בן יצהר בן קהת בן לוי לא יועיל הדבר מאומה לענין יראת ה', אם ירצה לפרוש מדרכיהם הרשות נתונה בידו ל"ע, וא"א לבריה שבעולם לקנותה אלא ביגיעת עצמו...

הכל מודים שבעיצומה של מחלוקת קשה עד מאד לפרוש ממנה. מ"מ יש לו לאדם להתאמץ ולברוח משם ע"י שיתבונן היטב בתוצאות המחלוקת, כמה שנאמר (עמוס ה יג) 'והמשביל' בעת ההיא יהום'. כי לאחר מעשה יראה שכל יגיעתו לטובתו הייתה, שהרי חייו של בעל המחלוקת אינם חיים, ובכל פינות שהוא פונה מסובב הוא בריב ומדנים". וה'פיקח' יראה את

פרשתו) בן יצהר בן קהת בן לוי - ולא הזכיר בן יעקב, שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם, שנאמר (בראשית מט ו) בקהלם אל תחד כבודי. ולכאורה תמיהה מילתא, מדוע הוצרכו בכלל ליחסו במעשה המחלוקת, היה לו לומר 'ויקח קרח' ותו לא מידי, לשם מה הזכיר בן יצהר בן קהת וכו', אלא מבואר, עפ"י דברי הגמרא (בבא מציעא פה.) 'כל שהוא ת"ח ובנו ת"ח ובן בנו... תורה מחזרת על אכסניא שלה', וזהו רק לענין 'תורה' אבל לענין יראת ה' אין כאן 'מחזרת על אכסניא שלה' כי הבחירה נתונה בידי כל איש ואיש (אף שאם בא ליטהר זכות אבותם מסייעתם אבל הבחירה נתונה בידיו...) ולכן ייחסו אחר אבותיו באמרו אף אם

יא. איתא בגמרא (סנהדרין קט:): און בן פלת אשתו הצילתו, שכך אמרה לו, מאי נפקא מינה לך, אם אהרן כה"ג אתה תלמידו ואם קרח כה"ג אתה תלמידו, ועליה נאמר (משלי יד א) 'חכמת נשים בנתה ביתה'. והתמיהה ידועה, וכי חכמה גדולה יש בדבריה, והרי לא אמרה אלא דברים פשוטים בתכלית ההבנה. וביאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל כי אכן, זכירת דברים 'פשוטים' בשעה שבווערת אש המחלוקת - 'חכמה' גדולה היא, והיא היא תבנה הבית. וכל איש ואיש ילמד מכאן לזכור את הדברים הברורים לו בכל עת... ומשום מה בהגיעו לשעת מעשה - בעת התלקח האש פרחו כל ידיעותיו כלא היו... מה יעשה האדם ויחיה, יתעלה מעל 'רגש' לבו הבוער בקרבו ב'רגשות' כלימה או כעס וכדו', ויתבונן ב'דעתו' מה יעלה בסופו של ריב ומדנים, וימצא שההפסד מרובה על הרווח הנדמה. יב. יש שביארו ביסוד זה, דעל כן אחר מעשה דקרח ציוה ה' לקחת כל שבט איש מטהו - 'והנה פרח מטה אהרן ויצץ ציץ ויגמול שקדים... למשמרת לאות לבני מרי' (ז כג-כה), ולרמז בא, כי המחלוקת דומה לשקדים שיש בהם כמה מינים - מרים ומתוקים, וטבע המתוקים שתחילתן מר וסופן מתוק, ואילו ה'מרים' תחילתן מתוק וסופן מר (עירובין כח:; ונפק"מ לענין מעשר, עיי"ש) - והלימוד לדידן, כי כן היא מציאות הדברים במחלוקת, אם תחילתו מתוק - היינו שנוקם ונוטר, מציץ ומזיק על ימין ועל שמאל, ומרגיש 'מתיקות' מתאוות הנקמה והניצוח, הרי סופו מר (כי מלבד ענשו בעולם העליון הרי) גם בעולם הזה חייו של בעל המחלוקת קשים ומרים - בכל אשר יפנה מריבים עמו וכו'. אבל אם תחילתו מר - שבראשית ותחילת המחלוקת נמנע מלהיכנס בה, ומתייגע יגיעה רבה שלא להשיב למחרפיו דבר, אזי אף שלעת עתה מר לו וקשה ביותר, מכל מקום סופו מתוק - כי יש תקוה לאחריתו בשכר אין קץ, לא מיבעיא לעולם הבא, אלא אף כאן בעולם הזה - מה טוב חלקו וחבלו של החי בלא מחלוקת ומדון, חיים מאושרים ושלוים. מעניין לעניין באותו עניין, יש שהקשו, כי בשעה שעמדו משה ואהרן לפני פרעה השליך אהרן את מטהו ונהפך לתנין, וכן עשו גם חרטומי מצרים, 'וישליכו איש מטהו ויהיו לתנינים ויבלע מטה אהרן את מטותם' (שמות ז יב), ואמרו חז"ל (שבת צז.) שנעשה נס בתוך נס, שלאחר שנהפך להיות מטה כבראשונה בלע את מטותם, ולפי"ז צריך ביאור, מדוע הוכיח הקב"ה שבחר באהרן על ידי שפרח מטהו ויצץ ציץ, ולא עשה זאת כמו במצרים - שיבלע מטה אהרן את מטות שאר הנשיאים. ומכאן למדנו, כלל גדול והנהגה ישרה לעת מחלוקת, שכאשר מתעורר ויכוח ומדון עם מי הצדק, או מי גדול ממני, אין לו לגדול 'לבלוע' את השני בכדי להוכיח את צדקת דרכו, ולא ישפיל את רעהו עבור כן, מה יעשה, יגדיל את עצמו, בהוספת מעלה על מעלותיו, יוציא פרחים וציצים ושקדים... עד שממילא יראו הכל כי הוא גדול מרעהו.

על הגר"א מסופר, שבימי ילדותו שיחק עם חבריו בקורה הניצבת על מוט של מתכת, ושני נערים יושבים משני צידי הקרש, כשאחד יורד עולה חבריו כנגדו (נדדה). אך כעבור כמה זמן קצר עזב את המקום והפסיק מלשחק, בהסבירו - היאך אוכל לשחק כאשר יסוד המשחק הוא להתרומם מעלה מיירידת חברי...

מעין זה העידו על הגה"ק רבי ישראל סאלאנטער זצוק"ל שפעם ראה בדרך הילוכו ברחוב שני ילדים המתווכחים ביניהם מי מהם גבוה יותר, ותוך כדי וויכוחם דחף אחד מהם את משנהו מהמדרגות (שעמדו הילדים עליהם) והכריז

באר הפרשה - פרשת קרה

הנולד¹, ובעודו עומד על 'פתחה של מחלוקת' מבחון 'מחלוקת' כי זמן בניסתו לבוין ידוע ואחריתה מי ימנע בכל כוחו שלא להיכנס ב'בוין' נורא זה ששמו ישורנה.

בניצחון, כעת אני הוא הגבוה ואתה הנמוך, התבטא עליו הגרי"ס בביטוי חריף ביותר, והוסיף לומר כי הנהגה זו מוכיחה על מידות מגונות ביותר, שהרי ילד זה מגדיל את עצמו על ידי שהפיל אחד מישראל. יג. ובכלל, המתבונן היטב יבין וישכיל כי 'כל ימינו בהם שבעים...' מדוע יניע את כל אמות הסיפים בשעה שאי מי עולל לו משהו, וכי שווה להכניס כל כך הרבה כוחות וכו' בעולם החולף כל כך מהר, שהיום כאן ומחר ב... ובפרט שהרי בכל ענין מענייני עולם - כעבור שנה ושנתיים ישחק הוא בעצמו על שעשה 'עסק' מכל שטות, כי כעבור זמן נראה הכל בעיני האדם כשטויות וכהבלים שאין בהם ממש - אף אם תהיה המחלוקת על דברים (הנראים) כעומדים ברומו של עולם כי רק 'בשעת מעשה' יבלבלהו היצר כי כל כך חשוב הדבר - ואם לא 'יסדר' עתה את פלוני, או לא ינקום באלמוני אזי רע ומר יהיה סופו... אך כאשר 'יתפקח' מיצרו יראה כי הכל הבל. והן הן דברי הרמב"ם (דעות ז ז) 'ראוי לו לאדם להיות מעביר על מדותיו על כל דברי העולם, שהכל אצל המבינים דברי הבל והבאי ואינן כדי לנקום עליהם'.

מעשה שהיה אצל הגאון ר' אפרים זלמן מרגליות בעל ה'מטה אפרים' זצוק"ל, שכידוע היה עשיר גדול, ואף היה לו 'בנק' בבעלותו. פעם נפל בביתו בקבוק יקר (העשוי מקריסטל) - שהיה שווה לערך הון רב מאד, והנה, ר' אפרים זלמן לא שת לבו להפסד הגדול - והמשיך בלימודו וסדר יומו כאילו לא אירע מאומה, אך לעומתו - הרבנית שראתה לנגד עיניה את ה'שבר' הגדול והנורא - הצטערה צער גדול על ההפסד המרובה שנחלו זה עתה, ועל כולנה לא הייתה יכולה לסבול איך שבעלה הגדול יושב בניחותא לנוכח 'חסרון כיס' כזה - כאילו לא היה הבקבוק שווה כי אם כשווה פרוטה אחת או שניים לכל היותר. ותשאלהו - לניחותא מה זו עושה. ענה הרב ואמר - לעת עתה לא אוכל לבאר מנין לי שלוות נפש כזו, אמנם בעזה"ת לפקודת השנה אבאר את כל הענין.

הרבנית ייחלה בכליון עינים לבוא ה'א"צ' (יום השנה) של הבקבוק ז"ל... מיד כששקעה החמה בליל ה'א"צ' מיהרה אל הרב לשאלו שיבאר בטוב טעם ודעת את שלוות נפשו באותו יום השבר. שאל אותה הרב, וכי כעת עדיין כואב לך הדבר, ותען ותאמר, אודה ולא אבוש כי כעת אין לי כל הרגש צער או כאב על אובדן הבקבוק. ומדוע - שאלה הרב, אחר שכבר עברה שנה תמימה עם כל מאורעותיה איך אזכור כדבר הזה, אמר לה הרב - אני בגרתי על אתר בשנה תמימה... כאומר לא הבטתי על הדבר בהבטה קצרה - על מה שקרה זה עתה, אלא מיד חשבתי מהו ההיזק בעוד כשנה אחת, ונוכחתי לראות כי אינו שווה לעשות מהומה גדולה כזאת (הוסיף ואמר, אביך - מו"ח לקח אותי לחתן בתור עילוי - מעלתו של העילוי ש'תפיסתו' מהירה בהרבה מתפיסתו והבנתו של אחרים, ע"כ יכולתי לתפוס מיד מה יהא בעוד שנה).

הנוגע לדידן, פעמים ונראה לאדם כי מה שפלוני עולל לו - בהפסד ממון או בשאר עניינים, או אפילו כשרואה להדיא איך שהוא מקלקל לו את הפרנסה או השידוך וכו' וכו' - ייראה לו כי אי אפשר לו להבליג ולשתוק ל'מזיק' זה על העוולה והחוצפה, כי אם ישתוק יצא מדעתו... ומיד נכנס למצב של אש להבה עד לשמים, ובאמת כעבור זמן יראה כי אין הצר שווה בנזק המלך, והלה לא הזיק לו כלל, ואף אם הזיק - אין ההיזק גדול כל כך כמו שהיה נראה מתחילה, ויש מקום לדונו לכף זכות או למחול לו. וכל האש להבה שהייתה לו באותה שעה - נפוגה ונכבית כלא היה, ומדוע לא יחשוב בשעת מעשה כי כן יהיה לבסוף... ואף כי קשה הדבר הרי 'אין חכם כבעל הנסיון' - יתבונן נא ב'מערכות' שכבר פג טעמן וריחן, ויחשוב אם אינו מתחרט עליהם... ומדוע לא יהיה 'חכם הרואה את הנולד', ומעיקרא ישקיט את רוחו הסוערת.

כעין זה מצינו בגמרא (חולין דף נח:): 'אמר רב לית בקא בר יומא', פירוש שיש מין זבוב הנקרא 'בקא' ואי אפשר לו לחיות אפילו יום אחד שלם, ומקשה בגמרא - 'אמר ליה רב פפא לאביי, והא אמרי אינשי, שב שני אימרא [מְרָדָה] בקתא מבקא, פי' מעשה היה והנקבה - בקתא, מרדה על בעלה משך שבע שנים, הרי לך, שזבוב זה חי יותר משבע שנים, ומדוע אמרת שאינו חי אפילו יום אחד, ותירצו בגמ' 'בשני דידהו', פי' שבאמת אינם חיים אפילו יום אחד, ומה שאמרו שמרדה בו 'שבע שנים', היינו לגבי השנים שהם חיים, כלומר, כייחס של שבע שנים בחיי בני אדם שהוא כחלק אחד משבעה עשר ממאה ועשרים שנה (לכה"פ), כך היא מרדה על בעלה כחלק י"ז מהיום. ולכאורה צריך קצת ביאור, איזה הליכות חיים לימדו אותנו חז"ל במימרא זו, וכי מאי נפקא מינה לנו בכל אורח חייהם של ה'בקא והבקתא', ומה יש לנו ללמוד מה'סכסוך' שביניהם, ואמרו בעלי המוסר, כי כאן למדנו כי אף אנו

באר הפרשה - פרשת קרח

סותמו מיד, הולך ומרחיב ושוב אינו יכול לסותמו, וכמו שנאמר (משלי יז יד) 'פוטר מים ראשית מדון ולפני התגלע הריב נמוש', כלומר ראשית מדון ומריבה דומה לפתיחת צינור המים - שאם לא יעצור אותו מבעוד מועד, לא יוכל לסתמו יותר¹⁰. וכן היא מציאות הדברים במחלוקת הנמשכת לפעמים ימים ושנים רבות - כשכבר כמעט נשכחה סיבת המחלוקת, ועדיין האש בוערת. ואילו היו

וכבר כתב השל"ה הקדוש זי"ע בשער האותיות (אות ב' בריות, יד) ואיסור מחלוקת הוא במשהו - כי מניצוץ אחד של אש תתגדל המדורה¹¹, ותאכל האש עד אבדון¹². וכמו שאמרו חז"ל בסנהדרין (ז:). האי תיגרא דמיא לצנורא דבידקא דמיא, וברש"י, לצנורא דבידקא - כשהנהר גדל פעמים שהוא יוצא לשדות הסמוכים לו - כעין ניגרים וצינורות קטנים, ואם אינו

- בסכסוכים ומחלוקות שלנו דומים לבקא ובקתא ללא כל שינוי. כי כמו שהעומד מן הצד יחשיב את ה'מרידה' והסכסוך שבין הבקא והבקתא לשטות גמורה שכל אורך חייהם אינו אלא 'בן לילה היה וכן לילה אבד' ומדוע יריבו איש ברעהו על 'עסקי שעות'... אף אנו כיו"ב, כל הסכסוכים שבין איש לרעהו אינו אלא באשר ימי חייו נחשבים בעיניו כ'נצח', מדוע לא יפקח עיניו ויראה כי הכל שטויות באמת שהרי כל אורך חייו חולפים ביעף, ומה לו להשקיע כוחו ומרצו במחלוקת שבתוך כמה שנים כבר איננה נוגעת כלל... (בפרט שלפי ערך יומו של הקב"ה 'כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול' (תהלים צ ד) איננו חיים על האדמה יותר מג' שעות, שהרי כל שעה ביומו של הקב"ה הוא מעט יותר מארבעים ואחד שנה שלנו), אם כן, מדוע יחשוב כל כך על העולם הזה אם רק היום עומד הוא כאן, וכבר מחר [ויש מחר לאחר זמן] יהיה בקבר. ונרמזו כן בנוסח התפלה 'עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו', כי הדרך לעשות שלום בין איש לרעהו, הוא להתבונן 'במרומיו' - היינו כמה שני ימי חיי האדם לפי ה'יום' שבמרומים, וכאשר יבין האדם שכל ימיו כענן פורח וכחלום יעוף, יכנע לבבו וירבה שלום בעולם.

יד. וכמשל שאמרו, כאשר בוערת האש בחתיכת עץ קטנה - גפרור, עדיין אפשר לכבותה בנפיחה אחת בפה, ותכבה מיד ובנקל, אבל אחר שכבר תבער ממנה אש גדולה תקשה מאד המלאכה לכבותה.

טו. הגאון גאב"ד פוניבז' זצ"ל היה פעם בענגלאנד (אנגליה) לצורך עניני ישיבתו הרמה. בהיותו שם פגע בו מאן דהו בצורה נוראה ואיומה, בחוצפה גדולה ובזיון מחריד. רבני המקום רצו לערוך בו שפטים, אך הוא ז"ל עיכב בעדם בכל כוחו, ולתמיהת הרבנים ששאלוהו, לזאת נסכים שמרוב ענווה מוחל הרב על כבודו, אבל זאת לא נבין מדוע 'בנפשו' הדבר שאף אנו לא נמחה על כבוד התורה שנתבזה כל כך. אמר להם הרב, הגאון ה'חפץ חיים' אמר לי אתה תהיה איש מצליח בכל אשר תפנה ותעשה, בכל דבר חוץ מ'מחלוקת', כי בזה לעולם לא תראה הצלחה, ובשום אופן לא תצליח ע"י, ולכן לא הסכים בשום פנים ואופן שימחו על כבודו כי אז ממילא יצא נפסד... (שם מתוך הרב מפוניבז').

טז. ומוסיף השל"ה, וז"ל. ושמעתי משארי הגאון המופלג כבוד מוהר"ר פינחס סג"ל ז"ל, כי דבר זה מרומז באותיות של תיבת מחלוקת. כיצד, האות מ - סתומה וסגורה מכל צדדיה לבד פתח קטן מלמטה, וכך הוא תחילת המחלוקת, מתחלת מאיזה דבר שטות קטן - באופן קטן. אחר כך מתרחב הפתח לכל רוחב האות כמו פתחה של ח למטה, ומשם תתלהב אש המחלוקת עד למעלה זהו אות ל, שגגו כמגדל הפורח למעלה למעלה, משם תמשיך האש הבושרת לירד למטה עד התהום, כרגלה של האות ק. ולאחר שכבר היא ברום הרקיע ובעומק האדמה, תגיע להיות כהאות ת אשר עומדת היטב על שני רגליים, כך תמשך המחלוקת למשך זמן גדול, ואות ו המפסיק, זה משענת המטה אשר בידו להחזיק המחלוקת - היינו כי כל המחלוקת נבנית על איזה דמיון שפלוני עשה וכו'. אבל זה המטה נתהפך לנחש, עכ"ל.

וכך רמזו הרה"ק ה'בית אהרן' זי"ע (בית אהרן דף קמד:) ב'טעמי המקרא' שבפסוק (דברים א כח) 'אחינו המסו את לבבינו', על 'אחינו' יש 'תלישה קטנה' ועל 'המסו את לבבינו' יש 'קדמא ואזלא'. ומבאר שכך מזהירנו הכתוב הישמר לך מאד אפי' מ'תלישא קטנה' ביותר ב'אחינו' באחוות רעים, א קליין רייס, כיון שכך טבע המחלוקת, מנקודה קטנה מתחזקת המחלוקת ומתלבה האש יותר ויותר, ולכן הטעם הוא 'קדמא ואזלא', אזלא פי' 'הולך', שאש המחלוקת מתפשטת והולכת עד לשמים.

והוכיחו ממה שאמרו חז"ל (עיי' מס' ד"א פרק שלום הי"ח) על אהרן הכהן שהיה אוהב שלום ורודף שלום והשכין שלום בין איש לחברו ובין איש לאשתו, ולכאורה יפלא, וכי היה איזה סיבה וטעם לריב איש עם רעהו במדבר, והרי לא התעסקו כלל לפרנסה כי ירד להם לחם מן השמים, ושתו מים מן הבאר, כמו כן הבגדים לא בלו, ועל

כי כבר הותחל ריב בין הרועים, לכן אמר אברהם למען השם יפסיקו דברי ריב ולא יוליד כדרך המחלוקת שתמיד עושה פרי ומתרבה, על זה אמר 'אל נא תהי מריבה' לשון נקבה, כאשר המולדת פרי מפרי, ודי בזה שהתחיל הריב, יהיה בזכר שאינו מוליד... עב"ל.

וממשיך השל"ה, על כן מי שמצפה לזכות ולראות פני שכניה, ירוץ ויברח מזוהמת הנחש, וירחיק ממחלוקת אפילו ממיעוט קמא. ומה לי להאריך בנגות המחלוקת, כי כל הספרים מלאים מזה. נקוט האי כללא בידך, כי עוון המחלוקת יותר קשה מעוון עבודת כוכבים כמו שמצינו באחאב ושאל. ומוסיף שם (באות טז) ובדאי

זוכרים את תחילת שורש המחלוקת כבר היו משלימים יחדיו זה עידן ועידנים, ורק מחמת שהוסיפו 'קש ותבן' ממושיכה האש לבעור ולכלות כל חלקה טובה, והמשכיל בעת ההיא ידום, שלא תתרבה האש יותר ויותר, וכמו שכתב ה'פלא יועץ' (ערך כעס) השתיקה בעת כעס" - כמים לאש - שמכבהו"ט.

הנה כתיב בפרשת 'לך לך' (בראשית יג ח) 'ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני ובינך', מה נמלצו דברי השל"ה הק' זי"ע (לך אות לג) וז"ל. ושמעתי צחות (כן כתב בת"מ להאלישיך כאן) בתיבת 'מריבה' שאמר בלשון נקבה, ולא אמר 'אל נא תהי ריב' (בלשון זכר), אלא,

מה נסובו מחלוקות שהוצרך אהרן הכהן לפשר ביניהם. אלא, כך הוא דרכו של היצר לזרוע מחלוקות ללא שום סיבה, יתחיל בוויכוח קטן באיזו אמתלא, ויהפוך אותו להר גדול ולסלע המחלוקת...

יז. נוראות כתב הרה"ק ה'חווה' מלובלין זי"ע טוב להיות בשלום עם חבירו הגם שהוא בשקר, מלהיות במחלוקת עם חבירו הגם שהוא באמת (אור הנפלאות כח, הובא באבני זכרון ערך מחלוקת).

ואילו הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע אמר בזה"ל, מוטב להניח כמה מצוות בכדי שלא יהיה שום פירוד הלב על שום בר ישראל (אמרי פנחס עשי"ת אות תקיג).

יח. הגאון רבי מאיר אריק זצ"ל פירש בלשון הכתוב (טז יא) 'ואהרן מה הוא כי תלינו עליו', שהנה איתא בגמ' (עירובין סה:) בשלשה דברים אדם ניכר בכוסו ובכיסו ובכעסו, ואמר משה לקרח אם ברצונם להכיר בטבעו של אהרן מה הוא, הרי אין בידכם אלא כי תלינו עליו - לנסותו בנסיון הכעס, כי בכוסו אי אפשר שהרי כהן אסור בשתיית יין, אף בכיסו לא שייך לבדקו שהרי אמרו (יומא ח.) 'גדלהו משל אחיו' נמצא שהכה"ג עשיר גדול הוא. אין בידכם לנסותו אלא 'כי תלינו' והיינו בכעסו (הגר"ש וואזנער זצוק"ל בשם מורו הגר"מ שפירא ששמע מר"מ אריק, הובא בטל תורה החדש).

יט. ומדויק בלשון הכתוב (תהלים לח יב) 'ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו', מדוע פתח בלשון נוכח וסיים בלשון נסתר, הוה ליה למימר 'לא אשמע וכאלם לא אפתח פי'. אלא, כי אכן 'לא אשמע' קאי על הנרדף - אם הוא יעשה את עצמו כמי שאינו שומע, וישתוק בשעה שחברו מבזהו ושופך עליו קיתון של רותחין, זוכה עי"ז שהרודף 'לא יפתח פיו' יותר בכדי לצער, והדבר בדוק ומנוסה, והנסיון מוכיח.

פעם בא יהודי לתנות את מכאובו לפני הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זי"ע כי פלוני רודף אותו עד חורמה ומציק לו ביותר. ענהו הרה"ק, לכל חבל יש שני ראשים, בכדי למתוח את החבל יש למושכו מב' קצוותיו - שני אנשים מב' הקצוות, ואם יעזוב אחד מהמושכים את החבל, לא יימתח החבל יותר, ולא עוד אלא שהמושך מאידך גיסא יפול אחור, כן גם עתה, אם תחדל מלענות ליהודי זה הרודף אותך ותתעלם ממנו כליל, הרי זה כמי שעזבת את קצה החוט וחברך יפול וילך ממך מאליו...

הרה"ק מסאטמאר זי"ע פירש בלשון הכתוב (תהלים קכ ז) 'אני שלום וכי אדבר המה למלחמה', שהנה מצינו (ר"ה ג) 'כי משמש בד' לשונות - אי דלמא אלא דהא, ולפי"ז יבואר, אני שלום - אם ארצה לחיות בשלום ובשלוחה עלי לכלכל הנהגתי בתבונה, וכי אדבר - להרגיל את פי להיות משמש בארבע לשונות, לעיתים בלשון רכה ופעמים ישתוק ולא יענה כלל וכיוצא"ב. אולם אם המה, ר"ל שמשיב לרעהו ואינו שותק כתיבת 'המה' הנקראת הלך ושוב, אזי למלחמה - שהנהגה זו גורמת לידי מחלוקת ומריבה.

כ. עפ"י דבריו מבארים את מאמר חז"ל (קה"ר ז כג, וכע"ז נדרים מא.) 'דעת קניית מה חסרת', כי בהוספת אותיות 'מה' על 'ריב' נעשה 'מריבה', ומי שקנה דעת ומבין את גודל ההפסד היוצא מתוך כל מחלוקת, מיד בתחילת ה'ריב', הרי הוא מחסר את האותיות מה, ומונע מה'ריב' להיפך ל'מריבה', ולכן אמרו (חולין פט.) 'כל הבולם פיו בשעת מריבה כתולה ארץ על בלימה', אפילו שכבר הוה 'שעת ריב' - וכבר החלה המחלוקת לחולל שמות, הרי הוא עוצרה מיד בכל כוחו, ומקיים את העולם שישאר על מקומו, וזהו 'על בלי-מה'.

וגבר איתא במשנה (אבות א יב) הוי מתלמידיו של אהרן - אוהב שלום ורודף שלום, ומצינו לרמב"ן בפרשתן שמבאר בפסוק (טו ד) 'וישמע משה ויפול על פניו'. וצ"ב, מדוע נכתב בלשון יחיד - ויפול על פניו - ולא ויפלו משה ואהרן, כי אהרן בקדושתו לא ענה דבר בכל המחלוקת הזו, והחריש כמודה שאבן צדקן טענותיו של קרח, וראוי קרח לשמש ככה"ג יותר ממנו, ומה שהוא עומד ומשמש ככהן גדול אינו אלא כי שומע הוא לקולו משה ומקיים גזירת מלך. ועל פי זה יתפרש אומרו הוי מתלמידיו של אהרן, שר"ל רדוף אחר השלום וותר"ג על שלך"ג, כי אין אדם המוותר משלו ומפסיד.

הגרוע שבישראל היה מוסר נפשו למיתה בכדי שלא לעבוד עבודת כוכבים, ואיך לא ימסור נפשו לעצור את עצמו מלעשות מחלוקת שהיא קשה מעבודת כוכבים, עכ"ל (בשינוי קצת).

גם לעומד מן הצד ייאמר, אנא, אנא, המנע מלהביע דעה ולהתערב במחלוקת"ג, כי מעולם לא יצא אדם נקי מעסקיו בבזיון, ולא ימלט מטינוף ידיו רגליו וכל גופו"ג. על כן, יפקח עיניו בתחילת הדרך, לבלום בזמן את כל המערכה אשר בוא תבוא עליו אם יכנס רק ב'שעות' למערכה זאת.

כא. משל נפלא אומרים משם הרה"ק ה'אמרי נועם' מדזיקוב זי"ע, אירע פעם שהאריה מלך החיות לא אכל זמן רב, וריח רע נדף מפיו. ויקרא האריה את החמור ושאלו, מה ריח יש בפי, ענהו החמור, יסלח נא אדוני המלך, אבל מפי מע"כ נודף ריח רע למרחקים, ויקצוף האריה מאד וגער בו, וכי כך מדברים אל מול הוד כבוד המלך... ומיהר לטורפו חי. לאחמ"כ קרא האריה לזאב ושאלו מה ריח יש בפי. הזאב שראה מה עלה בגורלו של החמור פתח וענה, ריח וורדים ושושנים נודפים מפי המלך... קצף האריה וצעק עליו וכי משקר אתה בפני, מיהר וטרפו. עבר שם השועל החכם שבחיות והנה האריה לנגדו, וישאלהו האריה אודות הריח שבפיו, מה יעשה השועל ה'פיקח', כי משני צדדים מסוכן הוא לפני המלך, ויען השועל, צר לי מאד שלא אוכל לענות למלך, אבל מה אעשה, כי תקפתני הצינה וממילא אין בידי כעת 'חוש הריח' לדעת מהם הריחות הסובבים אותי...

כיו"ב, יתנהג האדם בעת מחלוקת שלא יביע כל דעה לצדד כאחד מהצדדים ח"ו, ויעשה עצמו כשועל הלזה שעשה עצמו כמי שאין בידו להריח, וכך יאמר האדם איני יודע מאומה, איני 'מבין' בזה ולא אנקוט כצד או זה, אז ירוויח כאותו השועל שניצול ממות בטוח לחיים טובים ולשלום.

וידוע מה שענה ה'שבט הלוי' זצוק"ל כששאלוהו במה הארכת ימים, שתשובתו היתה במשל זה, וסיים באומרו, זה שבעים שנה שהנני רב ומורה הוראה בבני ברק, וכל ימי בחרתי לשתוק ולא להתערב במחלוקת, ומי שאפו סתום ואינו מריח זוכה לאריכות ימים, ושומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו.

כב. כתב הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע (ד"ה הוא דתן ואבירם) דלכאורה יש לתמוה, שהנה שמם של דתן ואבירם נזכר בפירוש במחלוקת זו - כדכתיב (טז א) 'ויקח קרח... ודתן ואבירם' אפילו שלא נתכוונו כלל לטובת עצמם - שהרי אין מוצאם משבט לוי כלל, ולאידך מאתיים וחמשים מקריבי הקטורת התכוונו לעצמם [שהרי הקריבו קטורת, ונראה שמבני לוי היו], והתורה חסה על כבודם ולא פירסמה שמותם, ומסברא היה לו להפך - לפרסם לדראון עולם את מי שהתכוון לטובת עצמו.

ומבאר ה'חידושי הרי"ם' - כי יתכן עוד לסלוח לאדם שאינו יכול להתגבר על יצרו ועל כבודו המדומה ושואף לגדולות, אבל לבעל מחלוקת לשם מחלוקת, המחרחר ריב אף כשאין לו טובת הנאה מזה, לזה אי אפשר לסלוח ויש לפרסם שמו לגנאי.

כג. אדרבה ישיב טובה תחת רעה, שמעתי מהרה"צ רבי צבי אלימלך קארנרייך זצ"ל שהיה 'עד ראייה', בעת שישב כ"ק אדמו"ר מהר"ש מבאבוב זי"ע 'שבעה' על אחותו ע"ה והגיעו לנחמו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע ועוד אחד מגדולי הפוסקים עוד מקודם זמן המלחמה, ואותו רב נפלטה מפיו אמירה כלשהי שהיה בה פגיעה נוראה בכבודו של הרבי מליובאוויטש, לאחר תקופת זמן מה שלח הרבי לבקש ממנו שיבוא לשמש שיכהן כמג"ש בישיבתו, ואף שלא קיבל את המשרה הרמה (מסיבותיו עמו) בכל זאת החל הרבי לשלוח לו 'משכורת' עד סוף ימיו... וכל זאת בכדי שלא יעלה על ליבו שהרבי מקפיד עליו על שזלזל בכבודו.

וכבר איתא מקדמונים, שכל בנינו של 'כלל ישראל' נבנה בזכות הוותרנות, שהרי ה'אמהות' שרה ורחל עקרות היו, ולא נושעו בזש"ק, רק בזכות שהכניסו 'צרתם' לביתם נבנו גם הם עצמם. כד. עסקן גדול מבאי ביתו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל. שאל אותו פעם אודות מה שפגעו כמה 'עסקנים' בכבודו של הגרשז"א והלה רצה למחות ולעורר מדנים על זה, אמר לו הגרשז"א דע לך - מעולם

שכרו על פי פעלו - עונש ושכר התלויים בענין המחלוקת דינים שיבואו עליו גלל המחלוקת (מדון - נושקין מאה דיני, או כי מדון בנימטריא מאה. רש"י).

במה קשה עונשה של מחלוקת^{כה}, וכמפורשים הדברים בגמרא (סנהדרין ז.) שלמדו מהפסוק (משלי יו יד) 'פוטרי מים ראשית מדון', פוטרי מלשון 'פטר רחס', כלומר המתחיל במחלוקת מביא בזה על עצמו מאה

כתב הרמב"ם באיגרתו לבנו, 'אל תשקצו את נפשותיכם במחלוקת המכללה הנוף^{קי}, הנפש והממוץ^{קי}. ראיתי בנים השחירו, משפחות ניספו, עיירות נתערערו, קיבוצים

לא היה יהודי שהפסיד מהוותרנות בעת המחלוקת, על כן אבקשך שתשתוק ואל תעורר מחלוקת בשום אופן. סיפר הגאון ר' אליעזר טורק שליט"א רב ומו"צ בקרית ספר בארה"ק מעשה שאירע בעירו, באחד הבניינים שדרים בו כמה שכנים יחדיו החליטו השכנים להרחיב את ביתם, אחר שהחלו לבנות נתגלע הריב בין השכנים על מי מוטל לשלם את הכותל שבין השכנים - בסך חמשה אלף שקלים (נפשם של הרבנים ויושבי על מדין כבר שבעה לשמוע כגון דא), נוסף על חלקו של כל אחד בסך מאה וחמישים אלפי שקלים, ותבער אש במחנה - מהארץ ועד לב השמים, ולא ראו כל דרך ומוצא במחלוקת זו, עד... שאחד מהנוגעים בדבר החליט לוותר - למען תשקוט הסערה וישוב השלום לשכון בין בני ישראל, ויפן אל ה'קבלן' ונתן לו צ"ק על סך עשרים אלף שקלים - והסביר לו כי כלל בצ"ק הלז מלבד חלקו שנשאר חייב לו (סך 15,000) גם את החלק שעליו נסוב הוויכוח.

והנה, עבר זמן רב ועדיין לא נפרע הצ"ק, פנה האברך - נותן הצ"ק אל הקבלן, ושאלו האם מע"כ אינו נצרך למעות, אמר לו הקבלן - איני יודע מה אתה סח כי זה עידן ועידנים פדיתי את הצ"ק כי שלמתי בו לערבי פלוני, ומאז לא ידעתי איה הצ"ק ומה ייעשה בו.

מכיוון שכן גברה בשניהם הפליאה אודות תעלומת הצ"ק - מי הוא זה ואיזה הוא שקיבל צ"ק ולא אבה להשתמש בו... עד שהודה להם הערבי בעצמו, כי ברצונו להרוויח עוד ממון עמד והוסיף מספר 'אפס' (זירא) למספר של עשרים אלף שקלים ועשהו מאתיים אלף שקלים, אך מכיוון שמוצאו מ'עם הדומה לחמור' ושכלו דומה לשל חמור לא הרגיש כי את השורה אשר בסמוך למספרים שבה נכתב הסכום ב'מילים' אי אפשר לו לזייף, ממילא בבואו להוציא 'מזומנים' אצל פקידי הבנק, גערו בו הפקידים ולא נתנו לו אפילו פרוטה אחת על שטר מזויף מתוכו... ללמדנו, כי המוותר לרעהו ירוויח בכפלי כפליים - כי אף את חלקו שהיה לו לשלם, לא לקחו ממנו.

כה. מסופר שפעם בא אחד מהמלמדים אל כ"ק האדמו"ר ה'פני מנחם' זי"ע, להתאונן שיש בכיתתו אחד מהתלמידים שהחברים יורדים לחייו, ואף מכים אותו ללא הפסק, אמר לו הרבי שיאמר להם, כי ידוע מה שכתב ה'בעל הטורים' (שמות ל יב) על הפסוק 'ונתנו איש כופר נפשו' שתיבת 'ונתנו' נקראת גם למפרע, 'לומר לך מה שאדם נותן לצדקה יחזור אליו', והנה גם תיבת 'והכחה' (דברים כה ב) נקראת 'שר והפוך', ללמדנו, כי המכה את חברו ויורד עמו לחייו, ח"ו יחזירו לו מן השמים מידה כנגד מידה, על כן מוטב שמיד יפסיקו ממנהגם זה...

וכבר אמר הרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע, רבים המה הבאים ומגוללים בפני את צרותיהם ומר גורלם, והאמת אגיד, שרובא דרובא (כשבעים או שמונים חלקים מהצרות) היו יכולים לחסוך ולמנוע מעצמם את צרותיהם אם היו בילדותם ובשנות בחרותם נוהגים כבוד זה בזה ולא היו רודפים ופוגעים בחבריהם.

כו. שמעו נא למעשה איום ונורא אשר שמעתיו מהרה"צ בנש"ק רבי אליעזר זוסיא שטערן שליט"א נכד כ"ק האדמו"ר מוהרי"א מסקולען זי"ע, שביום חופתו (בשנת תשס"ד) הסתגר עמו זקנו זי"ע במשך כמה שעות בדברי הדרכה ומוסר והתעוררות, כעבור כמה שעות נכנסו הגבאים ואמרו לרבי, אם הרבי לא יתן לחתן זמן לנוח מעט הרי שבאמצע החתונה ייעצמו שמורות עיניו, הרבי סבר וקיבל, אלא שביקש לומר לחתן עוד 'דיבור' אחד בדלתיים סגורות, הגבאים יצאו מהחדר והרבי פתח לומר לו, סיפר לי 'ראש כולל' חשוב מארה"ק שפעם הביא את תלמידי הכולל לעמוד בכור המבחן לפני הגה"ק ה'סטייפלער' זי"ע, משנסתיים המבחן בירך הסטייפלער את התלמידים, הורה להם לצאת ואילו על ראה"כ ציווה 'איר בלייבט דא' (אתם תשארו כאן בחדר). משיצאו כולם ונשאר הוא לבדו שאלו הסטייפלער מה שמך, כתב ראה"כ את שמו על גבי הנייר והראהו לסטייפלער (בסוף ימיו של הסטייפלער כבדו אזוניו, והיו כותבים לו את השאלות והתשובות ע"ג הנייר), הביט הסטייפלער בפתק, חזר ונעץ עיניו הבווערות בראש כולל ושוב שאלו מה שמך, ושוב הראה לו את שמו בכתובים, אך הסטייפלער עמד על שלו וחזר ושאלו לשמו, ולא הבין הראש - כולל לרצונו, עד שאמר לו הסטייפלער רואה אני שכתוב 'אויף דיין שטערן' (על מצחק) את השם 'שלמה'... הגידה

באר הפרשה - פרשת קרה

נא לי מה פשר הדבר... ראה"כ לא ידע את נפשו מה רוצה ממנו הסטייפלער, עד שנזכר 'מעשה שהיה' לו עם יהודי בשם שלמה, ושמא לזה הכוונה.

פתח וסיפר, לפני כמה שנים נסע לארה"ב עבור החזקת הכולל, ובבואו לקהילה פלונית, נפגש תחילה עם ראש הקהל (באותה קהילה הוא נקרא 'פרעזינדט', נשיא בלע"ז), אמנם לאותו 'ראש הכולל' היה א לויז צינגעל (לשון 'משוחררת')... ולא שמר על מוצא שפתיו לנהוג ב'כבוד בראש הקהל, ובתוך הדברים 'עקץ' אותו ופגע בכבודו... ה'פרעזינדט' שנפגע מהחוצפה הגדולה... נענה אליו, דע 'לא יעשה כן במקומנו' לפגוע בהדר כבודו... אני מבטיחך שאין לך מה 'לחפש' כאן בקהילתנו, ברגע זה הנך מכובד לעזוב אותנו לנפשנו, כי אני כבר אראה ואדאג שלא תראה מאנשי הקהילה אפילו סענט אחד... לא התפעל ראש הכולל מדבריו וניסה לדבר על ליבם של אנשי הקהילה על המצוה הגדולה בהחזקת תורה, אך בינתיים ראש הקהל עמד בדבורו... ודיבר עמם כנגדו ופעל אצלם שלא ינדבו לו מאומה, ואכן ידו היתה על העליונה, ויצא משם בפחי נפש. משם נסע לקהילה אחרת, מצא שם יהודי שליבו חם וער לכל דבר שבקדושה, מששמע הלה בשבח אברכי הכולל, נתלהב לבו בקרבו, אז הוסיף ראש הכולל לומר לו - בכבוד גדול נכבד את מע"כ, ואף יקבעו 'שלט' בהיכל הכולל שכל זכויות הלימוד נזקפים הם לזכותו, ואכן, הדברים פעלו את פעולתם, והלה הוציא מחיקו את פנקס הטשעקים וכתב לו טשעק על סך חמש מאות דאלער - סכום הגון ונכבד באותם הימים.

כעבור יום נתברר לראש הכולל כי שמחתו הייתה מוקדמת, כי ה'נדבן' הלזה היה גיסו (שוואגער) של אותו ראש הקהל, לא פחות ולא יותר... וכאשר הגיעה השמועה לאזני הראש הקהל קצף מאוד וחמתו בערה בו ולא נרגע עד שהתקשר לגיסו וביקש ממנו שימהר 'סטאפן דעם טשעק' (לבטל את הצ'יק). ואכן הנדבן שמע לדבריו וביטל את הטשעק, אז קרה דבר נורא - כלשונו של האדמו"ר מסקולען זי"ע 'אזוי ווי ער האט געסטאפעט דעם טשעק האט דער פרעזינדט געסטאפעט זיין לעבן' (כשהנדבן 'עצר' את הטשעק מיד 'נעצרו' חיו של אותו ראש הקהל) והשיב את נשמתו ליוצרה. סיים ראש הכולל ואמר, שמו של 'ראש הקהל היה 'שלמה', אולי יש שייכות בין הדברים. אמר לו הסטייפלער, אכן נודע הדבר, כי ימי שני חייך כבר נגמרו מזה 'זמן זמנים', וכל אלו השנים שאתה חי עכשיו הם שני חייך של אותו שלמה שנפסקו באמצע החיים... על כן רשום על מצחך שם זה, כי על שמו אתה חי כהיום.

(סיים הרבי ואמר לנכדו, לשם מה אני מספר לך מעשה זה עתה ביום החופה, כי הנה איתא בכתבי האר"י שכל עבירות ולאידך מצוות שהאדם עושה הרי הם נחקקים על מצחו, וצדיקים יכולים 'לראות' את הנכתב, ולא רק צדיקים מדורות קדמונים, אלא אף כהיום - הרי לך צדיק שהיה בדורנו בבני ברק והוא ראה את כל הנכתב... והנה עוד מעט ותעמוד תחת חופתך, אם יהיה לך הרהור תשובה עד שירדו דמעות מעיניך כדאי שתעביר אותם דמעות על המצח כדי 'למחוק' את הנרשם עליו...)

על כל פנים, בוודאי תפול עלינו אימתה ופחד לשמע מעשה נורא זה, כאשר עיננו הרואות כמה חמור הדבר וגודל העונש הבא על הפוגע ומצער בן ישראל, שהרי אותו ראש הקהל נענש על אתר בכל חומר הדין ונתקצרו ימיו רח"ל. אמנם, עוד דבר נורא עלינו ללמוד ולהשכיל הוראה למעשה, שבאותה שעה היה נראה לראש כולל שחרב עליו עולמו, במקום אחר לא הרוויח מאומה, ועד שכבר קיבל נדבה הגונה היא נאבדה ונשמטה מתחת ידיה, והיה לו לבכות את מר גודלו - מדוע 'התעסקתי' עם אותו 'ראש הקהל', מדוע לא 'השקעתי' לכבוד אותו כהוגן, אז הייתי רואה ברכה בעמלי, ראה איזו רעה נגרמה לי, הפסדתי את כל הטשעק שקבלתי וגם נמנעו ממני עוד נדבות רבות, והאמת, כי לא ידע איזה רווח הרוויח כאן, שהרי אורך ימים ושנות חיים יוסיפו לו רק מכח מעשה זה, ורק בזכות זה הוא עדיין 'חי וקיים' בעולם... וכמו שאמר לו הסטייפלער שקצבת ימיו ושנותיו בהאי עלמא כבר הסתיימו, ועתה הוא חי את ימיו של 'שלמה' שנלקח מהעולם קודם זמנו.

כז. וז"ל השל"ה (דרך חיים תוכחת מוסר אות כו), ממחלוקת של קרח יש לקחת מוסר עד היכן גודל עונש של מחלוקת, ראה מה עלתה לקרח עונש הנמרץ, ולא הועילה לו שלשלת יוחסין שיצאה ממנו (תנחומא קרח ה), וגם הוא בעצמו היה שר וגדול בישראל לולי חטא המחלוקת, והיה מנושאי הארון (במדב"ר יח ג). גם, דתן ואבירם וטפם כולם נאבדו, ואף על פי שאין בית דין של מעלה דן עד שיהיה בן עשרים (שבת פט:), כאן נאבדו אף הטף, כי קשה המחלוקת, וכך אמרו רז"ל (תנחומא, קרח ג).

ומזה ילמוד אדם מוסר לאחוז בשלום. וכל בר שכל ילמוד, ויהיה מתלמידיו של אהרן אוהב שלום (אבות א יב), כי הנך רואה שאהרן לא דיבר בזה המחלוקת, אף שקרח רצה לעקור את כבודו, לא דיבר מאומה. וכל מה שאדם יוכל לבקש סיבות לתווך השלום ולכבות אש המחלוקת יעשה. צא ולמד ממשה רבינו ע"ה שהיה גדול הנביאים והיה

היה לעולמים שפתחה האדמה את פיה, ומה שהיה כאן 'בריאה חדשה' היינו 'ותבלע אותם', כי במקום אחר כאשר תבקע האדמה - כמו שנעשה פעמים רבים ברעש הנקרא זלזלה, תשאר פתוחה, וימלא החור שבאדמה מים ויעשה כאגמים. אבל שתשוב לסגור פיה מיד אחר פתיחתה, כאדם הפותח פיו לבלוע וסוגר אותו מיד אחרי בלעו, זה הדבר נתחדש ביום ההוא

נפרדו, חסידים נפסדו^כ, אנשי אמנה אברו ונכבדים נקלו ונתבוזו בסיבת המחלוקת. נביאים ניבאו וחכמים חכמו ויוסיפו לספר רעת המחלוקת ולא הגיעו לתכליתה^{כט}. לכן, שנאו אותה ונסו מפניה והתרחקו מכל אוהביה וגואליה ורעיה, פן תספו בכל הטאתם^ל.

ואף בפרשתן מצינו חומר העונש, כביאור הרמב"ן (טו) (ש' בקיעת האדמה' אינה בריאה מחודשת, וכבר

מלך, והלך בעצמו ובכבודו לדתן ולאבירם לאחר שמרדו בו כששלח אחריהם ואמרו (טז יד) 'לא נעלה', הלך הוא אליהם עם זקני ישראל, והכל בשביל השלום, עכ"ל.

כח. דבר מבהיל על הרעיון למדנו ממה שאמר משה רבינו 'בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי, אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה' (טז כח-ל), והיינו, שאם באותו היום היו מתים קרח ועדתו וכל אשר להם בנת אחת בפתע פתאום עדיין אין ראה שה' שלח את משה, ותימה רבתי היא, וכי אין נראה בעליל שהיה בהם יד ה' להמית את כולם, ומדוע אין זה הוכחה על צדקתו של משה. אלא שכבר אמרו חז"ל (ויק"ר כז ה) לפרש במה שנאמר (קהלת ג טו) 'והאלוקים יבקש את הנרדף - אפילו צדיק רודף רשע אלוקים יבקש את הנרדף', ממילא אף אם ח"ו קרח הוא הצדיק ומשה ה... מכל מקום בדין הוא שיענש קרח כי הוא 'הרודף', ואלוקים יבקש את הנרדף אפילו אם הוא רשע, וממילא אי אפשר להוכיח מעונשו של קרח מי הוא הצדיק ומיהו הרשע. ורק על ידי שנשתנו סדרי בראשית, ויענשו בעונש שלא היה כדוגמתו עד עצם היום הזה, או אז נוכל להיווכח ולדעת כי משה אמת ותורתו אמת וה' שלחו לעשות כל המעשים האלה.

כט. נוראות כתב הגה"ק רבי חיים פלאגי זי"ע (רפואה וחיים פרק ה אות עו, תוספת חיים ע' לד) וז"ל. אני הגבר ראתה עיני מיום שעמדתי על דעתי, כי כל איש ואשה משפחה ומשפחה מדינה ומדינה, ועיר ועיר שהיו ביניהם מחלוקת, לא יצאו נקיים הב' כיתות, ונלקו בין בגופם בין בממונם רח"ל, ומי שיש לו דעת יעמיק מאד בזה ולעולם יהיה מוותר משלו בין בגופו בין בממונו בין בכבודו, ויראה שיצא הפסדו בשכרו בין בעוה"ז ובין בעוה"ב, כי היה אוהב שלום ורודף שלום ע"כ.

אגב אורחא קמ"ל, שב' הצדדים לא יצאו נקיים, כי כל הנוטל צד במחלוקת אף אם הוא צודק בדעתו, מ"מ מחלוקת הוא אש, וכל המכניס ידיו לאש אף בסיבה צודקת ונכונה הרי הוא נכוה בידיו...

ובזה ביאר הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל את דברי הגמרא (כתובות סב:) מעשה ברבי רחומי שהיה עוסק בתורה במשך כל השנה בישיבתו של רבא, ורק בעיו"כ היה חוזר לביתו, פ"א שקע בתלמודו ושכח שעיו"כ היום ולא חזר לביתו, באותה שעה ישבה האשה והמתנינה בביתה, משראתה כי לא בא הזילה דמעה, ובאותו זמן ישב הבעל על הגג ונפל הגג מתחתיו ומת. וידועה הקושיא, וכי כך עדיף היה לההיא מסכנה שימות בעלה הגדול, ומעתה לא תראה אותו לא בעיו"כ וגם לעולמים לא תראהו - עד תחיית המתים. אלא בע"כ תאמר, שמחלוקת היא 'מציאות' של אש... כל הנוגע באש נכוה, ואין הדבר תלוי אם הנרדף רוצה בנקמת הרודף או לאו.

ל. הנה, עונשם של קרח ועדתו היה ב'בריאה חדשה' - שפצתה האדמה את פיה ונבלעו בה 'חיים שאולה' (טז לג) - עונש שלפניו לא היה כמוהו ולאחריו לא יהיה כן, והרי אין הקב"ה עושה ניסים שלא לצורך ומדוע שידד הקב"ה מערכות בריאת שמים וארץ ולא המיתם בשאר מיתות בדרך העולם. אלא ביאורו, שלא רצה הקב"ה להמיתם בכל מיתה אחרת, כי 'גזירה על המת שישתכח מן הלב' (ברכות נח:), וכאן רצה הקב"ה שאלו לא ישתכחו לעולם מלבם של בני ישראל, כדי שיזכרו היטב בגנות וחומר מחלוקת, על כן הורידם חיים לתוככי עמקי האדמה, שאז לא ישתכחו מן הלב כשאר מתים, אלא לנצח נצחים יכירו וידעו כל באי עולם מה עלה בגורל בעלי מחלוקת.

בצחות ביאר הרה"ק האמרי אמת זי"ע, שאם קורח היה מת, היו קופצים לו יורשים מן הדין. והיו הללו יורשים ממנו את מידת המחלוקת המגונה. על כן נשאר קורח בחיי חיותו וירד חיים שאולה, שלא להותיר אחריו יורשים למידתו הגרועה, ובזה יתבער נגע המחלוקת מעם בני ישראל.

באר הפרשה - פרשת קרח

לעומת זאת, השומע חרפתו ושותק, ונמנע מלפתוח במערכה, עליו אמרו בגמרא (שם) 'טובה (אשרי מי) דשמע ואדיש, חלפיה בישתיה מאה'. וברש"י, אשריו ששומע חרפתו ושותק ומרגיל בכך, כי בשתיקתו חסך מעצמו מאה רעות לב שהיו באות עליו על ידי התנה, עב"ל לג'.

ובאמת, אין כל מלאך זכריה יכולים לשער את גודל התענוג והנחת רוח ששותק זה גורם בשמים ממעל לאביו אוהבו שבשמים לד'. וכבר ידוע מה שהביא ה'חפץ חיים' בהרבה מקומות את לשונו של הגר"א זי"ע בשם המדרש 'וכל רגע ורגע שאדם חוסם פיו זוכה לאור הגנוז שאין מלאך זכריה יכולים לשער' (ואף

כאלו הוא נברא מאין. וללמדך עד כמה גרועה המחלוקת שהוצרכו כך לשנות עליהם סדרי בראשית לא'.

ולעולם אין אדם נשבר מן המחלוקת, וכך מתאמרא בשם צדיקים שהנה כתיב אצל יעקב אבינו 'ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו' (בראשית כח יא) וברש"י, התחילו מריבות זו את זו, זאת אומרת עלי יניח צדיק את ראשו וזאת אומרת עלי יניח, מיד עשאן הקב"ה אבן אחת. ולכאורה יפלא, אם כבר עשה הקב"ה נס שיהיו לאבן אחת מדוע לא השלים את הנס להפכם לכרים ולכסתות, שיניח צדיק את ראשו על דבר רך, אלא שאי אפשר שיצא מתוך מחלוקת דבר רך וענוג כי אם דבר קשה המשבר עצם... (עיי' בר"ר סה יא).

לא. מה יעשה האדם וינצל מהמחלוקת - ירבה בתפילה על כך, וכך כתב הרה"ק הבני יששכר זי"ע (אגרא דכלה, פרי פינחס), וז"ל. שמעתי מאת כבוד אדמו"ר הרב הק' מהרמ"מ מרימנוב זצוק"ל רמז הפסוק 'ובני קרח לא מתו' (כו יא), הגם כי קרח בעל המחלוקת מת, עכ"ז בני קרח - תלמידיו בעלי המחלוקת לא מתו... ונ"ל דנפקא מינה למיבעי רחמי (להרבות בבקשת רחמים). וכן כתב ב'בן איש חי' פר' קרח ועוד ספרים. וכוונת הדברים בתרתי, הן שיתפלל שלא יפגעו בו בעלי מחלוקת, והן שיתפלל שלא יגרר אחר היצר ויתערב במחלוקת...

לב. שמעתי ביאור נפלא בלישנא דגמ' שחוסך מעצמו מאה רעות, מדוע נקטו מניין 'מאה' דייקא, שהנה איתא בגמ' (ברכות ז.) 'טובה מרדות אחת בליבו של אדם יותר ממאה מלקיות', וביאר ב'עיון יעקב', כי הנה מצינו שבית דין של מטה מענישים ארבעים מלקות, ואילו העונש שמצינו גבי ב"ד של מעלה הוא שישים מלקות במקל מאש (שיתין פולסי דנורא, יומא עז. חגיגה טו. ב"מ פה:), וכנגד זה אמרו שטובה מרדות אחת בליבו של אדם יותר ממאה מלקיות - כנגד שניהם גם יחד (ר"ל יותר מארבעים מלקות בב"ד של מטה ומהשישים מלקות מלמעלה). על דרך זה יתפרש גם כאן, שהשומע חרפתו ושותק חוסך מעצמו מאה רעות הכוללים הן עונשים בהאי עלמא והן לעלמא דאתי.

לג. פעמים שהאדם נכנס לבית המדרש, לכולל, או למקום עבודת הכפיים, ובא אליו מאן דהו, ובטרם יפצה פיו הרי הוא 'שוטף' אותו בקיתון של רותחים וצוננים גם יחד, וזה הראשון עומד ומשיב לו מנה אחת אפיים, וההמשך... ידוע לכל. מדוע לא יבין ש'סך הכל' פלוני זה צרה לו בביתו, וחיפש ומצא בו 'מקום' ראוי ומתאים 'לשפוך את נפשו', אבל אין 'פיו ולבו שווין' כלל, כי אין כוונתו לדיבורים שאמר לך אלא לזעוק מעמקי לבו - בצרה גדולה אני... ומה לך כי תענה לו ותערוך עמו וויכוחים, והרי אינו רוצה ממך מאומה אלא לפרוק את נפשו הדוויה.

וכמשל הידוע ביהודי מבני ארץ הקודש שהשתתף בהלווית המת בהיותו בארצות הגולה בניו יארק ושפך שם דמעות כמים בככי תמרורים, בני המשפחה שלא הכירוהו ניגשו אליו ושאלוהו מה לך ולאבינו, שמא קרוב משפחתנו אתה ולא ידענו עד כה, ענה היהודי, מדרי ארה"ק אנכי ובאתי הנה לזכות את בני ארה"ב להשתתף בהוצאות המרובות של נישואי בני הקרבים ובאים... היום בבקרו של יום השכמתי קום ונבהלתי לראות שכל המעות נגנבו, וכבר עלו הדמעות בעיני, אלא שבושתי וגם נכלמתי לבכות וליילל ברחובה של עיר, על כן באתי הנה - למקום אבל ומספד וכאן לא אתבייש מאדם... כי 'בתוך רבים תבכה נפשי', אבל לא על ה'מת' אני בוכה, אלא על כספי וזהבי שאבד...

איש יהודי מבני ירושלים בדור הקודם הוציא לאור קונטרס חידושים ובתוך הדברים הביא חידוש של הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל והפריכו מכל וכל, והיו הדברים ניכרים שחיפש להוכיח שטעה רא"ז ואינו מבין דרך הלימוד מהו. באותה שעה נכנס אחד מתלמידיו לרא"ז וביקש לצאת במחאה גדולה ולהגן על כבודה של תורה. אך רא"ז מנע ממנו עשות כן, וביישוב הדעת אמר לו, הרי יהודי זה לב נשבר לו ואיש מסכן הוא, ואם הוא מוצא פורקן מסאת יגונו במה שהוא מפרסם דברים כנגדי ומוציאני ללעג וקלס ירווח לו ויונעם לו, אך חלילה מלהכאיב ללבו יותר.

לד. לאידך גיסא, אין ערוך לכאב שנגרם כביכול למעלה כאשר ה'אב' רואה את בניו אוהביו שרויים במחלוקת בין זה לזה, וכבר אמרו לפרש בלשון הכתוב בפרשתן גבי עונשם של עדת קרח 'ותפתח הארץ את פיה' (טז לב),

שדבריו אמורים לגבי 'שמירת הלשון', אך גם בזה יש ענין 'שמירת הלשון', לא פחות) לה.
 שתהיו אוהבין זה את זה לוי ותהיו מכבדין זה את זה לוי...
 ורובב ערבות שש ושמה בראותו את עמו נוהגים כבוד
 זה בזה לח. וכך פירש הרה"ק הייטב לב' זי"ע
 (בספרו רב טוב פר' בשלח ד"ה ויאמרו איש אל אחיו) מה שנאמר
 וכך איתא ב'תנא רבי אליהו' (רבא כח) אמר להם הקב"ה
 לישראל בני אהובי... ומה אני מבקש מכם, אלא

ויש לדקדק מדוע לא נאמר 'ויפתח ה' את פי הארץ' על דרך שנאמר לגבי בלעם 'ויפתח ה' את פי האתון' (כב כח).
 ויש שביארו על פי מה שמובא משל קדמונים, 'שאל' הזהב את הברזל מדוע הנך מרעיש בקולי קולות בשעה
 שמקישים עליך והקול נשמע למרחוק, ואילו כשמרדדים אותי אזי לא נשמע קולי כלל, 'השיב' לו הברזל, מה אדמה
 לך ומה אשווה לך, הנה מי שדופק ומקיש עלי הוא 'אחי' - פטיש העשוי מברזל, לעומת זאת אותך אין מרדדים
 ב'אחיך' הזהב אלא במין אחר, וכשאח מכה באחיו הרי גדול הכאב עשרת מונים מהכאה על ידי נכרי וזר, על כן
 הנני גונח ונאנח בקול מר על שאחי עצמי ובשרי מכה אותי אחת אפיים... ומעתה תבין, כי בשעה שהלך בלעם
 לקלל את ישראל לא היתה זו 'הכאה' אלא על ידי גוי, וממילא לא היה גדול כ"כ הכאב בצערן של ישראל, ולא
 היה בכח האתון לפתוח את פיה זולתי סיוע אלוקי ממעל, על כן נאמר ויפתח ה' את פי האתון, אמנם בשעה
 שנחלקו קרח ועדתו על משה רבינו הרי היתה זו מחלוקת בין אחים, ועלה הכאב השמימה עד שכביכול פתחה
 הארץ מעצמה את פיה לבלעם חיים.

לה. ומדייק ה'חפץ חיים' (בהקדמה לספרו 'שמירת הלשון', וכן מרגלא בפומיה דהגה"ק ה'סטייפלער' זי"ע) שלא אמרו שרק מי שדוחה
 דבריו למשך חודש או שבוע ימים יזכה לכך, אלא אפילו אם מתאפק מלדבר לרגע כמימרא בלבד נמי יזכה
 לשכר זה.

בענין זה, הנה כתיב ברש"י (בראשית לב ד) על הפסוק 'ארצה שעיר' - 'לארץ שעיר, כל תיבה שצריכה למ"ד
 בתחילתה הטיל לה הכתוב ה"א בסופה', הקשה הרה"ק הרמ"מ מווארק' זי"ע (שהיה מכונה 'הצדיק השותק'), וכי מה רווח
 יש בדבר, מדוע עדיף להטיל אות בסוף התיבה יותר מבתחילתה, ומאי אולמיה דה"ה יותר מלמ"ד, הוא מותיב לה
 והוא מפרק לה, דאכן, דחיית הדיבור אפילו רק 'אות אחת' ואפילו רק לשעה מועטת גם זה לרווח גדול ייחשב,
 נמצינו למידיים שאף כשמוכרח האדם לדבר איזה דיבור, לומר הערה לחבירו וכיו"ב ידחהו עד כמה שאפשר לו,
 וייתב לו בזה ובבא (מובא ב'עשר נפלאות' אות פ"ד).

הוסיף בה הרה"ק רבי וואלף מסטריקוב זי"ע (זר זהב אמרות טהורות ד"ה רש"י וישלח), דבזה שדחה את הדיבור לסוף
 התיבה ולא ענה לרעהו 'מיד'... הרוויח שנהפכה האות לה"א, שהיא אתא 'קלילא' במקום למ"ד שאינו קלילא, כלומר,
 שאף שהטיח בחבירו את ה'פסק' וה'נזיפה', מכל מקום מכיוון שאיחרו מעט, כבר לא היו הדיבורים עם כל הברען
 (רתיחה) ולא הזיקו הדיבורים לא לשלום בית ולא לחינוך הבנים וכיו"ב.

לו. הגאון רבי יוסף חיים זאנענפעלד צוק"ל היה אומר ש'איש' בגימטריא כמנין 'לרעהו' (311), כי רק עם 'רעהו' נחשב
 האיש לאיש, ובלאו הכי, כשאינו 'רואה' את רעהו אינו בכלל 'איש', כי כל תכלית האדם הוא להיטיב עם רעהו.
 הגה"צ רבי אליהו לאפיאן צוק"ל תיקן בישיבתו, שכל בחור הנטל את ידיו לצורך סעודה או כהכנה לתפילה,
 ימלא כלי מים לחברו וחברו ימלא עבורו, וטעמו ונימוקו עימו, שהרי על כל אחד למלא פעם אחת כלי מלא במים,
 אם כן עדיפא ליה שיקיים בדרכו עוד מצווה - חסד, וכן חבירו יקיים כך...

וכבר העיד הרה"ח ר' יואל אשכנזי ז"ל ששמע מהרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע שאמר מ'דארף וויסען אז אויסהערן
 א איד, און אריינברענגען אין איהם א גוטע הרגשה, איז נישט ווייניגער ווי זאגן טויזנט מאהל נשמת [צריך לדעת
 שלהקשיב ליהודי ולתת לו הרגשה טובה לא חשוב פחות מלומר אלף פעמים נשמת] (שיח זקנים ח"ג).

וכך היה מעשה אצל הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, אשר פעם אחת ביוה"כ נחלש אחד המתפללים שהיה זקן
 בא בימים מחמת הצום, והלך לנוח בחדר צדדי, קודם נעילה קרא ר' אליהו לאחד הבחורים ואמר לו שילך לשהות
 על יד אותו זקן וישגיח עליו ועל שלומו, נענה הבחור כי נכספה וגם כלתה נפשו להיות בתפילת נעילה בהיכל
 הישיבה, לשפוך שיחו ולהיות שותף להתעוררות הגדולה האוחזת בקהל, אמר לו רבי אליהו, לגמול חסד עם הזולת
 חשוב יותר מתפילת נעילה....

לז. ושמא יאמר האדם חושש אנכי ל'פחיתות כבודי' אם אכבד את פלוני, תען ותאמר לו - טעות גדולה טועה
 מעלת כבודו - כי ידוע מה שאמרו חכמי המשנה 'איזהו מכובד המכבד את הבריות' (אבות ב א). וכבר אמר מי

באר הפרשה - פרשת קרח

יברך את עמו בשלום. ובמדרש (ויק"ר פר' צו ט) אמר רשב"י גדול השלום שכל הברכות כלולות בו... ה' יברך את עמו בשלום.

וכבר אמרו דמחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות (של"ה מס' יומא דרך חיים אות מ"ד), ע"כ כל ערום יעשה בדעת, 'להשקיע' בהבאת שלום בינו לרעהו, כי 'השקעה' זאת וודאי תישא רווחים גדולים, ותתגדל פרנסתו בהרחבה גדולה 'מאה פעמים' בכה"ט. ובוה מבאר ה'חתם סופר' (ויגש ד"ה והנה אמרו) את הכתוב (תהלים קמו יד) 'השם גבולך שלום חלב חיים ישביעך', דהנה לכל 'חכם' יש איזה 'גבול ומעצור' לחכמתו, יש מי שבבואו

(ישעי' ו ג) 'ואתה קדוש יושב תהילות ישראל וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבקות', שהקב"ה יושב ומצפה לתהילות ישראל שישבחו ויהללו איש את רעהו, ואם קרא זה אל זה ואמר קדוש - שיהודי אחד קורא את רעהו 'קדוש' הוא, קוב"ה עונה כנגדם 'קדוש קדוש - ה' צבקות' כלומר שקורא על שניהם - זה קדוש, וזה קדוש.

כלי מחזיק ברכה - הברכה והפרנסה תלויים במידת ה'שלום' אמרו חז"ל (עוקצין ג ב) 'אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה'

שאמר, המדמה בנפשו כי ייחשב 'מכובד' אף בלא שיכבד אחרים, הרי הוא טועה בדבר משנה, שהרי אמרו בפירושו 'איזהו מכובד המכבד את הבריות', נמצא המכבד את רעהו אינו אלא מכבד את עצמו.

בענין זה שנינו במשנה (אבות ד יב) 'רבי אלעזר בן שמוע אומר, יהי כבוד חברך כמורא רבך, ומורא רבך כמורא שמים', יש שהעירו מה ענין סמיכות מימרות אלו אהדדי, והסבירו קמאי, דכשם שב'מורא רבו' על התלמיד להתיירא מרבו אע"פ שאין הרב מתיירא ממנו, כיו"ב 'יהי כבוד חברך' יכבד אדם את חברו לשם שמים, ולא רק שלא יקווה ולא ייחל שבשכר זה יחזור חברו ויכבד אותו, אלא אף בידוע לו שחברו מזלזל בו לא ימנע מלכבדו. וזוהי 'אהבת ישראל' שלימה, שיהא אוהב כל אשר בשם ישראל יכונה מבלי לצפות שישביב לו כגמולו הטוב.

לח. גדול שכרו של המקדש פיו לאמר לרעהו דיבורים המעודדים ומחזקים, וכל המרבה לספר הרי זה משובח, עובדא הוה בשיבת פוניבז' בימים ההם כשהגאון רבי יחזקאל לעווינשטיין זצוק"ל היה ה'משגיח' שם, נכנסו אליו כמה בחורים אשר מתוך קנאות התלוננו לפניו על מנהג שנשתרש בין תלמידי הישיבה, שהחברים עורכים לכל חתן - שמחת שבע ברכות, ואז משבחים את החתן בגוזמאות - שלא היו ולא נבראו, התהילה והתפארת לחתן אשר חין ערכו מי ימלל, ומן הראוי לעצור מנהג גרוע זה כמו שאמרה תורה 'מדבר שקר תרחק'. ענה להם המשגיח בחריפות לשונו, דור זה האחרון חולה במחלה נוראה - שאי אפשר לאיש לשבח את זולתו, עתה כאשר פעם אחת בחיים משבחים מעט את האדם ונותנים לו עידוד וחיזוק - גם את זה ברצונכם לעקור.

לט. פעם התאוננו בני הבית של הרה"ק רבי משה בצלאל זי"ע הי"ד (אחיו של הרה"ק האמרי אמת זי"ע) על מחסור הפרנסה השורר בביתם. ענה רמ"ב ואמר, הדבר הראשון שעלינו להקפיד הוא שלא תתעורר חלילה קפידה ומחלוקת במחננו, כי מחלוקת אחת דוחה מאה פרנסות...

וכך ענה פעם יהודי שהיה עליו להתערב באיזה סכסוך שהיה נוגע לחייו ופרנסתו, ויתמהו האנשים מאד - מנין לו כוחות הנפש לשתוק להבליג ולא לקחת חבל ונחלה ב'מחלוקת' זאת, ויען האיש ויאמר, מרגלא בפומיה דאינשי וואס טוהט מען נישט פאר פרנסה... (מה לא יעשה האדם עבור פרנסתו), והרי רבים מבני האדם יחצו ימים יעברו נהרות וירחיקו נדוד לימים וחדשים להביא טרף לביתם, אף אני אעשה כן, בשתיקתי כעת הזאת, ולא אדחה 'מאה פרנסות' במחלוקת אחת...

וכבר אמרו בגמרא (ב"מ נט.) 'אמר רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו', פירוש שסגולה לעשירות היא לכבד את אשתו, וצריך ביאור מה ענין זה לזה. ושמעתי לפרש, דהנה בעת שחטאו אדם הראשון וחווה בעץ הדעת נתקללו שניהם, זה בקללת 'בזעת אפך תאכל לחם' (בראשית ג ט), וזו בקללת 'והוא ימשול בך' (שם פסוק טז), ונמצא שניתן רשות לבעל למשול ולרדות באשתו ולהכריח אותה לכבדו ולשמשו כרצונו, ולכן אם מתנהג האיש כפי שורת הדין ועומד על שלו בכל תוקף מבלי לוותר כלום (ועומד שתישאר בקללתה), אף הקב"ה מתנהג עמו במדה זו וקללתו מתקיימת במלואה - 'בזעת אפך תאכל לחם', אבל המתנהג בחסד וברחמים, ומיקל עליה מקללתה ואינו מושל עצמו עליה, יזכה שאף הקב"ה יקל עליו מקללתו שלא יצטרך להזיע כל כך בקללת הפרנסה, ויתעשר בהרחבה ובנקל.

תליא מילתא, ואמרו בתוס' (שבת קנו. ד"ה אין) ש'זכות גדול משנה המזל', ו'זכות גדולה' היא הבאת שלום בין אדם לחבירו, וזהו ביאור הקרא השם גבולך שלום בשכר זאת שמשים את הגבול לחכמתו כאשר נוגע הדבר לעניין השלום, לכך חלב חיטים ישביעך יזכה לשבוע בפרנסה מרובה ושפע עד בלי די.

עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו, ונזכה לכלי מחזיק ברכה לישראל הוא השלום (עוקצין ג ב) שנאמר (תהלים כט יא) 'ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום'.

לידי נסיון בענייני 'כבוד' כל חכמתו מסתלקת עד שיעשה דברים כנגד השכל 'למען כבוד שמו' ויתבזה בטיפשותו בעד מעט כבוד, ויש מי שחכמתו עומדת לו רק עד בואו לידי 'קנאה', אז יתנהג כמי שאין בו דעת כלל וכלל. לא כן נחלת עבדי ה', ד'גבול' אחר עשו לחכמתם, והוא, בשיבואו לידי נסיון בענין ה'שלום' יעשו אפילו דברים כנגד חכמתם והכל בכדי שישרור השלום והשלווה בין בני ישראל. ומה שכרם - חלב חיטים ישביעך, שהקב"ה ישפיע להם פרנסה בריווח אף אם נגזר עליהם ח"ו חסרון הפרנסה, דהא אמרו חז"ל 'מוזני' לאו בזכותא תליא מילתא כי אם במזלא

אגב אורחא, קושיא נפלאה מקשה ה'עיון יעקב' במס' פסחים, שם (קט:): דיברו בענין סכנת ה'זוגות', מעתה קשה כיצד נושא אדם אשה והרי נעשה כאן 'זוג' וסכנה יש בדבר, ומבאר שם עפ"י דרכו, כי אם זכו 'שכינה שרויה ביניהם' נמצא שאין כאן זוג אלא שלושה, וזהו אומרם (כתובות יז.) רב שמואל ב"ר יצחק היה מרקד אתלת - לרמז על שלושת השותפים בבנין הבית כשהשכינה מצטרפת עמהם.

אמנם יש שיישבו בדרך רמז, עפ"י המבואר שם בגמרא שמי שאינו מקפיד על ענין הזוגות אין הענין נוגע אליו ואינו ניזוק, כיו"ב אם הנהגת הבית תהיה בדרך שאינם מקפידים זה עם זה אף משמים לא יקפידו עליהם כלל וכלל. מ. וברפט עתה בעמדנו אחר כ' סיון - הוא מאה יום לפני יום 'ראש השנה' הקרב ובא, וכבר אמרו בדרך רמז, כי חז"ל דרשו על הפסוק (דברים י יב) 'ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך, כי אם ליראה', אל תקרי מה אלא מאה - כלומר, שלא יתפוס עצמו לבוא אל הקודש מ"ה יום לפני ר"ה, והיינו ב'חמשה עשר באב', אלא מעתה מיום כ' סיון כבר יכנס אל הקדושה.

וכך רמזו בצחות בפסוק (תהלים סא ז) 'ימים על ימי מלך תוסיף', ימים בגמטריא מאה, והיינו שתוסיף מאה ימים של קבלת מלכות שמים על 'ימי מלך' ה"ה ימי המלכויות בר"ה ואילך, ובזה יקויים מאמר העולם - בעל המאה בעל הדעה, מי שיהיה בעל המאה - במאה ימים הללו יהיה קרוב אל הקדושה, ישמעו בשמים את דעתו וימלאו בקשותיו.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: אמונת צדיקים

פרשת קורח

בס"ד | גיליון מס' 385

כיצד נודע הדבר: מה בווער לבצע ניתוח מיותר!?

...אשר יבחר בו יקריב אליו (ז,ה)

את התובנה המטלטלת הזו, מסכם בעל התפארת שלמה במשפט מחרדי: 'ומי שאינו מאמין בזה - אינו יהודי!' - כי יסוד היהדות הוא האמין בצדיקים, לדבוק בהם, להישמע להוראותיהם ולהתבטל אליהם. הקדוש ברוך הוא מסר את עולמו לשומרים - אלו הצדיקים, עלינו אפוא להחזיק בהם ולהתקשר עימם בקשר אמיץ וחזק!

פרשת השבוע שלנו עוסקת בקרח, שחז"ל מעידים שפיקח היה ובכל זאת נכנס לשטות זו, שהורידה אותו ואת משפחתו שאולה. לא סתם מתארים חז"ל את קרח כפיקח, כי זוהי מהותו של פיקח - הוא חכם, הוא מבין, הוא משכיל, ולכן הוא מתקשה להתבטל לצדיקים, קשה לו לקבל הוראות. הרי הוא מבין בעצמו, וכיצד יתבטל לאחרים!?

הרצון להבין - הוא המחסום בפני אמונת צדיקים תמימה, החלטית. החשיבה לפיה בכוח בני אנוש עשויי בשר ודם לנתח, לדון, להתבונן, להעמיק ולחקור בהוראותיהם של צדיקים ובהדרכותיהם המרוממות - היא אם כל חטאת. מול צדיק, מול דעת תורה - עלינו להתבטל לחלוטין, למחוק את דעתנו, להאמין בכל היוצא מפי הצדיק ולפעול על פיו!

אחים יקרים, נמצאים אנו בתקופה סוערת, גדושת קשיים ומלאת מהמורות ברוחניות ובגשמיות. אין מי מאיתנו שיוודע מה הדרך הנכונה, כיצד לפעול ומה לעשות. בעולם כה אפל ולא בטוח, הבה נישען על ה' יתברך, הבה נדבק בו בכל לב באמצעות הדבקות בצדיקים והאמונה בהם. וככל שנעצים את אמונת החכמים בליבנו, כך נזכה להדק את הקשר עם בורא עולם, וליהנות משפע טובה וברכה מאוצרותיו!

ניתוח דחוף ומיותר...

היה זה בשנת תשל"ז, בירושלים עיר הקודש. בשיכון הרבנים שברוממה התגורר בחור ישיבה, שביום מן הימים תקפו אותו כאבי גב קשים ומיסירים. הבחור דרש וחקר ברופאים, ניסה טיפולים שונים ואף משונים, ודבר לא עזר. כל עצמותיו תאמרנה כאב, הוא התקשה לנהל סדר יום תקין או לעלות במעלות התורה. כאבי הגב פשוט לא הניחו לו!

לאחר אינסוף בירורים והתייעצויות, פנה לרופא בכיר מאוד, שמרפאתו הפרטית שכנה בתוככי אחד מבתי החולים הירושלמיים. הלה נחשב למומחה עולמי בתחום עמוד השדרה, מנתח בעל שם, פרופסור מוכר ומפורסם. כשנכנס אל הרופא הבכיר והלה עבר על הבדיקות ומישש את הגב הדואב, קבע באופן חד משמעי: 'עליך לעבור ניתוח דחוף שיאזן את עמוד השדרה שלך. למעשה - עיכוב בביצוע הניתוח גובל בסכנת שיתוק ובפיקוח נפש!'

הבחור שמע את הדברים, וחש שהאדמה נפצת תחתיו. הרופא שב והסביר בנחרצות את מצב הסיכון החריג של עמוד השדרה, וביקש מהבחור להזדרז בקבלת החלטת הנכונה - שהיא, אליבא דרופא כמונו - לקבוע במהירות ניתוח דחוף, אותו יבצע הרופא הזה בעצמו, בעלות של עשרת אלפים דולר!

גם בימינו זהו סכום גדול, אולם בעת ההיא - היה זה סכום עתק של ממש. כשהבחור שמע את הסכום המדובר הוא חשב שהעולם מסתחרר מול עיניו, מנין לו סכום כסף

בראש השאיפות של כל יהודי בימי חייו, ניצבת השאיפה הגדולה ביותר, זו שאנו עוסקים במימושה מיום עומדנו על דעתנו ועד יומנו האחרון, והיא: לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו, להתקרב אליו, להאמין בו, לדבוק בו, להתקשר אליו בקשר אמיץ וחזק. זו שאיפה לא פשוטה, כי נקודת המוצא שלנו - כבני אדם קרוצי חומר, רחוקה אלפי שנות אור ויותר מכל נגיעה ולו במשהו באדרתו של בורא עולם, ובכל זאת - אנו חפצים לדבוק בו באמת, בכל ליבנו ונפשנו.

האמת ניתנת להיאמר, שהקושי העצום אשר אינו מאפשר לבני אדם להידבק בבורא, מופיע כבר בדברי חז"ל, על הפסוק 'ובו תדבק'. צמד המילים הזה, שהוא כותרת לנושא

רחב ועמוק של דבקות בבורא עולם, נאמר לנו כציווי של ממש: להידבק בהשם. ועל אתר שואלים חכמינו: הרי אין זה אפשרי? והרי הקדוש ברוך הוא - אש אוכלה הוא, כל יכול, נעלה ונשגב מאיתנו לאין שיעור, איך אפשר לדבוק בו? כיצד נוכל להעלות על הדעת לממש שאיפה כה רחוקה מהישג יד!?

את התשובה גילו חז"ל, וחשפו שיש דרך לדבוק בה'. אמת, קשה לדבוק בו ישירות, ולפיכך בורא עולם העמיד צדיקים בכל דור ודור, כשעל ידי דבקות בחכמים ובתלמידיהם, תוך אמונה תמימה בהם, בדבריהם, בעצותיהם ובהדרכותיהם - ניתן לדבוק בו. זו הדרך להתקרב לקדוש ברוך הוא ולדבוק בו, זו הדרך להתחבר אליו בעוצמה כבירה!

אמונת צדיקים היא התבטלות מוחלטת לדעת תורה, אמונה בדרכו של הצדיק ותובנה עמוקה השוררת בעומק הלב שהקשר האמיץ של הצדיק עם ה', מאפשר לכולנו להתקרב על ידו לבורא עולם, לקבל מאוצרותיו של הצדיק וללמוד ממנו מה הדרך נלך בה. לא תמיד זה קל - כי לפעמים אמונת צדיקים דורשת נחישות ומסירות, ביטול הדעה האישית והקרבה עצמית, ובכל זאת: זאת הדרך ואין בלתה - להאמין בצדיקים ולדבוק בהם, בנחישות ובמסירות!

הרגע המכונן ביותר בחיי העם היהודי, היה רגע קבלת התורה. לא רק בחיי העם היהודי, אלא בחיי העולם כולו - שהיה תלוי ועומד אם בני ישראל יקבלו את התורה אם לאו. התאריך אותו קבע ה' למתן תורה - היה ו' סיון, ואז קרה דבר מפתיע: משה רבינו, על דעתו, דחה את המועד ביום, כדברי חז"ל 'הוסיף משה יום אחד מדעתו!'

והדבר מעורר מחשבה ותמיהה: מה? העולם כולו מייחל לרגע הזה, בורא עולם קבע לו תאריך. איך משה רבינו דחה את התאריך המיועד? מדוע הוא עושה זאת? למה הוא משנה את מה שנקבע מראש, ועוד כאשר מדובר במעמד כה דרמטי?!

מכאן מסיק הרה"ק בעל התפארת שלמה ז"ע בתחילת דבריו לחג השבועות: אכן כן, דווקא לכן! בגלל שזה הרגע המכונן ביותר, דווקא משום כך בחר משה רבינו להביע באמצעותו את הערך הנעלה של כח הצדיקים לפעול, להפוך עולמות, להכריע גורלות, לשנות את מה שנקבע מראש. בכך ביקש להדגיש לדורות עולם: יחד עם התורה - חלה חובה להתבטל לדעת תורה, להאמין בכוחו של צדיק, לתת לצדיק לשנות את מה שהוכרע, לקבוע מחדש מה יקרה!

הסיפור כסגולה...

אחד הכלים הטובים ביותר להחדיר ולהטמיע אמונת צדיקים בליבנו ובלב לידינו, הוא לספר להם סיפורי צדיקים. לספר סיפורי צדיקים נשמע כמו עיסוק פחות חשוב, אולם האמת היא שלסיפורי צדיקים יש כח משמעותי להחדיר אמונת צדיקים, ולכן הם כה חשובים לחיזוק האמונה.

מגיד המישרים הגאון רבי אריה שכטר זצ"ל, סיפר בשם אחיו רבי טוביה - שהיה ממקורבי החזון איש זצ"ל, שהחזון איש הוא שיעץ לו את העצה הזו, כסגולה לבנים יראי שמים. כי כאשר הילדים גדלים על שמיעת סיפורי צדיקים, הם שואפים להידמות אליהם, ומטמיעים יראת שמים בליבם.

בעל ההתעוררות תשובה זצ"ל סיפר לנכדיו, כי זקנו - הרה"ק בעל החתם סופר ז"ע נהג לספר סיפורי צדיקים, ובאחת הפעמים ישב לצד השולחן בנו - בעל הכתב סופר ז"ע, שכבר הכיר את כל הסיפורים, לפיכך, והואיל וכל דקה הייתה בעיניו יקרה מפת, נטל הכתב סופר גמרא והניחה על ברכיו - מתחת השולחן, ולמד בה באותה עת.

כשהבחין בכך החתם סופר לא היתה דעתו נוחה מכן, ואמר לבנו: 'הנח את הגמרא בצד, והקשב עתה לסיפורי הצדיקים. גם אם מכירים אותם כבר, חשיבות יתירה היא להקשיב להם שוב ושוב...'

הבה נאמץ את הכלי הזה, שהוא כל כך פשוט ונגיש. אפשר לספר לילדים סיפורי דמיונות נחמדים, ואפשר גם לנצל כל הזדמנות לספר סיפורי צדיקים, להטמיע בנפשם ערכי אמונה נעלים. הבה נספר בכל הזדמנות סיפורי צדיקים, ונזכה לבנים יראי שמים ומרווי נחת!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנת הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אריאל)
ת.נ.צ.ב.ה.

כה גדול בזמן קצר. אולם הרופא האיץ בו שהחיים יותר חשובים מספק, וכדאי למהר להחליט...

הפגישה הזו נערכה בשעת ערב, והבחור החליט כי אינו יכול לקבל החלטה כזו בכוחות עצמו, והחליט לנסוע תיכף ומיד לבני ברק ולשאול את פי הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל - ה'סטייפלער'. בימים ההם דרכי התחבורה לא היו משובלות כמו היום, והדרך ארכה זמן רב. רק סמוך לחצות לילה הגיע הבחור למעונו של הסטייפלער, ועם כניסתו סיפר על כאביו וייסוריו, על הוראת הרופא אותה שמע לפני כמה שעות, ועל כך שהוא אובד עצות...

הסטייפלער הקשיב לדברים, ומיד השיב ואמר בנחרצות: 'לא ניתוח, לא דחוף, ולא פיקוח נפש. סע חזרה לירושלים, תלך עכשיו ומיד לרופא ותאמר לו שהניתוח מיותר לחלוטין, וכל מה שדחוף בעניין הזה - הם עשרת אלפים הדולרים שהוא רוצה בכדי לצאת לחופשה יקרה עם אשתו... תאמר לו בשמי שלא יעשה זאת על הגב שלך! - ובקשר לכאבים - תמתין עוד חצי שנה ותראה אם לא יחלפו מעצמם!'

הבחור היה המום, ניצב תחתיו כמאובן. הוא היה בטוח שזה עניין של שעות עד הניתוח, והסטייפלער מבטל את הדברים מכל וכל, וגם מציד אותו במסר חריף וחד אל הרופא. מפיו התפרצו השאלות בזו אחר זו: 'וכי איך אסע עכשיו לירושלים? ולמה שאמצא את הרופא בשעה כזו בבית החולים? וכיצד אעז לומר לו בפניו תוכחה כה חריפה?' - תמה במבוכה.

אולם הסטייפלער, בחדות ובנחרצות, השיב לו בשאלה: 'וכי אין לך אמונת חכמים? עשה כפי שהוריתי לך!'

הוא יוצא מביתו של הסטייפלער, ורכב חולף עוצר לידו. הוא מסביר במבוכת מה שהוא מחפש דרך להגיע לירושלים, והנהג משיב לו כי הוא בדרך לירושלים... כשהתקרבו לעיר הבירה, הנהג שואל אותו לאן פניו מועדות בתוככי העיר, ואז התברר כי הנהג נוסע לכיוון אותו בית חולים בו עובד הרופא, כך שהבחור זכה בהסעה ישירה כמעט מדלת לדלת...

העובדה כי הנס הראשון בכוחה של אמונת החכמים כבר התחולל, הפיחה מעט ביטחון עצמי בנפשו של הבחור, ובהגיעו לבית החולים, כבר לא התפלא לשמע שהרופא התעכב בבית החולים לצורך ניתוח דחוף, וכעת הוא בחדר הניתוח. 'תוכל להמתין לו כחצי שעה והוא ייצא' - אמרה לו המזכירה, והוא המתין כמובן, כשבפניו ניצבת המבוכה האמיתית: לומר לרופא את דבריו החריפים של הסטייפלער, להוכיח אותו על שביקש לנתחו ללא צורך, אך ורק מתוך רדיפת בצע!

כשהשעון הורה על כמעט 3 לפנות בוקר, יצא הרופא מחדר הניתוח, ולפניו ניצב הבחור שהיה כאן בתחילת הערב. עיניו של הרופא אורו, בטוח היה כי זממו עלה בידו. אלא שאז הבחור אזר אומץ, מילא את רוחו ונפשו באמונת חכמים איתנה, פנה אל הרופא ואמר לו בנחישות:

'התייעצתי עם הסטייפלער, והוא אמר לי למסור לך כדברים האלה: 'לא ניתוח, לא דחוף, ולא פיקוח נפש. הניתוח מיותר לחלוטין, וכל מה שדחוף לך - הם עשרת אלפים הדולרים שאתה רוצה בכדי לצאת לחופשה יקרה... אל תעשה זאת על הגב שלי!'

עתה היה תורו של הרופא להפוך למאובן, בשרו נעשה חידודין חידודין והוא רעד ורטט באימה. 'חזור בבקשה לסטייפלער ותגיד לו שהוא צודק, אני מבטיח שלא אעשה כן שנית. להבא אקבל החלטות רק מתוך שיקול דעת מקצועי ללא נגיעות אישיות! - אמו, כשהוא מוסיף בגמגום מילות התנצלות נבוכות...'

סיפור מופלא זה, המופיע בספר 'אריה שאג' מפי בעל המעשה, עוסק ב'עמוד השדרה', ויש בו את עמוד השדרה של האמונה היהודית. הנה כי כן, בלי לבחון את הגב ובלו לראות בדיקות, הסטייפלער ידע נאמנה לא רק עד כמה אין צורך בניתוח, אלא גם את המניעים האישיים המכוערים של מי שהמליץ על הניתוח המיותר... עיני חכמים צופות למרחוק, עצמת אמונה, פעולתם אמת!

הבה ניקח עימנו את המסר הזה לחיים שלנו. כשרואים בעיניים את ניסי ה' בפי נביאיו - כל בר דעת מאמין, אין זו פקחות כלל ועיקר. אמונת חכמים נמדדת דווקא כשלא רואים, כשאנו נדרשים לבטל את הדעת העצמית, כשהמוח שלנו מסרב להכיר ולהסכים, ובכל זאת - - -

הבה נאמין בחכמים ובתלמידיהם, הבה נדבק בצדיקים. הבה נקשיב להוראותיהם, נפעל על פי הדרכתם, נבטל את עצמנו ואת דעתנו בפניהם. ככל שאמונת הצדיקים שבליבנו תתעצם - כך נזכה להתחבר לבורא עולם ולדבוק בו בכל לב, וזו מטרתנו בחיים!

תביעה מופרכת שהופרכה...

קירות החנות האמריקאית החדשה והנוצצת הצלילו לצעוק, בלי מילים, את התחושה שביקש בעל הבית לשדר ללקוחותיו: אתם דורכים בחנות שמעולם לא הייתה כמות. לאחר חודשים ארוכים בהם התבשרו הדברים 'על אש נמוכה' במוחו של ר' ליפא ריינהולד, סוף סוף נפתחה החנות החדשה, בקונספט ייחודי וחדיש במיוחד,

וההצלחה האירה פנים: החנות משכה לקוחות בהמוניהם. הקופות תקתקו, עסקאות נחתמו, הכול נראה רוד ומבטיח.

אלא שהוא לא היה היחיד. במנהטן הסמוכה, מרחק כמה קילומטרים משם, נפתחה באותה עת חנות נוספת, ובעליה לא התכוון לשתוק לנוכח הצלחתו של מתחרו. באחד הימים גמר הלה אומר כי אם אינו יכול להתחרות בחנות של ר' ליפא בדרכים המקובלות, הוא יבחר בדרכים פחות מקובלות, והגיש תביעת ענק נגד ר' ליפא, בעלילת שהוא כאילו ר' ליפא עבר על חוקי המסחר והזיק לו בכך, ולפיכך הוא תובע אותו במיליוני דולרים.

ר' ליפא ישב בכיסא המנהלים שלו, מרגיש כאילו ארס חריף מתפשט בכל גופו. תסריטי אימים החלו לרוץ במוחו. בעיני רוחו הוא כבר ראה את השם שלו 'ליפא ריינהולד' מצטרף לרשימה העצובה של האסירים שנוזקו בתקופה היא לבתי הכלא האמריקאיים, לעשרות שנות מאסר בחדרון מעופש עם גויים שחורים.

בעלילה לא היה דבר וחצי דבר, אולם הגוי ביקש לנצל את העובדה שר' ליפא עודו בסיוס שלב ההשקעה בחנות, ועצם העיסוק בהדפת התביעה, בעורכי הדין, במשפט ארוך וסבוך ובהוצאות של הון עתק - כבר יכריחו אותו לסגור ולהיכנע. הערכה זו הייתה מבוססת למדי, שכן בתקופה שאחר כך - באמת נכנס ר' ליפא לקלחת של דיונים והכנות משפטיות, ואך בקושי הצליח לתפעל גם את העסק.

באחד הימים טס ר' ליפא לפגישה עסקית, ובשדה התעופה פגש ידיד מהעבר הרחוק, למרות הזמן הרב שחלף מאז נפגשו לאחרונה, הידיד הבחין על נקלה במועקה שעל פניו ר' ליפא, וביקש ממנו לספר מה עובר עליו. כשר' ליפא מסיים לספר, שואל אותו הידיד: 'זעם מי דיברת? עם מי התייעצת?'

'עם עורך דין פלוני. היקר והמומחה ביותר. הוא דווקא שבר אותי, טוען שזה יקח שנים, הגוי הכין תיק עב כרס...'

'לא לכך התכוונתי! - קוטע אותו הידיד. 'עם איזה צדיק, תלמיד חכם, רב או מורה הוראה התייעצת? האם לא פנית לבקש ברכה? האם לא פרשת את כאבך בפני אחד מצדיקי הדור?!'

ר' ליפא, במבוכת מה, נאלץ להודות שלא. הוא היה כה טרוד עם אנשי המקצוע והתביעה עצמה, ולא העלה בדעתו כי נכון יותר לפנות לעזרת הצדיקים. בעודם מדברים, מעודד אותו ידידו לפנות לאדמו"ר שהוא דבק בו בכל לב, בעל מורי ורבי הרבה על ה'אבא יעקב' מנדבורנה ז"ע.

כהרף עין הסולרי יוצא מהכיס, הספרות מחוייגות, וכשהגאבי המסור רבות בשנים - הרה"ח ר' אברהם ישעי' קלפנר שליט"א - עונה לשיחה, מבקש הידיד לשוחח עם הרבי, ומעביר את הטלפון לר' ליפא. הרבי מאזין בחום לכל השתלשלות העניינים, מברר מה שמו של הגוי והיכן חנותו ניצבת, ובעיקר - מבקש לוודא שבין ר' ליפא לבין התובע אין כל היכרות מוקדמת, וכי מעולם לא הסתכסכו באופן ישיר.

ר' ליפא משיב לכל השאלות, ואז משתררת שתיקה ארוכה. ר' ליפא לא מצליח להבין מה פשרה, וידידו מסביר לו כי כנראה הרבי שקוע במחשבות, שימתין קמעא. ר' ליפא אינו מבין מה יש פה לחשוב, אולם ממתין בנימוס. לפתע נשמע קולו של הרבי: 'אם הוא בא סתם כך ברשעותו לטפול עליך עלילות שואו, תהיה לו מפלה! אתה תראה שתהיה לו מפלה גדולה, ומרגע זה הסר כל דאגה מליבך!'

במילים אלו השיחה הסתיימה. ר' ליפא לא הכיר את הרבי, ולמעשה - מעולם לא התנסה באמונת צדיקים תמימה. בלבד פנימה תמה לפרש האומץ של הרבי להודיע כי תהיה לגוי מפלה. עורך דינו טוען שהוא זה שעומד בפני מפלה, ושהתיק המשפטי שהכין הוא רציני ומאיים. הכיצד זה נוטל הרבי אחריות כה כבידה לומר לו להסיר דאגה מלבבו?

לא חלפה אלא תקופה קצרה, וביום בהיר אחד מתקשר אליו עורך הדין ומקריא לו ידיעה עיתונאית: 'איש העסקים ארתור בילסון נעצר בשדה התעופה בבייג'ין ודרכונו הוחרם. התברר כי הוא מבוקש על ידי הרשויות, בשל הפרת פטנטים של חברה סינית!' - הרופא מסיים את הידיעה ושואל: 'ארתור בילסון - לא זה שם המתחרה שתבע אותך?'

'כן, זה הוא! תברר עוד פרטים!' - הוא מבקש, כשתקוה גדולה בלבבו. עורך הדין מברר וחוזר עם בשורה מרעישה: הארתור הזה, לא ייצא מסין בזמן הקרוב... התביעה נגדו מוצקה, מזה זמן רב הוא מבוקש למעצר, גזר דין של עשר שנות מאסר תלוי ועומד נגדו. לתביעה נגד מתחרו - הוא כבר לא יחזור... ור' ליפא, שעד אז התקשה להאמין, למד שיעור מופלא באמונת צדיקים. באופן כה מדהים וחסר הגיון, התביעה נגדו נגזרה ונעלמה!

סיפור מפעים זה, אותו סיפר ר' ליפא להר"ר יהודה לייב עקשטיין שליט"א מפיו קיבלנו את הסיפור, מעורר את הלב: לא, אמונת צדיקים היא לא כשמבינים מה שהרבי אמר או מה שהרב פסק, ולא כשמבינים שהוא יותר חכם ויותר מבין ולכן אנו מקשיבים לו. אדרבה ואדרבה, אמונת צדיקים נבחנת דווקא כשלא מבינים, כשבעינינו גשמיים נראה שאין מוצא, כשהתחושה היא ש אובדן עשתונות!

דווקא אז - עוצמתו של היהודי המאמין נבחנת, מתעצמת, מובהקת. באמונה תמימה בכוחו של הצדיק, בדרכו, בהוראותיו. זו הדרך לחיות בעולם הזה, זו הדרך להתמודד עם קשיים, וזו הדרך לדבוק בבורא עולם בכל לב!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת קורח תשפ"ב

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

והכתב המגיד מדובנא בספרו אהל יעקב שבזה המדרש משמע שיש טענות על קרח שלקח האוצרות, שאמר לו הקב"ה מה הנאה יש לך, ויובן ע"פ משל למושקה שהיה לו בית מרוח והיו באים השיכורים לקנות מדי לילה משקה משכר, ומושקה עומד ומשקה את השיכורים. באמצע הלילה נכנס גנב לבית המרוח, וראה שהשותים כולם שיכורים, ויכולים לקיים בהם 'גזל עכו"ם' להוציא ממון מכיסם, ויעמוד מושקה' כנגדו עם מקל וגער בו: 'צא מכאן גנב שכמותך'. אמר לו הגנב 'מה זה ענייך שאגנוב מכיסם?' השיב מושקה: 'טיפש שכמותך, הלא כל מה שיש להם בכיסם, הם אמורים לשלם לי בסוף, אם תגנוב מהם, לא ישלמו לי כלום'.

כך אמר הקב"ה לקרח, מה לך כי תגנוב אוצרותיו של פרעה, והלא כל אלו מוכנים לי לקיים שבועתי לאברהם' ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, וצריך שיתקיים בהם ביזת מצרים וביזום הים, וחילוק גדול יש ביניהם, כי בבית מצרים שאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה, לא מבית פרעה אלא מבית השכנים, פרעה היה גר בארמון יחיד, לא היה יהודי אחד שלקח מארמונו ביזת מצרים. משא"כ ביזת הים שהיה מאוצרות פרעה, שהרי פתח את כל האוצרות שלו שירדפו מצרים אחרי ישראל לאחר שיצאו ממצרים, כדי להראות לעמו שהוא בטוח בנצחונו לכן הוציא כל האוצרות שלו לחזק אותם לרדוף אחר ישראל. וזה היה מאת ה' לרוקן גם את האוצרות של פרעה בעצמו לכבוד ישראל. וכן נאמר במדרש תנחומא פרשת בשלח שכל מה שהיו בבתי האוצרות לקחו ישראל בביות הים.

ועתה נבין מה שנקרא קרח ע"ש שעשה קרחה בישראל, שאילו לא היה מרוקן שליש מאוצרותיו של פרעה, היה פרעה מוציא את כל האוצרות ביום רדיפתו אחר ישראל, ואזי היה לישראל ביזה גדולה מאד בביות הים, ואולי עד היום לא היו המשולחים צריכים לנדוד לקבץ נדבות וכדו'. וזה שאמר הקב"ה לקרח כששאל אותו 'למי הם מעותדים' כאותו גנב שמבקש לגנוב מהשיכורים, 'אשר התעתדו לגלים' הם מעותדים לישראל שגולים ממצרים. ועד היום הזה שארה קרחה זו בישראל, שחסר לנו ביזת הים שהיינו יכולים לקבל הרבה יותר, והוסיף המדרש ולא יקום חילו, אף כשימות אינו יקום ולא יטה לארץ מנלם. והיו שגם לאחר שיקום תחיית המתים צ"ע אם יחזיר לנו את המעות האלה.

אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו וגו' (טז יד)

האדמו"ר מגור הבית ישראל זצ"ל סיפר על תלמיד חכם וגביר אחד שהיה בא תמיד לשפת אמת ואחר כך כשנפטר השפת אמת ונתמנה האמרי אמת לאדמו"ר היה בא הנ"ל לשולחנו כי היה קרוב משפחה קצת וכן משום שהיה בנו של הרבי הקודם, פעם אחת נזדמן לו איזה מסחר, לקנות יער, ובא לשאול את פיו של האמרי אמת ויעץ לו שיקנה, ואח"כ הפסיד על ידי זה שקנה ופשט את ההגל. כיון שכך, הפסיק לבא אליו, לפי שאמר בליבו אצל הרבי הקודם כל פעם שהייתי שואלו וענה לא יצא מזה הפסד ואצל רבי הזה מיד ששאלתיו הפסדתי כל כספי, אם כן אין זה רבי. לאחר זמן, כאשר שהה האמרי אמת במרינבד והחסידים הלכו אחריו, הלך הנ"ל גם כן אחריו וחשב בלבו שאפי" שהוא עצמו אינו רבי, מכל מקום בנו של רבי הוא... בעודו חושב כך, היסב האמרי אמת את פניו ואמר לו: איתא במדרש (במדבר רבה יח, ח) "קרח שפקה היה, מה ראה לשטות הזה, אלא עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו, שמואל ששקול כמשה ואהרן". ולכאורה, אטו משום כך הותר כבר לקרח לחלוק על משה רבנו ע"ה? אלא דכיון שראה קרח שהעצה שנתן משה לשלוח מרגלים לראות הארץ לא הצליח, עלה בלבו שיכול לחלוק עליו, וכמו שאמר "אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש הביאתנו" שרבי שנותן עצה שאינה עוזרת, אינו רבי.

וסיים הבית ישראל, שבאמת חס ושלום לא היתה זאת עצה שאינה הוגנת, שעל ידי עצתו של האמרי אמת ניצל ההוא וכל משפחתו מהמלחמה הנוראה לפי שאחר שנכנס לחובות עצומים עבור השטח שקנה הוצרך לברוח עם כל משפחתו לארץ ישראל וניצלו מהמלחמה.

ואהרן מה הוא כי תלינו עליו (טז, יא)

שמעתי ממרן הגאון הרב ברוך שמעון שניאורסון (שליט"א) [זצ"ל] ראש ישיבת טשעבין, דאיתא (עירובין סה, ב) 'בשלשה דברים אדם ניכר בכיסו בכוסו ובכעסו'. והנה באהרן לא היה שייך להכירו בכיסו משום שהיה יכול לחלק צדקה בשפע לפי שלא נחסר מכיסו כלום, דישראל היו מחוייבים

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א) כתב רש"י, "ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מט, ו) בקהלם אל תחד כבודי".

וקשה, וכי יעקב דאג כל כך לכבוד עצמו שלא יזכר שמו? ועוד, שמה יועיל לו אם לא יזכר בפסוק "בן יעקב" אם נזכר עד בן לוי, וכי מי זה לא ידע אשר לוי הוא בן יעקב.

אך הענין הוא כן, דהנה מפרשי התורה אומרים על הפסוק (ויקרא כו, מב) "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור" הנכתב באמצע התוכחה וקשה, אדרבה זה לטובה גדולה יחשב להזכיר להם זאת אבות, ואם כן מה זה שייך לקללות, ומירצו, כי בשעת עונש בעת הקללה גם זה לעונש יחשב להזכיר להם האבות מקור מחצבתם כי זה גורם להעניש אותם עוד יותר כמו למשל אם אחד נתפס בגניבה, ובעת שיעמוד לפני המשפט יגיד עליו אחד שהוא בן הרב דמתא, אז ודאי יהיה גדול עונו מנשוא וכפלים יענש, כן בעת הקללה אומר הכתוב כי גם יזכור להם שהם בני אברהם יצחק ויעקב, ומצד יחוסם אינם ראויים לאותם החטאים, ועל ידי זה יוגדל עונשם.

לזה נוכל לומר גם כאן, כי יעקב מגודל אהבתו לבניו כרחם אב על בנים, התפלל על קרח להקטין עונשו, ולכן ביקש והתפלל עליו כי בשעת העונש לא יזכור לו שהוא בן יעקב.

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

ברש"י, קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו? וכו'. ביאר הרה"ק מקאצק, קרח שפיקח היה – מה ראה לשטות זו – להיות פיקח?...

ואון בן פלת בני ראובן. (טז, א)

ידועים דברי חז"ל במדרש תנחומא (פרק י) וכן הוא בגמ' סנהדרין, "חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און" שהיא הצילתו כשאמרה לו שבין כה וכה יקח לא יהיה הכהן הגדול והמנהיג, ומה אכפת לו אם יקרא תלמידו של משה ואהרן או תלמידו של קורח, והשקתה אותו בין וכו' וניצל מהמחלוקת.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, כן ביאר מה היתה חכמתה המיוחדת של אשתו של און? ואמר בזה דבר נורא, כן! בשעת מחלוקת, בלחש האש, אם האדם מסוגל לחשב חשבון פשוט של אחד ועוד אחד שווה שתיים – אכן זו חכמה אדירה!

ובדברי המדרש הנ"ל, אפשר להמתיק את טענתה, שהיא טענה לו, הרי מה המחלוקת כאן, שמשה טען שכל המינויים נעשו עפ"י רצון ה' וקורח טען שהיו כאן נגיעות, וממילא גם הוא דורש גדולה לעצמו. באתה אשתו של און ואמרה לו, ממנה נפשך, באם משה צודק, הרי זה ציווי הקב"ה. ואם קורח צודק, אזי קח את אומנות רבך בידך, דהיינו שקורח הרי טוען שתמיד החשבון צריך להיות "מה יש לי מזה", ולדאוג לטובת עצמו. אז גם אתה תחשוב מה יש לך מזה והרי אתה לא תרוויח כלום, שהרי לא ישתנה מעמדך בין אם משה הוא המנהיג ובין אם קורח. ועל זה שיבחה הכתוב: (משלי יג) חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און ואולת בידיה תהרסנה זו אשתו של קרח.

(ציוני תורה)

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי (טז, א)

במדרש רבה: אמר איוב (איוב טו) וישכן ערים נכחדות בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים לא יעשר ולא יקום חילו ולא יטה לארץ וכו' זה היה קרח שהיה קתליקוס לביתו של פרעה והיו בידו מפתחות האוצרות שלו א"ל הקב"ה מה הנאה יש לך אין אתה שולט עליהם שנא' בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים ולמי הן מעותדין לאלו שהן גולין ישראל אבל קרח לא יעשר ולא יקום חילו, אף כשימות אינו קם ולא יטה לארץ מנלם.

הרי שהיה קורח ממונה בביתו של פרעה, וכ' המתנות כהונה שמכיון ששבט לוי לא נשתעבדו במצרים, ישבו ועסקו בתורה, לכן שלח פרעה שליחות לשבט לוי שישלחו לו אחד מהבית מדרש שיהיה ממונה על ביתו של פרעה, עבודה מכובדת ביותר, שר מכובד שממונה על כל דברי ביתו. ועי"ז היו בידו מפתחות האוצרות של פרעה, ומפעם לפעם הכניס ידו לאוצר והביא קצת לביתו, וכך נתעשר קרח. כמו שפירש הרבי בחידר לא תגנוב, אסור למצוא... גם כך 'מצא' קרח את אוצרות יוסף. ופיקח היה להעלים ולהשתיק את כולם שלא יתפסו אותו. וכך נתעשר. וכן כתב שם בחידושי הרד"ל שיום אחד מצא במרתף אוצרות של יוסף ולקחו לביתו.

להעשירו, כדאיתא (וימא יח, א) 'גדלהו משל אחיו'. ובכוסו נמי לא שייך שהיה לכהן אסור לשתות יין, ורק בכעסו היה אפשר להכירו. וזהו מה שאמר "ואהרן מה הוא", אם רצונכם לדעת מי הוא אהרן "כי תלינו עליו" כאשר תריבו עימו ואז יהיה ניכר בכעסו.

ישנה גמרא (מסכת בבא-בתרא עד, א), באגדות רבה בר בר חנה, ואותו דבר תמצאו בסנהדרין, דף ק"י – מספרת הגמרא, שרבה בר בר חנה הלך במדבר סיני, והיה שם ישמעאלי אחד, שהיה מומחה בכל עניני המדבר, ואמר לו –

בא ואראה לך איפה נמצאים אותם אנשים שמתו בעדת קורח. **אומרת הגמרא - א"ל תא אחוי לך בלועי דקרח** [בא ואראה לך את אלו שנבלעו בעדת קורח] **חזאי תרי ביזעי** [ראה שני סדקים] והוּו קא מפקי קוטרא [שיוצא משם עשן] **שקל גבבא דעמרא ואמשינה במיא ודעצייתה בראשה דרומחא ועייליה התם** [לקח חתיכת צמר והשרה אותו במים ותקע אותו בראש החרב שבידו והכניסו בין הסדקים פנימה] **וכי אפיק הוה איחרך איחרוכי** [וכשהוציאו היה חרוך] **אמר לי אצית מאי שמעת** [אמר לי הישמעלי תקשיב למה שהם אומרים] **ושמעית דהוּו אמרין** [ושמעתי איך שהם אומרים] **"משה ותורתו אמת והן בדאין"** **אמר לי כל תלתין יומי מהדר להו גיהנם להכא כבשר בקלחת** [אמר לי הישמעלי שבכל ראש חודש הגיהנם מחזיר אותם לכאן] **ואמרי הכי משה ותורתו אמת והן בדאין**

אומר הרשב"ם במקום - כל תלתין יומי. כל ראש חודש. בראש חודש הופכים אותם, ובראש חודש הם צועקים משה אמת ותורת אמת. השאלה שנשאלת היא – איך הם יכולים לצעוק, הם הרי מתו ?

הרשב"ם נוקט בפשיטות, שהם חיים וצועקים. הרשב"ש אומר – לא יכל להיות דבר כזה.

השאלה היא, האם אותם אנשים היו מהבלועים או מהשרופים, ואם גם וגם, אז בכלל זה לא יכל להיות, אז השאלה היא, איך זה יכל להיות, ומי צועק, ואיך הם צועקים ? עיין בגמרא שם.

השאלה היא - למה הצעקות האלה באות דוקא בכל ראש חודש ? **אומר המהרש"א -** כיון שקורח בא בהצעה למשה רבינו – אמר קורח, בא נעשה סיכום, שכל ראש חודש, נחליף כהן גדול. ראש חודש תשרי – ראובן, ראש חודש חשוון – שמעון וכד'. היות והוא רצה להחליף כהן גדול, כל שלושים יום, אז כל ראש חודש אתה תצעק - **משה אמת ותורתו אמת**.

הריטב"א כותב - שהטעם הוא, שבסוף כל שלושים יום, הם נידונים מחדש בגיהנום.

העיון יעקב אומר - קורח טען כי כל העדה כלם קדשים כולם יכולים להיות כוהנים גדולים. אם ככה, באה הלבנה וטענה טענה – הרי אין שתי מלכים משמשים בכתר אחד.

אמר לה הקב"ה – את צודקת, ולכן תמעטי את עצמך. אמרה הלבנה – אם אני צודקת, למה אני צריכה להמעטי את עצמי ? אמר הקב"ה – את צודקת. תמעטי את עצמך, ואני יביא שעיר של ראש חודש לכפרה, על זה שהוריתי לך למעט את עצמך.

יוצא, שטענת הלבנה היא נכונה, אין שתי מלכים משמשים בכתר אחד. הקב"ה בכל ראש חודש, מצוה להביא קרבן, למה ? על זה שהוא מיעט את הירח. למה ? כי טענת הירח היא באמת נכונה, שלא יכל להיות שתי מלכים משמשים בכתר אחד.

אם קורח טוען, שכל העדה קדושים וכולם יכולים להיות כוהנים גדולים, אז למה הקב"ה מביא קרבן ? הרי הקב"ה קיבל את טענת הירח, רק על זה שהוא הקטין אותה, הוא מביא קרבן.

לכן בכל ראש חודש, שמביאים קרבן על מיעוט הירח, הם צועקים **משה אמת ותורתו אמת**, ולכן הופכים אותם. **זכרון לבני ישראל וגו' ולא יהיה קורח ויעדתו (ז, ה)**

איתא בגמ' (ב"ב עד.) דאמר ליה ההוא טיעא לרבה בר בר חנה, בא ואראה לך הבליעה של קורח והראוהו איך שקורח ויעדתו צועקים 'משה אמת ותורתו אמת והם בדאים'. שמעתי מהגאון ר' ברוך שמעון שניאורסון (שליט"א) [זצ"ל]

בשם הגה"צ ר' מאיר שפירא זצ"ל שאמר בדרך צחות דאף על פי שכמו קרח עצמו כבר לא יהי' כדכתיב "ולא יהיה קרח" אבל הבליעה של קרח עדיין בעולם, דבלועי קורח אומרים 'משה אמת ותורתו אמת' דהרבנים הם אמיתיים, אך 'והם' היינו, המשמשים, בדאים. כלומר, שכל דבריהם של גדולי ישראל הם בעצת משמשיהם, והמשמשים בדאים. וכל הטוענים כך מהראוי שידעו כי דבר זה מירושתו של קרח הוא.

'קחו לכם מחתות קורח וכל עדתו' כתב רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל בחידושי מהרי"ל, וכ"כ החוות דעת בספרו נחלת יעקב, להבין מה שאמר משה רבינו לקורח ור"ג ראשי סנהדרין 'קחו לכם מחתות קורח וכל עדתו', הרי שרק הם צריכים להביא מחתות ולא אהרן הכהן. מה יעשו עם המחנות 'ותנו בהן אש ושימו עליהם קטורת לפני השם מחר', לא שתרד אש משמים אלא אתם תשימו אש. זה היה ההתחלה.

אך לאחר כמה פסוקים [במדבר טז, טז] שינה משה רבינו את הסדר, 'ויאמר משה אל קורח, אתה וכל עדתך היו לפני ה', 'אתה והם ואהרן מחר'. הנה נוסף אהרן הכהן. 'וקחו איש מחתות ונתתם עליהם קטורת', כאן לא צוה להביא אש. עתה נוסף אהרן תחת האש...

אח"כ נאמר 'ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהם אש ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן' הרי שלקחו איש מחתתו ושמו אש, היינו כמו הסדר הראשון שאמר להשים אש ולא הזכיר את אהרן, כך היה, ששמו אש, ולא הזכיר אהרן במעשה המחנות, שנאמר 'ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן', היינו שמשה ואהרן גם עמדו פתח אהל מועד. וכ"כ בתרגום יונתן.

לאחר שראה משה שהם מסכימים להביא קטורת, התחנן לפני ה' שלא ימיתם ולא יפן אל מנחתם וביארו רבי יהושע לייב והחיות דעת שכשהציע משה רבינו את הסדר הראשון, לא עלה בדעתו שהם יקבלו עצתו, כדפרש"י שאמר להם משה במעשי עבודה זרה יש כמה כומרים וכמה עבודות, אנו יש לנו ה' אחד וכהן אחד, תבחנו עצמכם במעשה הקטורת ודעו לכם שיש סם המות בתוכו, מי שאינו ראוי לכך ימות. הרי כשמציעים לאדם הצעה מפחידה כזאת, בוודאי חשב משה שלא יבחרו בזה.

והנה עיקר איסור הקטורת וסכנתו הוא עם אש, כמו שהיה בנדב ואביהוא, שנאמר בהם בפרשת שמיני 'ויקחו בני אהרן וגו' איש מחתתו ויתנו בהן אש.. ויקריבו לפני ה' אש זרה'. כך אמר משה לפני קורח ועדתו, אם תרצו להיות כהנים, הביאו קטורת, ועי"ז כולכם אובדים.

והיה האיש אשר יבחר בו ה' הוא קדוש. משה היה בטוח שיחזרו בהם. אך הם השיבו לפני משה שהם כל רוצים להביא קטורת.

הלך משה ובכה לפני ה' 'אל תפן אל מנחתם', אל תסתכל על הקטורת כעבירה, 'לא הרעוטי את אחד מהם', הוא בכה לפני ה' כיון שלא הרעוטי ליהודי, אינני רוצה להכניס את קורח ועדתו לאדמה, כל מי שנענשים על ידו אין זה סימן טוב, לכן התחנן שלא יפנה ה' אל מנחתם היינו שלא יענישם על הקטורת. כמ"ש רש"י לפירוש אחד שהתפלל משה שלא יקבל הקב"ה את הקטורת.

והנה משה תפלה היא זאת, הרי זו קטורת זרה, מה שייך לבקש שלא יפנה ה' למנחתם? אלא כנ"ל שהתחנן לפני ה' שלא יענישם, ולא יחשבו הקטורת שלהם כעבודה. כדי שלא יהיה חרון אף ח"ו. כמו שנאמר בסדום, וירד ה' לראות וכו', כך ביקש משה שהקב"ה אל יסתכל אל מנחתם, כיון שלא הרעוטי את אחד מהם, מעולם לא הכאבתי ליהודי. אך הקב"ה לא השיב למשה 'ועניתי לך'.

קורח לא ישן בלילה, ומשה רבינו לא ישן בלילה שלא ייענשו עדת קורח ע"י הקטורת. שהרי היו שם אליצור בן שדיאור וחבריו, כמ"ש במדרש רבה שכל י"ב נשיאים קדושים היו שם בעדה זו.

משה רבינו מתחנן שלא יביאו אש ולא ימותו, והם בקנתם העדיפו להביא אש

מה עשה משה, שינה את התכנית, לפי הסדר הראשון לא היה צריך את אהרן הכהן, מי שרוצה להשרף כנדב ואביהוא ישירף, אך כיון שראה שהם מתכוונים באמת להקטיר קטורת, ניגש משה ושינה את הסדר ואת התכנית, [זה לא היה מוסיף למחלוקת, שהרי קורח היה צוחק על מה שהוא משנה תכניתו, אלא משה עשה רק לכבוד ה' ולא חש על כבודו] ואז הזהירם משה שלא יביאו אש, אתה וכל עדתך היו לפני ה', אתה והם ואהרן מחר, וקחו איש מחתתו ונתתם עליהם קטורת' ואש לא תשימו, והיה אשר ירד עליו האש משמים, הוא הכהן, על איזה מחתה שתרד אש משמים, הוא הכהן, וכולכם נפלטים לחיים ולשלום.

משה רבינו צדיק גדול היה, במקום שיתן לכל המתנגדים שישרפו, הוא מתחנן לפני ה' שיציל את כל המתנגדים, כשלא נענה עשה עצה כזאת לשנות את הסדר, שלא יביאו אש, שעיקר העונש על האש, רק הביאו מחתות עם קטורת, וכמו באליהו בהר הכרמל, היכן שירד אש הוא האמת, ולזה הוסיף שגם אהרן יבא, שיהיה מקום לחול האש דקדושה על הקטורת האמיתית.

והנה בקין נאמר 'וישע ה' אל הבל ואל מנחתו, ואל קין לא שעו', היינו שהאש ירדה על קרבנו של הבל ולא של קין, ועתה קורח שהוא גם סוד נשמת קין, היה לו לעמוד בנישון שיראה האש יורדת על מחתת אהרן ולא על שלו.

לאחר שמענו מפי משה שני סדורים. היה להם בחירה לבחור באיזה מהם שירצה. אך קורח לא רצה להסכים לסדר השני, מרוב קנאה, שהרי לפי הסדר השני היה הוה אמינא שקורח ישאר לחיות והוא יראה בעיניו שהאש תרד על מחתת אהרן ולא על מחתתו, ואולי הוא עוד זוכר מגלגול הראשון טעם מר זה, שהאש ירדה על קרבנו של הבל ולא על שלו, הוא קין בעצמו... זה לא יכל קורח לסבול.

לכן החליט דווקא על הסדר הראשון, לא יכול לסבול שיהיה אש לאהרן ולא לו. זהו שורש הקנאה המרה, שהוא מעדיף שכולם ישרפו, ולא יראה בהצלחת השני. לכן הלך על כל הקופה, לא צריך את אהרן הכהן, שישאר בביתו. אלא כלנו נביא רנ"א מחתות עם קטורת עם אש.

עדיף שכולנו נישרף ולא נצטרך לקנאות באהרן הכהן. וכל לשונות הכתובים מדויקים, זהו שהתחנן משה 'ואש לא תשימו' אך הם לא שמעו בקולו 'ויתנו עליהם אש', ומשה ואהרן עמדו בפתח אהל מועד, ללא קטורת וללא מחתות. 'ואש יצאה מאת השם ותאכל את מאתיים וחמישים איש מקריבי הקטורת'. ועתה מיושב שאין זה אמת מה שאמרו על משה 'אתם המיתם את עם השם' שהרי משה רבנו עשה כל טצדקי שהמתנגדים שלו יחיו לאורך ימים ושנים טובים, התחנן לפני השם שלא יקבל מנחתם, ושינה להם הסדר, ואמר שלא יביאו אש, אלא שהם שרפו את עצמם. (הגרמ"ר רייזמן)

נראה כאילו יש כאן אי צדק ואי יושר בחלוקת התפקידים. המחלוקת זה לא השורש אלא התוצאה! השורש זה "שפשע בתורה".

ממשיך המדרש ואומר מה הסימן לאמת מוחלטת? באם היא קיימת ויציבה ואינה משתנה. ואת זה רק התורה יכולה לומר, כי אצל האדם הפשוט האמת משתנה לפי העדיפויות והנגיעות, וזה אומר המדרש: "ומדיינים כבריח ארמון והלא היה יודע שבעלי דיניו היו קשים כבריח ארמון זה משה ואהרן מה הבריה אינו זו כך משה שנא' (שמות כו) והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה". והרי אצל משה ואהרן התורה קובעת והיא כבריח התיכון שאינה משתנה ואינה זהה כמלא נימא ממקומה.

וזהו אמרום "העיני האנשים ההם תנקר", וכתב באבן עזרא: העיני האנשים ההם "יוש אומרים התרצה להחשיך העינים שלא תראינה כלומר אחיות עינים אתה עושה לנו לא נעלה וכו'". היינו, שאמרו דתן ואבירם אל תסגור לנו את העינים! אנחנו רואים את כל האמת עם העינים שלנו. שכן בלי תורה אכן טועים בראיית האמת הצרופה.

רב לכם בני לוי (ט"ז ז')

ברש"י: וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זו?

מסביר רבי דוד מלעלוב ואומר, מה ראה לשטות זו - שרצה להיות פקח ולהתחכם בדרכי ה'...

לפינו מעשה מופלא ממנו ניתן ללמוד שאדם המחליט להתהלך בתמימות עם בוראו, לעולם אינו מפסיד. תמיד ישלח לו הקב"ה את עזרו ממעל, ויזכיר לו שהתמימות וההליכה ביושר ובאמת, משתלמת, מצדיקה את עצמה. את הסיפור שמענו מהרב פנחס בסר שליט"א, שהעיד שכל הפרטים מדויקים.

המעשה התרחש עם בעליה של חנות ספרים בעיר מסוימת. חנות זו היתה שייכת לישיבה פלונית שהשכירה חנויות רבות. הנהלת הישיבה הקפידה לציין בחוזה השכירות את ייעודה המתוכנן של כל חנות שהושכרה. בחוזה שנחתם במקרה זה, צויין שהחנות מיועדת למכירת ספרי קודש, ומכשירי כתיבה.

החליט לעשות מעשה

חנות נוספת הושכרה על ידי הישיבה לאדם אחר, וזו היתה ממוקמת בצמוד לחנות הראשונה. ההסכם עם השוכר השני, כפי שצויין בחוזה, היה על מכירת כלי בית בלבד. לצורך הענין, נקרא לשוכר הראשון בשם ראובן, ולשני - שמעון.

ראובן לא ניצל מעולם את זכותו למכור גם מכשירי כתיבה, הגם שהדבר צויין בחוזה, והסתפק במכירתם של ספרי קודש בלבד. שכנו, שמעון, שראה שראובן אינו מנצל את זכותו למכירת מכשירי כתיבה, החליט לעשות מעשה, והכניס לחנותו מכשירי כתיבה, ומכרם ברווחים נאים. לפני תחילת שנת הלימודים קנה מלאי גדול של מכשירי כתיבה, והרוויח מכך סכומי כסף גדולים.

ראובן, לו היתה שמורה הזכות למכירת מכשירי כתיבה, ראה את כל אשר נעשה, ושתק. הוא לא נהג בצרות עין, ולא מחה בשמעון על שלקח מאתו את הייעוד הזה שנכתב בחוזה השכירות שלו.

והנה, לאחר שראובן השיא כמה מילדיו, ונזקק לסכומי כסף גדולים, עלה בדעתו להיכנס לענף מכשירי הכתיבה, ולמוכרם. גם הוא רכש מלאי גדול, וה' הצליח דרכו, והיו לו רווחים מכובדים ביותר.

והנה, בבוקר לא בהיר אחד, נכנס אליו שמעון, כולו קוצץ וכועס, סר וזעף, ובפיו טענה: 'השנה לא הצלחתי למכור את מכשירי הכתיבה שלי - בגללך'! שמעתם טיעון?!

'בשנים האחרונות, הוסיף שמעון, אני מרוויח כסף רב במכירת מכשירי הכתיבה, ועכשיו שגם אתה מוכר אותם, לא הצלחתי להגיע להישגים נאים!'

הוא אינו מזכיר אף מילה על כך שהזכות למכירת מכשירי הכתיבה היתה נתונה בעצם לשכנו הטוב, ראובן, שהתעסק כל השנים רק במכירת ספרי הקודש, וגילה רוחב לב נדיר בכך שלא מימש את זכותו בענין מכשירי הכתיבה, ונתן את הזכות הזו לעמיתו.

שמעון בא בטענות אל ראובן כיצד זה שהחליט למכור את המכשירים הללו?! הרי הזכות הזו - שלו היא!!!

אינו מסתפק בכך

ותשמעו עד היכן מגיע רוחב הלב של ראובן; לשמע טענותיו המוזרות של שמעון, אומר לו ראובן שהוא מוכן לשלם על כל ההפסדים שנגרמו לו... ולא רק זאת, אלא הוא מקבל על עצמו שלא למכור יותר מכשירי כתיבה... היש אדם הגון וישר יותר מזה?!

אבל שמעון אינו מסתפק בכך... הוא תובע את ראובן לדין תורה אצל אחד מגדולי התורה. הרב שומע את הטיעונים של שני הצדדים, ומבין מיד עם מי הצדק, וגוער בשמעון על שהחל למכור מכשירי כתיבה, למרות שהיה זה ייעודה של החנות של ראובן.

הדיין התפעל מאוד מיושרו והגיונותו, וטוב ליבו, של ראובן, והביע את התפעלותו זו בבית הדין.

כעבור תקופה מסוימת, יושב ראובן בחנותו, ומחשב את חשבונותיו בעיני דירה שרכש לבנו שנישא זה עתה, והנה מתברר לו שמחר בבוקר הוא אמור

במדרש רבה בפרשתנו (יח, יד) "אח נפשע מקרית עוז ומדיינים כבריח ארמון" (משלי יח) זה קרח שפשע בתורה שהיא עוז שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. ומדיינים כבריח ארמון והלא היה יודע שבעלי דיניו היו קשים כבריח ארמון זה משה ואהרן מה הבריה אינו זו כך משה שנא' (שמות כו) והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה".

צריך להבין מה פשע קרח בתורה, והרי חטאו היה במחלוקת ולא בפשיעה בתורה! ומה הוא ההמשך של היה יודע שבעלי דיניו קשים כבריח ארמון וכו'. ובהמשך הפרשה: "העיני האנשים ההם תנקר", כתב רש"י שאפי' תנקר עיניהם לא יעלו. יש להבין למה לא אמרו ידי או רגלי האנשים האלו תעקר וכדומ' למה דוקא העינים? מה הכוונה בזה.

ויבואר בהקדם דברי הגמ' (עירובין ק, ב) אמר רבי יוחנן אילמלא לא ניתנה תורה היינו למידין צניעות מחתול וגזל מנמלה. ובמדרש (רבה, דברים פרשה ה פסקה ב) איתא "זש"ה (משלי ז) "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם וגו'" מה ראה שלמה ללמד לעצל מן הנמלה, רבנן אמרי הנמלה הזו וכו' אינה חיה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה אינה אלא חטה ומחצה, והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצא חטין ושעורין ועדשים, וכו'. אמר ר"ש בן יוחאי מעשה היה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור (64 טון) מה שמכנסת מן הקיץ לחורף. לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אף אתם התקינו לכם מצות מן העולם הזה לעולם הבא ומהו ראה דרכיה וחכם רבנן אמרי ראה דרך ארץ שיש בה שבורחת מן הגזל אמר ר"ש בן חלפתא מעשה בנמלה אחת שהפילה חטה אחת והיו כולם באות ומריחות בה ולא היתה אחת מהן נוטלת אותה, באה אותה שהיתה שלה ונטלה אותה וכו'".

שואלים המפרשים, (ומביאים הר"ש לוישטיין) למה באמת כתבה התורה את הגזל אם אפשר ללמוד מהנמלה.

ומתרץ החידושי הרי"ם, וכן הוא בספר "דרש אב", שהנמלה הזאת אכן לא נוגעת בחיטה שחברתה נגעה בזה, אבל מאיפה מגיעים כל החיטים? וכי ראית מימך נמלה חורשת, זורעת וקוצרת? ומאיפה כל החיטים, הרי הכל גזול מהאדם! יוצא שהנמלה ה"צדיקת" הזאת היא הגזלנית הגדולה בעולם, ולמה, כי היא אין לה תורה! בעיניה "גזל" זה רק לגנוב מחברתה הנמלה, אבל לגנוב מהאדם זה שום דבר... כי בלי תורה אין אדם יודע מה טוב ומה לא טוב, אדם בעיניים שלו לא רואה כלום! מה נחשב לטוב ומה לא, רק התורה קובעת מה טוב ומה לא טוב, מה ישר ומה לא ישר.

מספרים, שבוורשא היו קבוצת גנבים וגזלנים שהפילו את חתתם על כל תושבי השכונה. פעם אחת גנבו מאיזה אשה אלמנה, באה האלמנה אל הרב בבכיות שהיא חייבת את הכסף הזה, אמר הרב, נו, מה אני יעשה הרי כולנו סובלים מהם. אמר הגבאי אני מכיר מישהו שיש לו קשרים עם מישהו שיש לו קשרים עם ראש הגנבים, אולי נעביר לו מסר שכאן הם הגויזמו ושיחזירו את הכסף, כי זה מקרה מיוחד, בכל זאת, הרי היא אלמנה! ואכן העבירו את המסר, אמר ראש הגנבים: נשב ונדון בבקשה. ישבו ודנו ואכן הגיעו להסכמה שכאן זה מקרה מיוחד כסף, אז מה פתאום שאנחנו נשלם את הכל?! צריך לאסוף פה אלמנה שצריכה כסף, אז מה פתאום שאנחנו נשלם את הכל?! צריך לאסוף מכל התושבים שוה בשוה וגם הרב יתן את חלקו וגם אנחנו נתן חלק! אם הרב רוצה, שהוא יתן את כל החלק ממנו עצמו, וכי באיזה זכות הוא דורש מאיתנו לתת את הכל...!

זאת אומרת שגם הגנבים דורשים יושר וצדק רק הם מחליטים מה זה צדק! לגנוב מהשני זה משכורת, ולתת צדקה זה גניבה...

כמו אותה נמלה שגונבת הכי הרבה אבל לגנוב מאנשים זה לא גניבה...

וזה מה שאומר שלמה המלך אל אותו עצל שלא לומד, לך אל הנמלה ותראה לאיפה מגיעים כשלא לומדים...

אף גם זה היה אצל הנאצים ימ"ש, שהושיבו את הרוצחים בכלא, אבל להרוג יהודים זה לא רצח.

כך דרכם של אנשים, שרואים כל דבר במבט הצר של הצורך הפרטי, ודבר זה הוא בכל דבר ודבר בכל שלבי החיים, ואפשר להביא לכך דוגמאות מכל שטחי החיים, שרק התורה קובעת מה ישר ומה צריך לעשות

כך בכל דבר ודבר, אם אדם חי עם התורה שהיא קובעת מה צריך רק כך יכול לעבור את החיים, רק כך ידע מה זה השקעה כנונה מה זה צדק ומה יושר וכו' ובה נבוא לביאור התמימה הנ"ל. במחלוקת אנחנו מוצאים את הנקודה הנ"ל בצורה החזקה ביותר. אפשר לראות אנשים שרבים וכל אחד טוען לאמת המוחלטת והצודקת ביותר בעולם, ויריבו טוען אף הוא את אותם המילים לצד ההפוך בדיוק. ואיפה האמת נמצאת? האמת נמצאת בתורה! כל הבעיה מתחילה כשהאדם מסתכל בעיניו שלו הגשמיות והבשריות. האדם הרי מונע מנגיעות ואינטרסים שהן מעוררות אותו, כמו עיוור צבעים שיכול להישבע על אדום שזה ירוק כי הוא בעיניים שלו רואה את זה כירוק.

בא המדרש ואומר "אח נפשע מקרית עוז ומדיינים כבריח ארמון (משלי יח) זה קרח שפשע בתורה שהיא עוז שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום כל הבעיה והמחלוקת התחילה בזה שלא רצו לקבל את מה שהתורה אומרת, ומה שהקב"ה ציוה והסתכלו דרך העיניים הרגילות שבהם

לפרוע לקבלן סך של רבבות רבות של שקלים, והכסף אינו מצוי ברשותו, ואין לו אפשרות להשיגו!

מה עושה יהודי כמותו, בשעה שהוא נמצא בצרה? מדי יום הוא נועל את חנותו בשעה 4 אחה"צ, מגיע לביתו כדי לסעוד פת ערבית והולך לשיעור תורה. היום, בגלל החוב הגדול בו הוא מצוי, החליט לסגור את דלת החנות כבר בשעה 2.30, לפתוח ספר תהלים ולהתחיל לבכות ולהתחנן לפני השי"ת שישלח לו עזרו ממעל, וישוע אותו, כי אם לא ישלם לקבלן את המגיע לו, הדירה לא תועבר לבנו, והוא יאלץ עוד לשלם קנסות!

נו, חשבתם שהקב"ה יעזוב בן נאמן שכזה, ולא יעמוד לצידו ביום צרה?

דפיקות חזקות בדלת

כעבור זמן קצר, נשמעות דפיקות חזקות בדלת. מיודענו מחליט לא לפתוח, כדי לא להפסיק בתפילה, וממשיך להתפלל בכבדות להקב"ה שיושיענו מצרתו.

אבל משהדפיקות מתגברות והולכות ומרגע לרגע הופכות להיות חזקות יותר, חשש ראובן אולי קרה משהו, והחליט לפתוח את הדלת.

בפתח עומד יהודי המציג עצמו כתושב ארה"ב, ושואל אותו: האם שמך הוא... ונוקב בשמו המדויק של ראובן? משהתשובה היתה חיובית, הודיע האיש שהוא זקוק לרכישה מיידי של 10 ש"ס, 10 סטים של שו"ע, 10 טורים, 10 רמב"ם, ומאות מאות סטים של ספרים נוספים, ראשונים ואחרונים. ראובן המופתע מבין כבר שהשי"ת האזין לתפילתו, ושלח לו עזרו ממעל, ואז מסביר לו האמריקאי הלז, ואומר שכיון שהחסידות אליה הוא משתייך בארה"ב חנכה בית מדרש חדש, זקוקים שם לכל הספרים הנ"ל בדחיפות.

האיש סיפר שהאדמו"ר שיגר אותו לארץ ישראל על מנת שאתייעץ עם דיין פלוני, המקובל על אנשי החסידות שלנו, ואשאל אותו לכתובתו של סוחר נאמן, ישר והגון, שישפך לנו את הספרים הנ"ל. פניתי אל הדיין, והוא המליץ לי עליך, ואמר שאין אדם ישר והגון כמוך!

דומה שאין צורך לפרט ולומר שהדיין המדובר הוא הדיין שישב בדין תורה בין ראובן לשמעון - - -

נוכח הנס הגדול שנעשה עימו, כמעט ויצא ליבו של ראובן מרוב התפעמות. יתירה מכך; למרות שהספרים עדיין לא היו מוכנים למסירה, היהודי האמריקאי פתח כבר עתה את ארנקו, ושלשל לידי את הסכום שיועד לרכישת הספרים - במזומן.

"אם הדיין העיד עליך שהינך אדם הגון, אין לי כל סיבה להחזיק את המזומנים אצלי. קח אותם אליך, וכשרשימת הספרים תהיה מוכנה, תודיע לי, ואבוא לקחתה".

הכסף שקיבל ראובן כיסה את כל החוב שהיה צריך לשלם לקבלן. לא יאומן! אבל בכך עדיין לא הסתיים הסיפור.

קולות ערבים של לימוד תורה

ראובן הולך לביתו שמח וטוב לב. לפתע החל לרדת גשם חזק, מיודענו מחפש קורת גג להסתתר בה, ומוצא אותה מתחת לבניינו של כולל אברכים גדול ומפורסם.

בעומדו שם, עולים באוזניו קולות של לימוד תורה, ערבים מאין כמותם. הוא מחליט ללכת אחרי הקול, המוביל אותו אל תוך ההיכל, והנה שם הוא רואה שני אברכים, הלומדים יחד בחברותא, ושניהם מלאי התלהבות ושמחה, ופיהם אינו פוסק מלמלל בדברי תורה.

הדבר היה בעת הפסקת הצהריים בכלול, ולמרות זאת התמידו שני האברכים בלימודם, וכל הוויתר אומרת רון ורנן.

הוא מביט בהם בהתפעלות יתירה, ומבחין כיצד הם מתענגים ושמחים על התורה, הממלאת את כל ישותם! ולפתע הוא קורא לעצמו, ואומר: 'על מה ולמה אתה שמח עכשיו כל כך? על שהצלחת להחזיר את חובך? תראה איזו שמחה גדולה יש לאברכים אלה כתוצאה מלימוד תורה!'

המספר, הרב נחש בסך, מציין שמיודענו זה מימש את החלטתו, וזכה לסיים את חייו כשהוא אברך כולל לכל דבר, ולהשאיר אחריו זרע קודש של בנים ובני בנים עוסקים בתורה.

וכל זאת למה? - בזכות יושרו והגינותו.

ולמדנו שכל מי שמתהלך עם הקב"ה בתמימות, לעולם אינו מפסיד.

(ברכי נפשי)

אשר עין בעין נראה את ה' (יד, יד).

"יקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט, וכ"ד משמרות עומדות לבני בניו כולם מתנבאים ברוח הקודש, שנאמר (ד"ה א' כה) כל אלה בנים להימן, אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכולם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקודש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה, נתחומא" (רש"י)

"ויקח קורח, פרשה זו יפה נדרשת במדרש רבי נתחומא" רבותי, אינני אומר דברים מעצמי "ויקח קורח" - לקח את עצמו לצד אחד, להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה" (רש"י). מה הכוונה "לקח את עצמו".

אתם שומעין? כן, אני שומע שאתם שומעים... ישנה אפשרות לשמוע כיצד שומעים... אדם יכול להרגיש היכן המחשבה של השומע מונחת ובמה היא עסוקה. כי יש אחד השומע אבל המחשבה שלו באמריקה, ואני מרגיש זאת, ויש אחר השומע היטב. [על ידי כך, אני מבין קצת איך אנשים גדולים יכולים לדעת מחשבות של בני אדם, נכון כי אנשים גדולים באמת, ממש מרגישים, יכול להיות שזה גם נקרא רוח הקודש. אוהו, זכיתי וראיתי כעין רוח הקודש אצל אנשים גדולים, אבל לא נעסוק כעת בענין זה].

קורח היה אדם גדול מאד. מאד. אל תחשבו שהוא היה, איך אומרים ילד שובב. אלא אדם גדול. רק יצר הרע תפס אותו, נכון.

לכן באמת שואלים חז"ל "קורח שפקח היה מה ראה לחטא גדול שכזה? מה ראה לחלוק על משה ואהרן? מה ראה לשטות זו?" מה פירוש "פיקח"? כי היה יכול לאמר בדיחות? חריף שידע לאמר הלצות? וכי זה פיקח? זה הרי בדחן! עוסק בבידור...

פיקח היינו בעל עיניים פקוחות היו לו עיניים פקוחות לראות. הוא ראה. מה הוא ראה?

"ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו. אמר אפשר כל הגדולה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אשתוק", היכן ראה, בעיתון? ב"המודיע" ראה את זה! הוא ראה בשמים! ברוח הקודש! עינים פקוחות היו לו.

"ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו" - שמואל הנביא וכ"ד משמרות. (כיצד באמת יצא ממנו שמואל? כי בניו שבו בתשובה על פתחו של גיהנום ונשארו חיים, נורא ואיום, זו היתה טעותו, הוא חשב כי שמואל הנביא יוצא ממנו, מחמתו גדלותו, וא"כ זו הוכחה שהוא צדיק, אבל שמואל לא יצא ממנו, אלא מבניו).

יש אנשים השפלים בטבע, תשמעו טוב, בעלי מידות רעות לגמרי. הם יכולים להיות גדולים, ביכולתם להשליך את מידותיהם הרעות. אלא שהם צריכים להתייגע (כיון שהם בעלי מידות קשות). אכן זו תכלית האנשים בעולם - האדם נולד לשבור את טבעו. כך אומרים החסידים, כך סבורים המתנגדים, כך בטוחים החוקרים התורניים, כך מצלצלים הפילוסופים - כל מי שצועד ישר אומר כך, זו התכלית, ובשבילה נברא האדם, והוא זקוק לעבוד על כך כל ימיו ממש. עץ, אילן, אם לא יזרעו סביבו, אם לא ישקוהו, יסקלו את האבנים שעמיו, יעשנו את התולעים ממנו וכו' הוא ירקב, יעקר או לגמרי לא יצא ממנו כלום, כך האדם תמיד זקוק לעיבוד "כי האדם עץ השדה" עד זקנה ושיבה.

הקב"ה יודע, אנו לא צריכים ואין לנו יכולת לדעת מדוע הקב"ה ברא פלוני - במידות טובות ואת אלמוני במידות רעות. אך ברור, כי לכל אחד יש חלק שונה בעבודתו, לפעמים חלק גדול ופעמים חלק קטן. הנביאים היו מכירים בחלק זה של האדם. [אתם יודעים, בתנ"ך מכוונה נביא כ"רואה", כאשר שאול המלך הלך עם הנער לחפש את האתונות שאבדו לאביו, אמר לו הנער "נלכה אצל הרואה" והכוונה לשמואל הנביא. מה פירוש הרואה? - רואה בתוך האדם. מביט לקרבו ורואה את המידות, את הכוחות. לא רק את שלו היה רואה, אלא אף את כל תולדותיו, כל כוחותיו עד סופו].

בקיצור, קורח היה אדם גדול, עד שלא היה לו צורך להתייגע - כדי להיות טוב, (לפחות בנושא זה של מחלוקת נגד משה ואהרן) אדרבה, הוא, הגדול הזה, היה מוכרח להתיגע - כדי להטות את עצמו לאיך גיסא לדרך הרע. זהו הפשט "ויקח קורח לצד אחר", טבעו לא נטה לכך, אלא הטו ולקח את עצמו לאותו צד.

דל גאה

"לקח את עצמו לצד אחר להיות נחלק על משה ועל אהרן". יש אנשים המגרים יצר הרע בנפשם. מה זאת אומרת המגרים יצר הרע בנפשם? אדם מעורר את התאוה בעצמו. הגמרא אומרת, ואני לא אומר לכם, ח"ו, אני מדבר על עצמי. והלואי כי כלל לא אצטרך לעורר על כך:

"שלושה דברים אין הדעת סובלתם" (פסחים דף ק"ג), ברבינו יונה כתובה גירסא, ורבי אליו לאפיאן היה מצטטה "שלושה דברים הקב"ה שונאם", "ואלו הם, דל גאה עשיר מכחש וזקן מנאף ופרנס מתגאה על הציבור בחינם".

"דל גאה". אתה דל, אתה אביון, עני, קבצן, אין לך כלום. מה אתה מתגאה?! עשיר מסכן שיש לו מליונים אז אנשים כביכול נותנים לו גאווה, עושים לו כבוד עד כדי כך שהוא מתנפח, מסיעים לו להתגאות, ואז הגאווה שלו באה בתהליך טבעי בדרך הטבע, אבל אתה דל, אין לך - דל ומתגאה?! אתמהה. הקב"ה שונאו.

"עשיר מכחש" - עשיר משקר. למה אתה צריך לשקר, וכי חסר לך כסף עד כדי כך לשקר. עני המשקר, מילא הוא זקוק ללחם מה הוא יכול לעשות? אבל לשם מה אתה משקר, וכי חסר לך איזה דבר? הקב"ה שונאו.

יש מפרשים "מכחש" - כופר ואפיקורוס. הלא אתה רואה כי הקב"ה מעשיר אותך, וכי איזה עשיר לא רואה את הניסים ואת הנפלאות - בדרכו להיות עשיר. ודאי. העולם מספרים הלצה יפה: היה אדם עשיר גדול מאד, וכל עת שהגיע לידי גמר הסכם מסחרי, היה שולח את סגנו לחתום בשמו על ההסכמים. פעם אחת הזדמן דוקא, שסוחר עשיר מאד כמותו, היה במשרד כדי לגמור יחד עסק גדול, ולא התאים לאותו עשיר מכובד לדבר עם הסגן, אמר לו "נו, טוב, נגמור אנחנו את העסק, תחתום אתה וגמרנו למה לערב את הסגן שלך?. העשיר נוכח לראות כי אינו יכול לצאת מהסכך, אמר לו: "אגיד לך את האמת, אינני יודע לחתום בכתב יד..."

"עשיר כמוך, עשית כבר מאות עסקאות וכו' אתה לא יודע לחתום את שמך!?"
אני ממש לא מאמין". אמר לו בחיך:
"אילו ידעתי לחתום לא הייתי עשיר אלא עד עכשיו הייתי שמש בבית הכנסת... ואספר לך דברים כהייתם".
כאשר באתי לאמריקה לא היתה לי פרנסה, הייתי שמש. לאחר כחודש הגבאי נתן לי משכורת. וכיון שצריך לתת קבלה, כתב הוא את הקבלה וביקש ממני שאחתום, התנצלתי בפניו "איני יודע לכתוב ולחתום", אמר לי הגבאי בבוז: "שמש כזה שלא יודע לחתום, תלך! אינני מעוניין בשמש כזה" זרק אותי בבושת פנים. הלכתי. למחרת יצאתי והתחלתי לעשות מסחר ככה, ככה, למכור חפצים קטנים ולאגור כסף וכו' ההצלחה האירה לי פנים במהירות עד שנהייתי עשיר, נו, אילו ידעתי לחתום הייתי שמש עד היום...
האם הוא ושכמותו לא רואים ניסים? העובדא הנ"ל זו הלצה, אבל הלצה שאומרת לנו משהו, הלצה בעלת משמעות... - כי כל העשירים הגדולים רואים ניסים בדרך לעשירותם, מתעשרים ללא שליטה אישית - אלא במהירות ובפתע וכדומה, לכן עשיר מכחש וכופר אין זה לפי הטבע? כי לפי השקר האנושי היה עליו לדעת את אלוהיו. הקב"ה שונאו, אם הוא מכחש בו. "זקן מנאף", אינני צריך לאמר, "בה אינכם זקנים ואני לא רוצה ח"י לומר דבר כזה. אבל נאמר לדוגמא של 'לקח את עצמו לצד אחר' נעלמו אדם ממונה הצינות וזכות - עדין זך, אין לו תאוות כל כך, או שהיו וכבר נעלמו ממנו הצינות המלוכלכים. מה עושה היצר הרע, ונותן לו טלויזיה, עתונים מלוכלכים, פלאפון לא כשר, ואדם זה שוכב לו בכורסה ללא מעש ומעורר את התאוה בנפשו מעורר ומעורר. זהו - שלושה הקב"ה שונאם!! - וזו הכוונה "לקח עצמו" ו"יקח קורח - לקח את עצמו לצד אחר!"

עכשיו נתבונן ונשאל את עצמנו. חז"ל שואלים ומתריצים "וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ששקול כנגד משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט" עשה שטות מפני שראה ברוח הקודש, איך יכול להיות דבר כזה, וכי לאחר שראה ברוח הקודש עשה שטות כזו?!"
פעם שמעתי מר' אליהו לאפיאן ז"ל, שאמר בחיך: שמע מיניה כי גם בעל רוח הקודש צריך ללמוד מוסר, אם לא לומד מוסר גם ברוח הקודש יכול להיות שוטה, להשתטות חלילה. הראייה? מקורח.
"קורח שפיקח היה" פיקח היה והיטפשו. הפיקח נעשה טיפשו. אי, וי. כיצד ולמה?
תתבונן. נדבר היום ממש שיעור הלכה, הלכה ב"הלכות אדם". כן, כן, כך אמר לי הרבי פעם: יש הלכות תפילין, הלכות ציצית, הלכות שבת. מה פירוש? הלכות תפילין, כיצד אדם יניח תפילין. הלכות ציצית? כיצד אדם ילבש ציצית, ויש הלכות אדם. והרי, תחילה צריך להיות אדם, אחר כך יש את ההלכה איך האדם יקשור תפילין. "הלכות אדם" - אלו היסודות של האדם.
במדרש מובאת השאלה "מה ראה לשטות זו", והתשובה "נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל". התמיהה היא, כנ"ל איך קורה כעין זה, פיקח בדרגה כזו, יתקנא ויפול כל כך?! התמיהה היא, כנ"ל איך קורה כעין זה, פיקח בדרגה כזו, יתקנא ויפול כל כך?! אם היה אדם חשוב, כיצד הגיעה 'קנאה' אליו? 'קנאה' איך אומרים, היא דבר זול שמוצאים אותו בשוק - אחד מקנא בשני, ראובן מרויח כך וכך אלפים לשנה, גם אני רוצה להרויח עוד יותר, מקנא בו, אבל אדם חשוב מקנא?!"
אמר הרבי שלי משל נמרץ, תתבונן תשמעו - תזכו ותחיו: משל לתותח. כן, תותח גדול עומד בראש ההר. הפצצה בתוכו. אבל לא מפעילים אותו, הבורג לא מוברג. מכסים את התותח יפה, הוא עומד כך שנים, חמש או עשר שנים. חולפים לידו אלפי בני אדם, וכולם עוברים בשלום. ברבות הימים כבר לא מרגישים אפילו כי עומד שם תותח. אבל, אם ביום בהיר, אחד מתקרב ומבריג את הבורג, יוצאת הפצצה - קנאק.
כאשר הפצצה יוצאת ומתפוצצת היא פוגעת, וכי איכפת לה מי העומד שם באותו רגע? אם פוגעת בחתול, החתול מתפוצץ, פוגעת בעץ, העץ מתפוצץ, פוגעת באדם? רחמנא ליצלן, האדם מתפוצץ. והאם יש הבדל אם האדם קטנצ'יק או גדול? אין. באיזה אדם שפוגעת - הוא נהרג.
רבותי. כל מידה ומידה היא פצצה! שומעים? והאם הוא התותח. שומעים? האדם הוא תותח: אם יש בקרבו איזו מידה רעה הרי שיש בקרבו פצצה. הוא נושא עמו פצצה. מה חסר? חסר רק להבריג את הבורג. כל זמן שאינו מבריג את הבורג: "יעמוד ר' משה בן ר' יענקל - שלישי"..." יכולות לחלוף שנים, ר' משה בן ר' יענקל - אותו דבר, ממש צדיק נסתר. אבל אם לפתע ממש, קורת איזו מחלוקת למשל, מתפוצצת הפצצה. כי הופעל הבורג. וכאשר מתפוצצת הפצצה, וכי יש הבדל אם זה ר' משה בן ר' יענקל או ר' יענקל בן ר' ברוך? אם הוא גבוה או נמוך, גדול או קטן?... נורא ואיום.
"קורח שפקח היה מה ראה לשטות שכזו?" התירוץ הוא "נתקנא". נתקנא! היתה בו מידה של קנאה. כל זמן שלא ראה איזו מחלוקת, אז: יעמוד הרב הצדיק ר' קורח, אבל הנה התפוצצה הפצצה, זהו.
מה כל זה שייך לנו? אהו, שייך לנו! - קל וחומר בן בנו של קל וחומר: עומד לו אחד באמצע שמונה עשרה, לא נאמר ממש בשמונה עשרה, נאמר ב"אז ישיר" ופלוני, בטעות, דורך לו חזק על הרגל, רגע, אקדים: יש ירושלמי פלאי פלאים. (אומר לכם רק חלק מהירושלמי). המים של הים הם מלוחים

הרי אתה אומר שירה, למה אתה לא מתוק? ובשעה שלא אומרים שירה איך נראים? אוהה...
ישנה מסכתא דרך ארץ רבה ומסכתא דרך ארץ זוטא, אני לא מאשים אתכם אם אתם לא יודעים את המסכתות הללו, עד שנגיע למסכת דרך ארץ... במסכתא דרך ארץ זוטא לומדים את דרכם של תלמידי חכמים, (יש הלכות דרך ארץ של המון העם - "דרך ארץ רבה" ויש "דרך ארץ זוטא") שם בפרק הראשון מובאת דרכם של תלמידי חכמים, נאמר שם דבר נפלא מאד, תשמעו! זכיתם מפני שאני הרגשתי שאתם שומעים טוב מאד.
"תלמיד חכם צריך שיהא ערב לכל אדם", ערב היינו מתוק. היום אומרים זה הילד מותק, מותק; "צריך שיהא ערב לכל אדם, ולא יהא כקדרה שאין בה מלח". אכלתם פעם תבשיל שאין בו מלח? משליכים אותו מהפה. ישנם אנשים שהם חמוצים, וכתבלינים שאין בהם מלח, אומרים לו "בוקר טוב" והוא חמוץ, מדוע אתה חמוץ? תהיה מתוק, אומרים לך בוקר טוב? תענה "בוקר אור, שלום עליכם, מה שלומך?", תתמתק קצת, אל תהי' כקדירה שאין בה מלח, אה, ישנם ששחור להם העולם... אבל, צריך שיהא ערב מתוק - לכל אדם.

יתן הקב"ה יועזר לנו שבאמת נגדל ונקדש שמו ברבים ובעזרתו יתברך, כל החיים ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו אמן ותזכו ותחיו. (להגיד)

סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם (טז, כו)

מה הכונה - "פן תספו בכל חטאתם?"

מבאר ה"ספורנו", שאם תגעו ותתקרו בו לנכסיהם, גם אתם עלולים להיכנס לאדמה אחריהם. הרמב"ן מביא את דברי ה"אבן עזרא", שהקב"ה הזהירם כי בהחלט יכול להיות שליהודי יכאב מאוד - כמה כסף וזהב הולך לטמיון לאדמה, ויחפוץ לזכות במשהו - באיזה שעון זהב וכדומה... לכן הזהירה התורה - "שלא יגעו להציל מממונם דבר ולקחת להם, כי חרם הוא, ואם באו להציל מממונם - ירדו שאול כמוהם".

אמרו פעם הלצה, שהיה עשיר גדול, וכפי עשרו כן ממש צרות עינו. כיון שידע שזמנו קרב, הנה הוא הולך מן העולם, וכל ממונו ישאר בהכרח לאחרים. את הצער הזה לא יכול היה לסבול, צער קשה ממות - להעביר לאחרים אוצרות כסף ואוצרות זהב שאסף כל ימיו. לכן ציוה לזכות לו קבר גדול במיוחד, ולהכניס בו איתו אוצרותיו בקברו. הוא הכיר את עבדיו כי נאמנים הם ויעשו כצוותאו. ואכן, עם פטירתו, הם מלאו שקים בכסף וזהב, והיו בדרכם לעברו קברו הגדול.

חלף שם יהודי שכאב לו על המיליונים שהולכים להיקבר באדמה. התקרב אליהם וישאלם: "מדוע אתם חייבים לטרוח כל כך? כמה ערך הכסף וזהב שאתם סוחבים - שלושה מיליון דולר? אתן לכם צ'ק מזומן - בנקאי, תכניסו אותו עמו באדמה, ותתנו לי את הכל... מפני מה נזכרתי בהלצה זו, כי תתחילו לחשוב מה לקח איתו קורח לאדמה."

הגמרא (פסחים ק"ט, א) אומרת: "שלוש מטמוניות הטמין יוסף במצרים: אחת נתגלה לקורח, ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסווירוס, ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא." עושר שמור לבעליו לרעתו, אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קורח... אמר רבי לוי: משאוי של שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות בית גזניו של קורח, וכלהו אקלידי וקליפי דגילדא".

אלו רק המפתחות של הרכוש, געוואלד - סוחבים את המפתחות של אוצרות קורח על הפרדות, לא מפתחות מברזל שמשקלם רב, אלא מפתחות מעור, מה זה מפתח מעור בשביל פרדה לבנה? נאמר שעל פרדה אחת מניחים מאה מפתחות, אם כן לשלש מאות פרדות - שלשים אלף מפתחות. וגם אם נאמר שלכל אוצר יש שלשה מפתחות, הרי שהיו לו עשרת אלפים אוצרות - כספות.

מכל האוצרות הללו אסור היה ליטול, אפילו לקחת פרוטה אחת! אם יהודי ראה חתיכת זהב ששוה מאה אלף דולר, ורצה לזכות בה - סופו שנכנס לאדמה יחד עם קורח ועדתו.

נשאלת השאלה: מה איכפת להקב"ה שיעשו דברים טובים עם הכסף - שיהנו ממנו הצדיקים בעם ישראל, שלא חטאו?

אלא זהו כוחה של נגיעה! הגר"א קוטלר זצ"ל מוכיח שמצד אחד היו להם שאיפות נעלות והשתוקקו מאוד להתקרב לעבודת ה' אך כיון שנשתרבה כאן קנאת קורח בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל באו לכלל טעות במקור הקנאה היה מפני שלקחה היו ארבעה בנים עמרם יצהר חבורן ועוזיאל עמרם היה הבכור ושני בניו משה ואהרן זכו במשרות נכבדות הנשיאות נמסרה לאליצפן בנו של עוזיאל אשר היה צעיר בניו של קהת בא קורח וטען מדוע דלגו עליו הרי אביו היה הבן השני של קהת מכאן נלמד עד היכן מגיע כוחה של נגיעה שאפילו אם קלה היא בכוחה לעוור עיני חכמים שנאמר כי השוחד יעוור עיני חכמים (דברים טז) אפילו אנשים בעלי השגות גדולות של השתוקקות לקדושה נכשלו בגלל הנגיעה.

ואם בארזים נפלה השלהבת מה נאמר לנו אזובי הקיר הרי כל אדם הינו שופט ודיין עליו לשפוט את מעשיו ולדון אותם לפני העשייה ובשעת מעשה לראות הטובים הם אם לאו כמו כן נזקק כל אחד מאתנו לשפוט את קרוביו וידידיו ולדון אותם לכף זכות כמו שנאמר בצדק תשפוט עמייתך הנגיעה האישית הינה שוחד ממדרגה ראשונה ומה מאד עלינו להשתדל להוציא לאור דין אמת ולשפוט את עצמנו ואת חברינו משפט נכון וצודק.

הגר"ר גרוזובסקי זצ"ל סיפר מעשה הממחיש עד כמה גדול כוחה של נגיעה (מובא בספר סביב שלחנו של המגיד): אדם עשיר שהיה מפורסם בנדיבות לבו היה מרבה להלוות כספים לבני אדם שנקלעו למצוקה יום אחד פנה אליו אדם בבקשת הלוואה בסכום גדול. המבקש היה ידוע כאדם שהיה מרבה ללוות ולא תמיד היה פורע ובמקרה הטוב הוא היה רק מאחר בהחזרת החובות אי לכך נמנעו אנשים מלהלוות לו. מידוענו העשיר, סבר שהעובדה שאחרים נמנעים מלהלוות לאיש הזה צריכה להיות סיבה שהוא חייב להלוות לו, ואמנם הוא ידע שבכך הוא מסתכן, אך חשב שבדאי הלה יכיר לו טובה על שהלוה לו ויפרע את חובו בזמן, לכן הלוה לו את הסכום הגדול שביקש. ימים חלפו וזמן הפרעון הגיע, ולא זו בלבד שהלוה לא בא לפרוע את חובו, הוא אפילו לא טרח לבקש הארכת זמן ההלוואה. משחלפו למעלה משנתיים מזמן הפרעון, הלך המלוה הנדיב אל הלוה וביקשו שיפרע את חובו, כאן נכונה לו הפתעה, הלה הכחיש את דבר ההלוואה וטען לא היו דברים מעולם! לא נותרה למלוה ברירה אלא לקרוא ללוה לדין תורה. הדיינים פסקו שאם הלוה רוצה לפטור את עצמו עליו להשבע שאכן מעולם לא לוו ממנו. למרבה התדהמה נשבע הלוה לשקר ואמר שבאמת לא לוו.

כאשר שמע זאת המלוה הוא איבד את שליטתו העצמית והחל לצעוק על הלוה לעיני הדיינים "לא איכפת לי אודות הכסף" אמר האיש "אך כיצד הנך יכול להשבע לשקר" "האם אינך שם לב שהנך עובר אל אחת מעשרת הדברות!?" "עליך להתבייש מעצמך, אתה ממיט חרפה על כל עם ישראל!" וכך במשך כמה חדשים עלה זעמו של המלוה בכל פעם שהועלה הנושא ובכל פעם היה חוזר ואומר "הכסף לא איכפת לי אך יהודי המכבד את עצמו כיצד יכול להשבע לשקר!?"

חלפו שנים, ואנשים שכחו מהמקרה. עד שבאחת השבתות עלה המלוה על הבימה בבית הכנסת ואמר ברצוני להכריז דבר מה: "לפני מספר שנים אירע לי מקרה עם אותו לווה ידוע אשר הזמנתי אותו לבית הדין לאחר פסק הדין ביישתי אותו פעמים רבות בפני רבים מחברי ודברתי עליו רעה, על שביישתי אותו ברבים עלי לבקש ממנו מחילה, והנני רוצה לבקש מחילה גם על כל מה שהוספתי ואמרתיו". הכל היו המומים, ואלמלי ציוה הרב על החזן להתחיל בתפילת מוסף היו הכל משייחים ומנסים לפרש כוונתו ומגמתו.

אחרי התפילה מיהרו האנשים אל המלוה ושאלוהו מה הביא אותו לבקשת המחילה אחרי שנים רבות כל כך, אז סיפר להם האיש את הסיפור הבא: "בשבוש שערב נסעתי לרגל עסקי לעיר רחוקה מאד מכאן באחת מפגישותי עם אחד מתושבי העיר, ההיא סיפר לי על דין תורה העומד להתקיים שם בקרוב, משום מה בקשני האיש לבוא לבית הדין כדי לשמוע את הדין ואת פסק ההלכה. כיון שהיה לי זמן פנוי הלכתי לשם, והאזנתי לדין ודברים, להפתעתי הרבה נוכחתי לדעת שהנושא הנדון היה בדיוק מה שהיה לי עם אותו לווה, אדם לווה כסף מחברו והודה שהוא חייב לו ומאוחר יותר הכחיש וטען לא היו דברים מעולם, גם כאן פסקו הדיינים שעל הלוה להשבע והוא נשבע, ואני יושבתי בבית הדין וראיתי בעיני כיצד אדם נשבע לשקר והדבר כלל לא הפריע לי, כאשר שבתי לביתי החילתי לחשוב הנה אדם זה נשבע לשקר ועבר על אחת מעשרת הדברות ובכל זאת לא הזדעזעתי, מיד שאלתי את עצמי מה נשתנה מדוע אצל הלוה שלי לא נחתי ולא שקטתי ואמרתיו כולם שלא איכפת לי מהכסף רק משבועת השקר איכפת לי, ואילו כאן אין הדבר מפריע לי כלל, הגעתי למסקנה שכפי הנראה לא החטא הטריד אותי אלא כספי שנלקח ממני היה חסר לי, אם כן כל מה שאמרתיו שלא הכסף עיקר אלא שבועת השקר לא היה נכון, אם כן לא היתה לי כלל זכות לפגוע בו בלוה לכן אני מפייסו בפומבי.

לעומת זאת, דוגמא קטנה לטוהר מחשבתם של גדולי ישראל ולהתעלותם מעל לנגיעה אישית יש בסיפור הבא על מו"ר ראש ישיבת כנסת חזקיהו הגרא"א מישקובסקי זצ"ל פעם אחת החליטה הנהלת הישיבה להרחיק בחור מהישיבה אלא שמתוך התחשבות בבחור נדחה ביצוע הדבר לסוף הזמן ימים ספורים לאחר קבלת ההחלטה הופיע הבחור והוא בבית מו"ר כדי להתייעץ

גם על כך, אומר ה"ספרנו": "ואת כל הרכוש" – שלא יזכו שיהנו הצדיקים בעמלם, כענין 'נפלה סלע מחיקו ומצאה עני ונתפרנס בה', כלומר אדורבה, הקב"ה לא רצה שיעשו משהו טוב מן נכסיו של קורח. כי אם מהכסף תבא טובה ליהודי, תהיה לו זכות, כמו שנאמר בגמרא לגבי סלע הנופל מכיסו של עשיר, ועני מוצא אותה, שיש לו לעשיר שכר על כך [למרות שלא התכוון] גם כזאת זכות לא רצו מן השמים לתת לקורח.

מוראדיגע זאך!

המילים הללו נותנות לנו מעט מחשבה כמה זכות הוא לאדם כשעושים מהממון שלו דברים טובים, וקל וחומר אם הוא בעצמו עושה מהכסף את הדברים הטובים.

ה' יהיה בעזרינו שנעשה בממונו דברים טובים וישרים. (יחי ראובן)

ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש (טז, לב)

על הפסוק בקהלת (ה, יב) "עושר שמור לבעליו לרעתו" דרשו חז"ל (פסחים קיט, א) "אמר רבי שמעון בן לקיש: זה עשרו של קורח". העושר הזה היה רק "לרעתו", מבלי שתהיה לו כל טובה ממנו.

מספרים כי הברון רוטשילד הגיע לעיירה אחת בשעת בוקר מוקדמת, ושאל מתי מתפללים תפילת שחרית. אמרו לו, בשעה שבע. הוא נכנס לבית הכנסת וראה שכולם כבר נמצאים: הרב, החזן, הדיין, המתפללים, ולמרות זאת לא מתחילים בתפילה...

מששאל לסיבת העיכוב, הסבירו לו כי ה"גביר" שלהעיירה טרם הגיע, וכולם מחכים לו...

עוברות חמש דקות, עשר דקות, וכולם עדיין מחכים...

בשבע ורבע מגיע ה"גביר" עם עיניים שנפתחו לו זה עתה מהשינה, צועד למקומו בכותל המזרח, מתיישב ליד הרב ונותן את האות שאפשר להתחיל בתפילה...

הברון רוטשילד התפלץ בקרבו מחוצפתו של אותו "גביר", רב בית הכנסת צריך להמתין לו, כל ה'עוילים' צריך להמתין לו, א חוצפה!...

הברון החליט להעמידו במקומו...

הגיע קריאת התורה. הברון ביקש עליה, ולאחריה עשו לו "מי שברך". כשהגבאי הגיע לקטע "בעבור שיתן" אמר הברון רוטשילד: "בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר"...

מכיון שהגבאי לא ידע שהעומד לפניו הוא הברון רוטשילד, הוא נזעק ואמר לו: "משוגינער! לגביר הזה יש הון עתק!" והברון נשאר בשלו: "בעבור שאני נודב כפי שווי כל רכושו של הגביר"...

נענה הגבאי ואמר לו: "ר' ייד! אל תעשה ליצנות! אם אתה רוצה לתרום לבית הכנסת – תאמר סכום! ואם אינך רוצה לתרום – אין אף אחד שמחייב אותך". והברון משיב: "כבר אמרת לי שאני רוצה לתרום! ואף אמרת לי בדיוק את הסכום שאני מעוניין לתת!"

"ויש לך את הסכום הזה לתרום?" שאל הגבאי.

"יש לי גם פי אלף מהסכום הזה"...

רק אז תפס הגבאי כי הברון רוטשילד בעצמו הוא העומד לפניו...

הגבאי רץ בהתרגשות אל ה"גביר" של העיירה, וביקש ממנו לפרט את סכום הונו, כדי שהברון רוטשילד יידע כמה לתת.

ה"גביר" כמוכן סרב לכך כשהוא מצטדק שאינו חושף רבים את כל רכושו... ניסו לשכנע אותו: "מדובר כאן על הפסד ענקי לכל הקהילה. כסף זה שיתרום הברון, יסייע לכל עניי העיירה! אם לא תגלה את סכום הרכוש שבידך – הברון יעזוב את העיירה ונפסיד את הכל!"

והגביר נשאר בסירובו: אי אפשר לדרוש ממני לחשוף את ענייני הפרטיים ברבים!"

מה יש לדבר? כל הקהילה הלכה לביתו של הגביר והחלה לעשות שם הפגנה... אמר להם הברון רוטשילד: "אין צורך שהוא יגלה, יש בכוחי לברר את כל "עושרו" בכוחות עצמי.

הגביר פנה אל העורך דין והרואה חשבון הרלוונטיים והם בדקו ובררו שוב ושוב... התברר שאין לו כמעט כלום... בלון ריק...

אבל הוא ה"גביר" של העיירה... כולם מחכים לו לתפילה...

"עושר שמור לבעליו לרעתו" מפרש רש"י (קהלת ה, יב) "כעשרו של קורח שעל ידי כן נתגאה וירד לשאול".

המעט כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש

הגרא"א דסלר זצ"ל מביא סיפור זה בספרו מכתב מאליהו (ח"ד עמ' 305) יש לתמוה כיצד יתכן כה פשוט במה שאמרו והמעט כי העליטנו מארץ זבת חלב ודבש ובמדרש מצאנו שכולם טעו בזה הרי ראו בעיניהם את צרות שעבוד מצרים ובמדבר לא חסרו דבר ואחרי כל זה מכנים את מצרים ארץ זבת חלב ודבש?

עמו אם כדאי לו לעזוב את הישיבה שאלתו היתה כמוכן ללא ידיעה על ההחלטה אודותיו ראש הישיבה שקל את הדברים ולבסוף אמר לו שלא כדאי לו לעזוב משנודע הדבר נשאל מו"ר מדוע לא ניצל את ההזדמנות להרחיקו מהישיבה בצורה פשוטה וחלקה בכך שהיה ממליץ לו לעזוב את הישיבה השיב להם ראש הישיבה הבחור בא לשאול בעצתי כדי לדעת מה כדאי לו לעשות ואחרי ששקלתי את הדברים הכרעתי שאף על פי שטובתי וטובת הישיבה היתה שיעזוב טובתו היא שישאר.

ליצנות קורח

מעודי לא הבנתי מדוע כת ליצנים אינה מקבלת פני שכינה (סוטה מב ע"א סנהדרין קג ע"א).

הקבלת פני שכינה היא גן העדן (יד רמה סנהדרין קב ע"א, על פי ברכות יז ע"א). הרי זה נורא: עבר האדם את כל יסורי העולם, עולה למרום עם שק המצוות, והשערים נעולים.

מדוע, כי נמנה על כת הליצנים.

והוא תמה: איזה איסור עבר, איזו עברה זו?

עד אותו היום בו שהיתי בבית מרן ה"חזון איש" זצ"ל היה זה בעת סערת גזירת גיוס הבנות, שה"חזון איש" פסק שהוא ב"יהרג ואל יעבור", והורה לאחותו, אשת הסטייפלר זצ"ל, שאם יבואו לגייס בנותיה תורה להן למסור נפשן!

נכנס יהודי נכבד, איני רוצה לנקוב בשמו, כבר אינו חי, ואמר: "למדנו רבנו, על מה הרעש? פריצות, מראות אסורים? וברחוב, מותר ללכת?!" ברוב חולשתו שכב החזון איש במטתו ולמד. כשמעו, התיישב במיטה, ואמר בהתרגשות: "אכן, הצדק אתכם!"

הלה נדהם.

והחזון איש הזכיר: גמרא מפורשת היא (בבא בתרא נו ע"ב) שאם האדם עובר בדרך שיש בה מראות שאינם צנועים ויש לו דרך אחרת ללכת בה, אפילו עוצם עיניו, רשע הוא!

רשע, אבל יש לו תקנה:

ישובתו ויחזור –

אבל למסור בת למסגרת שאינה יכולה לפרוש ממנה, שאינה יכולה לקום ולעזוב, במצב כזה דינה כשבויה, לכל דיניה!"

תהא אסורה לכהן!

דינה ב"יהרג ואל יעבור!"

ואז הבנתי!

כי ה"מסילת ישרים" (פרק ה) כותב: "כמו המגן המשוש בשמן אשר ישמית ויפיל מעליו החצים ולא יניחם שיעונו לגוף האדם, כן חוסם הלשון מפני התוכחה והתשובה. כי בליצנות אחת ובשחוק קטן יפיל מעליו רבוי גדול מההתעוררות וההתפעלות לחשבון הנפש, ובכח הליצנות יפיל הכל לארץ ולא יעשו בו רושם כלל, שכח הלצון הורס כל עניני המוסר והיראה!"

והבנתי: הלץ, שבו היא!

שבו בקלות דעתו. כמכונית המחליקה על כתם שמן, בלי מעצור!

מי שידע סוד זה, והשתמש בו לרע, היה קרח!

איזו עזות נדרשת כדי לחלוק על השם ועל משיחו, "אשר הצו [את ישראל] על משה ועל אהרן בעדת קרח, בהצתם על השם" (במדבר כו, ט).

אז קרח, לבו נטלו. נתקנא בנשיאותו של אליצפן, והקנאה מוציאה את האדם מן העולם – אבל איך הצליח לגרור עמו, לסחוף עמו את כולם, עד שהקדוש ברוך הוא מורה למשה ולאהרן: "הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אותם כרגע" (במדבר טז, א)!

התשובה ניתנה במדרש (מדרש תהלים א): "ובמושב זקנים לא ישב" זה קרח, שהיה מתלוצץ על משה ועל אהרן!

בכח הליצנות.

ואז, מי שישב במושב הלצים, גם אם לא השתתף בפועל, לא דיבר ולא צחק, וכבר נגרף, כבר נסחף והחליק, באין מעצור!

ספרתי, לאחר המלחמה היינו במחנה פליטים בגרמניה, ואתנו הרבי מקלויזנבורג זצ"ל, שאבד את כל משפחתו, אשתו הרבנית ואחד עשר ילדיו, ועודד וחזק את כולם. ושמעתי ממנו, שחותנו זקנו ה"ישמח משה" זצ"ל אמר, שהוא זוכר את עצמו בגלגול קודם, בשעבוד מצרים. זוכר את העבודה הקשה בחומר ובלבנים ואף את הנוגש שענה אותו. ואם היה רואהו היום בין אלף גויים היה מכירו. וזוכר את מכות מצרים, ויציאת מצרים, וקריעת ים סוף ומתן תורה. וזוכר מי ומי היו שכניו, שעמדו לצידו במעמד הגדול –

ושאל אותו נכדו, ה"ייטב לב" זצ"ל, האם זוכר את מחלקתו של קרח.

והשיב: בודאי זוכר אני. ושאלו: לצד מי נטית? וענה: התאזרתי בכל הכח, ולא הצטרפתי לעדת קרח – כי אין לנו מושג מה עז וסוחף כח הליצנות!

כשחלקו קרח ועדתו על משה רבינו, אמר להם: "בוקר וידע ה' את אשר לו, (במדבר טז, ה). התכן לדחותם למחר, שמא יחזרו בהם (רש"י). ומה הועיל בכך? בתחילה התיצבו לפני משה קרח דתן ואבירים ומאתים חמישים ראשי סנהדראות, ולמחרת "ויקהל עליהם קרח את כל העדה" (שם, יט). איך עשה זאת, בדברי ליצנות (רש"י)

מסוגל לראות אפילו להיפך ממנה שרואה כל מי שאינו משוחד, וכך לדבוק בצדקת דרכו ויהי מה...

חשוב לנו לדעת שאין אדם זה מרמה בכוונה וכידועין. הוא באמת רואה בצורה ברורה, כביכול.

דומה הדבר למי שמרכיב משקפי שמש ירוקים המדווה לנו שהוא רואה קיר ירוק לפניו. אנו מסתכלים בתדהמה בקיר הלבן ואיננו מבינים איך יכול אדם ??

הנה, למרות פקחותו וצדקותו של קרח, הוא האמין בכל לב בצדקת דרכו, במעשה המרד בראשו עמד, כאשר נקהל יחד עם מאתיים וחמישים בחירי שבט ראובן על משה ואהרן, והטיח בפניהם: "רב לכם כי כל העדה כולם קדושים... ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (טז, ג).

לא היה לקרח ולעדתו כל פקפוק באמת דרכם. עד כי הסכימו בלא היסוס להתייצב למבחן המחנות שהציע להם משה, בשם ה': "זאת עשו קחו לכם מחנות... ותנו בהן אש... והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש" (שם ו-ז)

זה היה מבחן של חיים ומוות, מי שלא יזכה בו - ימות. ישרף באש הקטורת של מחנתו הוא. הם ידעו עובד זה, ובכל זאת התייצבו כולם בשעה היעודה, עם המחנות, בפתח אהל מועד.

אין זאת כי האמינו במלוא מובן המלה שה' אתם.

הסוף ידוע...

את קרח ומשפחתו בלעה האדמה, וכל השאר: "אשר יצאה... ותאכל את החמישים ומאתיים איש מקריבי הקטורת" (שם לה)

עוד מצינו בפרשה: "ודתן ואבירים יצאו ניצבים פתח האוהל" (טז, כז) קשה לעכל, לדמיון ולשוות לנגד עינינו את המחזה. משה רבינו הנחית את עשרת המכות במצרים, בקע את הים והוריד את המן, דבר אחד מדבריו אחור לא שב ריקם - ועתה מזוהר הוא, כי סוף מר יהיה למורדים, למסיתים נגד ה' ומשיחו. מזוהר את כל העדה להתרחק ממשכן קורח, דתן ואבירים "פן תיספו בכל חטאותם" וכולם כאחד מתרחקים, נסוגים. ודתן ואבירים, נשיהם ובניהם וטפם, יכולים גם הם להינצל. במלה אחת: "טעינו". אבל הם "יצאו ניצבים. בקומה זקופה, לחרף ולגדף" (רש"י) עוד רגע ויאבדו, משני העולמות, הלוא גם מן העולם הבא נכרתו לנצח (סנהדרין קט ע"ב). איזו קשיות עורף!

זו בעצם גם שאלת חז"ל שתמהו: "וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה?... מסביר ה"דעת סופר" שמצינו במדרש (במד"ר וילנא, קרח יח) שינוי קטן, שם כתוב: "קרח חכם גדול היה, ומטועני הארון היה..." וצריך להבין מה כבר ההבדל בתוספות זו שקרח היה מנושאי הארון - לעניני השטות? האם הוא לא היה גורם למחלוקת עם משה?

הענין הוא, אומר ה"דעת סופר" שקרח טען שהעם שמע רק שתי דברות מה: "אנוכי ה'" ו"לא יהיה לך" - וכל השאר, משה רבינו המציאם והוסיפם מדעתו. כלומר: לחוות הברית - הם שקר! משום כך תמהו חז"ל, הלא קרח היה מנושאי הארון? האם הוא לא הבחין בנס הגלוי שנעשה עמו, כאשר הארון נשא אותו? (שהרי הארון נשא את נושאי) האם יתכן שמצויים בתוך הארון לוחות של שקר, ועדיין הארון נושא יהיה את נושאי? האם ה' יחולל נס על שקר? לכן קרח שחכם היה ומנושאי הארון - אמור היה לדעת יותר מכל, שדבריו של משה רבינו אמת וצדק, אותם קיבל מה' בסיני - ומה ראה איפוא לשטות זו לומר שהכל שקר!... (ע"פ אש דת)

ומפורש מצינו שהשטות שנמצאה בקרח הובילה אותו להיות קשה עורף - להחזיק במחלוקת ולא להיכנע, מכך שראה משה רבינו צורך לפנות אליו בשפה בוטה יותר: "שמענו נא בני לוי" (שם, פסוק ח) ופירש"י: "התחיל לדבר עמו בדברים רכים, כיון שראהו קשה עורף, אמר, עד שלא ישתתפו שאר השבטים ויאבדו עמו, אדבר גם אל כולם..." כי אין לך אדם בשעה עבר ניסים גלויים וממשיך לראותם בכל יום, ולמרות זאת כופר במנהיגותו של משה מבלי חת - אלא אדם שהוא קשה עורף.

כולם ידעו שהמדריך יוני הוא הדבר הכי מקורי שיש במחנה הקיץ הזה. בכל פעם הוא מפתיע מחדש עם תוכניות מרתקות ורעיונות מוזרים ומשונים שבכל תולדות מחנות הקיץ לא חשבו עליהם.

לכן, כאשר שמעו החברה על כך שהרב יוני מארגן פעילות באולם האירועים, לא נשאר אפילו ילד אחד בכל מתחם המחנה, כולם ללא יוצא מן הכלל גדשו את האולם שהיה לראשונה מלא עד אפס מקום.

יוני עלה לבמה לקול צהלת הילדים כשחיוך ערמומי מתחבא לו בזווית פיו. בשונה מן הפעמים הקודמות הוא הגיע ללא ציוד לבמה, ניגש למיקרופון ופתח:

ערב טוב ילדים, לכולכם יש מצב רוח?

"כן' ענו כולם במקלה. 'אז בואו נתחיל'.

'אתם יודעים מהי מכירה פומבית? שאל יוני ומיד ענה 'מכירה פומבית היא מכירה שבה מציגים לקהל מוצר נדיר ועתיק, כמו לדוגמא, ציור של הצייר הנודע 'ואן גוך' או סיגר של ראש ממשלת אנגליה וינסטון צ'רצ'יל וכדומה, המשתתפים מכריזים כמה הם מוכנים לשלם עליו, וכמובן המרבה במחיר הוא הזוכה'.

'גם היום אני רוצה לערוך לכם מכירה פומבית, אבל מכיוון שאין לי שום דבר בעל ערך מיוחד אני הולך למכור לכם שטר כסף של חמישים שקל...'

כן כן מה אתם צוחקים? שאל יוני ושלב שטר ירקרק של חמישים שקלים לקול גיחוכם של הצופים.

'נראה לכם שאני צוחק עליכם? אז בואו נשמע את הכללים של המכירה:

כלל ראשון: כל הצעה שתתנו והיא תהיה הגבוהה ביותר תזכה את המציע 50- השקלים, אפילו אם ההצעה תהיה שקל!

כלל שני: מי שיוגיע למקום השני, דהיינו שההצעה שלו תהיה מעט נמוכה מההצעה הזוכה, יצטרך לשלם לי את הסכום שהציע.

ברור? סיכם יוני

'למקומות! היכן- היכן- רוץ!'

היה זה אילן שקפץ ראשון וצעק: 'שקל אחד!' בעודו חושב לעצמו 'אני יכול להרוויח 49 שקלים ומקסימום להפסיד שקל אחד, זה בוודאי משתלם'.

'שני שקלים' צעק יובל.

'רגע רגע אני לא מתכוון לשלם ככה סתם שקל ליוני' הספיק להרהר אילן לפני שצעק 'שלשה שקלים!'

ארבעה שקלים... חמישה... עשרה... עשרים וחמישה... ארבעים ושניים... 'ארבעים ותשעה שקלים' צעק אילן, 'חמישים' הכריז יובל. כן, חמישים שקלים עבור שטר של חמישים שקלים!!

'אני עומד לשלם עכשיו סתם כך 49 שקל' חשב אילן לעצמו

'חמישים ואחד שקלים!' הפתיע אילן את כולם 'כך אשלם רק שקל' הסביר לאיתמר ההמום שניצב לידו.

'חמישים ושניים' צעק יובל...

חמישים ושלשה... מאה שקלים... מאה וחמישים... ומאתים ארבעים ותשע. מאתיים וחמישים...

'עצור!' הכריז יוני, 'אני רואה שהמכירה יצאה מכלל שליטה, הגענו למצב שבו מוכנים לשלם לי מאתיים וחמישים שקלים עבור שטר פשוט של חמישים שקלים! קודם כל אני רוצה להבהיר שהמכירה מבוססת, ידעתי מראש שזה מה שיקרה ובכלל לא התכוונתי למכירה ברינות'.

אילן יובל נשמו לרווחה, המתח כמעט שהוציא אותם מדעתם.

יוני המשיך: 'נראה לכם שהמשתתפים כאן התנהגו ללא הגיון? ובכן, את הניסוי הזה ערכו כבר עשרות פעמים, והוא נערך גם על אנשים פקחים מאוד כמו סטודנטים ואנשי אקדמיה. בכל המקרים הסכום שאותו הציעו לבסוף הקונים היה פי כמה וכמה מן השטר שהוצע למכירה'.

ואתם יודעים מה הסוד כאן? הסוד הוא לא להיכנס בכלל למכירה הזו, כי אחרי שנכנסת אתה שקוע עמוק בתוכה, ללא יכולת לצאת בלי לספוג נזקים'.

יוני הביט בעיני המשתתפים הרבים והמשיך: 'הסוד הגדול יותר הוא שאדם לא מוכן להודות בטעות של עצמו גם אם בגלל זה הוא ממשיך להפסיד עוד ועוד. בשלב הראשון הנזק היה רק של שקל אחד, אבל אף אחד לא רוצה לזרוק סתם כך שקל בלי לקבל מאומה, ולכן האדם מגדיל את ההשקעה ובכך מגדיל את הסיכון להפסיד יותר'.

יוני סקר את הילדים המרותקים וסיכם: 'המסר שאותו רציתי להעביר לכם היום הוא כזה: ישנם אנשים שמגלים פתאום בגיל עשרים שיש אמת ויש משמעות אמיתית פנימית ורוחנית לחיים, אבל הם חושבים לעצמם "מה? עשרים שנה חיינו בטעות? לא יתכן! הם מעדיפים לטמון את ראשם בחול ולהמשיך את החיים. גם בגיל שמונים הם יגידו לעצמם 'מה? אתה רוצה לומר לי שכל החיים שלי עברו ככה סתם, אתה רוצה לומר לי שהחמצתי את עיקר החיים? לא ולא!' הם קובעים, וממשיכים בדרכם עד הסוף, הכול משום שהם לא היו מוכנים להודות על האמת כבר בתחילת הדרך'.

'גם אצלנו זה כך' סיכם יוני את דבריו, 'מיד אחרי שאנו מקבלים קבלות טובות, פתאום יש לנו נפילה באחד מן הדברים, ואז אנו אומרים לעצמנו: 'הכל לא היה שווה כלום, אנחנו בדיוק כמו לפני חודש תשרי', וזו הטעות שלנו! גם אם עשינו טעות אחת אין זה אומר שבגללה עלינו להפסיד את הכל, צריך לדעת לצאת מהמשחק הזה בזמן, לתקן את הטעות ולהתקדם הלאה! בהצלחה! (מהרב דוד קליינר שליט"א) (בנועם שיח)

בדרך הדרוש

ויקה קרה וגו' וכן פלת בני ראובן (טז, א), בגמ' סנהדרין (ק"י), חכמת נשים בנתה ביתה, זו אשתו של און שהצילתו, מה עשתה, סתרה למנוי וכל מי שבא וראה ראשה פרוע חזר לאחוריו עיי"ש. וצ"ב הטעם דסתרה שעה וגילתה אותם. וכ' בס' ברית שלום עפי"ד הגמ' דקמחית זכתה שיצאו ממנה ז' בנים ששמעו בכה"ג בשביל שכל ימי לא ראו קורות ביתה שעזרת ראשה, ואי בסנהדרין דאשתו של און א"ל מני"לך אי מר רבה אנת תלמידו ואי מר רבה וכי' אך מודאגה בדבר פן יאמר בעלה שראוי לו להחזיק במחלוקת זו בשביל שאהרן לקח לו בכה"ג ואולי יזכה

שיצאו ממנו בנים שיהיו ראויים לשמש בכה"ג, לכן גילתה לשערה לאמור והיא לא היתה נזהרת בזה, וא"א שתוכה שיצאו ממנה בנים הגונים ועי"ז הצילתו וישמע משה ויפול על פניו (טז, ד) כתב רש"י, מפני המחלוקת, שכבר זה בידם סרחון רביעי, חטאו בעגל וכו'. הנה בעגל המליץ משה רבנו על ישראל באמרו לי צוית ולא להם, אולם מכיון שעכשו טענו "כי כל העדה כולם קדושים, כולם שמעו אנכי ולא יהיה לך" נמצא שגם בעגל חטאו ונתחייבו ולכן רפו ידיו של משה. (מילין קירין)

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכרה מאמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת קרח תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 438

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שעדים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

אמן על ברפת "אשר יצר!"

אנו חווים לעתים התרחשויות משמחות, בדרך כלל בלתי צפויות, שבהן נפלטת מפינו כמאליה קריאת התפעלות: "איזה נס!" ההגדרה "נס" שמורה בתודעתנו להפתעות נעימות, בעיות שנפתרו פתאום באופן שלא עלה בדעתנו וכיוצא בזה.

נכון שהבטוי "נס" נועד בדרך כלל לתאר דבר החורג ממחלק החיים הרגיל, הבזק גדול או קטן של הצלחה שאינו טבעי. אך למען האמת הטבע עצמו, הבריאה כולה, כל הדברים הנראים לנו כהולכים במתכנתם וכסדרם, אינם אלא "נסים" רבים בכל עת ובכל רגע. וגם אם אי אפשר לזעק ולצעק כל הזמן "נס, נס", אסור לנו לשגות ולהטיר מאתנו את תחושת הפרת התודה "על נסיה שבכל יום עמנו".

יסוד מפרסם הם דברי הרמב"ן (שמות יג טז), המלמדים אותנו כי כל אותם נסים גדולים שנעשו לעם ישראל בזמנו והצורך לזכר אותם גם היום, תכליתם ללמד אותנו דוקא על שאר הדברים "הקטנים" שכלם נסים!

אם נרצה לקחת דגמה מעשית ויומיומית השייכת לכל אחד, נתבונן לרגע ב"נס" התמידי של פעילותן המפלאה והמתאמת של מערכות הגוף, האכילה, העכול וכו'. אם נרצה להבין את גדל הנס, די שנשמע פעם אחת מה עובר מי שלא עלינו, מערכות אלו אינן עובדות אצלו פתקן.

כדי שנזכר להודות על כך פראוי, תקנו לנו חכמים ברכה מיוחדת: ברפת 'אשר יצר', המתמצתת במלים קצרות אך עצמיות את אותו נס מפלא. ברכה זו ענינה הודאה, אך היא טומנת בתוכה גם בקשה עצומה המפנית הישר לכסא הכבוד: "גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתח אחד מהם או יסתם אחד מהם אי אפשר להתקיים ולעמוד לפניך". כאשר אנו תולים ענינו במרומים, מצהירים בפה מלא ומתחננים: 'רבונו של עולם! איננו יכולים להסתדר לבד אפילו לשניה אחת בלי שתעשה לנו 'נס', הרי אין לך בקשת רחמים גדולה מזו!

מפי גדולים מקבל כי הקפדה על אמירת ברפת 'אשר יצר' בכונה היא סגולה לרפואה. כשנלעצמי רגיל אני משום כך לכנותה בחביבות: 'ברפת רופא כל בשר'. אם נן אפוא על אחת כמה וכמה שלעניית אמן אחריה יש פח מיוחד, שהרי "גדול העונה אמן יותר מהמברך"; מה גם שכדרכנו למדנו שברכה המצרפת לה אמן, משלמת היא כדבעי.

הלואי שנזכר להודות לקדוש ברוך הוא בשלמות ולזכות לשפע בריאות, ברכה וטובה כל הימים. אמן.

בתפלה "לפני כסא כבודך"
ובברפת "שבת שלום",

278 218 מחנול"ן

נשבר ונדכה אלקים לא תבזה". לפיכך כאשר הרשיע קרח לחלק על משה, לא הצרך משה להתפלל אלא על המנחה המתקבלת אף מרשעים, שכן 'קרבנם' בודאי לא היה מתקבל.

הוסיף ואמר רבי יהונתן, כי מעלה זו אינה רק בקרבן המנחה, אלא אף בתפלת המנחה, שמכל התפלות כחה רב להתקבל אף מפי רשע. שכן אמרו חכמים (שבת פט ב) שכאשר לעתיד לבא יאמר הקדוש ברוך הוא לשלשת האבות שבניהם חטאו, אברהם ויעקב ואמרו: "ימחו על קדשת שמך", ורק יצחק שתפלת המנחה נתקנה על ידו (ברכות כו ב) יעתיר בעדם.

שכן יצחק חמל אף על רשעים, וכפי שאף את עשו בנו אהב. משום כך אף אמרו חכמים (ברכות ו ב): "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שהרי אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה"; שאף אליהו, כאשר בקש להתפלל על בני דורו שתעו אחר נביאי הבעל, לא נענה אלא בתפלת המנחה המועילה אף לרשעים (תפארת יהונתן).

תקנה מיוחדת לגזרה מיוחדת

"ויתן את הקטרת וכפר על העם; ויעמד בין המתים ובין החיים ותעזר המגופה" (ז יב ג)

במדרש רבה בפרשתנו (יה כא) מובא שבמימי של דוד המלך ארע שהיו מתים בכל יום מאה אנשים, וכדי לעצור גזרה זו תקן דוד המלך שיברכו בכל יום 'מאה ברכות', על כך אף מרמז הכתוב (שמואל ב' כו א): "ואם דוד בן ישי ונאם הגבר הקם על" - "על" בגימטריה מאה.

ולכאורה מאחר שכבר גלתה התורה שהקטרת עוצרת מגפה, מדוע הצרך דוד לתקן תקנה חדשה ולא הסתפק בהקטרת קטרת או באמירת 'פרשת הקטרת'?

פרש המבי"ט: כאשר ראה דוד כי מדי יום נפטרים מאה אנשים בדימוק, לא פחות ולא יותר, הבין כי אין זו מגפה רגילה הממיתה אנשים ללא סדר ומספר, אלא זו גזרה שנועדה למטרה מיוחדת. מתוך כך הסיק שבשונה ממגפה רגילה שיש לה לעצור באמצעות הקטרת קטרת או אמירת פרשת הקטרת, לעצירת גזרה זו יש צורך בתקנה מיוחדת - אמירת 'מאה ברכות' ביום (בית אלקים' שער התפלה פרק טז).

אי הזכרת יחוסו של קרח מיטיבה עמו

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת בני ראובן" (טז א)

פרש רש"י (ע"פ תנחומא ד) שהסבה שפרטה התורה את סדר יחוסו של קרח רק עד לוי ולא הזכירה את שמו של יעקב, היא לפי "שבקש [יעקב] רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלקתם, שנאמר (בראשית מט ו): 'בקהלם אל תחד כבד'".

יש להבין איזו תועלת יפיק יעקב מכך ששמו לא יזכר במפרש במחלקתו של קרח, והלא הכל יודעים שקרח היה נכד נכדו של יעקב?

פרש רבי יוסף פיימר, רבה של סלוצק:

לא שמירת כבודו עמדה לנגד עיניו של יעקב, כאשר בקש שלא יזכר שמו על מחלקתו של קרח, כי אם חרדתו לגורל צאצאיו - קרח ועדתו. שהרי אינו דומה ענינו של חוטא בן גדולים, לענינו של מי שבא ממשפחה פחותה. לכך בקש יעקב "שלא יזכר שמו על מחלקתם" - שהעבדה שהם נושאים את שמו לא תתוסף על עוון המחלקת שכבר מזים בהם ותיבא להחמרת ענשם (אדרשות רבנו יוסף מסלוצק).

תפלת מנחה מועילה אף לרשעים

"ויחר למשה מאד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעתי את אחד מהם" (טז טו)

מפני מה הזכיר משה דוקא 'מנחתם' ולא 'קרבנם'?

פרש רבי יהונתן איבשיץ:

בשונה מקרבן בהמה שאינו מתקבל לרצון אלא אם המקריב ראוי לכך, המנחה, שהיא קרבן העני שלא השיגה ידו להקריב בהמה, מתקבלת אף אם אין העני ראוי לכך. זאת משום שהעני מקריבה בלב נשבר, והרי מקרא מלא הוא (תהלים נא יט): "זבחי אלקים רוח נשברה לב

תפלה תחת מטר בדורים

לבעלה קשר אליהו ובקשה מהם לארגן מניני תפלות לרפואת בעלה. "הוא פצוץ קשה מאד, ורק תפלות יכולות להועיל לו", התחננה.

רק בהגיעה לבית החולים הבחינה שהתיק הפונח על ברפיה ספוג במים. היא התבוננה בתוכו וגלתה כי בקבוק המים שבתוכו מנקב לחלוטין מהכדורים שבעצם היו ממענים אליה... בתוך הארנק גלתה מטבע של עשרה שקלים מחרר מכדור שעבר דרכה. 'הקדוש ברוך הוא העניק לי דמי חנכה', הרהרה...

הרופאים שבידקו אותה לא הצליחו לכלא את התפעלותם. מבין עשרות הכדורים ששרקו סביבה היא נפגעה בסך הכל משני כדורים, האחד נכנס ויצא דרך הרגל מבלי שפגע בעצם או בגידים חשובים, והשני נבלם בצמיד שהיה על ידה ושרט במקצת את גיד האגודל.

גב' ניר שחררה במהרה מבית החולים ומהרה לשהות לצד בעלה ששכב מחסר הכרה, כאשר הרופאים אינם יודעים להכריע האם מחו נפגע. במשך השבוע הקרוב בעשרות ישיבות וכוללים התפללו וקבלו קבלות לרפואתו, ובגסי נסים, לאחר שבוע של מתח עצום, ביום הברית הוא התעורר.

גב' ניר זכתה להשתתף בברית כפי שהתפללה.

על גדל הנס שהתרחש עמם למדו בני משפחת ניר מפייהם של חוקרי השב"כ שתחקרו את הארוע. "נצלתם בנס", הם אמרו להם, "נוריתם בידי שני מחבלים חמושים בנשק כבד ובאקדח. גם כאשר ירדתם לתעלה הם רצו בעקבותיכם והחלו לרוקן על רכבכם את כל מלאי הכדורים שברשותם. אך מסתבר, שאותו ערבי בלתי מפר, שעד כה לא הצלחנו בשום דרך להבין מיהו, הוא זה שעצר את תכניתיהם, כאשר גוגו ברכבו ובגופו עליכם".

אולי היה זה אליהו מלאך הברית שנטלח להצילנו, הרהרה לעצמה הגב' ניר, 'מי יודע...'

מסכת הנסים המפלאה לא הסתיימה בכך; כאמור, רבי שאול נפצע קשות ברגליו. הפגיעות היו חמורות, והרופאים היו פסימיים ביותר לגבי ספוינו לשוב וללכת כאחד האדם. בכל מקרה הם צפו שיארכו כמה שנים עד שיצליח להשתקם מהפגיעה, אולם בפעל, כמה חדשים לאחר מכן, בשמחת תורה, הוא כבר רקד עם בני קהלתו כנער צעיר. ויהי לפלא.

נשמע מפי אחד מבני המשפחה

ברוך הוא: "רבנו של עולם, בבקשה, עשה ששמחתה של הילדת לא תהפך לצער, אגא עשה שנוכל להשתתף בברית...". זו היתה התפלה שהתפרצה מפיה באותם רגעים קשים.

בין לבין היא מלמלה פסוקי תהלים, ולא שכחה אף להודות לה' על הטובות והחסדים שעשה ועושה עמה.

ופתאום השתרר שקט. היריות פסקו. בד בבד נעצר לצדם רכב, שממנו יצא איש בעל חזות ערבית, לבוש בגדים בהירים. האיש נגש אליהם ולבם נפל מפחד, האם הוא היורה?! האיש הביט בפצוץ מערפל ההפצה ושאל את רעייתו לשמו.

"שאול", היא השיבה בחשט, ולמרבה ההפתעה נגש הלה לפצוץ והרגיעו בעדינות: "שאול, שאול, אל תדאג, הכל יהיה בסדר, אתה תהיה בסדר בעזרת ה'!"

הערבי עמד לצדם במשך כמה דקות שנדמו כנצח, תוך שהוא מעודד ומעורר את ר' שאול הפצוץ, וכאשר סוף סוף הגיעו למקום אנשי הצלה מהישוב הסמוך, נעלם ללא אמר ודברים.

רק כעשרים דקות יקרות לאחר מכן הגיע למקום אמבולנס שפנה את ר' שאול בבהילות לעבר בית החולים הקרוב ביותר - 'מאיר' שבכפר סבא.

במהלך הדרך לבית החולים, כאשר נוכחו הפרמדיקים בפציעותיו הקשות ובמצבו ההולך ומדרדר, החליטו לעצר באמצע הדרך ולהעבירו לניידת טפול נמרץ שהזעקה למקום. לאחר הערכה קצרה החליטו רופאי הנט"ן לשנות את יעד הנסיעה לבית החולים בלינסון. ר' שאול עוד הספיק למסר להם את פרטיו, ומיד לאחר מכן קרסו מערכות גופו.

לבית החולים הוא הגיע במצב קשה ביותר והבהל מיד לנתוח ראש מרוב.

במהלך הנתוח המרוב נלחמו הרופאים על חייו של ר' שאול, ובסימונו יצא הרופא ובפנים מלאות התפעלות אמר לבני המשפחה שהמתינו בחוץ: "אביכם זכה לגס גלוי! קליע שפצה היה אמור לרסק את עצם הגלגלת ולחדר למח, אך בארוח נס הוא נבלם בעצם. כן נתנו לו חייו במתנה".

בהמשך התברר שהפגיעות המשמעותיות ביותר היו ברגל, אך גם כאן ראו את ההשגחה הגלויה, כאשר הכדורים פגעו כחצי סנטימטר מעל ומתחת למפרקים. עכדה שחסכה מר' שאול גזק בלתי הפיך.

בעודה בדרך לבית החולים מהרה הגב' ניר לחיג לכמה אנשי צוות בישיבות שהיה

היה זה בנר רביעי של חנכה, אור לכ"ח בכסלו תשע"ו. ר' שאול ניר ורעייתו, תושבי הרבע היהודי, היו בדרךם חזור מבקור אצל בתם ונכדיהם המתגוררים באחד מהישובים בשומרון, ובדרךם לבית החולים, לבקר את בתם האחרת שילדה בצהרי אותו היום בן למזל טוב.

דקות ספורות לאחר צאתם לדרך נשמע לפתע רעש חריג. לקח להם פחות משנייה כדי להבין שהם נפלו למארב של מחבלים חמושים שהחלו לירות לכוונם. ר' שאול שנפגע מהירי סטה מיד לתעלה שבצד

ופתאום השתרר שקט. היריות פסקו. בד בבד נעצר לצדם רכב, שממנו יצא איש בעל חזות ערבית, לבוש בגדים בהירים. האיש נגש אליהם ולבם נפל מפחד, האם הוא היורה?! האיש הביט בפצוץ מערפל ההפצה ושאל את רעייתו לשמו.

הרכב של בני משפחת ניר לאחר הפגיעה

הכביש ודומם את הפגוע. חשף מוזר אפף אותם. הגב' ניר הביטה בבעלה שפניו היו מוצפות דם וידו היתה מנחת ברשול על ההגה. "אני חושב שנפצעתי", גנח ר' שאול, "גם אני", אמרה הגברת.

הירי לא פסק גם לאחר שהרכב כבר היה מנקב ככברה. הפרתו של ר' שאול החלה להתערפל, ורעייתו כבר היתה בטוחה שהנה הם עולים לעולם שכלו טוב. היא כבר החלה להצטער על ילדיה שישבו שבעה, ופתאום נזכרה; הן ביום שיקומו מהשבעה אמורה להיות הברית של הנכד החדש שנולד היום בצהריים...

מחשבה זו שברה את לבה וגרמה לה להתעשת מההלם ולעשות את מה שהיודי עושה ברגעים שכאלו - לזעק לקדוש

ברכת 'ירושלים'

מהות הברכה

בברכה זו אנו מבקשים על בגני ירושלים. בעל 'שבט הלוי' באר שהבקשה כאן אינה על עצם הגאולה, שהלא עליה אנו מבטחים ולה אנו מצפים כל הימים. אלא מבקשים אנו כאן שתי בקשות על האפן שבו היא תתרחש: א. "ולירושלים עירך ברחמים תשוב" - שנגאל במדת הרחמים. ב. "ובנה אותה בקרוב בימינו" - שהגאולה תתרחש במהרה וללא עכוב ('עבודת הלוי' תפלה עמ' שעה).

בהמשך הברכה אנו מבקשים: "וכסא דוד [עבדך] מהרה לתוכה תכין". לכאורה בקשה זו מקומה בברכה הבאה, בברכת "את צמח דוד"? ואכן יש שאינם אומרים בקשה זו (ראה 'לקוטי מהרי"ח' סדר שמונה עשרה, שפך היא דעת הרמב"ם והאבודרהם). ואולם בספר 'פרי עץ חיים' (שער העמידה יט) כתב כי פעם הביט האר"י הק' במצחו של אדם שהיה מדלג פסקא זו ואמר לו: "כל ימיה לא התפללת תפלת שמונה עשרה שלמה!"

הב"ח (או"ח קיח) פרש שבקשה זו היא חלק מהבקשה על בגני ירושלים. שתחלה מבקשים אנו "ובנה אותה..." על בגני ירושלים ובית המקדש בכללה, ואז מבקשים אנו שיבנה כסא דוד בתוכה, שיהיה מוכן לקראת בואו למלך בתוכה, שכן בכלל בגני העיר היא בגינת בית תפלה ובית המלך.

מקור הברכה

אחר שבברכת 'על הצדיקים' בקשנו מלפני ה' שירומם את קרן הצדיקים, זהו הזמן לבקש על בגני ירושלים, יוכלו הצדיקים אוהבי ירושלים לחיות בשלום כפתיב (תהלים קכב ו): "שאלו שלום ירושלים ישליו [יחיו בשלום] אהביו" (מגלה יז ב; מהרש"א ח"א שם).

כמו כן, כל זמן שהצדיקים משפלים השכינה משתתפת בצערם, ולכן רק לאחר שמתפללים על הרמת קרן הצדיקים, אזי אפשר לבקש על הגאולה. מפאת הקשר שבין שתי הברכות פותחת ברכה זו באות ו' - "ולירושלים", כביכול היא המשך לברכה הקודמת (עיון תפלה' בסדר 'אוצר התפלות').

מבנה הברכה

בראשונים מצאנו שתי גססאות לפתיחתה של ברכה זו: יש הפותחים "תשכן בתוך ירושלים עירך" (פרוש התפלות והברכות לר"י בן יקר ח"א עמ' נז; אבודרהם), ואולם יש שכתבו לפתח "ולירושלים עירך ברחמים תשוב" (פרוש סדר התפלה לרוקח' סי' נה; טור או"ח קיח). בסדור דעת קדושים באר: בזמן הבית ששרתה שכינה בירושלים ולא היה צריך לבקש על שיבת השכינה פתחו ברכה זו ב"תשכן בתוך ירושלים", ורק לאחר שנסתלקה השכינה שנו פתיחת ברכה זו ל"ולירושלים עירך ברחמים תשוב".

בהמשך הברכה אנו מבקשים: "ובנה אותה בקרוב בימינו בגני עולם". והנה לכאורה היה צריך לבקש תחלה "ובנה אותה" ואחר כך "ותשכן בתוכה"?

אלא שבפתיחת הברכה פגנתנו לבקש גם על שיבת ה' לירושלים של מעלה, כפי שמרמזת הלשון "ולירושלים עירך", [כמו כן תוספת האות ו' בתבת "ולירושלים" רומזת לכך שאנו מבקשים על 'ירושלים' נוספת - ירושלים של מעלה], וכאשר ישוב ה' לתוכה ממילא תתקיים בירושלים של מעלה: "ובנה אותה בקרוב בימינו בגני עולם", שהרי כך אמר הקדוש ברוך הוא (תענית א): "לא אבא בירושלים של מעלה עד שאבא בירושלים של מעלה". (עץ יוסף' בסדר 'אוצר התפלות'; בגני שלמה' ח"ב או"ח סי' מה. וראה פרושי סדר התפלה לרוקח' סי' נה).

המקדש נבנה בימינו

האדמו"ר רבי נפתלי צבי מרופשיץ באר שבבקשת "ובנה אותה בקרוב בימינו" פגנתנו לבקש שהקדוש ברוך הוא יבנה את ירושלים "בימינו", היינו באמצעות הימים שלנו. שכן בכך שהאדם עובד את קונו ובגית ירושלים ובית המקדש; "יש בונה ביום אחד שורה אחת שלמה, ויש מניח לבנה אחת, כל אחד לפי עבודתו עד שיהיה נבנה בשלמות" (זרע קדש' כי תצא). משום כך חותמים אנו ברכה זו באמירת "בונה ירושלים" - בלשון הוזה, לפי שגבנית היא מדי יום אט אט באמצעות מעשינו (דברי שמואל' בחקתי).

ה'שפת אמת' (דברים תרל"ד) מבאר שלכך כונו חכמים באומרים (ירושלמי יומא א א) "כל דור שאינו נבנה [בית המקדש] בימיו מעלין עליו כאלו הוא החריבו". ולכאורה, הלא היו דורות שלא נבנה בית המקדש בימיהם, אף על פי שהיו בהם צדיקים מפלגים וקדושי עליון, והיאך נאמר שיהיה ראוי בית המקדש להחרב בימיהם? אלא פגנת חכמים היא שכאשר יש דור ירוד שאין בו מי שמקבל על מלכות שמים כראוי ומשום כך בית המקדש של מעלה לא המשיך להבנות בימיו, "מעלין עליו כאלו הוא החריבו".

בגנת אמן

אמת שאתה תבנה את ירושלים, והלואי שתבנה אותה בקרוב ותשוב לשכון בתוכה.

מַצְטַרְפִּים וְזוֹכִים.

כיצד מצטרפים?

מתצטרפים למוקד 'דרך אמונה'

03-91-7-91-91

מקשיבים לכללי המיזם בשלוחה 1.

נרשמים למיזם בשלוחה 2

בין השעות 22:00-20:00 **וּנְכֻסִים להג'לה.**

10 מלגות

\$500

הג'לת חדש תמוז תתקיים א"ה ביום שלישי'ה באב יומא דהוליא של האר"י הק'.

6 מלגות

\$500

הג'לת חדש סיון תתקיים א"ה ביום ראשון ב' בתמוז תשפ"ב

אברך יקר!
הצטרף גם אתה למיזם "דרך אמונה" והקדים לבוא לבית הכנסת להשלים בעניית אמן את ברכות השחר של המתפללים.

ברכה ללא אמן מצ'ק ללא חתימה

ברכה שלא ענו אחריה אמן דומה לשטר שאינו דתיים - כשם שהחתימה מעניקה תקף לשטר. כך האמן מעניקה תקף לברכה (עלולת ארים [לבעל הכלי ק'] ה'ג'גסארת).

חלקת מיליארדים מדי בקר

אף ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן הנהיג במגוון הנצץ שהתקיים בביתו, שיקדימו המתפללים לברוך ברכות השחר איש באזני רעהו. באחד הימים בסיום השעור שנהג למסור באשמורת הבקר לפני התפלה, עורר את המתפללים שכל אחד מהם יברך את ברכות השחר בקול והכל יענו אחרי אמן, כאשר הוא עצמו פותח ראשון באמירת ברכות השחר באזני כל המתפללים. תלמידו רבי אברהם קסלר, מתאר בספרו 'נוטרי אמן' (ח"ב עמ' 26) את אשר התרחש באותו בקר:

"שעה לפני ותיקין, שעת הפצעת אילת השחר, מתקיים בבית מורנו שליט"א [זצ"ל] שעור במסכת זבחים. והנה ביום מהימים היתה חלקת שלל רב... מיליארדים - מיליארדים! הכריז... 'הבה נתחזקה, פתח ואמר לשומעי השעור, 'כרבע שעה קודם תחלת התפלה יאמר כל אחד ברכות השחר בקול רם, והשומעים יענו אמן. וכאן המשיך בחמימות ובלהט בגדל מעלת עגית אמן, וזה תכן דבריו:

'כשנמצאים בעולם הזה אין מבינים את חשיבותה של אמן, שהיא שוה מיליארדים מיליארדים, ואין מעריכים את זה, ואולם בעולם הבא כל אמן תעזר, ואם תחסר אמן אחת, ירגש החסרון עד מאד, שכן אפלו אמן אחת יכולה להצילו.

פעם היו יהודים מקפידים מאד בעגית אמן והיו מחפשים עוד אמן ועוד אמן, עד שהיו הולכים מאחד לאחד כדי לשמע את הברכות ולענות אמן. וכך אף היו אומרים את ברכות השחר בקול כדי שיוכלו לענות אחריהם אמן, וזהו דבר טוב מאד שבכך היו הם מזכים אחרים במצוות".

צער על הפסד אמן

תשווקה עזה ונאהבה יתרה היתה לאדמו"ר רבי שמחה רובין מסאסוב לונדון לעגית אמן. תדיר היה מתהלך בבית המדרש בין המתפללים כדי לענות אמן אחר ברכותיהם. ארע פעם שאחר בכמה דקות, וכשנכנס כבר אחי הש"ץ באמצע ברכות השחר. צער עמק התפשט באותה שעה על פני הרבי על שהפסיד הזמנות אחת לענות כפה אמנים... (קצ"ץ קול התורה חוברת גז עמ' קח).

לצות 'וכל מאמינים', איש איש בשמו הטוב יברך,

נהניתי עד למאד ממאמרו של נשיא ומיסד מפעלכם הנכבד - בית היוצר הגדול לחזק עגית אמן בעולם כלו - שבו כתב פי לאור דברי הזהר שברכה שלא נענתה באמן אינה ברכה משלמת, לא רק העונה צריך לרדף אחר האמן, אלא אף המברך. האמת נתנת להאמר שדבר זה טמון כבר בפסקו של הרמ"א בהלכות בציעת הפת (או"ח קסז ב): "והמברך יכון לאמן שאומרים", ובאר המשנה ברוה"ה (שם כ): "על ידי שעונים אמן הברכה חשובה יותר".

חשבתי שזהו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ד ט): "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם", כלומר באמירת ברכה טוב שיהיו שנים ולא רק אחד [המברך], שכן הברכה משלמת ו"יש להם שכר טוב בעמלם" - לשניהם, גם למברך וגם לעונה.

החותרים בברכה ובהערךה,

מ. ויס,

חיפה.

נתן לשלח מכתבים

לפקס שמשפרו 08-9746102

או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

צדיק באמונתו

הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל

הגרמ"י ליפקוביץ

ב"ו בסיון תשע"א

רבי מיכל יהודה ליפקוביץ נולד בשנת תרע"ד בוולוז'ין לאביו רבי

משה דוד. בבחרותו נסע לווילנה ללמוד בישיבת רמיהלס אצל ראש הישיבה רבי שלמה היימן, שאותו החשיב לרבו המובהק, ולימים אף הוציא את שעוריו לאור בספר 'חדושי רבי שלמה'.

בשנת תרצ"ה, לאחר פטירת אביו, עלה עם משפחתו לארץ ישראל והחל ללמוד בישיבת חברון שברושלים. לאחר נשואיו עבר לבני ברק, שבה זכה להפנות על מקרבו של מרן ה'חזון איש'.

כאשר יסד הרב מפוניבז' את ישיבת פוניבז' לצעירים מנה את רבנו לעמד בראשה לצד הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. במשך כששים שנה מסר שעורים בישיבה והעמיד אלפי תלמידים, ביניהם רבנים, ראשי ישיבות ותלמידי חכמים מפרסמים. את חדושו פנס בסדרת ספריו 'מנחת יהודה' על הש"ס. נפטר בכ"ו בסיון תשע"א ונטמן בבית העלמין פוניבז' בבני ברק.

סגולה לישר המחשבה

הקשבה לחזרת הש"ץ מתוך הסדור ועגית אמן לכל ברכה הן סגולה גדולה לישר המחשבה (דרכי החיים ח"א עמ' שלד).

מאה ברכות מביאים ליראה

את החיוב לברך מאה ברכות ביום למדו חכמים מן הפסוק (דברים י יב): "ועתה ישראל מה [מאה] ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה". משמע, שאמירת מאה ברכות צריכה להביא את האדם ליראה מה', ומה ערוך יש לברכה הנאמרת מתוך הרגל וללא שימת לב?! על האדם לעצר לפני שמתחיל לברך שידע מה הוא הולך לומר, ובשעת הברכה יכון פרוש המלות (דרכי החיים ח"א עמ' שמד).

ר"ת	יציאה	כניסה
21:05	20:31	19:13
21:03	20:33	19:28
21:05	20:35	19:23
21:04	20:31	19:31

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע

בס"ד בר"ה חוט של חסד

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

פרשת קרח • כ"ו סיון תשפ"ב • גיליון 777

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד" ע"ש מוהר"ן מברסלב זיע"א

רח' שמואל הנביא 13 ים-ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

ללמוד את הסיפור האמיתי, הסיפור הגואל והמשחרר,
את הסיפור של האמונה?

מה הקשר לכפירה?

חז"ל מלמדים אותנו שקורח היה "מין", כלומר כופר. על פניו זה נראה תמוה. הרי קורח בוודאי האמין בה'. הוא ראה את כל הניסים של יציאת מצרים וקריעת ים סוף ואכל מן, וה' דיבר איתו בתורת תורה, הוא היה תלמיד חכם עצום ומנשאי הארון. הוא לא היה טיפש. אז הייתה לו מריבה משפחתית או פוליטית עם משה רבינו - וכי זה הופך אותו לכופר? תקרא לו סכסוך, בעל מחלוקת, בעל תאוות שלטון ושררה, קנאי, רשע - תקרא לו איך שאתה רוצה אבל מה הקשר לכפירה?

אז התשובה הפשוטה היא כמובן שהאמונה במשה היא חלק בלתי נפרד מעיקרי האמונה, שכל התורה שבידינו ניתנה למשה רבינו. וקורח בגלל קנאתו וגאווה, הגיע למסקנה המסוכנת שמשה מחליט על דברים מדעתו וכפר באמונה שהתורה היא מן השמיים. ולכן נקרא מין.

אבל על פי מה שהסברנו ישנו הסבר נוסף, הסבר פשוט ששייך לכל אדם בכל מציאות.

גם אם משה רבינו לא היה "משה רבינו איש האלוקים", אלא סתם מנהיג ח"ו. זה לא משנה איך הוא הגיע לזה, אבל אם הוא המנהיג - זה בגלל שבורא עולם מינה אותו. ה' ממליך את כל המלכים ומחליט מי יהיה נשיא ארצות הברית ומי יהיה ראש ועד הבית של הבניין; מי יהיה הרב הראשי ומי יהיה הסדרן של האוטובוסים באגד. כל תפקיד וכל מינוי בעולם נקבעים על פי ה'.

ואותך ה' החליט לא למנות, וזה לטובתך. כי בסך הכול כל תפקיד הוא עונש. לא התפקיד נתון לך את החיים. יש לך חיים, ויש לך מה לעשות ומה להתקדם בעולם הזה. ה"תפקיד" לכל היותר מפריע לך להתקדם בתפקיד האמיתי שלך בעולם הזה. וה' החליט שזה לא טוב לך, והוא נתן לך את הטוב ביותר בשבילך, ועליך לראות את הטוב שיש לך ולשמוח בחלקך. זו האמונה

המשך בעמ' 3

מאמר ראש הישיבה

נגמלים מההתמכרות להרס עצמי

אני מסכן משמע אני קיים

אתם מכירים מישהו שאוהב לסבול? אני מכיר, ואני מכיר הרבה מאוד אנשים כאלה. למען האמת, כמעט כל האנשים שאני מכיר אוהבים לסבול ואפילו מכורים לסבל...

אחד הדברים שממלאים את האדם יותר מהכול הוא להרגיש מסכן, להרגיש שמקפחים אותו, להרגיש ששמים לו רגליים, שמפלים אותו לרעה, ששונאים אותו, שמדברים עליו.

מהאופן שבו אנשים חיים משום מה נראה כאילו מדובר בעונג גדול מאוד.

כיף לך שיש לך את מי להאשים, שאתה יכול להתלונן יומם ולילה על העוולות שמעוללים לך, ועל העיוותים והשקר שקיימים בעולם ובכל מערכות החיים והשלטון. כשאתה סובל אתה סוף סוף מרגיש שאתה קיים, כי כל מי שמקשיב למצוקות שלך - ברגע אחד מזדהה איתך ומרחם עליך. אתה מרגיש מסכן וכולם אוהבים אותך. אתה מסכן - משמע אתה קיים...

אזהרה: תופעות לוואי

הבעיה "הקטנה" היא תופעות הלוואי של ה"עונג" הגדול והמפוקפק הזה. תופעות הלוואי הן שאתה מסומרר ואוכל את עצמך; אין לך יום ואין לך לילה; אתה מקנא, כועס, מתמלא במחשבות נקמה ושנאה, וממש נרקב מבפנים. ואני לא מדבר על אלה שכבר ממש יוצאים למריבות ולמלחמות והורסים את עצמם, את סביבתם ואת כל העולם כולו.

כמעט לכל אדם שאתה מדבר איתו יש איזה "רשע" או כמה "רשעים" קטנים בחיים שאשמים בכל הצרות שלו. הבוס שלו בעבודה שלא מקדם אותו ולא מעלה לו

המדד הנכון לשאלת השאלות של החיים

אלא שגם במצפן הזה צריך לדעת איך להשתמש, ואלו הן דרכי השימוש: "...הינו שיראה שיהיה כבוד הש"י בשלימות, שיהיה כבודו לאין כנגד כבוד הש"י" (ליקו"ם ח"א י"א סעי' ב').

היינו הדרך היחידה לאדם שבו יהיה בטוח שהפעולה שהוא עושה היא רצויה לשמים, ויש בה באמת רק כבוד הש"י.

שאינו לו שום רווח אישי באותה פעולה, לא באופן ישיר ולא באופן עקיף לא לו ולא למחנה שלו, בשונה מקורח שעד כמה שהיה ברור לו שעושה רק פעולה שיש בזה כבוד ה', אך לא ידע שאופן השימוש במדד, הוא רק כשאין לו רווח אישי בזה...ושמה בהחלט היה לו נגיעה אישית.

כל פעולה שיש בזה איזשהו מחלוקת על אדם מישראל, צריכה להיות אחרי בלי סוף חקירות ודרישות של האדם הפועל שאין לו ולא לשום צד שהוא איזשהו נגיעה אישית או רווח מאותה פעולה של מחלוקת. כאלו היו בית שמאי ובית הלל, בהם נאמר "מחלוקת שהיא לשם שמים" וכדו'. "ואזי בוודאי לא יכשל לעולם!!!" כזוהי הבטחתו הברורה של רבי נחמן בהמשך לדבריו בתורה י"ב ח"ב.

נ.ב. יש להדגיש שמדד זה הוא לא רק לעניין נסיון המחלוקת, אלא לכל פעולה שהאדם עושה בה חיים עם לעשותה אם לאו, כמבואר שם. (מיוסד על פי אורח חיים הלכות נט"ו ו' אות ס"ז).

ואם כן לפי זה, השאלה היא הפוכה ממש משאלת המדרש, והיא: מה היה על קורח לעשות, מה יעשה הילד ולא יחטא, מה מצפים מאדם שבמדדו רוחנית כל כך גבוהה כקורח עם ראיות רוחניות כל כך גבוהות, וסימנים כל כך ברורים כביכול ש"אור ה'" מתגלה דווקא על ידו ועל ידי צאצאיו מה שאפילו משה רבינו לא זכה, שלא יחלוק, היאך הייתכן?!

והשאלה מכפילה את עצמה כשמגיעים להתמודדות היום יומית שלנו...

למצבים שברור לנו עד כמה אנחנו טובים מחברינו, ועד כמה דווקא על ידינו יבוא העולם לתיקונו באופן נעלה יותר וכדו', ובעוד בנו רגש כזה או אחר לפעול כנגד אדם העושה עולל וכדו', היאך נדע את האמת, היאך נצליח לעמוד בצווי האלוהי של "ולא יהיה כקורח וכעדתו!" כאן שוב מגיע הצדיק האמת ומפזר את הערפל: "...רק אם יש בזה כבוד ה' יתברך יעשה, אם לאו-לאו" (ליקו"ם ח"ב י"ב סעי' א').

המדד היחיד שיכול לשמור את האדם הוא: בכל דבר שהוא עושה אם יש בזה כבוד ה', ואם לאו לאו!

אלא שעדיין יסוד זה לא מספק, כי הרי גם לקורח היה את כל הראיות שבעולם שכל מה שהוא עושה, יש בזה רק כבוד ה', ועל אף הכל לבסוף נפל ופגם מאד...

"קריאה מעוררת הזמן" זהו יסוד שהולך איתנו לפני כל פרשה ופרשה, ופירושו הוא, שבזמן שקוראים בקריאת התורה נושא מסוים, זה מעורר בעולם את אותו נושא שעליו מדובר באותו פרשה!

מעשה קורח, עם כל הכאב והחוסר נעימות שיש בסיפור עגום זה, היא אחת מ"מצוות הזכירה" שכל אחד מישראל מחויב בה ש"ולא יהיה כקורח ועדתו!", "קורח שפקח היה! מה ראה לשטות זו???" תמה המדרש ואיתו כולם...

אדם יכול להיות ברומו של עולם, במדרגה רוחנית אמיתית גבוהה מאד, דרגת רוח הקודש, ומנושאי הארון-שהארון נושאם!

ובמקביל לדור שלנו... יכול להיות אדם שיש בו כל כך הרבה זיכוי הרבים, והגיע לכל כך הרבה מדרגות רוחניות בידעת התורה בהשגתה ובהשגות רוחניות בכלל... עד כדי שראה דור של משוררים יוצאים ממנו, שהמשמעות העמוקה של זה שראה איך מתגלה על ידו כבוד ה' באופן שהוא כל כך נעלה! כל כך אמיתי! עד שאפי זכה שגם בהמשך זרעו יהיה גילוי גדול של כבוד ה', ובזה אפשר לומר שהיה באמת יותר ממה שרבינו כי הרי משה רבינו לא זכה שבניו וכדו' ימשיכו גילוי כבוד ה' כראוי...

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט
בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"
קו ההלכה הספרדי: 3030*

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

משאלות שנשאלו בקו ההלכה

אשה שהדליקה נרות שבת מבעוד יום וקיבלה על עצמה שבת, האם בעלה גם נאסר לעשות מלאכות של שבת או שאינו נגרר אחריה, כמו כן בעל שהלך להתפלל תפילה מוקדמת בערב שבת מפלג המנחה, האם אשתו נאסרת בעשיית מלאכה ונגררת אחריה, או לא?

אין האיש או האשה נגררים זה אחר זה, אלא אם הדליקה האשה נרות מותר לבעלה להמשיך לעשות מלאכות, וכן אין האשה נגררת אחר בעלה ומותרת בעשיית מלאכה אף אחר שהלך בעלה להתפלל תפילת שבת. (חזון עובדיה שבת א' עמ' רפ"ח).

אשה שבישלה דגים מערב שבת, ובתוך התבשיל שמה אבקת מרק בשרית, והנה לאחר שעירבבה את הדגים נזכרה שאבקת המרק היתה בשרית, האם הדגים נאסרו או לא?

בגמרא פסחים פ"ח מבואר שמי שאוכל דגים עם בשר, זה מסוכן למחלת הצרעת, אמנם בנידון שלנו מכיון שבאבקה עצמה אין כמות רבה של בשר, אלא הרוב זה תבלינים ועמילנים וכדומה, נמצא שיש פי שישים בתערובת של הרוב עם הדגים כנגד הבשר, והבשר בטל בשישים וממילא הדגים מותרים, וגם באופן שיש סכנה כמו דגים ובשר מועיל ביטול בשישים. יביע אומר חלק א' (יורה דעה סי' ד').

נפטר בברכה הראשונה, משום שדעתו על בעל הבית, ובבעל הבית שהביאו לפניו דברים חדשים מבחוץ, דעת מרן השולחן ערוך שיש לברך עליהם, אמנם הרמ"א נוקט שאין לברך אף על דברים אלו, ובמקרה כזה אנו נוקטים שספק ברכות להקל ואין לברך, ועל כן בין בעל הבית ובין האורח אינם מברכים על האבטיח. (על פי שלחן ערוך סימן קע"ז סעיף ה'). וכתב על זה בספר בן איש חי (פרשת נשא אות יב) מחמת כן שטוב שתמיד תהיה דעתו של אדם על כל מה שיביאו לפניו אפילו בדרך רחוקה.

אכלו לחם בסעודה ובאמצע הסעודה הלכו לקנות בגאטמים האם יברכו עליהם?

לכתחילה ראוי שכל המאכלים שאנו מתעדתים לאכול בסעודה יהיו בשעת הברכה, אבל בדיעבד אם באמצע הסעודה הביאו לו מבחוץ מאכלים, אין צריך לברך משום ספק ברכות להקל. (רמ"א סימן קע"ז סעיף ה').

שאלה: מתפללים מנחה על אם הדרך, האם מותר, או שצריך להקפיד על מקום ראוי לתפילה?

לכתחילה לא יתפלל במקום פתוח כמו בשה או ברחוב, משום שכאשר מתפלל במקום צנוע יש עליו יותר אימת המלך. (שלחן ערוך סימן צ' סעיף ה). ועוברי דרכים רשאים להתפלל במקום פתוח, ומכל מקום אם יש במקום אילנות וכדומה עדיף לעמוד ביניהם בשעת התפילה. ואם המקום מגודר אף שאינו מקורה מותר להתפלל בו לכתחילה, משום שיש במקום זה יישוב הדעת ואימת מלך. (משנה ברורה סימן צ' סעיף קטן י"א י"ב).

התארח אצל חברו ובאמצע הסעודה החליט בעל הבית לקנות אבטיח, האם צריך האורח או בעל הבית לברך על האבטיח?

כלל בדינו לגבי אורח שכל מה שמגישים לו בסעודה

"האורח המסתורי"

רבי אליעזר ורעייתו התגוררו בעיירה קטנה, וחי בצניעות ובפשטות בבית קטן.

רבי אליעזר ורעייתו שרה היו אנשים בעלי לב טוב, יראי שמיים ובעלי חסד גדולים. אנשי העיירה היו נגשים אל רבי אליעזר ומבקשים ממנו שיתפלל עליהם ויבקש עבורם רחמי שמיים - ידעו כולם שתפילתו של רבי אליעזר מתקבלת בשמיים.

רעייתו שרה הייתה עוסקת במלאכת תפירת בגדים ותיקונים ולרבי אליעזר הייתה חנות למסכר לחם, כל אחד מהם היה נוהג בחסד ובצדקות, רבי אליעזר הרבה לחלק כיכרות לחם למשפחות עניות, ורעייתו שרה לא הייתה גובה תשלום למשפחות העניים על תיקון הבגדים.

רבי אליעזר הקדיש את רוב זמנו ללימוד התורה, תפילה ועבודת השם ובילה בחנות זמן מועט מאוד רק לצורך הפרנסה, אף אחד לא ידע שרבי אליעזר היה אחד מהצדיקים הנסתרים.

למרות שפרנסתם של הזוג לא הייתה רבה, הצליחו בני הזוג לחסוך סכום של כסף חודש בחודש למשך תקופה מאוד ארוכה..

לדאבון לב לא זכו הזוג לילדים משלהם ובכל זאת הרבו בתפילה ובתחנונים אך לא נושעו.

יום אחד פנה רבי אליעזר לרעייתו: "כל חייו עמלים אנו וחוסכים ואין לנו למי להוריש את כל כספנו, הרי אנו לא צעירים". יחד חשבו על רעיון להקים "בית הכנסת אורחים". את כל הכסף שחסכו לקחו בני הזוג ורכשו מיטות, שמיכות, כלים נאים, שולחנות וכסאות כדי להפוך את הבית שלהם לבית הכנסת אורחים. תושבי האזור שמעו על הבית הנפלא, על היחס החם והדואג, על מיטה מוצעת ועל אוכל מכל טוב, רבי אליעזר ורעייתו דאגו שכל אדם שמגיע אליהם יקבל את כל הטוב שאפשר והתייחסו בנועם ואדיבות לכל אורח שמגיע.

היה זה בעת סעודת השבת כאשר האורחים יושבים סביב השולחן המפואר שערך בקפידה ומזמרים שירי שבת בשמחה רבה, נכנס איש לא מוכר, חזותו המרושלת והלא נקיה, בלשון המעטה, היה בה עד כדי דחיה. אך זה נכנס והתיישב עם כולם על ידי שולחן השבת, כל המסובים הביטו באורח הלא צפוי וחלקם אף השמיעו בקול את מחשבתם על חילול השבת וחזותו שכן מהיכן יגיע אורח זה באמצע השבת. אולם רבי אליעזר התעלם מהמבטים והדיבורים והגיש לפניו יין לקידוש ופת להשביע רעבונו, המשיך רבי אליעזר לדאוג לאורח בצורה אבהית וחמה, והתעניין בו כל זמן הסעודה.

הפשטה וזה הסיפור האמיתי.
ברגע שיש לך סיפור אחר, סיפור משלך, אתה כבר נקרא "מין", כופר.

חושף השחיתויות

איזה סיפור יפה היה לקורח. שחיתות ציבורית ממדרגה ראשונה.

איך משה ממנה לכל הגוים את המקורבים. הוא מלך, אח שלו כהן גדול, חיים על חשבון המדינה, כולם צריכים לתת לו תרומות ומעשרות, את כל הלויים הוא עושה משרתים ומשפיל אותם ורק הוא ואח שלו ועוד קומץ מקורבים לבדם בפסגה; ואפילו להיות נשיא השבט, שזה היה התפקיד המתאים והמתבקש ביותר לקורח - גם את זה "גזלו" ממנו באטימות ובאכזריות.

עם סיפור כל כך מרגש ואמיתי, נקב ומטלטל - היה אפשר לעשות תחקיר בכלי התקשורת, ולהרעיש את המדינה. זה סיפור מצנח. קורח הולך מחוג בית לחוג בית וכולם בוכים איתו.

עם הסיפור הזה הוא סוחף את כולם, ואפילו את כל גדולי ישראל ראשי הישיבות והסנהדראות, כל ה"אליטה" הרוחנית של העם!

ושבו נדגיש, גם אם זה לא היה משה רבינו, וגם אם לא הכול היה על פי ה' ועל פי הגבורה - זו עדיין כפירה מוחלטת. וכאן בעולם ההעלמה הזה שבו האמונה נעלמת - כאן יש הרבה מאוד כוח לכפירה. היא מרגשת, היא משכנעת, היא צודקת - אבל היא מביאה את האדם לסבל נורא ולהפסיד את החיים, לעיוורון מוחלט; עיוורון שגורם לעם שלם שראה רק לפני זמן קצר את משה רבנו גואל אותם ומוריד תורה מן השמים - לבעוט ולכפור בכל הטוב ובכל האמת ובכל האמונה.

משה רבינו הבין שעם ישראל נמצאים במצב קריטי. מחליקים במדרון אל התרסקות בלתי נמנעת. הוא ביקש מה' לעשות משהו חריג ביותר: לברוא בריאה חדשה. וה' הסכים על ידו.

היו חייבים לטלטל את עם ישראל ולהעיר אותם מהעולם של סיפורי הפנטזיה.

אך כפי שהקדמנו, הסיפור של קורח הוא לא סיפור חד פעמי. זה הסיפור של החיים שלנו. זה הסיפור של המסכנות שלנו ושל כל הסבל שלנו בחיים.

קורח הקדמון נבלע באדמה ועד היום עומד וצועק "משה אמת ותורתו אמת", אבל יש עוד הרבה "קורחים" קטנים בתוך כל אחד ואחד מאיתנו, ואת הקורחים האלה אנחנו צריכים להשתיק, אנחנו צריכים לקרוע ולשרוף ולהשמיד את כל ה"סיפורים" שהורסים לנו את החיים, ולהתחיל לספר לעצמנו את הסיפור המתוק והמרפא של האמונה.

בברכת שבת שלום ומבורך

שבת קודש על האורחים קדושה והתרוממת לאחר הסעודה האחרונה נגש רבי אליעזר אל האורח הזר והציע לו שישאר בביתו כמה שיחפוף, האורח הסכים להזמנה ונשאר בבית הזוג עד ליום המחרת.

לפני פרידתו מרבי אליעזר, האורח שלא הרבה לדבר פנה אליו ואמר: "דע לך שאני אליהו הנביא, מן השמיים שלחוני כדי לבדוק אותך ואת רעייתך האם אתם פועלים לשם שמיים או שמה לכבודכם. עשיתם רושם גדול בשמיים בזכות מעשי החסד שלכם, הכנסת אורחים והיחס הטוב כלפיי, לכן אני מבשר לכם שבקרוב תזכו לבן קדוש שיאיר את העולם כולו".

שנה אחרי נולד לזוג הצדיקים בן ושמו - ישראל.

אמו נפטרה בהיותו פעוט, ואביו המשיך לגדלו מעט שנים. ולפני פטירתו כאשר הגיע ישראל הילד לגיל הראוי, והוא רק כבן 6 שנים, פנה אליו אביו, רבי אליעזר ואמר לו: "רואה אני שאתה תאיר נרי. אמנם אני לא זכיתי לגדל אותך. אבל אהובי בני, זכור תזכור כל יומי שהשם איתך, על כן אל תירא משום נברא בעולם, רק מהשם יתברך לבדו".

הילד גדל והתפרסם שמו כבעל מופת גדול הלא הוא רבי ישראל בעל שם טוב- מייסד תנועת החסידות.

ביום הולדתו ה-36, התגלה הבעל שם טוב כצדיק ומנהיג גדול. התגלותו של הבעל שם טוב בישרה על תקופה חדשה, תקופה בה אמונתו הטהורה של היהודי הפשוט קיבלה חשיבות גדולה מאוד. השמחה, הענווה והתפילה קיבלו מקום מכובד. והיהודים הפשוטים חשו כי גם הם יכולים לעבוד את בורא העולם ולהסב לו נחת. אלפי יהודים מקרוב ומרחוק נהרו לרבי ישראל כדי לשמוע את תורתו ולהתברך מברכתו. זיעוכ"א.

המלחמה הקטנה והמלחמה הגדולה

ידוע שה"חפץ חיים" ראה פעם חיילים שחוזרים מהחזית אחרי שנסתיימה המלחמה העולמית. אמר להם: אתם חזרתם מהמלחמה הקטנה למלחמה הגדולה. הם לא הבינו אותו: מה זאת אומרת? עכשיו חזרנו מהמלחמה הגדולה, העולמית, איזו מלחמה נוספת מחכה לנו? אמר להם: מלחמת היצר הרע! שהיא מלחמה גדולה, שעד מאה ועשרים שנה היא לא עוזבת את האדם. ומה הכלי זין שאתו נלחמים את מלחמת היצר התפילה! וזה דבר המובא בפרוש בגמרא הקדושה, במסכת קידושין: בכל יום יצרו של אדם גובר עליו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו. הגמרא אומרת בפרוש שהאדם לא יכול לנצח את היצר הרע, רק אם ה' עוזר לו. ולמי ה' עוזר? למי שמבקש זאת ממנו! כי ה' נתן בחירה לאדם. וכשהאדם אומר לבו: "אני לא יכול להתגבר על היצר הרע שלי. תעזור לי!" אז ה' עוזר לו. ואם הוא לא מבקש, ה' נותן לו ללכת בדרך שבחר בה. כי בורא עולם רוצה לעזר לכולם, רק שיבקשו ממנו.

כאשר אדם עומד יום יום, ומדבר עם בורא עולם ומבקש ממנו: "בורא עולם, תעזור לי עם הדבר הזה, תעשה אתי חסד", וכשרואה שיש לו איזה ניסיון הוא מבקש: "אבא שבשמים, תעזור לי, תעזור לי להתגבר על יצרי, תעזור לי לראות שלעולם הזה אין מה להציע לי", אז ה' עוזר לו.

כי באמת אין לעולם הזה מה להציע לאדם. וכמו שאמרתי לאחד מהתלמידים שלי שקצת התרחק, והתקשרתי אליו

התבודדות ומעלת התפילה הספר של הרב שלום ארוש 052-2240696

כדי להחזיר אותו לשיבה. אמרתי לו: מהיום, תהיה חבר שלי, טוב? אמר לי: טוב. אמרתי לו: אני מבקש ממך, להיות חבר טוב באמת, אתה רוצה? הוא התבייש ואמר: בוודאי כבוד הרב. אמרתי לו: תראה. אני מבקש ממך, אם תמצא משהו יותר טוב מהשיבה, תיקח גם אותי איתך. אתה חבר טוב לא? תהיה חבר טוב עד הסוף. למה תשאיר אותי כאן, אם מצאת מקום טוב יותר? תגיד לי, ואקח גם את כל השיבה אתי...

אדם צריך לרצות את האמת, עד כדי כך, שאם יוכיחו לו שהאמת היא לטפס על הקירות, הוא יהיה מוכן לכך. ולכן עתה אנו שואלים את הקוראים: אתם רוצים את האמת? והקוראים אמורים לענות: כן! ואם נוכיח לכם שהאמת זה להיות שחקן פוטבול, אותם תהיו מוכנים? כן! עכשיו אני אוכיח לכם, שהאמת היא לעשות שעה התבודדות כל יום! גם נשים וגם בחורות...

כל אחד ישאל את עצמו מה ההבדל, בין ילד שעושה הרבה צרות לאבא שלו, ובא אליו רק פעם בשנה, ואומר לו: "אבא יקר, סליחה על כל מה שציערתי אותך כל השנה, עשיתי לך הרבה צרות, סליחה". לבין ילד, שגם הוא עושה הרבה צרות לאבא שלו, אבל הוא בא אליו בכל יום ויום ואומר לו: "אבא, תראה, אני רוצה לעשות רצונך, אבל פה התגבר עלי יצר הרע, וככה התגבר עלי, אני מבקש סליחה אבא..." וכך כל יום ויום, האם זה דומה? האם דומה זה שבא כך בכל יום, לזה שבא פעם בשנה? יש מרחק שמים וארץ בין שני המקרים! האחד מבקש סליחה על כל עוון ועוון בפרטיות, והשני מבקש סליחה בלי לזכור בכלל מה עשה כל השנה.

רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל כו סיון

לאורם נלך הילולא דצדיקא

החמש. כשהגיעו הביתה, בירך אאמו"ר בלבביות את הנהג, ויצא מהמכנית לכיוון הבית. לפתע הוא חזר לכיון הרכב, אאמו"ר פתח את דלת המכנית והתנצל בפני הנהג על כך ששכח להגיד 'שלום' לילדו... לא נחה דעתו עד שפייס את ילדו הקטן בן החמש. עובדות שכאלו הרי כבר כמעט ולא רואים בדרגנו. "במיוחד היה הכבוד המיוחד שהעניק ללומדי תורה שהיה לאין ערוך. כל אימת שראה ת"ח, ואפי' שהיה צעיר לימים, היה קם לפניו בכבוד ובהכנעה מיוחדת. אירע פעם שאאמו"ר הגיע לאחד הכינוסים התורניים, ובמהלך הכינוס הבחין בראש ישיבה צעיר עולה על שולחן הנשיאות, מיד קם ורץ אאמו"ר לכבודו והציע לו את כסאו לעין כל, אותו ת"ח התפלל על כך, אולם אאמו"ר ענה לו בפשטות: 'אתה ראש ישיבה בישיבה גדולה ואני ראש ישיבה רק בישיבה קטנה'...

ר' מיכל יהודה נולד בוולוז'ין לרב משה דוד ולחיה ליפקוביץ. למד בישיבה הקטנה בלידא. ובוילנה בשיבת רמילס אצל ראש הישיבה רבי שלמה היימן, שאותו החשיב כמורו ורבו. לימים הוציא את שיעוריו לאור בספר "חידושי רבי שלמה". בשנת תרצ"ז עלה עם משפחתו לארץ ישראל ולמד בישיבת חברון בירושלים והיה מקורב לראש הישיבה רבי יחזקאל סרנא לרבי אהרון כהן ולמשגיח רבי יהודה לייב חסמן. בתקופת לימודיו בישיבת חברון התקרב לרבי איסר זלמן מלצר, השתתף בשיעוריו בסדר קדשים ואף קבע עמו סדר לימוד שבועי. כעבור זמן התקרב אל רבי אברהם ישעיהו קרליץ ("חזון איש") והיה מתלמידיו.

בתחילת שנות ה-50 ייסד רבי יוסף שלמה כהנמן את ישיבת פוניבז' לצעירים (גילאי 13-17) והוא מינה את הרב ליפקוביץ לעמוד בראשה, יחד עם הרב אהרן יהודה לייב שטיינמן. הרב ליפקוביץ מסר בה שיעורים במשך כשבעים שנה והעמיד אלפי תלמידים, בהם רבנים, ראשי ישיבות ותלמידי חכמים מגדולי דורנו.

הגרמ"ל היה ענק בתורה ובראית שמים, אשר כל דרכיו מחושבות ע"פ תורה. ועם כל גדלותו בתורה זכה להיות גדול במידות בגין הכבוד שהעניק לכל יצור אנוש עלי אדמות, יהא אשר יהא. וכעדות בנו (עלון דרשו) "סיפור לי יהודי אחד, שהחזיר פעם את אאמו"ר לביתו לפני ט"ו שנים מברית מילה, וצירף אז למכותיו את בנו הקטן בן

קו האמונה
02-6444250

משלימים את תורת רבי חיים קנייבסקי

שלושה הקב"ה בוכה עליהם בכל יום ואחד מהם על מי שיכול לעסוק בתורה ואינו עוסק בה.

(עפ"י ספר המידות, ע. לימוד)

"הרבה פעמים כשהייתי צועד עמו ברחוב, הייתי רואה כאשר עובר לידו ת"ח צעיר ממנו בעשרות שנים, היה אאמו"ר נעמד לפניו במלא ההכנעה ממש..." השאיר נחלה לדורות את ספריו- עמק השער. מנחת יהודה - על חלק מסמכתות הש"ס, אמרי דעת - שיחות ומכתבים, דרכי החיים - הדרכות בדרכי החיים של תורה ויסודות החינוך בימינו. נפטרי בכ"ו בסיון תשע"א, במסע הלוויה שלו, שנערך בבני ברק, השתתפו כמאה אלף איש. בצוואתו ציווה שיספידוהו רק שני בניו, וכן להימנע מלתאר בתארים "גאון" ו"צדיק". כמו כן ביקש שלא להוציא ספר זיכרון לזכרו. זכותו יגן עלינו אמן.

עניינים?

מזל טוב!

מה עם
סעודת עניים?

למה?

"אין שמחה ללא תוגה"
ע"י סעודת עניים שיערכו
החתן והכלה, מסירים את
כל הקטרוגים בעת
השמחה, וכך עולה הזיווג
יפה, לחיים טובים ולשלום.

02-5308000

חוט של חסד - השליחים שלך למצוה
ביום חופתך נקיים סעודת עניים לתלמידי חכמים
* על בסיס מקום פני | שריון האריך

הלימוד היומי לחיים מבורכים
052-224-0696

בהמלצת
הרב

בשביל לגרש את החושך -

זקוקים
לאור האמונה

הפטרון
האמיתי
לרוגע
בכשי ורוחבי

זהירות ממחלוקת

בעל התשובה בוודאי נתקבלה תשובתו. אבל כל מי שהכניס עצמו למחלוקת שלא שייכת לו ובייש את החנווני - הוא כנראה לא בגן עדן.

יודעה המחלוקת הגדולה שבין שני גדולי העולם רבי יונתן אייבשיץ ורבי יעקב עמדין. בעקבות אותה מחלוקת ירד בנו של רבי יונתן מן הדרך. שלוש עשרה שנה לאחר מכן נתגלה רבי יונתן לבנו בחלום וביקשו שיחזור בתשובה. מששאל הבן מדוע אתה בא רק עכשיו, ענה לו שכל זמן שהייתה עדיין מחלוקת בין התלמידים, לא ניתנה לו הרשות לרדת והתגלות אליו. והוסיף כי באמת בשמיים אין מחלוקת ביניהם, כי מחלוקתם הייתה לשם שמים, אבל התלמידים שלא חלקו לשם שמיים - כולם בגיהנום.

כמה עלינו להיזהר ולהתרחק ממחלוקת בכלל, וממחלוקת שבין צדיקים בפרט. הנה קרח היה צדיק בעל רוח הקודש וטעה במה שטעה, וכל מי ש"סמך עליו" ונגרר למחלוקת - לא הייתה לו שום טענה לומר "אנוס הייתי", וכולם נבלעו באדמה!

תורתנו הקדושה מורה לנו לא לדבר רע על אף אחד ובשמיים מקפידים על כך ביותר. וגם אם ראתי "במו עיניך" במכשירים למיניהם, אסור לך להאמין שהרי ידוע שניתן לערוך כל דבר כרצונך ולעוות את המציאות. וכן מורה לנו הרב שלום שליט"א שאין לנו מה לדבר על אחרים, כי לעולם איננו יכולים לדעת מהי האמת, ולכן אנחנו אוהבים את כולם מקבילים את כולם.

יהי רצון שנזכה להיות מתלמידיו של אהרון, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

מעשה ביהודי פשוט שחי בירושלים. הימים היו ימים קשים, ימי מלחמה, אך ליהודי היה אוצר: מטבע 'נפוליון זהב'. באותם ימים ניתן היה להאכיל משפחה במשך שנה בערכו של מטבע שכזה. היהודי הניח את המטבע למשמרת מעל ארון הספרים. ויהי היום, ובנו של בעל האוצר הבחין במטבע שעל הארון. הילד התמים לא ידע להבדיל בין לירה שצבעה נחשת, לבין מטבע הזהב, והוא החליט לקחת את המטבע ולקנות לעצמו ממסות. משגילה האב כי המטבע איננו, דרש וחקר וגילה את האמת. מיהרו ההורים אל החנווני וצעקו עליו: "גנב! לקחת מן הילד מטבע נפוליון זהב תמורת מסתק!" אך החנווני טען בעוז שהילד הביא לו רק לירה. הרוחות החלו להתלהט וקהל רב התאסף במקום לבשתו של החנווני והמקרה התגלגל לבית הדין.

לאחר דין ודברים אמר החנווני שכדי לטוהר את שמו הוא מוכן להישבע שהילד נתן לו רק לירה אחת. אך האב שהיה משכונע בצדקתו לא רצה לתת לחנווני להישבע לשקר ובלב כבד מחל לו.

מאותו היום התהפך היחס אל החנווני ומשפחתו מן הקצה אל הקצה, גם אלה שלא אמרו לו זאת בפירוש, התייחסו אליו כאל גנב שפל. הוא הלך בין הבריות כאבל ופרנסתו נפגעה.

בתום המלחמה ניגש אל האב יהודי וסיפר לו שהוא זה שהחליף את המטבע לילד וכעת החליט לחזור בתשובה ולהשיב הגזלה...

הבה נתבונן, האבא והחנווני ובעל התשובה - שלושתם כבר בעולם האמת. אל האבא לא ניתן לבוא בטענות כי היו לו כל הנתונים לחשוד בחנווני. ולאחר כל הבדיקות החנווני מן הסתם בגן עדן. גם

חיזוקון
מתחזקים בשמירת שבת

דיני קידוש

מי שאין לו יין,
ואי אפשר לו
להשיג יין
לקידוש,
יקדש על הפת.
(בהלכה ובאגדה)

לקבלת מטרים מחזקים 052-6672221

עם ישראל מדבר אהבה
האחידי יליבת נצימות כמורה

שתפו אותנו
אהבת ישראל - מה זה בשבילך?
al5308000@gmail.com

החברת שמעניקה כלים לאהוב.
052-2240696

מפתח לתודה

שלום. שמי שני ואני לומדת בכיתה ד' אני חייבת להקדים ולציין שאני מאוד אוהבת את הספרים של הרב שלום ארוש שליט"א, ובפרט את ספרי הילדים.

למדתי מהם המון מסרים וביניהם למדתי לומר תודה לה' יתברך על כל דבר טוב שקורה לי וגם על הדברים שנראים בעיני פחות טובים.

הסיפור שלי ארע ממש לא מזמן. הייתי צריכה לקחת את המפתחות של הלוקר (תא לאכסון חפצים אישיים) שהיו בתיק שלי ולא מצאתי חיפשתי בתיק, בכל התאים ולא מצאתי את המפתח. חזרתי על עקבותיי ובדרך אני אומרת לה' יתברך תודה רבה שיש לי מקום לאכסן את הדברים שלי ושכעת אני לא מוצאת את המפתח ואני חייבת אותו קצת דחוף. כך אמרתי עוד תודה ועוד תודה.

הגעתי הבייתה, שם היו לי מפתחות נוספות של הלוקר. בליבי הייתה צביטה על כך שלא מצאתי את

המפתחות שאני רגילה להשתמש בהן. אבל מיד התחזקתי באמונה והמשכתי להגיד תודה. שמתי את המפתח החילופי בתיק וצעדתי לבית הספר.

בדרך לבית הספר דיברתי עם ה' ושוב אמרתי לו תודה רבה על כל שאני לא מוצאת את המפתחות ובנוסף הודיתי על כל מיני דברים נוספים.

הגעתי לבית הספר הנחתי את התיק במקומו והתחלנו ללמוד. הגיעה שעת ההפסקה, עלתה לי מחשבה שאולי עכשיו אני אעשה חיפוש נוסף בתיק מה יש לי להפסיד?

פתחתי את התיק והתחלתי לחפש בכל התאים ושוב לא מצאתי. לאחר מכן חיפשתי במקום שבו תמיד היה מונח המפתח ו- כן ניחשתם נכון. מצאתי את המפתח שם! למרות שחיפשתי שם כבר מספר פעמים. מיד אמרתי תודה לה' ומיהרתי לרשום לכם את הסיפור שיהי מפתח לתודה.

אמרתי תודה והמפתחות נמצאו!

איזו מילה מופיעה בפרשתנו גם כשמו של אדם וגם כשמו של מזון מסוים?

תשובה לפרשת נשא:

(במדבר ד מז) כל הַבָּא לְעֵבֶד עֲבֹדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׁא בְּאֶהָל מוֹעֵד:

זוכה לפרשת נשא: יהונתן דוד לוי, קריית אתא.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

צדקה | סיוון

**והצדקה היא חסד,
לכן היא פותחת דלתות
ומרחבת הפתחים.**
(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים - 052-6672221

מטרונות יש לשלוח עד יום שני למייל: al5308000@gmail.com
או לפקס: 02-5812252 יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

ששנותיו

אות פחות

כתבו מילה בת ארבע אותיות בטור א, הפחיתו אות וכתבו את התוצאה בטור ב, הפחיתו אות נוספת וכתבו את התוצאה בטור ג'

האות הראשונה שנשמטה כתבו בקוביה בצד ימין, האות השנייה שנשמטה כתבו בקוביה בצד שמאל אם פתרתם נכונה, יצא לכם חלק מפסוק מהפסרת פרשת קורח

1. לא בדיוק / אחד משלישיית הזמנים / בן
2. תולעת ששימשה בעבר לחיתוך אבנים / שָׁרָץ / עני, אביון
3. מילת ברכה, משמותיו של הקב"ה / ירק מעט חריף / כינוי מזהה
4. ארצות הברית (ר"ת) / מפרשיות חומש ויקרא / גוש סלע המתנשא לגובה
5. כבוד לשון / בן הפר / נחשול, גיבוב
6. שני צדדים ל ___ / עצם בלתי מזוהה (ר"ת) / בנוסף ל, ביחד
7. ראשו ___ / חור באדמה / גדול בתורה, שמספרו גדול
8. תפקיד / ראש הממשלה (ר"ת) / מילת שאלה
9. כלימה / עוד פעם / בתוכו
10. אביו של ישעיהו / מורה צדק (ר"ת) / הפרשה השנייה בחומש ויקרא
11. דייר, בן המקום / ___ ונכלם / חזר

	טור א	טור ב	טור ג
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			

הפסוק שהתקבל: " _____ ' _____ "

בדיחות הדעת

איזה משליח באיזה ישיבה העיר בחור בשבת אחרי קריאת התורה לפני מוסף. ושואל אותו מויישה... מה קרה לך? למה עדיין לא קמת? כבר מוסף... ענה לו הבחור: האמת עד עכשיו אני מתלבט אם לקום או לא כי מתחתי יש מזרון ומעלי יש שמיכה ואני ביניהם וזה בורר... ענה לו המשגיח: כן אבל בורר אוכל מתוך פסולת מותר! אמר לו הבחור: דין זה שייך רק אם זה סמוך לסעודה...

העלון מוקדש לע"נ
יפה בת אסתר ז"ל

ולהצלחת משפחת אליהו

להקדשת העלון: 02-5308000

שהם פשוט נסחטים מבחינה נפשית.

מרוץ נגד הזמן

רובנו, מנהלים מערכת יחסים מאוד מורכבת עם הזמן, המשפטים השגורים על לשוננו הם: "אין לי זמן", "אני לא מאמין איך שהזמן טס", "אני במרוץ נגד הזמן", "לא הספקתי היום כלום", "הלוואי היו לי עוד כמה שעות ביום", "היו לי כל כך הרבה דברים לעשות ולא הספקתי לישון הלילה" ועוד... בעידן הנכחי, של קצב חיים מהיר ותובעני, אני נדרשים לעיתים קרובות, להילחם נגד הזמן בכדי שנוכל "לשרוד" את החיים ולא לשקוע בהם. עלינו המבוגרים להספיק לעבוד מספיק שעות ביום בכדי לפרנס את המשפחה ובמקביל להיות גם הורים וגם בני זוג מושלמים. אבא אחד אמר לי: "אתה מבקש ממני שעת איכות עם הילד, אשתי צריכה כמה שעות של עזרה, ומנהל הבנק מבקש ממני עוד 3 שעות עבודה כל יום" למי מהם אשמע. החוויה של רבים מאיתנו היא: שהזמן הוא משאב מצומצם ויקר, שדרושים מאמצים רבים להשגתו ולרוב הם מסתיימים בתסכולים ובתחושה של חוסר סיפוק. תוך כדי מרוץ החיים, חלקנו חיים בתחושה שכאילו "מישהו" מנהל אותנו, במקום שאנחנו ננהל את עצמנו ונחוש שליטה במצב. מבחינה זו, הפכנו לקורבנות של "מרוץ ההספק נגד הזמן". זה המצב כנראה אצל כולנו, ואיך זה משפיע על למידה, בע"ה בפרק הבא.

הרב אבוחצירא - יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

לומדים להצליח פרק י"ז

הסדרה הנוכחית, עוסקת ב"מיומנויות ההכשרה ללמידה" דהיינו: באותם כלים שבאמצעותן ניתן להגיע ללמידה. רוב ככל ההדרכה היא משפחתית, הן להורים והן לילדים. בפרק הנכחי, נלמד בע"ה על המיומנות השנייה מתוך חמש המיומנויות, שהן: סדר וארגון, ניהול זמן, התמקדות, ריכוז ומוטיבציה.

המיומנות השנייה - ניהול זמן:

דמינו עולם המתקיים בלי המציאות הברורה הזו של "הזמן", עולם שחיים בו "למעלה מהזמן" וללא שום הגדרת זמן, מה דעתכם? זה נחמד אולי לחופשה, או אפילו ליום או יומיים ששל שגרה במקרה הטוב, אבל האם אפשר להתנהל או לתפקד בלי זמן מוגדר? תחשבו על מציאות של חיים ללא זמני שניה וקיסה, ביה"ס המתנהל ללא זמן, פעילות בבית או מחוץ לבית ללא מחויבות של זמן, עבודה ללא זמן ידוע, שעות פתיחה וסגירה של המכולת ללא התחייבות של זמן, משרדים שונים, בנקים, תחבורה, טיסות וכדו', תארו לכם אימא שאומרת לבנה: "תתארגן, עוד מעט הולכים...". ומבחינת הילד זמן הארגון הוא נצחי... או הורים שאומרים לילדיהם "אנו יוצאים לחופשה, נחזור מהר" אך ללא כל מימד של זמן... בקיצור, מובן לכולנו כי עולם ללא מציאות של זמן, הוא עולם של "תוהו ובוהו".

זמן שווה לסדר

הזמן, מציב לנו גבולות ברורים ויוצר לנו סדר בחיים, הוא מאפשר רמה של שליטה מסוימת בהתרחשויות, תכנון מוקדם ותקשורת בריאה. מימד הזמן, גורם לדברים ולפעילויות שלנו בעולם להתקיים, ובגלל שהוא לכאורה לא מוגדר וכמעט "אין סופי" אנחנו זקוקים להתנהל מולו בצורה ברורה ולנהל אותו בחכמה בכדי שיסייע לנו לחיות בעולם נורמאלי ותקין. כולנו מאמינים כי: "ילדים צריכים סדר יום קבוע" ובל"י סדר יום ברור, הם פשוט משתגעים, נסו להיזכר מה קורה יום בחופשת הקיץ. הזמן, הוא עיקרי וחשוב בחיינו ו"ניהול הזמן" בצורה חכמה, הוא ממש חיוני בכדי להתקיים.

הזמן, עד לא מזמן

בתבונה ובנחת.

זמן של ילד

לוח הזמנים של הילדים שלנו, נעשה אף הוא מיום ליום מסורבל וצפוף במיוחד, הילד הרגוע של לפני 30-40 שנה, צריך להכיל באותו הזמן עוד עשרות פעילויות יומיות שלרוב מתנגשות ונעשות במהירות, ללא השקעה או הנאה וללא התייחסות מספקת לפרטים. הבלגן הזה בחיים, יוצר אצל הילד חוסר חשיבות למימד הזמן, חוסר ניהול זמן בצורה נכונה, אי הספקה של פעילויות חשובות, הרגשת רדיפה, חוסר שביעות רצון, קושי להשתלב במערכת הלימודית הדרושת עמידה בזמנים ועוד.

ילדי הקידמה

במיוחד סובלים מכך הילדים "המתקדמים" מבחינה טכנולוגית. הם גם לומדים בבית הספר, יוצרים קשרי חברה, עוזרים בבית, משחקים אה"צ במגרש השכונתי, רשומים לחוג במתנ"ס, ובנוסף הם מחלקים את זמנם בין חברים רגילים וחברים וירטואליים, בין שיחות טלפון לשליחת הודעות, צילום תמונות ושליחת סרטונים, עניית מאות תגובות בקבוצות הווצאפ', אינסטגרם, פייסבוק ועוד כל מיני מרעין בישין, ובין לבין, לשחק גם משחקי מחשב, לצפות בסרטים, סדרות, משחקי כדורסל או כדורגל ועוד רעות שונות... לילדים אלו, הזמן הולך ונהיה מצרך יקר ובגלל שהם רוצים להספיק הכל, ויעיד על כך הרצון להישאר ערים עד שעות מאוחרות, יוצר מצב

מארז ספרים זה כל הסיפור!?!

הדרך לאהבת ישראל קלה

היישוב שלך מחכה לנציג | מתקשרים עכשיו: 052-7112793

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כו סיון תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה: 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת קרח

החזקת לומדי תורה

להחזיק ולתמוך בתלמידי חכמים שמקדישים עצמם כליל ללימוד התורה!

נלמד מהפסוק: "ולבני לוי נתתי כל מעשר בישראל לנחלה חלה עבודתם" (פרק יח-כא)
מפסוק זה לומדים על מצות מעשר ראשון שנתחייבו בני ישראל לתת חלק אחד מעשרה חלקים ללויים. וכתב החינוך (מצוה שצ"ה): "משרשי המצוה, לפי שבט הלוי בחר השי"ת בתוך אחיו לעבודתו תמיד במקדש על כן היה מחסדו יתברך לתת להם מחיתם דרך כבוד, כי כן יאות למשרתי המלך שתהיה ארוחתם מזומנת להם על ידי אחרים שיכניוה להם, ולא יצטרכו הם ליגע בדרך זולתו בעבודת המלך היקרה..." ומסיים החינוך: "והמחיה משרתי האל-בממונו, ברכת השי"ת תנוח עליו בכל אשר יש לו. וזהו אמרם ז"ל (אבות ג-יג) מעשרות סייג לעושר.

חז"ל (בגמרא נדרים נ.) מספרים על רבי עקיבא [שבתחילת לימודו היה עני מרוד] שנתעשר מששה דברים עיי"ש. הגורם השישי ממנו נתעשר רבי עקיבא היה קטיעה בר שלום, שלפני שהוציאוהו למיתה אמר שנותן את כל נכסיו לרבי עקיבא וחבריו. (מובא כל המעשה באריכות בגמרא עבודה זרה י. עיי"ש).

וביאר רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספר בן יהודע) שבזה השלים קטיעה בר שלום עצמו גם בעסק התורה שהוא הדבר העיקרי עמו יבוא אל הקודש פנימה (היינו שער הכניסה לכן עדן) כמו הכרוז שמכריזין שם: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (ב"ב יז) אינו אומר "ומעשיו בידו".

ובזה שנתן כל ממונו לחכמים נמצא הוא מחזיק בידם לעסוק בתורה, וממילא יש לו שותפות בתלמוד תורה שלומדים, כעין יששכר וזבולון. וגם הוא נחלק עמם בשכר, ולכן יצאה בת קול: קטיעה בר שלום מזומן לחיי העולם הבא. ועליו בכה רבי ואמר: יש קונה עולמו בשעה אחת.

מוסיף הבן יהודע: נראה שעיקר קניית עולמו היתה במה שנתן כל ממונו לרבי עקיבא וחבריו שבזה נשלם בחלק התלמוד שהוא גדול מן המעשים. וזה נרמז בשם רבי עקיבא שהוא ראשי תיבות: יש קונה עולמו בשעה אחת.

חז"ל שואלים בגמרא (ברכות יז.) במה זוכים הנשים לעולם הבא? ומתרצים: בזכות דאגתן ללימוד התורה של בניהן, ובכך שהן מאפשרות לבעליהן ללמוד בבית המדרש וממתינות להם. ועולה התמיהה: מה השאלה "במה זוכות"? וכי חסר להן מצוות שחייבות בהן והם שמזכים אותם?

וביאר הגר"פ פרינק זצ"ל עפ"י דברי חז"ל בגמרא (כתובות קיא.): "עמי הארצות אין חיון שנאמר (ישעיהו כד-יט) "כי טל אורות טליד" - כל המשתמש באור תורה, אור תורה מחייהו (בתחיית המתים) וכל שאין משתמש באור תורה אין אור תורה מחייהו. ומבואר שם בגמרא שהזכות לתחיית המתים יתכן או ע"י שלומד בעצמו או ע"י שתומך בלומדי התורה.

לפי"ז מובנת שאלת הגמרא "במה זוכות הנשים לתחיית המתים" הרי הן פטורות מלימוד התורה? ועל זה משיבה: בכך שדואגות ללימוד התורה של בניהן ובעליהן, זכות זו עומדת להן כטללי אורות שמחיה אותן.

מובא (בספר הדעה והדיבור) שהיה החפץ חיים רגיל לומר כי אילו הי העשירים מבינים כמה (רב-טוב) הצפון למחזיקי התורה אזי היו מחזיקים בממונם הרב את כל הישיבות ולומדי התורה. הלא שעשה הקב"ה חסד עם עניי ישראל שהעלים זאת מהעשירים, כדי לתת הזדמנות לעניים שיתנו מעט הפרטות שברשותם להחזקת תורה, ובכך יהיה גם להם "טללי תחיה" לקום בתחיית המתים לעתיד לבוא.

"לקבל מיהודים כשרים..."

בזמן מלחמת תש"ח היה הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל זכאי לקבל סכום כסף לרווחת משפחתו מהשגרירות הפולנית. אך הוא סירב לקבל. פעם תמה בפניו הגרא"י פינקל זצ"ל: מדוע מסרב לקבל את הכסף, וחי בדוחק עם משפחתו?

השיב לו הגרי"ז: "אני מאמין באמונה שלימה שיש לי כפי שנגזר ולא חסר לי אפילו פרוטה אחת, וא"כ מדוע שאקבל את שנגזר עלי, מהגויים, בעוד שאוכל לקבל זאת מיהודים כשרים, והרי יותר ממה שנגזר עלי לקבל, בין כך לא יהיה לי..."
עובדות בריסק

שותפות עם הקב"ה...

הגרא"ל שטיינמן זצ"ל הוה גורם בתוכחתו לנדיבי-עם, אם ברמיזה ואם במפורש, להגדיל את תמיכתם בלומדי התורה. הוא היה פונה אליהם ואומר: "יש לי בשבילכם שותף טוב וחזק, הוא הקב"ה, תכניסו אותו כשותף ממש בעסקים, ותתנו חמישים אחוז לצדקה, ואז לא תפסיקו להרוויח..."

זה אומנם היה להם נסיון קשה, אבל מי שעמד בזה ללא התחמקות ונתן חמישים אחוז, לא הפסיק לצמוח ברווחיו והתעשר פי כמה. אחד מהם מתגורר בארץ ישראל והעשיר בממדים אדירים עד היום.

פעם שאל אותו אחד העשירים: אני מחזיק שני כוללים ויש לי אפשרות לתת אלף דולר חודשי לעשרה אברכים, או חמש מאות לכמות כפולה של אברכים, ויש לי צד שעדיף לתת רק חמש מאות, כי בכך יהיה לאברך מושג ב"תורה מתוך הדחק..."

השיב לו הרב שטיינמן באירוניה: "האם יש לך מקל בבית? אולי גם תרביץ לאברכים עם המקל, שיטעמו ויהי להם "תורה מתוך יסורים", לא רק "תורה מתוך הדחק"..."
חכימא דיהודאי

עלון השבוע פרשת קרח הוקדש לע"נ אבי מורן

ר' משה בן ר' יוסף הגר ז"ל

נלב"ע כ"ז סיון

ת. נ. צ. ב. ה.

עלון השבוע פרשת קרח הוקדש לע"נ האשה אמי

מרת גולדא טייבל בת ר' יוסף ז"ל

אלמנת ר' אהרן עבי בן ר' שמחה הלוי ז"ל

יום היארצייט כ"ז סיון, ת. נ. צ. ב. ה.

לשמוח בחלקו ולא לקנא במה שזכה חברו!

נלמד מהפסוק: "ויקח קרח" (פרק טז-א)

וכתב רש"י: לקח את עצמו לצד אחר להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. ולהלן (ד"ה ודתן) כתב רש"י: ומה ראה לחלוק עם משה? נתקנא על נישאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור... אמר קרח... הריני חולק עליו ומבטל את דבריו... עכ"ל. נמצינו למדים, כי הקנאה היא זו שגרמה לקרח להצית את אש המחלוקת על משה רבינו, ולהסית את העדה בדברי כפירה ליצנות, עד כדי נסיון לעקור את האמונה בנבואת משה ובתורה מן השמים.

מדת הקנאה [כשהיא שלילית], שונה היא בגודל רעתה ופחיתותה משאר המדות הרעות. שכן בדרך כלל המכנה המשותף בשאר המדות הרעות הוא ב"אנוכיותו" של האדם. "אדם קרוב אצל עצמו", וכל מעייניו להטיב קודם כל רק עם עצמו, ואף שפעמים זה על חשבון הזולת לא איכפת לו, בבחינת "אני ואפסי עוד".

לא כן מדת הקנאה כאן עיקר שאיפתו של המקנא היא שתשלל הטובה מזולתו! כלומר: מה שבאמת מטריד את מנוחתו של המקנא הוא לא כל כך הכשלון שלו או הטוב שחסר לו, אלא ההצלחה של חברו והטוב שיש לחברו. ומה שירגיע אותו ויניח את דעתו הוא כשגם לחברו לא יהיה מה שאין לו.

ניתן לדרוש ולהמליץ על כך בדרך צחות, את הפסוק (בקהלת פ"ה-יא): "מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל והשובע לעשיר איננו מניח לו לישון". כלומר: העובד כשלעצמו אין לו דרישות. הוא מרוצה ושמח גם במעט שיש לו, ולכן שנתו מתוקה. ואולם אם הוא מקנא בחברו, אזי "השובע לעשיר איננו מניח לו לישון". כלומר: העושר הגדול שיש לזולתו הוא זה שמטריף את דעתו של העני. הוא שמטריד את מנוחתו ומדיר שינה מעייניו. כי המצב הזה ש"יש לזולתו", מפריע לו הרבה יותר מהמצב ש"אין לו".

בדרך זו יוסבר בטוב טעם הפסוק בפרשת בראשית (פרק ד-ו) בו הקב"ה שואל את קין: "למה חרה לך ולמה נפלו פניך?" ולכאורה: מה השאלה? הלא סיבה טובה יש לו לקין שיפלו פניו, שהרי הקב"ה לא שעה אל מנחתו אלא רק למנחת הבל? אלא תוכחה נוקבת הוכיחו הקב"ה: מדוע באמת הנך מצטער, האם על הכשלון שלך ואז ניחא. או שמא חרה לך יותר על הצלחתו של הבל. על "וישע ה' אל הבל ואל מנחתו..."

קנאה זו שלקה בה קרח, היא זו שהוציאה אותו מן העולם! וכפי ששנו חז"ל (אבות פ"ד-כא): "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם". לימדונו חז"ל, כי מי שמקנא וחומד את מה שאינו שלו, לבסוף מפסיד גם את שלו!

וכדברי הזוהר הק' על הפסוק: "ויקח קרח" - "כל דרדף בתר דלאו דיליה איהו עריק מקמיה, ולא עוד, אלא מה דאית ביה אתאביד מיניה" [=כל הרודף אחר מה שאינו שלו, הוא בורח ממנו, וגם מה ששלו נאבד ממנו].

בכך תובן שאלתם של חז"ל (ברש"י טז-ז מהתנחומא): "קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו?" ולכאורה: מדוע שאלה זו מיוחדת על קרח, הרי אמרו חז"ל (סוטה ג.) "אין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות". א"כ ראוי לשאול על כל אדם שחוטא: מה ראה אותו פיקח לשטות זו?

אלא משום ששטותו של קרח תמוהה וצורמת יותר מאשר שטות רגילה. שכן אדם מן השורה לא מעריך את עצמו בערך גבוה. הוא אינו מכיר במעלותיו כפי שהם באמת. ולכן אף מזלזל בעצמו, ומכאן ועד לרוח שטות של עבירה הדרך קצרה.

לעומת זאת, קרח "שפיקח" היה, היינו שהיה מפוקח ומודע היטב לדרגתו הנשגבה, למעלותיו הגדולות ולאוצרות העצומים שזכה בהם. שהרי היה חכם גדול ומטועני הארון. וזכה גם בעושר אגדי - אחד מג' מטמוניות שהטמין יוסף הצדיק, והיה לו גם מעמד נכבד ביותר בקהל אנשי-שם, על כן שואלים חז"ל "קרח שפיקח היה" - והיה אמור להרגיש כאדם המאושר עלי-אדמות שלא חסר לו מאומה - "מה ראה לשטות זו", להכשל בכזה חטא של הצתת אש המחלוקת, כאילו היה אדם מסכן וחסר כל, המשוע נואשות למעלת נשיאותו של אליצפן שלא ניתנה לו. ואשר בגלל חטא זה נבלע באדמה והפסיד הכל, הרי אין לך שטות גדולה מזו.

קנאת איש מרעהו...

הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל התארח פעם בליל יום כיפור בעיר אחת. הושיבוהו בבית הכנסת בכותל המזרח ליד אדם שנראה חשוב ונכבד. הלה התפלל בדביקות ובדמעות שליש. והנה שומע רבי יהונתן את האיש מאריך ובוכה במיוחד במילים: "עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי".

לאחר התפלה ניגש הגבאי אל האיש והודיע לו איזו 'עליה' יקבל מחר. מיד התנפל על הגבאי בשצף קצף והתרעם כלפיו: המשוגע אתה שאתה נותן לי עליה זו, הרי אני ראוי לקבל "שלישי" או "שישי" האם יש כאן מכובד ממני?!

נדהם רבי יהונתן למשמע אוזניו ושאל את האיש: הרי זה עתה בכית הרבה במילים "עפר אני בחיי" ואיך יתכן שאתה מוחה בגבאי על "מעמדך המכובד"?! השיב האיש: מה זה נוגע לגבאי מה שאמרתי להקב"ה "עפר אני בחיי" וכי בגלל זה יש כאן מישהו מכובד יותר ממני שמגיע לו "שלישי"?

הלמות עמלים

"בוודאי כזה אני מקנא..."

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה אומר: מעולם לא סבלתי ממתת הקנאה, כי מעולם לא קנאתי באיש. אף פעם לא עלה על דעתי לקנא בזולת!

במי אני כן מתקנא? - היה אומר - אני מקנא בהגאון **רבי אריה לייב זצ"ל בעל שאגת אריה**, אשר מסופר עליו שבהגיע עת פטירתו והשמועה פשטה בעיר מיץ ששעותיו ספורות, התאספו בחדרו חברי בית הדין, פרנסי הקהילה וראשי הציבור, הוא ביקש גמרות לעיין בהם מסכת אחר מסכת.

רמז אחד הפרנסים לאדם שהגיש לו את הגמרות שבמקום להביא לו מסכתות, יעביר לו את הספר "מעבר יבוק" למען יגיד מתוכו וידוי והתפלות שלפני יציאת נשמה.

כשראה השאגת אריה שהגישו לו את ספר 'מעבר יבוק', החזירו כשהוא מוגיב בהבעת פנים של אושר עילאי: "לא רק שלעבור עבירה ממש, לא היה לי זמן, אלא אפילו להרהר על עבירה כלשהי לא היה סיפק בידי, כי כל ימי טרוד הייתי במשנתני ובתלמודי, ומתי יכולתי לעשות עבירות?" - "בוודאי כזה אני מקנא..." - סיים הרב זוננפלד בהתרגשות גדולה.

האיש עה"ח

שלא תעלה בלבו קנאה...

כשהעבירו את עצמות היהודים שנהרגו בזמן מלחמת תש"ח מבית הקברות הזמני לבית הקברות הקבוע, נדהמו הח"ק לגלות כי אחד הנקברים בשם **הרב מינצברג**, נמצא שלם כמו ביום שהניחו אותו בקבר.

הדבר הפך לשיחת היום, ונתברר כי אותו יהודי היה זהיר במדותיו הטובות ובמיוחד במדת הקנאה, שהיה היה מקפיד מאוד שלא תעלה בלבו קנאה על זולתו.

עד כדי כך, שהיה נזהר שלא לשמוע דברי רכילות על מה שיש לזולת, ולכן זכה להשאר שלם חדשים רבים לאחר פטירתו

בית ומנוחה

לרדוף אחר השלום ולהתרחק ביותר מן המחלוקת!

נלמד מהפסוק: "זיקח קרח" (פרק טז-א)

ופירש רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס: "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת".

מכאן רואים - כותב השל"ה הק' - עד היכן מגעת חומרתה של המחלוקת ועד כמה גדול עונשה. הנה לא הועילו לו לקרח להצילו לא שושלת היחוס שעתידה לצאת ממנו. אף לא היותו שר וגדול בישראל, ואף לא מעלתו הנשגבה, שנמנה עם נושאי הארון, וכאשר הצית את אש המחלוקת, הוא עם דתן ואבירם, כנגד משה ואהרן, נאבדו לא רק הם, אלא גם טפס אעפ"י שאינם ברי-עונשים.

ומכאן ילמד כל אדם מוסר לאחוז בשלום, וכל בר שכל, להיות מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום. כי הלא רואים אנו שאהרן שתק בכל פרשת המחלוקת, אף שאת כבודו רצה לקרר לעקור, בכ"ז לא דיבר מאומה.

עוד לומדים מפרשתינו שגם אם יש מי שמצית בזדון את אש המחלוקת, יש לעשות הכל כדי לעוצרה ולכבותה! כפי שאמרו חז"ל (סנהדרין ק). על הפסוק "וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם" (טז-יב) - מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום.

והיה החתם סופר מטעים את לשון חז"ל אין "מחזיקין" במחלוקת, היינו שאין סומכים כאן על "מוחזקות" כמו בשאר מקומות, שכן אף שבכל מקום מעמידין דבר על חזקתו, אך לענין מחלוקת לא עושים כן. ואף שדתן ואבירם היו מוחזקים כבר במחלוקת כשעוררו פעמים רבות מחלוקת ומריבה, אעפ"כ אין בזה "מוחזקות" ומשה ניסה שוב ושוב לדבר עמם בשלום.

על סכנתה הגדולה של המחלוקת כותב השל"ה הק' (בספרו, שער האותיות) כי מניצוץ אחד של אש המחלוקת תגדל מדורה גדולה. אש הוא עד אבדון תאכל. וכדברי חז"ל בגמרא (סנהדרין ז). על הפסוק "פוטר מים ראשית מדון" (משלי יז-ד) "האי תגרא דמיא לצינורא דמיא". עיי"ש.

ומביא בשם הגאון **רבי פנחס סגל** זצ"ל שדבר זה רמוז באותיות של תיבת "מחלוקת": אות מ' יש לה רק פתיחה קטנה מלמטה. כך הוא ראשית המחלוקת. ואולם בהמשך היא מתרבה ונעשה פתח כמו האות ח'. אח"כ מתלהב אש המחלוקת עד למעלה כפי שמראה האות ל' אח"כ יורד למטה עד התהום כפי שמראה האות ק'. אח"כ נמשך זמן רב ועומד מוצק כצורת האות ת' שיש לה שני רגלים. ואות ו' באמצע מרמז על משענת המטה אשר בידו להחזיק המחלוקת.

ידוע עד כמה טרח הגראי"ל **שטיינמן** זצ"ל לחזק ולהשריש את ענין הוויתור הן באורחות הבית והן בהנהגה שבין אדם לחברו, והיה מלמד חתנים שהיסוד העיקרי לשמירה על שלום בית הוא הוויתור!

לשאלת אברך, עד כמה סכום כסף עליו לוותר כדי שלא תתפתח מריבה בין השכנים? השיב: "לא לוותר זו מריבה, ומריבה היא מחלוקת, ומחלוקת זה לאו דאורייתא (ולא יהיה כקרח ועדתו) ועל לאו דאורייתא צריך לתת את כל ממונו!"

וכשנכנס תלמיד חכם, ר"מ בישיבה, להתייעץ על מחלוקת שנתלקחה בישיבה והוא נאלץ להיות מעורב בה, מה עליו לעשות? אחר ששמע את כל הפרטים השיב הרב שטיינמן: "אני מציע לך לעזוב, לוותר, ולהתחיל לחיות! מאי משמע להתחיל לחיות? ובכן, אם תבחר להמשיך להיות חלק מהמחלוקת, לא יהיה לך לא יום ולא לילה. תרחם על עצמך. אף אם אתה סבור שדין תורה יכול להועיל לך ותנצח, אך תדע שדין תורה הוא ענין שמתנהל כמה שנים, עגמת נפש, מתח וכעסים והרבה כאב לב וכו', עדיף לך לוותר בלי להכנס לדין תורה ולחיות במנוחה ובבריאות". עכ"ד.

"אין לצער את הרוב בגלל המיעוט..."

כאשר הגרי"ל דיסקין זצ"ל כיהן כרב בלומז'ה עבר שם הגה"צ **רבי ישראל סלנטר** זצ"ל [בדרכו לביאליסטוק לנישואי בנו עם בתו של בעל העונג יו"ט]. ביקרו אצלו ראשי העיר וגבירי הקהל והתלוננו על רבם הגרי"ל שאינו מכבד את העשירים. ורק את המלמדים הוא מכבד. ועוד: שהוא שוקד על התורה יומם ולילה ואינו משגיח על צרכי העדה. ולכן מבקשים מרבי ישראל שיתערב ויפתור את הבעיה.

שאל אותם רבי ישראל: "ובכן איזו פשרה אתם מציעים?" אמרו לו: מוכנים אנו לתת לרב סכום הגון וימצא לו רבנות אחרת והכל על מקומו יבוא בשלום. אמר להם: למחרת אתן לכם תשובה אחרי שאעניין בדבר.

למחרת אמר להם רבי ישראל: דבר קשה שאלתם לגרש מכאן את הרב, שהרי אמרו במדרש, כשהצדיק יוצא מן העיר פנה זיוה פנה הדרה. ועוד: הרי רוב אנשי העיר אוהבים את הרב ואינם רוצים ביציאתו, ובגלל מיעוט אין לצער את כולם. ולכן כיון שהמחלוקת נוגעת למספר מועט של עשירים, אני מיעץ לכם לקבץ סכום כסף גדול מכל בעלי הבתים, ויתנו לעשירים האלו והם יצאו מכאן, והכל על מקומו יבוא בשלום.

מאורה ש"ת

"אין סכנה גדולה ממחלוקת"

פעם כשיצא הצדיק **רבי יעקב אבוחצירא** זצ"ל (בעל אביר יעקב) מעירו והלך לדרכו מלווה במקורביו, פרצה בעיר מריבה קשה בין שני יהודים, ובתוך שעה קלה רבתה המהומה. אחד החכמים חשש ממחלוקת גדולה שעלולה לפרוץ, תפס את בעלי המחלוקת והאיץ בהם לעלות על מרכבה ומיד יצא לנסוע במהירות אחר מרכבת רבי יעקב.

הם השיגוהו על אם הדרך, בלב יער עבות שהיה מקום שומם ומסוכן, ואנשים מפחדים לעצור במקום כזה אף לא לשעה קלה, אולם רבי יעקב כששמע מה אירע, לא הסכים להמשיך בדרכו והורה לפמלייתו לעצור. הוא התיישב בניחותא בין העצים.

ניסו מלוויי להעיר לו כי זה מקום סכנה ולא כדאי להשתהות. אמר להם רבי יעקב: "אין סכנה גדולה ממחלוקת, וכל סכנה אחרת נדחית מפניה!"

תולדות אביר יעקב

"באופן זה תרוויח יותר..."

סיפר אחד מנגידי ותומכי ישיבת מיר: פעם נטל חלק בעיסקה משפחתית גדולה, שהיתה אמורה להניב תשואה של מאות אלפי דולרים. דא עקא שפעולות מסוימות בעיסקה עלולות היו לגרום למחלוקת במשפחה.

על כן כשנקבעה עת ההחלטה להכנס לעיסקה, ביקש הנגיד לטוס לארץ ישראל כדי להוועץ עם הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל מה עליו לעשות? הוא הגיע לארץ ביום שישי ורבי נתן צבי דחה אותו בטענה: הרי אתה לא שב לחו"ל לפני שבת, א"כ מה בוער לנו, בנתיים בא נלמד... וכך ענה לו גם במוצ"ש וביום ראשון.

לאחר שלמדו יחדיו מספר שעות. אמר לו רבי נתן צבי בתשובה לשאלתו: "נראה לי שאפילו אם קיים סיכוי של עשר אחוז שתצא מכך מחלוקת, לא כדאי להכנס לעסקה הזו כלל". והוסיף רבי נתן צבי: "אוכל להבטיח לך שבאופן זה שלא תהיה מעורב בעיסקה, תרוויח יותר!"

ואכן בסופו של דבר עשה הנגיד עם כספו עיסקה אחרת והרוויח שבע מאות אלף דולר יותר מאשר היה אמור להרוויח בעיסקה המקורית.

בכל נפשך

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

הסוד שמאחורי שרשרת הניסים...

כ"ה סיון – לפני 15 שנה.

בני בגיל 11 נפצע בתלמוד-תורה, קיבל מכה חזקה מאד בראש. הילד הקיא והקיא...

אשתי לא הייתה בבית, הילדים קראו לי לחזור מהכולל. אני מגיע ורואה שהילד מתפתל במיטה, ובקושי יכול לפתוח עיניים. שכנה שמבינה קצת בעזרה ראשונה, אמרה שזה נראה כמו פגיעת ראש חמורה.

לקחנו מונית לבית החולים 'שערי-צדק', שם עשו לו בדיקת סי.טי. והתברר שיש לו שטף דם תת מוחי - מתחת למוח (כ- 2 מ"מ מהמוח). כדברי הרופאים, הילד במצב קריטי - ואם תוך כמה שעות לא ינתחו אותו הוא בסכנת חיים אמיתית.

הכניסו אותו מיד לאמבולנס טיפול-נמרץ, והעבירו אותו לבית-חולים הדסה עין כרם (רק שם הייתה המחלקה לטיפול במקרה כזה) התייעצנו עם הרב בני פיישר שהמליץ לקחת רופא פרטי - מהגדולים בארץ בתחום. בהשגחה פרטית הוא בדיוק היה שם במחלקה וניתח את הילד.

הטיפול הוכתר בס"ד בהצלחה, והוא יצא מהסיפור בריא ושלם ללא שום נזק. לאחר ההחלמה עשיתי בכלל 'מסיבת הודיה' והעניין נשכח. כיום הוא כבר נשוי עם ילדים, ברוך הוא וברוך שמו.

* * *

לפני כשנתיים וחצי, באזור פורים תש"פ, היה במשפחה של אותו בן שיח' נס רפואי. בקשר לאותה התרחשות ביקש מרן **רבי חיים קניבסקי** זצוק"ל מהגבאי שלו להגיד "לסבא ולסבתא" (כלומר הכוונה אלי, אני הסבא) שיאמרו "נשמת" כי היה להם נס גדול וצריך להודות לה' על הנס שהיה.

ולא הבנתי את המסר משמים...

* * *

שנה לאחר מכן בערב פורים, נפצעה הבת שלי מזוככית. עפו עליה שברי זכוכית של בקבוק, היא הצליחה לעצור אותם בעזרת היד אך כתוצאה מכך קיבלה חתכים עמוקים. הגיע "הצלה", ואמרו שחייבים לפנות אותה לבית-חולים.

ועדיין לא הבנתי את המסר משמים...

* * *

לאחר שתפרו לה את היד, חזרתי לכולל. אני הולך לשתות כוס מים, ואברך נוסף שירד לשתות מים פונה לפתע ושואל:

"אתה זוכר שפעם עשית פה מסיבת הודיה על הבן שלך שנפצע בחיידר?"

שאלתי אותו: "מה נזכרת בזה עכשיו? - זה קרה לפני 12 שנה..."

הוא לא ענה. אמרתי לו: "אתה יודע מאיפה אני חוזר עכשיו? מבית-החולים. היה לי נס עם הבת שלי שנפצעה מבקבוק זכוכית!"

עליתי לבית-מדרש. כיוון שבשנת תשפ"א היה "פורים-המשולש" רציתי לעיין בנושא, אני פותח את ה"חיי אדם" בהלכות מגילה, נפתח לי הדף האחרון, שם הוא עוסק בענין ההודאה הפרטית מידי שנה בשנה, לאדם שנעשה לו נס בתאריך מסוים... ומספך שם באיזו צורה קיבל על עצמו להודות לד' על הצלתו הפרטית (ביום ט"ז כסלו).

עכשיו הבנתי את המסר ששלחו לי משמים!

קרה לנו כזה נס גדול ולא הודינו עליו מידי שנה בשנה... עכשיו אני מבין עד כמה הדרישה מאתנו להודות להקב"ה, וכפי שאנו מוצאים ברש"י בפרשת ביכורים שמי שלא מודה הוא חלילה בבחינת כפוי-טובה.

לכן אני רוצה לפרסם ולהודות לה' ברבים על ניסיו המופלאים, ועל השגחתו!

* * *

מאז שקלטתי את הענין התחזקתי גם בנושא ברכות בכוונה. חשבתי לעצמי: אם היה בא אלי אדם הביתה יום ביום במשך חודש, אוכל אצלי 3 ארוחות ביום, ישן אצלי וכו' פה ושם זורק מילת תודה בשפה רפה, ללא כל מחשבה והודיה אמיתית, הרי לא הייתי מסוגל לאפשר לו להמשיך להתאכסן בביתי, קל-וחומר שלא הייתי רוצה להמשיך ולהאכיל אותו... והרי אנו מקבלים את כל צרכינו מידו הפתוחה והרחבה!

בזמן דוד המלך ע"ה הייתה מגפה, כי לא הקפידו על 100 ברכות, והלבוש מציין שלא ברכו כראוי, אז הבה נתחזק בהודיה לה' שמיטיב אתנו כל-כך!

נתחזק בהכרה בהשגחתו הפרטית והמדויקת, ובברכות בכוונת הלב הראויה, ונזכה לכל הברכות!

אני מבקש להדגיש שלא שניתני בסיפור מאומה ממה שהיה - הדברים כהווייתם.

נשלח ע"י האבא (והסבא) החפץ בעילום שמו

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

ויקח קרח" (טז, א)

הגמרא (סנהדרין קט, ב) דורשת: "ויקח קרח" - שלקח מקח רע לעצמו. וכתב שם רש"י: התחיל בקטטה. ובספר "משנה שכיר" להגה"ק רבי יששכר שלמה טייכטאל זצוק"ל הי"ד מובא הסבר נאה איזה "מקח רע" לקח לעצמו: על פי מה שאמר משה רבנו לקרח ועדתו (טז, כח-ל) "בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי, אם כמות כל האדם ימותון אלה וגו' לא ה' שלחני, ואם בריאה יברא ה' וגו' וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'."

ולכאורה קשה, אם לא ה' שלחו והצדק הוא עם קרח ועדתו, למה ימותו כלל?

ותירץ המהר"ל מפראג זי"ע דבכל אופן אף אם הצדק היה עם קרח, מגיע לו עונש מיתה בעבור שעשה מחלוקת עם תלמידי חכמים וביזה אותם וזלזל בכבודם, רק אם היה לו צדק, היה עונשו בדרך הטבע, אך אם לא היה כלל צודק, אז מגיע לו עונש חוץ לדרך הטבע.

ועל כן, במחלוקתו של קרח, בין אם הצדק אתו או לא, יקבל עונש מוות,

על כן מובן היטב מה שדרשו חז"ל שלקח מקח רע מאד, דלעולם הוא רחוק משכר - לא היה לו במקח זה שום סיכוי להרויח...

זה גם מה שאמר רש"י: התחיל בקטטה, כלומר, מכיון שהתחיל בקטטה ומחלוקת על משה רבנו, אז בין עם הצדק עמו ובין אם לא, ימות. ולכן זה מקח וביזנס רע מאד ללא שום צד רווח...

איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי, ושאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו (משניות אבות ה, יז)

היו אלו הימים בהם שררה המחלוקת בין רבי יהונתן אייבשיץ ורבי יעקב עמדין אודות עיסוקו של רבי יהונתן בקמיעות.

היתה זו מחלוקת בין ארזי הלבנון, שרפי קודש הדומים למלאכים, וכפי שהתבטאו גדולים אלו באוזני תלמידיהם - אהבה עצומה שררה ביניהם, ומחלוקתם - אך

לשם שמים היתה. ברם, מטבע הדברים, היו בשולי המחנה אי-אלו תלמידים (ליצני החצר), שלמרות אזהרותיהם החוזרות ונשנות של גדולי הדור, ביקשו להתערב ולשלוח יד במחלוקת המקודשת, וכך החלו מספר אנשים, שהחשיבו עצמם לתלמידי רבי יעקב עמדין, לעקוב אחר רבי יהונתן אייבשיץ. הנהגה אחת צדה את עינם הקפדנית; הם שמו לב כי בכל בוקר, כאשר רבי יהונתן עומד בבית הכנסת ומברך בכוונה את ברכות השחר, הרי הוא מדלג על ברכת

לְכֹל אֶחָד מֵאַתְּנֵי יֵשׁ סִימֵן שְׂאֵלָה תְּמִידִי שְׁמֵרְחֶף מְעַל הַחַיִּים.

אֵין אֶפְלוּ רָגַע אֶחָד שָׁבוּ אֲנַחְנוּ בְּטוּחִים בְּמָה שִׁיחֵהָ. מִי יוֹדֵעַ מָה יִהְיֶה מִחֶר? הָאֵם נִחֵהָ? הָאֵם הָעֶסֶק שְׁלָנוּ יִמְשִׁיךְ לְהַצְלִיחַ? הָאֵם מִחֶר יִהְיֶה לָנוּ חֲבָרִים? הָאֵם מִחֶר נִמְשִׁיךְ לְהִיּוֹת בְּרִיאִים? הָאֵם הַשְּׁעָה הַבָּאָה תִּהְיֶה שְׁעָה שֶׁל טוֹב - אוֹ שֶׁל מַפְלָה חֲלִילָה?

אֶפְשֶׁר לְהִתְעַלֵּם מִסִּימֵן הַשְּׂאֵלָה, אֶפְשֶׁר לֹא לְחַשֵּׁב עָלָיו - אָבֵל הוּא תְּמִיד קָיָם.

מָה עוֹשִׂים כְּשִׁסִּימְנֵי הַשְּׂאֵלָה מִתְחִילִים לְצוֹף בְּתוֹךְ הַלֵּב? כְּשִׁפְתָּאוֹם מִתְעוֹרָר פֶּחַד מִפְּנֵי הַבָּאוֹת, כְּשִׁפְתָּאוֹם חֹסֵר הַשְּׁלִיטָה שְׁלָנוּ עַל הָעֵתִיד בּוֹלֵט מוֹל עֵינֵינוּ?

מָה עוֹשִׂים בְּרָגְעִים שֶׁל דְּאָגָה, בְּרָגְעִים בְּהֵם אָנוּ לְחוּצִים שֶׁהַכֹּל עוֹמֵד לְקֶרֶס? הָאֵם הַחֲרָדוֹת גּוֹרְמוֹת לָנוּ לְסַעֲרַת רָגְשׁוֹת וּלְבִלְבוּל - אוֹ שֶׁהֵם גּוֹרְמִים לָנוּ לְשִׁמְחָה וּלְחִיּוֹת חֲדָשָׁה?

תְּלוּי. אָדָם שְׂאִינוּ מִחֶר לְעַצְמוֹ - הוֹפֵךְ לְחוּץ וְסוֹעֵר בְּרָגְעִים שֶׁל סִימֵן שְׂאֵלָה. אָבֵל אָדָם שְׁמֵחֶר לְעַצְמוֹ? הוּא לּוֹקֵחַ אֶת סִימֵן הַשְּׂאֵלָה לְמָקוֹם אַחֵר לְגִמְרֵי!

"שלא עשני גוי"!

בתחילה סברו כי אך טעות היא, אך משהדבר חזר ונשנה על עצמו דבר יום ביומו, שמו הללו פעמיהם לבית הדין שבעיר, והתריעו בפני הדיינים על כך שהרב מדלג באורח קבע על ברכה מברכות השחר!

בתחילה אטמו הדיינים אוזניהם משמוע, אך כיוון שהללו התעקשו על כך והיו מוכנים להעיד על כך בגלוי, סרו הדיינים לביתו של הרב, ואחר בקשת מחילה התעניינו האם נכונה השמועה.

תשובתו של הרב הפתיעה אותם: "אכן כן, צודקים הללו בדבריהם. באורח קבע איני אומר בבית הכנסת את ברכת

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ויקח קורח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירם..." (טז, א)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

שהפציר בו מאוד לחזק את ליבן ביראת שמים, והוסיף ואמר שהגאון רבי ניסים קרליץ ציווה עליו לומר לו כי אם יסרב לדרוש, הוא עצמו יבוא אליו כדי להורות לו ב'פנים אל פנים' לעשות כן.

כאשר רבי ראובן ביקש לחמוק מהדבר, אמר לו הגאון רבי יוסף רוט בחכמתו: "וכי ממי אבקש לדרוש - ממי שאינו מסרב לדרוש בפני נשים"?! (יחי ראובן)

"ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים" (טז, ב)

'קורח שפקח היה - מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו' (רש"י) מביא רש"י: 'קורח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו. ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו'. מקובלנו כי "ברא מזכה אבא" (סנהדרין קד.) בן מזכה את אביו. מדוע אפוא, אכן לא עמדה לקורח זכות בניו הגדולים שיצאו ממנו.

ביאר האדמו"ר מסוכטשוב זיע"א: מצינו בחז"ל (יומא

פה:) "האומר אחטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכיפורים מכפר", וטעם הדבר הוא, כיון שיום הכיפורים עצמו היה ה'סיבה' לחטא, שהרי לולי היה תולה עצמו בכפרת יום הכיפורים, לא היה מהין לחטוא, אם כן כאשר יום הכיפורים עצמו הוא הגורם לאדם לחטוא, אין הוא מכפר.

אף כאן, בחטאו של קורח, לא הועילה לו זכות בניו. כיון שהם הם היו סיבת חטאו, כי לולי היה רואה "שלשלת גדולה יוצאה ממנו", לא היה

'שלא עשני גוי', אולם האם יודעים אתם מדוע?... והשיב רבי יהונתן: "מידי בוקר, כאשר אני ניעור משנתי, אני חש אושר עילאי, עד אין קץ, על כך שזכיתי ונולדתי יהודי, בן לעם נבחר, בנו יחידו של הבורא יתברך ויתעלה שמו, ומכיוון שכך, אני מזנק בחדרה, ומיד לאחר שאני נוטל את ידי, מתפרצת השמחה מליבי: 'ברוך שלא עשני גוי!' איני יכול להתאפק עוד".

"אמרו נא לי" סיים רבי יהונתן, "אחרי שאני מברך את הברכה מיד בקומי, האם אני צריך לברך שוב בבית הכנסת"? (ע"פ דרך עץ החיים)

"ואון בן פלת בני ראובן" (טז, א)

אמר רב (סנהדרין קט, ב) און בן פלת אשתו הצילתו... אמרה ליה ידענא דכולה כנישתא קדישתא נינהו... תוב דאנא מצילנא לך אשקיתיה חמרא וארויתיה ואגניתיה גואי אותבה על בבא וסתרתי למזיה כל דאתא חזיה הדר (רש"י - סתרה שעה וישבה על פתח הבית כל מי שהיה בא לקרוא רואה ראשה פרוע וחורר)

הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל

השתדל בכל מאודו שלא לדרוש בפני נשים. במקום הצורך כשהפצירו בו מאוד, נהג לדרוש בפניהן כשהוא מסיר את משקפיו בטרם הדרשה. כשדרש בסמינר "אור החיים", בטרם יציאתן של בנות הסמינר לחופשה, היו מניחים לפניו מחיצת זכוכית מיוחדת שעל ידה היה 'נראה' ואינו רואה'.

פעמיים בשנה היה דורש בפני נשים בבית הכנסת "בית דוד". רבי ראובן נענה לבקשתו של הגאון רבי יוסף רוט זצוק"ל

לרה"ק מלובלין, הנה לו שיעון מיוחד שצ'לצל ב'כל תחלת שעה.

אמר הרבי מלובלין לחסידים: יודעים אתם מה ההבדל בין ה'שיעון שלי לבין ה'שיעון שלכם? ה'שיעון שלי גורם ל'שמחה, ואלו שלכם מביא ע'צב גדול!

פי הצ'לצול של ה'שיעון שלכם מסמן ש'הרגע הנו'רא של ה'מנות הולך ומתקרב, א'בל ה'שיעון שלי? הוא מסמן ש'הנה, ע'ברה עוד ש'עה, ואנחנו מתקרבים לג'אלה! ה'חזו'ה ה'ק' מלובלין דבר על ה'רגעים עליהם, ה'רגעים בהם מתעורר פחד או ד'אגה מפני ה'באות.

אם אתה לא מח'בר לע'צמך - ה'רגע הנה גורם לך ל'סערת ר'גשות, אתה מתחיל ל'חשב על יום ה'מות, ה'דמיון ה'פרוע אינו עוצר - וממשיך ל'דמן את ה'גרוע ביותר...

א'בל אם אתה מח'בר לע'צמך? הו, כ'ל סימן ש'אלה - לא רק ש'אינו עוצר אותך, הוא מכ'ניס בך חיות ח'דשה! אתה מג'לה פתאום נקדה ח'דשה של ג'אלה, נקדה ח'דשה של חבור לבורא העולם!

כ'ל ד'אגה - היא סימן ל'כך ש'אנו תלויים א'ך ורק ב'חסדי השם! כ'ל פחד - מג'לה לנו עד כ'מה א'נו זקוקים לע'זרתו! כ'ל דמיון - הוא ר'מז לחסר האונים הב'סיסי ש'לנו, ולתלות המ'חל'טת ש'לנו בבורא!

כ'ל סימן ש'אלה - הוא 'גלוי ש'כינה' ח'דש! הנה יש לנו עוד ה'זדמנות להזכר מי ב'אמת שולט על חיינו...

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

מאחר וקרח טען שאהרן אינו ראוי לכהונה גדולה, רצה להוכיח שלא צדק קרח בטענתו, וכיצד יוכיח זאת? אמרו חז"ל (ערובין סה:): "בשלשה דברים אדם ניכר: בכוסו, בכיסו ובכעסו" טבעו של האדם ניכר מתוך התנהגותו בשלשה מצבים: בשעה שהוא שתוי, בשעה שנדרש לשלם מכספו, ובשעה שהוא כועס.

והנה בכוסו לא ניתן היה לבחון את אהרן, מפני שמעולם לא היה שתוי, שכן נאסר על הכהנים להשתכר.

גם בכיסו לא היה אפשר לבחון, כיון שהכהן הגדול היה גדול מכל אחיו בעושר (יומא יח.), ועל כן יכל אהרן לשלם

מכספו בקלות, מבלי שירגיש כלל בחסרון כלשהו.

אם כן, לא נותרה דרך לבחון, אלא בכעסו, ולכך התכוון משה כשאמר: "ואהרן מה הוא" - אם תרצו לדעת מה הוא אהרן, דהיינו מה טיבו, אז "תלינו עליו" - תריבו אותו ותכעיסוהו, ואז תווכחו לראות כי גם בשעה זו, נותר הוא בענותנותו ובצדקותו. (טל תורה)

"ויחר למשה מאוד ויאמר אל ה' אל תפן אל מנחתם" (טז, טו)

הסבא מסלבודקא רבי נתן צבי פינקל זצ"ל לומד מפסוק זה עד כמה גדול כוחה של תפילה.

משה רבינו היה צריך לבקש מהקב"ה שלא יקבל את הקטורת, כלומר את התפילה שלהם, אף שאם ח"ו תפילתם הייתה מתקבלת, היה בכך אישור להשקפתם הכופרת במשה ותורתו והייתה מתבטלת כל התורה כולה, בכל זאת פחד משה רבינו שתתקבל מנחתם מחמת כוח התפילה המונח בה.

מוכח מכאן שתפילה מועילה ומתקבלת אפילו לדבר רע, ועאכ"כ שהיא רצויה ומתקבלת כשמתפללים על דבר טוב וחיובי.

על גודל כוח התפילה נוכל ללמוד מהסיפור

עולה בדעתו לחלוק על משה רבינו. לכן לא הועילה לו זכות בניו.

מכאן יש לדייק שיום הכיפורים אינו מכפר, רק למי שלולי יום כיפור לא היה חוטא, אבל מי שגבר עליו יצרו עד שהיו גם לולי יום הכיפורים היה חוטא, ולא היה באפשרותו לעמוד נגד יצרו, נמצא שאין יום הכיפורים סיבת חטאו, ולכן יכול יום הכיפורים להועיל לו. (שם משמואל)

"כל העדה כולם קדושים" (טז, ג)

מדוע אמר קורח גם "כל", וגם "כולם"? והרי לכאורה זו כפילות מיותרת.

התשובה היא, שבוזה רצה קורח להדגיש שאמנם כוונתו היא לכל העדה ממש, ללא יוצא מהכלל.

אילו לא היה אומר "כולם", אלא רק "כל העדה קדושים", ניתן היה לחשוב שאין הכוונה לכל העדה ממש, אלא רק לרוב העדה, שהרי אמרו חז"ל (הוריות ג:): "רובו ככולו" - הדין הוא שהרוב נחשב כמו הכל, ובוזה שהוסיף קורח גם את המלה "כולם", הוכיח שכוונתו היתה לכולם ממש.

וכן באר הט"ז (או"ח-סי' תקפב) מדוע אומרים בתפלת ראש השנה: "מלוך על כל העולם כולו בכבודך" (גם "כל" וגם "כולו") - שאילו היה נאמר רק "כל" היינו יכולים לחשוב שהכוונה היא רק לרוב העולם, ועל כן, כדי שנבין שהכוונה לכל העולם ממש, מוסיפים גם את המילה "כולו".

"ואהרן מה הוא כי תלינו עליו" (טז, יא)

מדוע אמר משה "ואהרן מה הוא", ולא אמר "ואהרן מה פשע", או "ואהרן מה עשה"?

ניתן להסביר ולומר, שמשה התכוון להוכיח את טיבו ומהותו של אהרן.

מהו חבור לעצמי? כיצד אפשר להתחבר לעצמי?
חבור לעצמי הוא חבור למציאות שלי...
המציאות שלי היא - שאני זקוק לרחמי השם על כל צעד ושעל.
המציאות שלי היא - שכל הצלחה שלי היא מידיי של השם.
המציאות שלי היא - שכל כשלוני שלי הוא תזכרת שהבורא שולח לי, להזכיר לי שאינני מסגל לשלט.
כשאני מעז להפיר במציאות הזו - זה היא החבור לעצמי, לנשמה שלי, למהות האמתית שלי - שזה החלק האלוקי השוכן בתוכי.
כשאני מעז להפיר במציאות הזו - אני רגוע, אין לי רגע אחר של לחץ מפני העתיד או חרדה קיומית. שום רגש בעולם לא יכול לערער לי את המצב רוח - כי אני ממילא תלוי אך ורק בבורא!
(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - קורח

"הנכנס לבקר את החולה - לא ישב לא על גבי מיטה, ולא על גבי כיסא, אלא מתעטף ויושב לפניו, מפני ששכינה למעלה מראשותיו של חולה, שנאמר: 'ה' יסעדנו על ערש דווי'".

זהו שאמר משה: אם הם יהיו חולים - שכינה תהיה מעל ראשם ותסעדם, ואז תהיה להם הוכחה שהם כביכול "בסדר" עם הקדוש ברוך הוא...

כדי שיהיה ברור כי "ניאצו האנשים האלה את ה'" משה מבקש שימותו במיתה כזו שלא יהיו חולים לפניו, וזה יהווה הוכחה כי אין לשכינה כל שייכות אליהם.

(יחי ראובן)

"ולא יהיה כקרח ועדתו" (יז, ה)

רוב ימי המלבי"ם, היו ימי צער ומדון, והוא סבל מרורים מבעלי המחלוקת שרדפוהו. בתקופת רבנותו בלונטשיץ, שאלוהו תלמידיו: "כיצד יתכן שחולקים על רבינו? והרי נאמר 'ולא יהיה כקרח וכעתו'?"

והוא השיב: "אצל קורח ועדתו עמד בצד אחד כל הצדק, ואילו

הצד השני היה כולו חייב, ומחלוקת כזו לעולם לא תוסיף להיות, אבל מחלוקת שבה יהיו שני צדדים, ולכל צד מעט צדק ומעט חובה, מחלוקת כזו תקום ותהיה בכל הדורות..."

בתקופת כהונתו של ה"בית הלוי" בבריסק, פרצה שם מחלוקת גדולה.

פנה הרב לכמה מחשובי העיר שדעתם מקובלת על הצבור, שישפיעו על היריבים לכבות את אש המחלוקת, אולם הללו דחו את בקשתו, בטענה שאינם רוצים להכניס ראשם בעביה של קורה זו ומעדיפים לנקוט מידה ניטרלית.

"התנהגותכם מזכירה לי את כלבי מצרים", אמר רבי יוסף דב בחיור, "שכן אמרו חז"ל 'כלבים בוכים - מלאך המוות בא לעיר, כלבים משחקים - אליהו הנביא בא לעיר', והרי במצרים נמצאו גם מלאך המוות שבא להכות כל בכור בארץ מצרים, וגם אליהו הנביא שבא לגאול את ישראל, ולכן לא ידעו הכלבים מה עליהם לעשות, לבכות או לשחק, ולכן החליטו הכלבים להיות ניטרלים 'ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב

לשוננו"...

המדהים שלפנינו: ילד קטן בגיל 8 שנים ביקש מאביו בליל שבועות שיקח אותו עימו לביהכ"ס כדי שיוכל להגיד את 'תיקון ליל שבועות'.

חשב אביו ואמר לו שעדיף שילך לישון היות והוא עדיין ילד קטן.

בעת שהלך אביו לכיוון הביהכ"ס נכנס בו קצת רחמים על הבן, והרהר לעצמו: 'מדוע באמת לא הסכמתי לקחתו, הרי אם הבן רוצה ללמוד כל הלילה, למה שלא אמלא את בקשתו?'

החליט האב שהוא חוזר על עקבותיו ע"מ לקחת את בנו הקטן לביהכ"ס.

כאשר הגיע לביתו ופתח את הדלת... הוא רואה את בנו הקטן עומד ליד מפתן הדלת כאילו הוא מחכה שיבוא אביו לקחתו לביהכ"ס.

שאלו אביו: "מדוע אתה מחכה לי? הרי סיכמנו שאתה הולך לישון? ואיך ידעת שאני בא לקחתך?"

ענה לו הילד בתמימות רבה: "הלא התפללתי להשי"ת שתחזור הביתה לקחת אותי לבית הכנסת, וידעתי כי השי"ת ישמע בקול תחנוני, על כן הייתי בטוח שתחזור הביתה..."

הילד הזה גדל והצליח ולימים נתגלה בגדולת תורתו ויראתו, הלא הוא הגאון הצדיק רבי שמשון פינקוס זצ"ל.

"אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל

האדם יפקד עליהם לא ה' שלחני" (טז, כט)

הגמרא (נדריים לט, ב) דורשת: "אמר רבא: 'אם כמות כל האדם ימותון אלה' - שהם חולים ומוטלים בעריסתם, ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרים? לא ה' שלחני!"

ולכאורה יש להבין, מה קשור ענין ביקור חולים לכאן? מדוע אם קרח ועדתו יהיו חולים, ויבואו אנשים לבקרם, סימן הוא ש"לא ה' שלחני"?

חתנו של המהרש"א הוציא "מהדורא בתרא" של המהרש"א, ושם הוא מבאר כי קרח ועדתו טענו על עצמם שהם "ערלעכע יידן", יראים ושלמים ועבדי ה' ממש, וכי משה רבנו עושה את כל מה שעושה על דעת עצמו!

והרי ידועים דברי חז"ל (שבת יב, ב) ששכינה נמצאת למעלה מראשותיו של חולה, וכלשון הגמרא:

{ אז נדברו }

פרשת קרח (בחורף: שנה) | תשפ"ב | לסדר: "זכרון לבני ישראל" | גליון מס': 562

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בנקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

למה עם ישראל לא הצליחו לעכל את בליעת קורח ועדתו??

בסיפור של עדת קורח יש תופעה יוצאת דופן שלא רואים אותה במקומות אחרים... כלל ישראל לא השלימו עם מה שקרה לקורח ועדתו!!! יום למחרת... לאחר שבלעה האדמה את קורח... עם ישראל בקושי הספיקו לעכל את הפאניקה הנוראית שהיתה שם "פן תבלענו הארץ..." וכבר למחרת וילונו כל עדת ישראל על משה ואהרן אתם המיתם את עם ה'... **מה הפשט בזה???** מה פשר התלונה הזו?? (עזוב כעת את השאלה הבסיסית... איך עם ישראל לא פחדו?? הרי אתמול משה רבינו אמר לאדמה והיא פתחה את פיה... אז איך הם לא פחדו שזה יקרה שוב?? עזוב את זה... (לפני כמה שנים דובר על זה כאן בגיליון...) מה נשתנה?? למה בחטא המרגלים ישראל לא באו להתלונן למשה וכלב ויהושע אתם המיתם את עם ה'?? למה בחטא העגל שמשה מצוה את שבט לוי הרגו איש את אחיו ואיש את רעהו... עם ישראל לא מגישים תלונה לשבט לוי אתם המיתם את עם ה'?? בקיצור: במשך 40 שנה במדבר היה לא פעם ולא פעמיים שהחל הנגף בעדת ה'... ומשה רבינו היה בתמונה... ואף אחד להגיש נגדו תביעה... עם ישראל הבינו שהנפש החוטאת היא תמות והכל ברור... ואילו דווקא כאן שהדברים היו כ"כ ברורים... שמשה ניסה להשכין שלום ולמנוע את הכאוס... וצויה שכולם יעלו מסביב משכן קורח... ואז קרה מה שקרה והאדמה פתחה את פיה... למה ישראל לא מצליחים להירגע ומיד למחרת הם מגיעים בטענות אתם המיתם את עם ה'?

התשובה היא ככל הנראה כך:

בניגוד לחטא המרגלים וחטא העגל... בסיפור של עדת קורח... **שם היתה אוירה של צחוקים!!!** מה שנקרא ליצנות... האוירה היתה לא רצינית... העויילם היה בקטע של הבדיחות... אז נכון... אמנם עשו צחוק ממה רבינו... אבל עדיין זה באוירה של צחוק... ופתאום!!! ככה באמצע הצחוקים... פתאום משה רבינו מנחית כזו מהלומה... תוך כדי שעדת קורח באמצע להתגלגל מצחוק והם פתאום מוצאים את עצמם מתגלגלים לתוך האדמה בחרדה נוראית... ההלו... מה קורה פה... זה... לא אמיתי... תוך כדי שהבדיחה עומדת להם על הלשון... הם מוצאים את עצמם נאבדים מתוך הקהל והם תוך כדי קולטים מה קורה וצועקים משה אמת ותורתו אמת!!!

בקיפור: **הפרצוף שלהם היה המום ונשאר כך עד עצם היום הזה!! הם עדיין המומים!!!** הההלו... מה קורה פה... זו מתיחה?? המחזה שנחרת לעם ישראל מול העיניים זה אנשים שנעלמים בתוך האדמה... ולא סתם... אלא עם פרצוף **המום!!!** זו תחושה כזו שהההלו... לא... לא... הם לא התכוונו ברצינות... בסה"כ עשינו קצת צחוק...

אני רוצה שתבינו: עם ישראל במדבר זה לא כמונו... זה **דור דעה!** אצל דור דעה אין טעויות... זה לא כמו בדור שלנו שאנחנו באופן כללי מבולבלים... ואתה יכול לעשות משהו... ואחרי דקה להתנצל אוי התבלבלתי... (בממשלה הנוכחית זה בכלל משעשע) בדיוק בשביל זה מדובר פה בדור דעה שברגע שהם עושים חטא העגל!!! זו אמנם טעות... אבל הם עומדים מאחורי הטעות הזו... ולכן הם גם נענשים כ"כ... ברגע שישראל החליטו לבכות לילה שלם... הם ידעו מה שהם עושים... והם שילמו על זה את המחיר... (ברגע שמשה רבינו אמר להם שהם הולכים להישאר במדבר ארבעים שנה... הם לא התעצבו עליו... אמנם "ויתאבלו העם מאוד" (אולי גם ניסו לתקן כמו המעפילים)... אבל לא היה להם טענות... למה ה' מעניש אותנו?? הם ידעו טוב מאוד על מה... ולא נותר להם אלא להתאבל ולהצטער...)

אבל כאן לשם שינוי... בסיפור של עדת קורח... כאן זו היתה סוגיה של ליצנות... כאן היו צחוקים! במשך לילה שלם עם ישראל צחקו... ופתאום הקב"ה הופיע ועשה אותם רציניים בשניה!!! ההלו... מה קורה פה... לא התכוונו ברצינות... **ואת זה היה לעם ישראל מאוד קשה לעכל!!**

בא נגיד את זה ככה: זה היה המפגש הראשון של דור דעה עם טעות מסוג של חוסר דעה... זה מפגש מאוד מר... לא חבל?? הרי לא התכוונתי ברצינות... אז למה משה רבינו כן לקח את זה ברצינות?? את זה היה קשה לעם ישראל לעכל!!! למה משה רבינו הגיב בכזו רצינות???

נו... אז למה באמת?? אם באמת לא התכוונו ברצינות אז למה ה' ככה העניש בכזו רצינות?? **נו... תגיד אתה את התשובה...?? בבקשה... תן לי דרך אחרת איך להכניס בן אדם לרצינות!!!**

לפניך סיטואציה: שרה אמנו רואה את ישמעאל יורה חיצו מוות בבוץ יחיד שלו... ההלו ישמעאל... תפסיק... ישמעאל מתפוצץ מצחוק... "הלא משחק אני..." הכל בצחוק... ותכל'ס שרה רואה שעוד חץ כמעט מפלח בבוץ שלה ועוד חץ... ושוב היא צועקת בחרדה: ישמעאל תפסיק!!! וישמעאל לא מביין... דודה שרה מה את עושה עסק... לא התכוונתי ברצינות... נו... עכשיו אתה נמצא במקום של שרה אמנו!!! תנסה לתת לה רעיון איך היא מסבירה לפרצוף הזה שיצחק שלה זה לא צחוק... בשבריר שניה שרה שינתה טון!!! בבת אחת מנסת האורחים הגדולה עשתה מהפך 180 מעלות... דפקה על השלחן כמו בוסית... והודיעה לו ולאמא שלו **אתם עפים מפה על טיול!!!** ומה אתה חושב... גם אז הוא צחק... ולמחרת הוא קם עם ארבעים מעלות חום... ואמא שלו קבלה הוראה מתכתית לקחת אותו על הידיים ולפנות את השטח עם לחם וחמת מים... אז!!! אולי אז קלט מיודעיני ישמעאל... שההלו... דודה שרה התכוונה ברצינות... הבנת???

בן אדם לא רציני... אין גישה אליו... אין שום דרך איך לחדור אליו ולהסביר שזה רציני... הדרך היחידה זה לעשות אותו רציני ברגע!!! כל המתלוצץ באים עליו יסורים... רק לעשות אותו רציני זו הדרך היחידה להסביר לו שזה רציני... רק בשניה שהם התגלגלו לאדמה... רק אז הם קלטו שזה רציני!!! חוסר רצינות זה החטא הכי מסוכן... ולמה?? כי לכל חטא יש אריכות אפיים... ה' נותן לאדם להבין שהוא טעה... אבל ברגע שיש פה גם ליצנות... ברגע שיש אוירה לא רצינית... הההלו... תזהר... האדמה עלולה להתחיל לרעוד מתחת הרגלים... כי ברגע שאין רצינות... לבורא עולם יש דרכים משלו איך לעשות אנשים רצינים בין רגע!!!

זה הדבר היחיד שאפילו דור דעה מתקשים לעכל את גודל התובענות שלו...

המשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

חיים של חילוץ עצמות... למתקשים לעשות פעילות גופנית...

שבת זו שבת מברכים... וכמידי שבת מברכים... אנו נעמוד בבית הכנסת ונברך יהי רצון שתחדש עלינו את החודש הזה לטובה ולברכה... חיים של טובה, חיים של ברכה, חיים של פרנסה, חיים של חילוץ עצמות... חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא... עושר וכבוד... חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים... רשימה ארוכה של דברים טובים שיהי רצון ויהי בחודש זה... כעת תן ניחוש מה הברכה הכי חשובה מכל הרשימה של הברכות??

אני אתן לך רמז קטן... למדנו על זה בדף היומי בשבוע האחרון... ובכן: בשבילי זה היה בהחלט חידוש גדול... הגמ' ביכמות מדברת בהקשר לחליצה ומביאה שם את הפסוק שאנחנו קוראים בהפטרה של יום כיפור על מי שנותן צדקה לעני שמתברך בשש ברכות ואילו המפייסו בדברים מתברך באחת עשרה ברכות שנא: ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחשך אורך ואפלתך כצהרים ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור ודור תקומם וגו' בקיצור: רשימה מכובדת של אחת עשרה ברכות... ומסיימת הגמ' ואומרת: ועצמותיך יחליץ- אמר רבי אלעזר: זו מעולה שבברכות!!! מכל הרשימה של ה"א ברכות... מהי הברכה הכי הכי?? ועצמותיך יחליץ!!! חיים שיש בהם חילוץ עצמות!!! יש לציין שזה ממש מפתיע... זה יותר מזרח בחושך אורך... יותר מאפלתך בצהרים... יותר ממוסדי דור ודור תקומם...

זה כבר ממש סקרן אותי!! מה... מה יש ב"עצמותיך יחליץ" הזה שזה כזו ברכה מיוחדת?? התחלתי לחפש ברשימה... מהרש"א... ציפתי לאיזה הסבר כזה עמוק... משהו ששייך לצחצחות ואורות... (ס"ו"ס זה עצמו אחד מה"א ברכות) אבל לא!!! מה מתברר??

שחיים שיש בהם חילוץ עצמות זה... זה פחות או יותר מה שתמיד הבנתי וכיוונתי כשאמרתי את זה... ש... שתזיז את עצמך!!! שהעצמות שלך יזוזו... שלא תהיה כבד כמו זוב... כלשון הגמ': זירזא דגרמי!!! שהעצמות יזוזו! וזו הברכה הכי מעולה... והמהרש"א מסביר בפשטות שהסיבה שזו הברכה הכי מעולה כי זו ברכה על הגוף עצמו... שהגוף עצמו יזוז... כלומר: זה כמו שאני אברך אותך שיהיה לך רכב טוב... שיהיה לך חניה הכי קרובה לבית... שיהיה לך גם מעלית בבנין... שלא תצטרך לעבוד קשה... אתה יודע מה... שיהיה לך אפילו איזה קורקונט שממלי משוכלל שלא תצטרך לזוז... אתה יודע מה... אם כבר... עדיף כבר שתשאר במיטה... שה' ישלח לך עבדים ושפחות שיביאו לך הכל עד המיטה... אה... איך אני איתך?? ואחרי כל הברכות הנפלאות האלו אני אסיים בברכה אחת אחרונה: שה' יעזור לך... שיתן לך מרץ ורעננות וכוחות גוף... ואתה ברגלים שלך תלך ותקפץ כנער צעיר... תזכה להתאמץ ולהזיע ולטפס את המדרגות בקלילות ללא מעלית... תגיע לכל מקום עם הרגלים הבריאות שלך... ותתעייף בסוף היום... תישן טוב בלילה ותקום רענן בבוקר רץ כצבי וקל כנשר... והגמ' מתפעלת... הוי... הנה... זו הברכה הכי טובה בעולם... הלוואי על כל עם ישראל!!! כן... זירזא דגרמי זו הברכה הכי טובה!!! רכב טוב זו ברכה... מעלית משוכללת זו גם ברכה... שירות משלוחים עד הבית זה גם יכול להיות ברכה... אבל עדיין לזכות להיות נמרץ ולהזיז את העצמות ולעשות פעילות גופנית בכוחות עצמך זו מעולה שבברכות...

אני יכול להעיד: התמסרות לגמילות חסדים זה מתכון בדוק לחילוץ עצמות!!!

מסיבה הגיונית מאוד: בן אדם שחושב רק על עצמו... הוא כמו אפרוח שעדיין לא יצא מהביצה... הוא חי את עצמו... חושב על עצמו... עסוק בלדאוג על עצמו... ממילא הוא מוצא את עצמו כבד כמו זוב!!! כבר הזכר כאן בגיליון את זה שדוב הוא חסר מנוחה לחלוטין וזו לא סתירה שהוא כבד וקבעצער כמו... כמו זוב... **איך זה הולך ביחד?** פשוט מאוד: הוא עוד פעם פותח את המקרר לראות אם יש משהו... הוא שוב רואה שהיא לא מקרר מה לחדש... נו... אז תלך לחנות לקנות?? לא... איפה... אין לי כח... נו... משהו... אז מה יהיה לא נורא... חוזרים לרבוץ... ואז שוב נקום בעוד רבע שעה לפתוח את המקרר...

נכון ככה זה נראה פחות או יותר?? ככה אני מרגיש בבין הזמנים!!! כבודות בלתי נסבלת... ואז!!! בדיוק בשיא תחושת הכבדות והקבעצרות... בדיוק אז הגיס מהמרכז נזכר להתקשר... אפשר להתארח אצלכם לשלושה ימים בצפון? אני נאנח... אוי... בדיוק אותו אני צריך עכשיו... בקושי את עצמי אני סוחב עד המקרר... הדוב מפקד ובסוף מוצא את עצמו עונה להם... תגיעו... מתי אתם מגיעים? היום בערב... בשעה 11.00 בלילה...

השיחה הסתיימה... ואני קם ממקומי... תנחש לאיפה? למקרר... שוב פותח וסוגר... ואז מגיע תשע בערב ו... ואז!!! לא יודע מה קרה... משהו קרה לדוב... אני שוב פותח את המקרר והפעם בתנופה יותר עירנית... רגע... צריך לקנות מעדנים לאורחים... אני הולך לחנות... קונה מילקי בשפע... קונה קורנפלקס... כריות... (על הדרך אני קונה גם איגולאים שכבר שבוע אני דוחה כי אין לי כח לזוז...) פתאום משהו זז שם בפנים... עצמותיך יחליץ!!! האפרוח יצא מהביצה... עד לפני כמה שעות הוא היה שרוי בתוך הבועה של עצמו... מסתכל מה המקרר יכול להציע לו!!! בשניה שהגיע טלפון ואני נכנסתי למצב של "ותפק לרעב נפשך..." בשניה שיצאתי מהבועה של עצמי ונכנסתי לתקן של מארח... פתאום הצבע חזר ללחיים... פתאום אני מרגיש קליל... הדם מתחיל לזרום בעורקים... **ותאמין לי... זו המעולה שבברכות.** אני שונא את בין הזמנים!!! שונא אותם! ולו בגלל שחסר לי את העצמותיך יחליץ... העצמות לא זזות... זה **שאין לך בשביל מי...** זה שרשמית זה נקרא שבבין הזמנים אנחנו במנוחה ודואגים לעצמנו... זה משתק את העצמות... אתה מרגיש כמו הדוב (הלא כ"כ) מרקד...

ומעתה: נסיים בעצה טובה לכל אלו שמתקשים לעשות פעילות גופנית!!! כן... אני מבין אותך... גם אני

קבלתי נזיפה על זה שהעצמות שלי לא זזות... ושצריך להתחיל להזיז את העצמות... אבל תכל'ס... **זה לא לזוז**!!! מאוד קשה לי להתחיל לעשות הליכה של שתי קילומטר בשביל לחזור אותם כלעומת שבאתי (אני מרגיש עבודת פרך... עבודה שאין לה קיבה) אבל נניח מאז שהוצאתי ספר... זהו!!! הרופא שלי מרוצה ממני... הבן אדם שעד היום לא זז... פתאום סוחב קרטונים... עושה פעילות גופנית מסיבית... ברגע שיש פה משהו בשביל השני... יש בזה סגולה לעצמותיך יחליץ!!! **אני ממליץ בחום:** תפתח איזה גמ"ח או תתמסר לאיזה פעילות חסד שכרוכה בפעילות גופנית... ואז גם תתברך בעצמותיך יחליץ וגם יהיה לך יותר קל לבצע את זה בפועל... (אתה יודע מה? גש לקופת הצדקה של השכונה ותגיד להם שאתה מתנדב לשים בתיבות דואר את הקבלות... וכן הלאה) ועצמותיך יחליץ!!! שהעצמות יזוזו... ועל הדרך: לא לזלזל בפעילות גופנית... זו המעולה שבברכות... אל תמהר להתלהב מעוד חסכון בלא להזיז את עצמך...

הספר "מסולאים בפז" על התורה- לתשומת ליבכם!
מהדורה זו נמכרת בחצי מחיר. כשיגמר המלאי בע"ה יעלה גם המחיר. למעוניינים-הקדימו לרכוש כעת.

מוקדי המכירה שברחבי הארץ:

ירושלים

רח' נחמיה 10 קומה ב'

גבעת שאול, רח' בן עוזיאל- 054-8491554

בית וגן- משפחת נוישטט רח' הרב פראנק 29

הר נוף- 053-3148861

רוממה- המ"ג 29- 052-7682281

רמות ד'- רובין 47- 054-8419684

נה יעקב (חדש)- 0527680281

מודיעין עילית

רחוב קצות החושן 14, 052-7174781

חפץ חיים 14- משפחת דרבקין- 089742750

פיצויה בראשית- 052-7137444

גרין פארק 0527644795

אופקים- משפחת שפירא: 053-4112035

אחיסמן- שרגל 052-7171721 שבט אשר 9

אחיסמן שלב ב' 0534162979

אלעד- 03-9073067

אשדוד- הרב צור- 050-4120311

חדש באר שבע- משפחת חיון 0533162445

ביתר עילית- אזור רמי לוי- 054-8450998

בית שמש- נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147

חדש בית שמש רמה ד'/3- 0533119644

בני ברק- קיבוץ גליוות 9- 055-6728458

חזו"א 34 052-7117271

חדש רח' הרצוג משי' דיאמנט 0527603814

חיפה: פולק, גאולה 15, 052-7683095

אנסבכר, חניתה 77. 077-3231307

טבריה- 054-8441354

נוף הגליל- 054-8431731

כרמיאל- משפחת שטיימן 052-7136165

נתיבות- מושפ' עקיבא הר' גרשונוביץ 42 089934274

עפולה- 052-7686876

פתח תקוה- (מרכז העיר) 0504124235

צפת- 052-7181828

רחובות- 054-8423047

רכסים- 054-8415410

תל ציון- 052-7150166

תפרה- לימן- 055-6705003

נקודות הפצה בחו"ל:

ארה"ב:

מונסי: 914 879 6022

ברוקלין: 3475123254

ליקווד: 347-675-6830

מקסיקו: 5512778074

אירופה:

לונדון: 07970287781

שאינטרנט זה עוד איזה חרדתיות של רבנים שלא יודעים מה קורה... מכאן ואילך כולם יבינו שזה רציני ולגמרי רציני!!! נכון לשבעים שנה הקרובות כל פעם שמישהו יעשן סיגריה ויתרו בו אדוני... אתה עלול לסיים את החיים שלך בגיל צעיר... הוא כבר לא יתפוצץ להם בצחוק מול הפרצוף... תהיה רגוע... הוא יזכור היטב שהאחרון שחשב שזה לא רציני... הוא שוכב שם בבית הקברות והוא עדיין שוכב שם עם פרצוף המום!!!

כלפי מה הדברים אמורים???

אנחנו צריכים להפנים שהחטא הגדול ביותר בעולם זה **חוסר רצינות!!** מי שיודע שה' רוצה ממנו משהו... והוא עושה צחוק... הוא לא קולט שזה רציני... זה **החטא הכי גדול!!** עצם החטא הוא לא כ"כ חמור כמו החוסר רצינות... לדוגמא: לצערנו לכולנו יש התמודדות מול האינטרנט... לאחד יותר לאחד פחות (יש גם כאלו שבכלל לא...) זה נורמלי!! סו"ס לכל אחד יש את הרגעים החלשים שלו ואת המעידות שלו... אבל!! יש כאלו שעושים צחוק מהעבודה... נכון שהרבנים מדברים נגד... נכון שה' שונא את האינטרנט... אבל עזוב אותך וכו' וכו'... זה הכי חמור!!!!

זה הרבה יותר חמור ממעידה מול האינטרנט... אדם שנופל באינטרנט... נני... גם אדם שמחלל שבת במזיד זה עדיין לא אומר שהוא חייב מיתה... אבל מי שנכשל בחטא ומתרים בו והוא צוחק לעדים בפרצוף... אל תגידו לי מה לעשות... הוא עלול לסיים את החיים שלו בגיל צעיר... ולא בגלל החילול שבת... אלא בגלל החה חה חה שלו... החה חה חה הזה... זה החטא הגדול!! זה החטא היחיד שאין לו כפרה אלא דמו בראשו!!!!

לפעמים קורים דברים מפחידים בעולם וכולם מבינים שצריך להתחזק... רק תמיד נשאלת השאלה מה?? מה צריך להתחזק?? יותר נכון: על מה זה קרה?? ואז... כשמתחילים לגשש מה ה' בא לעורר אותנו... כאן העסק מתחיל להתערפל... כאן פתאום כל אחד מעורר על משהו אחר... כל אחד נתפס לנושא אחר... ואז ישנה תחושה כזו ש... מי אמר... מי אמר שזו הנקודה שה' רוצה לחזק אותנו? תבין: אני דווקא רוצה להתחזק!! קרה משהו... ואני מבין שצריך להתחזק... אבל תשכנע אותי שזה זה... סו"ס חזיקו זה משהו טובעני... זה משהו שדורש מאיתנו מאמץ... אז תשכנע אותי שזו באמת הנקודה ולא בערך כזה???

אז מה באמת התשובה?? איך באמת מצליחים לזהות מה ה' בא לעורר אותנו כשקורה משהו?? איך אפשר לזהות את ה"כה אמר ה'???"
התשובה היא: שהאמת היא כשקורה ל"ע משהו מפחיד ומטלטל... אליבא דאמת ה' לא אומר כלום!!! ה' אף פעם לא מדבר איתנו על משהו מסוים... רק מה כן?? יש דבר אחד ויחיד שה' כן אומר בפירושו!!!!

ה' אומר משפט אחד ויחיד: אני מתכוין ברצינות!!!! **זה רציני!!!!** אם תחדד את החושים ותקשיב טוב טוב לקריאתו של ה'... שים לב שכשקורה משהו מפחיד... ה' אומר: **אני רוצה רצינות!!!! זה!!!** בדרך כלל ה' לא מדבר על משהו מסוים... כי באמת

הסקילה!!!! **הוא בההלם! פיו פעור והוא לא יודע מאיפה זה נפל עליו!!!!** הוא מצידו... עד שניה לפני שיוצאת נשמתו הוא עדיין בטוח שזה מתיחה... **גם כשהוא כבר מת הוא עדיין המום!!!** הוא לא חלם לשניה שזה מה שהולך לקרות לו... גם כשמורידים אותו אלי קבר... אם תפתח את הארון תגלה פרצוף המום!!! גם בקבר הוא עדיין לא מעכל מה שקרה לו... הכל היה טוב... עישנתי סיגריה... פתאום הגיעו שני חרדים... עשו לי נו נו... אז מה... מה... אתה לא מכיר את הרבנים האלו שאומרים לך אוי אוי אינטרנט... מי חלם שלמחרת אני מוצא את עצמי מתחת הבלטות... תחשוב על זה... כמה שזה נשמע הזו!!! זו הסיטואציה היחידה של מחלל שבת במזיד ובהתראה... כי תחשוב: איך יכולה להיות סיטואציה שמאיימים על בן אדם... אדוני... יהרגו אותך... והוא ממשיך הלאה ומצפצף!!! (מילא בניסיונות קשים כמו ע"ז בשעתו או עריות שאולי העלה בלבו טינה וחלה ונטה למות וכו'... אבל חילול שבת ושאר עבירות של מיתות בית דין שאין בהם יצר בלתי נשלט... מה כבר יכול להיות??) הוא לא מפחד על החיים (שלו?)

על כרחך מדובר בן אדם שלא באמת חושב שזה רציני!!! **ועל זה!!**

על זה שהוא לא קרא נכון את המפה ולא הפנים שזה באמת באמת רציני... **על זה עצמו הוא חייב מיתה...** על זה!! שים לב: הוא חייב סקילה לא בגלל שהוא חילל שבת... אלא בגלל שהוא חשב שזה לא רציני...

על החוסר רצינות שלו הוא שילם בחייו!!! יתכן שבאותה שעה היו עוד מאות אנשים שחיללו שבת במזיד... אבל הם הבינו שזה רציני... הם הבינו שהם עלולים לסיים את החיים... ולכן הם עשו את זה בשקט... והוא לא הבין שזה רציני ועל זה הוא נסקל!! (לא על החילול שבת)

הבנת את החידוש המרעיש הזה???

עד היום חשבתי שחילול שבת במזיד זו העבירה הכי חמורה... הראיה שחייבים עליה סקילה... **מתברר שלא!!** דווקא על החילול שבת עצמו לא חייבים סקילה... אלא על מה?? מה כבר יכול להיות יותר גרוע מחילול שבת במזיד?? לחלל שבת **ולחשוב שזה לא רציני!!!!**

ושבו!!!! בפתח הגיליון כתבתי שלעם ישראל היה קשה לעכל שעדת קורח נבלעו באדמה... למה?? כי... מי דיבר על זה... הם לא התכוונו ברצינות... הכל היה שם באוירה של צחוקים... וכאן!! כאן אני פתאום פוגש שוב את אותה תחושה... היא באמת... למה הורגים את אותו אחד?? הוא בסה"כ לא קרא את המפה נכון ולא הפנים את חומרת העניין... הרי אם הוא היה קולט שבאמת מחר סוקלים אותו הוא היה מפסיק... רק מה... הוא חשב שזה לא רציני... אז למה הורגים אותו כמו מזיד?? למה זה לא הופך אותו ל"סוג של שוגג"??

מה התשובה??? שוב אותה נקודה שהזכרתי בפתח הגיליון...

אין ברירה!!!! כשבן אדם לא קולט שזה רציני... הדרך היחידה איך להעביר את המסר זה **לעשות או תו רציני!!!** לכן אין ברירה... עם כל הכאב... אדם אחד יהיה אכן בההלם טוטאלי שהורגים אותו!!! אדם אחד אכן יסקל עם פרצוף המום!!! אבל מאותו יום ואילך אף אחד כבר לא יהיה המום מזה... מכאן ואילך אף אחד כבר לא יחשוב שחילול שבת זה סוג של המלצה... אף אחד כבר לא יחשוב

האם מצב רוח והומור סותר

רצינות??

התחדש לי חידוש מבהיל... שלא יוצא לי מהראש... ואדרבה... אולי תפריך לי אותו... זה יקל לי על המצפון... ובכן: החידוש 'מחדש' ככה: תחשוב שאני ואתה מהלכים ברחובה של עיר ביום השבת (בזמן שבית המקדש היה קיים והיה סנהדרין) ולפתע אנחנו רואים מול עינינו יהודי מעשן סיגריה בשבת... אנחנו ניגשים ומתרים בו: אדוני... זה חילול שבת!!!

הוא צוחק עלינו בפרצוף... אז מה... לא איכפת לי... אל תגידו לי מה לעשות... רגע... אבל תזהר לך... **זה סקילה!!!** יהרגו אותך... בי"ד יאספו את כל העיר ואנחנו נרגום אותך באבנים... חבל עליך... אתה צעיר...

הוא רק שומע את האיום ונקרררע מצחוק... חה חה חה... אתם תאיימו עליי?? מי אתם בכלל... לא איכפת לי... בכיף... בואו תהרגו אותי... **הנה לך המקרה הקלאסי של אדם שמחלל שבת במזיד והתראה!!!**

ופה אני רוצה לעצור רגע ולהבין: תסביר לי מה הסיפור של הבן אדם הזה... מה ה'סיפור' שלו? מה... לא אכפת לו למות?? מילא לא איכפת לו לעשות עבירות... נו... אני מבין שאין לו יראת שמים... אבל הסברנו לו... דיברנו איתו עברית... אדוני... יהרגו אותך... מה... **לא איכפת לו למות??** מה... הוא מתאבד?? מה... כ"כ בוער לו בנפשו לעשות בורר פסולת מתוך אוכל עד כדי שהוא מוכן לעלות לגרדום בשביל זה?? מה הסיפור שלו??

בא נשאל את זה ככה: תאר לעצמך שאני אשלח לו איזה מאפיונר עם אקדח שלוף... הוא יצמיד לו אקדח לרקה ויזהיר אותו או שאתה עוזב הרגע את הסיגריה או שאתה מת... הוא לא היה עוזב את הסיגריה?? **ברור שכן!!** (סו"ס כשהתורה מענישה מחלל שבת היא לא מדברת על אדם שכבר בלאו הכי מעורער בנפשו וקץ בחייו... רק הוא מעדיף שבי"ד יעשו לו את השירות הזה במקום שהוא ישלח יד בנפשו... ברור שלא דווקא כבזה אדם עסקינין) **אז מה הפשט בזה???** תסביר לי מה הסיפור של אותה דמות קלאסית **שעליה התורה מדברת** של אדם שמחלל בשבת במזיד... ומזהירים אותו יהרגו אותך... ולא איכפת לו... מה ההיגיון שלו שלא איכפת לו למות על סוּחַט תולדה דדש בשבת?

מה התשובה?? פשוט וברור שמדובר בבן אדם רגוע ומדושן עונג **שלרע אחד הוא לא חושב שזה רציני...** כלומר: כשאנחנו מתרים בו אדוני

יהרגו אותך... הוא מתפוצץ מצחוק... למה?? כי הוא בטוח שזה לא באמת רציני!!! מה... אתם תאיימו עליי? אתם תהרגו אותי?? מי אתם בכלל... נראה אתכם וכו' וכו'... ותכל'ס... הבן אדם הזה מוצא את עצמו ביום ראשון **ה מ ו ס ע ד עמקי נשמתו!!!** פתאום תופסים אותו ולוקחים אותו לבית דין ומבהירים לו בצער הרב: אדוני... אמנם חשבת שזו בדיחה... אבל כעת מתברר שזה רציני... וכעת אלו הם רגעיך האחרונים בדרך לבית

אני לא מוכן לראות לא רק כשאני בחיזוק אלא גם בבין הזמנים... וגם כשאני מרשה לעצמי אבל **את זה לא ואף פעם לא!!!** זה נקרא בן אדם רציני!!! רצינות זה לא סוג של פרצוף מסוים... וגם לא משהו ששייך לחודש מסוים בשנה... רצינות פירושו אני יהודי חרד לדבר ה'... ויש אצלי קיום אדומים שאותם אני לא חוצה אף פעם... ואילו בתוך הקיום האדומים אני נחמד זורם וכיף... ההתאמנות הזו מאוד מומלצת... **להתרגל לבלום תוך כדי נסיעה!!!** רוצה עוד דוגמא קלאסית איפה אני הכי פוגש את זה??

בברכת המזון שאחרי סעודת שבת... אם שמת לב ברהמ"ז שאחרי סעודת שבת היא כזו חפיפה... היא בדיוק אחרי הפיצוחים והמנה האחרונה וכל השפראך של הנייעס שדיברנו... בשילוב הפיהוקים והמצב "כפית..." אז לא!!! בא נתאמן **לבלום תוך כדי נסיעה!!!** להינסס בבת אחת **לכונד ראש של שלוש דקות ברהמ"ז זהו!!!** לפני כן פטפטתי... ומצידי גם אחרי כן אני אמשיך לפטפט... אבל באמצע היו שלוש דקות שננסתי לרצינות גמורה... לפני כן זרמתי בכביש וגם אח"כ אני ממשיך לזרום... אבל בברכת המזון אני לגמרי רציני!!! ההתאמנות הזו מרגילה אותנו שהרצינות היא לא סתירה למצב רוח... ובאותה מידה המצב רוח הוא לא סתירה לרצינות...

ברגע שאתה מתרגל לזה... אתה פתאום קולט שלעמוד על העקרונות זה לא הופך אותך לבן אדם לא זורם!!! זה לא סתירה לרגע...

תבין: זה שאני מרגיש לא נעים בזה שיש לי עקרונות... כי אני מרגיש בייחס לאחרים כאילו יש לי תדמית של בן אדם לא זורם... עצם המשוואה הזו שנתפסה לי בראש בנושא הזה... זה מוכיח שבתפיסה שלי יש כאילו שני דיסקים!!! יש דיסק של בן אדם זורם ונחמד (וקצת חילוני...) או דיסק של איש דת צדיק ועקרוני וקנאי... **זה לא!!! לא רבתי!!!** זה נקרא חוסר רצינות. העקרונות הרציניים שלי לא סותרים לרגע את המצב רוח והומור והזרימה שלי... תדבר איתי על כל נושא... אני נחמד... אבל ברגע שתוציא לי את המכשיר שלך אני באותו רגע אפנה עורף... וזה לא סתירה שאני ממשיך הלאה להיות נחמד איפה שנעצרנו... זו רצינות אמיתית!!! בקיצור: ה' רוצה רצינות... והרצינות הכי גדולה מבחינתנו זה לעמוד לגמרי מאחורי העקרונות שלו... בגאווה ובגאון... לשלב את זה עם החיים הסוערים והעליצים והשמחים והגאים שלנו בתור יהודים...

תנחש למה? כי תקוע לנו בראש שלהיות רציני או לא לעשות ליצנות המשמעות היא שמהיום אנחנו לא מבינים בדיחות... מסתובבים ברחוב עם פרצוף חתום וקשוח... מהיום אין צחוקים בסעודת שבת... כל הזמן רק וורטים על דרך המוסר... יותר אסור להעלות דוק של חיוך על השפתיים... אז זהו שלא!!! זו עלילת דם!!! וחשוב להציף את הטעות הזו כדי לשרש אותה... אין שום קשר בין מצב רוח לרצינות...

גם מי שמחייך כל הדרך אל הבנק... בבנק נעשים דברים רציניים!! למה? כי להרויח מאה אלף שקל... זה... זה הרבה כסף... זה כסף רציני!!!

מי לא רציני בבנק??? מי שבלאו הכי אין לו כלום בחשבון...

נו... האם יש קשר בין מצב רוח לרצינות?? רציני הכוונה שיש פה משהו יקר וחשוב ואדוני... זה רציני!!! רציני זה על משקל "לרציניים בלבד"!!! אדרבה... רצינות זה משהו שהולך רק עם האנשים הכי עליזים ושמחים שיש להם מה להפסיד... יש להם חיים טובים ומלאי אושר... זה לא סתם חיים... זה חיים רציניים!!! חיים עסיסיים... זו הכוונה רציני...

וממילא: **חובה קדושה לשנן ולחזור ולשנן:** יהודי זה דמות שמחה ועולצת... ביהדות יש הרבה הומור ומצב רוח... אתה יכול לפזר בדיחות בשפע וכמה שיותר... אין שום בעיה!! (גם אם אתה מכיר עובדי ה' עם ארשת פנים כעושה וכבדה... זה נטו עניין של אופי ולא קשור ליהדות...) רצינות הכוונה שזה רציני! לרציניים בלבד! אין שום סתירה בין מצב רוח לבין משימה רצינית.

והחכמה הגדולה זה לדעת איך לשלב מצב רוח עם רצינות...

קעת בא נתרגם את המשפטים הרציניים הזו למשהו אחד קטן ומעשי...

אם רק נרצה... אפשר להתאמן על רצינות בעבודת ה' די בקלות...

יש לי עצה שהייתי מגדיר אותה: **להתרגל לבלום גם תוך כדי נסיעה!!!**

לדוגמא: אם תשים לב: לפעמים אנחנו בקטע של בדיחות... אין בעיה... קעת יש צחוקים... ואז מישהו אומר בדיחה שהיא לא במקום!!! האם אתה מסוגל לעשות סטופ **לרגע אחד...** ולהגיד סליחה... כזה דבר אפילו בצחוק לא אומרים... (אגב: לא חייבים בהכרח להעיר... לפעמים אפשר גם להביע התעלמות מופגנת ולהעביר נושא בצורה רשמית) אבל לא רק זה!!! אלא מיד להמשיך לבדיחה הבאה...??? **שמת לב מה דרשתי פה???** לא רק לעצור את הבדיחה באיבה... אלא במקביל מיד לעבור לבדיחה הבאה... **פרנציפ לבדיחה הבאה!!!** לא עצרתי קעת בחניה ועכשיו נכנסים לסדר מוסר... לא!!! בלמתי תוך כדי נסיעה ואני מיד ממשיך הלאה... וזה עקרוני!!! כדי להתרגל שאצלנו הצחוק והרצינות זה לא שני דסקים שונים... אצלנו הרצינות וההומור הולכים ביחד!!! אני טיפוס זורם... אפשר לדבר איתי תמיד ועל כל נושא... ובמקביל יש דברים שלא מקובלים עלי... **ואף פעם לא!!!** את הקליפ הזה

זה לא משהו מסוים... זה לא תורה ולא צניעות... לא תפילה ולא שמיטה... כשקורה משהו מטלטל... הזעזוע שיש לכולם מכריז דבר אחד ויחיד: בורא עולם דופק על השלחן ומכריז: **אני רציני!!! למי שעדיין לא הבין... אני מתכוין ברצינות!!! זה רציני!!!** תפסיקו כבר לחשוב שזו המלצה... **עכשיו... מה???** מה ה' מתכוין כשהוא אומר לנו שזה רציני??

כאן!!! כאן מתחיל המקום האישי של כל אחד... כל אחד בחולשה שלו... כל לב שיועד מרת נפשו... לכל אחד מאיתנו יש את הנקודת חולשה שלו בעבודת ה' הפרטית שלו... באיזה נקודה בעבודת ה' הוא ניגש בצורה חובבנית ולא מספיק קולט שזה רציני... יש אחד שאצלו הנושא של פגעי הטכנולוגיה זה משהו חובבני... שהוא עדיין לא החליט אם לעשות טובה לרבנים או לא... הוא עדיין מסופק אם זה פוליטיקות או לא... עובדים על הרבנים... בקיצור: למייעשה הוא לא רציני... ויש אחד שהנושא של צניעות חובבני אצלו... כן קו ישועות לא ישועות... פעם אחת משתכנע לכיוון החיובי ופעם לשלילי... ופתאום ה' דופק על השלחן... אדוני... **זה רציני!!!** זה לא עוד איזה התרמה נחמדה... שאתה עדיין מתלבט האם לתרום או לא... האם ללכת על השברולט או על החופשה בחו"ל... ויש אחד שקביעות עיתים לתורה אצלו זה משהו חובבני... שכשבא לי בטוב הוא נכנס לשוונג... כשלא מתאים לו הוא מחפץ... ופתאום מגיע טלטלה!!! ובטלטלה ה' אומר מילה אחת: **אני רוצה רצינות!!!!** רבותי: זה רציני!!! מה שציוויתי בתורתך זה רציני... זו לא המלצה... אני מתכוין ברצינות... ואני רוצה שזה יקרה כאן ועכשיו!!!

בקיצור: זה כמו ארבע מיתות בית דין סקילה שריפה הרג וחנוק... שעד היום חשבתי שיש רשימה של כך וכך עבירות שעליהם חייבים סקילה... ויש רשימה אחרת שעליה חייבים שריפה (כמבואר בארוכה במס' סנהדרין) אז זהו שלא!!! פתאום גיליתי שאין רשימה ארוכה... יש **רק עבירה אחת ויחידה** שעליה חייבים את כככלל המיתות בית דין ביחד... מהי העבירה??

חוסר רצינות!!! חוסר רצינות של חילול שבת זה סקילה... **חוסר רצינות** של בתו ובתו ובתו בנו וכו' זה שריפה... **חוסר רצינות** של אביזרייהו דאשת איש זה חנק וכו' וכו'... כל העונשים המטלטלים ביותר מסווגים לחוסר רצינות!!! לאדם שלא הפנים שזה רציני!!!

וממילא... גם כשהקב"ה מדבר איתנו... מה שהוא בא לרמוז לנו... זה דבר אחד: אני רוצה רצינות!!! במה?? זה כבר אתה יודע...

דבר אחד ברור: חוסר רצינות זה חטא בל יכופר!!! ולמה?? כי חוסר רצינות זה במילים אחרות: אין גישה!!! בורא עולם רוצה שיהיה לו גישה אליך... שאם יהיה לו משהו לומר לך... יהיה לו דרך אין לחדור אליך... ברגע שאין לך רצינות... ברגע שאתה עושה צחוק מהעבודה... חסמת את השוליים... אתה לא מאפשר גישה!! מי שלא מאפשר גישה... זה החטא הכי גדול!!! זה פריקת עול מלכות שמים...

עכשיו: פה יש בעיה כללית בכל מה שנוגע של רצינות או יותר נכון איסור ליצנות... מאוד קשה לנו לעבוד על הנושא הזה...

אל דאגה אמא... אנחנו נגדל בתורה ואז אין שמחה כהתרת הספקות...

לפני שהתחילה שנת הלימודים המנהל קרא למלמד ר' זלמן לשיחת היערכות... אתה יודע... במחזור הזה הולך להיות לך בכתה שני זוגות ילדים במצב רגיש עדין ומאתגר!! ר' זלמן חיך... בטח... מי יכול לשכוח את הפרשיה המסעירה שהייתה פה בישוב שלנו... אני זוכר את זה כמו אתמול... מי האמין שחלפו מאז שמונה שנים... כן... לפני שמונה שנים הייתה תקופה של שמד... אדריינוס קיסר וכו'... הגיעו לכאן גדודים שלימים של חיילים שהשתוללו כמו חיות... נכנסו לבתים ושדדו מכל הבא ליד... היה פה בוקה ומובלקה... נו... עוד איכשהו בלענו את זה... עצרנו את החיים מלכת... עד שיום אחד אותם חיילים שיכורים הגיעו לבית החולים של העירייה!! דא עקא שבבית החולים ליולדות... החיים חזקים מכל... עוד נשמה יהודית יורדת לעולם ואם היום זה היום הולדת שלה... אף אחד לא יכול למנוע אותה... גם חיילים שיכורים לא...

ולא היתה ברירה... ובשעת לילה מאוחרת התפתח סקנדל שלם... פאניקה... היסטריה... ונאלצו לפנות במהירות ובמצב חירום את כל מחלקת יולדות למחבא אי שם באחת המערות שליד הכפר שלנו...

וב"ה אחרי ככלות הכל... בתוך כדי הבלגן והפאניקה נשמעו באותו לילה ארבעה קריאות של מזל טוב!!!! דא עקא... שמרוב בלגן... קרה דבר נוראי!! דבר שכל אמא בישראל מפחדת ממנו... אבל הפעם זה קרה... שני זוגות תינוקות בני יומם התערבבו אחד עם השני באופן שאי אפשר היה לזהות מי שייך למי...

הזוג הראשון היה לא פחות ולא יותר הרבנית כהן... אשתו של התנא רבינו בנימין הכהן קדוש ה' שמכל המחוז נותנים לו תרומה גדולה (והנשיא כבר שם עליו עין אולי למנות אותו סגן לכה"ג... מה שבטוח... הוא כבר עכשיו מ"מ של המשוח מלחמה אם ח"ו ימות...) דא עקא!! שלא רק הרבנית כהן ילדה... גם אחת מ-16 השפחות שלה... גם היא נזכרה ללדת בדיוק בלילה הזה!! ושתייהן ילדו בן... ושתייהם היו במערה... ושני העוללים הזעירים התערבבו ואי אפשר להבחין ביניהם... **רובא דעלמא כולא!!** מה עושים??? יש פה שני תינוקות... אחד כהן מיוחס!! והשני עבד כנעני ולך תבחין ביניהם... **זו היתה טרגדיה נוראית...** אם גברת כהן לא היתה אשה גדולה ואצילית היא היתה יוצאת מדעתה... להסתכל על שני פעוטות ולשאלו כל אחד מהם... אתה בן של גברת אמת או של שפחה נואמת... אתה זרעו של אהרן הכהן... או שאתה זרעו של כנען בן חם???

כל העיר דיברה על זה... ובחג עצרת האחרון הפרשיה הזו הגיעה לסנהדרין וכל ירושלים געשה ורעשה מה הדין בכזה מקרה... יש לציין שדווקא השפחה ג'אלמא... השתדלה מאוד להסתיר את השמחה שלה ולא כ"כ הצליחה... בשבילה יש פה נטו שדרוג!! היא בלאו הכי השפחה... היא בלאו הכי צריכה לדאוג גם לבן שלה וגם לבן של האדון... הדבר היחיד שקרה פה שלכה"פ הבן שלה נהיה בבת אחת מיוחס... מעוד איזה עבד שבשר חמורים בשר... הוא נהפך להיות ספק כהן...

אגב: כפי שהזכרתי... באותו לילה ובאותו מנוסה התרחשה עוד פרשיה דומה... אבל היא חיוורת בעוצמה שלה... היה זה גברת כץ וגברת קאהן ששתיהן ילדו בהפרש של שעה אחת מהשניה... וגם הילדים שלהם התערבבו... סו"ס כאן מדובר כבר בשתי משפחות כהנים מיוחסים!! שניהם גם שכנים וידידים קרובים... אז נכון... הילדים התערבבו זה סבל רגשי גדול... אבל עדיין... סו"ס בין כך ובין כך מדובר בשני תינוקות כהנים... שניהם בעזה"ש יעלו לדוכן... שניהם יתחתנו בעזה"ש עם משפחות כהונה מיוחסות... שניהם עוד יהיו כהנים גדולים... אל תדאג... הם עוד יעשו נחת... אז באסיפת הורים שתי האמהות יבואו ביחד לרוות נחת... אז הבר מצוה של שניהם תהיה ביחד... ואת המנחת חינוך הם יקריבו באותו יום... ובפרט!! ש"ב"ה כל הכהנים פה בישוב שלנו... כולם שייכים לאותו משמר... משמרת ישבאל!! אז בסידור... הם אפילו יעלו באותו שבוע לירושלים... אמנם הם לא באותו בית אב וזה כן הפסד קטן... כי ככה הם יוכלו ליטול חלק אחד... אבל... אבל על זה נאמר... יש צרות גדולות יותר... איזה צרות יכולות להיות גדולות יותר???

הנה... הרבנית כהן שיש לה ילד!!! שזה או בן שלה... קדוש מרחם... או שזה עבד כנעני... יש לך מושג איזו הרגשה נורא זו?? עזוב הרגשה... אתה יודע איך שזה מסבך את החיים??

אז דבר ראשון הרבנית כהן הודיעה לשפחה ג'אלמה שהתינוק הקטן שלה זה ילד שלי... אני לוקחת עליו פיקוד... רק זה חסר לי... שג'אלמה תגדל לי את הילד כמו עבד פרחח... הרבנית כהן לקחה אחריות על שני התינוקות ופרשה עליהם חסות... ואט אט התאוששה וקיבלה באהבה ואפילו בשמחה את המתנה הנוספת שה' נתן לה... ה' נתן לי בן לאחריות!! (יש מושג שאדם צריך להקריב חטאת אחת... והוא מפריש שתיים לאחריות... שאם תאבד זו יקריב זו) ה' נתן לי עבודה כפולה... להשקיע בשתי נשמות גם יחד!! הרבנית כהן החליטה שאין אפליות... אין יותר ניסיונות לנסות להבחין ביניהם... אין ניחושים... אני מגדלת את שניהם כמו הבנים שלי!!! הרבנית כהן עמדה על כך שבבית יקראו לאחד אלעזר ולשני איתמר להדגיש ששניהם בני אהרן!! (לא שזה נכון... אבל ככה אני מתייחסת אליהם...)

הגיע היום הגדול!! יום הבר מצוה של שני התאומים... כמובן שהיום הזה גם מצוי רגשות סוערים... כל שנה מחזש יום ההולדת שלהם פותח שוב את הפצע... הגיע ליל הבר מצוה!! סעודת מצוה... רוצים להתפלל מעריב... אבל רגע!!! חכה... יש לנו פה משימה די רגישה... אל תשכח שאחד משני הילדים האלו הוא עבד... מי?? לא יודע... מה שבטוח אחד מהם עבד והשני זה האדון שלו... זאת אומרת: אחד מהם פטור ממצוות נעשה שהזמן גרמא!! או אלעזר או איתמר לא חייבים בק"ש של ערבית... אז רגע!! אל תתחילו מעריב... כעת!! כאן ועכשיו ע"ג השולחן החגיגי של הבר מצוה... כעת ניגשים לעשות את מעמד השחרור!! אחד משחרר את השני... הרב ישב וכתב שני שטרות של כתב שחרור!! והתכנית היא כך: אלעזר פונה לאיתמר... אם אני הכהן אז אתה עבד שלי... ואם ככה, קח את השטר שחרור ואני משחרר אותך... מהיום אתה מפסיק להיות עבד... ואתה נהיה ישראל בן חורין!!! ואז מתהפכת הקערה אל פיה... איתמר פונה לאלעזר אם אני הכהן ואתה העבד שלי... אז אני גם נותן לך כתב שחרור ומהיום אתה מפסיק להיות עבד ומכאן ואילך אתה ישראל בן חורין... אבל רגע!!! לפתע הגיעה קריאה דחופה מגברת כהן שבעזרת נשים... רגע לפני שאתם משחררים אחד את השני... אני רוצה שתאכלו תרומה בפעם האחרונה בחיכם!!! אמא הגישה לשניהם חלת תרומה אפויה ביד אוהבת... וסלק ירקות של תרומה... והתזמורת החלה לנגן ד' בבות... יש פה שני ילדים שחוגגים היום בר מצוה!!! מצד אחד ביום הזה הם מתייבבים במצוות!! ומצד שני ברגעים האלו הם נפרדים מאכילת תרומה לנצח!!! כן... עד היום הם יכלו לאכול תרומה ממה נפשך... בין אם אני הכהן ובין אם אני העבד של הכהן... שניהם יכולים לאכול תרומה... אבל ברגע ששניהם משחררים אחד את השני... אז אחד נשאר כהן והשני נהיה ישראל... נהיה זר... והוא כבר לא יכול לאכול תרומה... מהיום שניהם כבר לא יוכלו לאכול תרומה... הדמעות נשפכו שם כמים... הלוואי והיינו יודעים על מי אנחנו בוכים... אבל יש כאן ילד אחד כהן שלא יזכה להקריב מנחת חינוך... לא יזכה אף פעם לקדש ידו מן הכיור ולהקטיר ע"ג המזבח... יש כאן שני ילדים יהודים שאם הם יעסקו בתורה בעמל ויגיעה יוצמחו תלמידי חכמים ומאירים את העולם בתורה ומעשים טובים... ואז!!!! אז אנחנו...

בדרשת בר המצוה שניהם נעמדו בזה אחר זה... גם אלעזר וגם איתמר... והבטיחו לאמא בדמעות... אל תדאגי אנחנו עוד נעשה לך נחת!! אין שמחה כהתרת הספקות... שנינו גם יחד נהיה בני עליה!! יקרה הם מכה"ה שנוכח לפני ולפנים

היכנון לקראת סיום מסכת יבמות...

תזכורת: הסיום של מסכת יבמות קרב ובא... ומסכת יבמות זה לא דבר של מה בכך... צריך להכין עגלא תילתא!!! משהו רציני... זה לא דבר שאמור לעבור בשתיקה!!!! הועדה המכינה של בני הבית כעת בישרות האחרונה לקראת הפקת האירוע...

אבל אם שמת לב... השיטה שלנו היא שעוד לפני שמתחילים לדבר על הסיום של יבמות... כבר מתחילים לחמום מנועים לקראת תחילת המסכת הבאה... **מסכת כתובות!!!!**

אז הנה... ראש הממשלה עשה לנו השבוע את העבודה...

יש לנו כעת ארבעה חודשים שבהם כל אחד יקבל החלטת מה הוא הולך לעשות עם עצמו... או שאתה בוחר ללמוד את מסכת כתובות על ק"י דפיה!!!! או שאתה הולך לטחון שוב את הנייעס במאה ועשר יום שיש עד הבחירות... **הבחירה בידך!!!!** דבר אחד אני יודע... ביום שהוקמה הממשלה אחזנו במסכת יומא... מאז הספקנו ללמוד ביצה, תענית, ר"ה, מועד קטן חגיגה, ואת כל יבמות... ויש כאלו שבשנה זו טחנו את חילופי הצעקות התינוקיים בין חברי הממשלה... רחמנות... באמת רחמנות... **מישהו אמר לי הרגש נפלא על הראש ממשלה שלנו...**

הראש ממשלה הזה... אם שמת לב מיום שהוא נבחר... הוא התעקש לא לעזוב את הבית שלנו!!! להמשיך להתגורר בוילה שלו ברעננה ולא לעבור דירה לבית ראש הממשלה מקובל... למה? כי הוא הבין שהוא לא הולך להאריך ימים על כס ראש הממשלה... אם ככה... הוא עשה חשבון פשוט... למה לי לשפץ את הבית של ראש הממשלה שיבא אחרי (כפי שעשה מי שהיה לפני) עדיף להישאר בבית שלי... להשקיע בו את כל העשרות מיליונים כיאה וכיאות לבית ראש ממשלה... ואז כשאסיים את השיפוץ... אז מצדי לפרק את הממשלה... וגם אם אני כבר לא אהיה ראש ממשלה... אבל לפחות אני חוזר לבית משופץ ומפואר על חשבון המדינה... תקשיב איזה גאון בנט... אבל אני לא מוותר!!! לא רק הוא גאון... גם אני גאון כמוהו ויותר ממנו... גם אני עשיתי את אותו שיקול בדיוק... כשאותו בנט נהיה ראש הממשלה חשבת לעצמי... הרי יום אחד הממשלה הזו תתפרק... לפחות בנט עוד יוכל להתעטר כל החיים שלו שהוא ראה"מ לשעבר... אבל מה יהיה איתי?? אני אשאר עם עשרות שעות של גרעיני אבטיח ונייעס על ראה"מ שמהרגע הראשון לא היה רלוונטי... באותו רגע החלטתי יחד עם ראה"ב שאני לא משקיע בבית ראש הממשלה... החלטתי להשקיע בבית שלי!!! החלטתי שאני משקיע במסכת יבמות... והנה... הממשלה התפרקה... ראש הממשלה נשאר עם הבית המשופץ שלו...

ואני??? אני נשארתי עם מסכת יבמות בכיס!!!! תאר לעצמך שבמקום ללמוד מסכת יבמות... הייתי משפץ את בית ראש הממשלה... תאר לעצמך ששנה שלימה הייתי מנייעס על ראה"מ ועל הגזירות ועל ליברמן ועל חד פעמי... בסוף השנה הוא היה חוזר לבית המשופץ שלו ברעננה ואני הייתי נשאר מחוסר בית... אבל לא!!! הדרך עלך מסכת יבמות והדרך עלך... קניתי אותך מסכת יבמות... לא נתתי לאף קשקשן להסיח את דעתי ממך... תודה לה' שלא בובותי את הזמן שלי... **ואנא ה'... תעזור לי להמשיך ככה גם בכתובות!!!!** בעוד כמה שבועות יתחילו כותרות על הפתעת הבחירות... מי הפעם הולך להפתיע... הפעם מסכת כתובות שלי הולכת להפתיע... אני הולך לשבת וללמוד כתובות... עוד נפגש בבחירות הבאות בסוף מסכת סוטה...

האם יש עניין רוחני בגיבוש משפחתי...??

רציתי לפתוח אחת ולתמיד את הנושא שנקרא **גיבוש משפחתי...**

בשנים האחרונות המושג של שבתות גיבוש משפחתיות נהיה מאוד מקובל... אין כמעט משפחה מורחבת שלא שכרה איה מתחם לשבת גיבוש המשפחה... על פניו זה מאוד נחמד... למה לא... מי לא רוצה להיפגש עם כל המשפחה המורחבת... לבריאות...

דא עקא!!! שאחרי כל הנחמד והכיף... בשלב מסוים תמיד מגיע הרגע הקשה... אם זה כשזה מתחיל לכאוב בכיס... כן... שבתות כאלו עולות ים של כסף!! מדובר בעלויות גדולות... ואז ברגע הקשה פתאום מתעוררת השאלה העקרונית: **רגע רגע... בעצם מה העניין??** חוץ מנחמד וכיף... **איזה ערך רוחני תורני יש פה שמצדיק את ההשקעה הזו...** ואת ההוצאה הזו? או לחילופין כשיש רגישויות מסוימות במשפחה שצריך ללכת בין הטיפות (ומישהו פה הולך לשלם מחיר רגשי...) או שיש כאלו שאוהבים שגרה והם לא בקטע של גיבוש משפחתי והם באדישות שלהם מצמידים לקיר ושואלים את השאלה המתבקשת מה בכלל העניין בגיבוש משפחתי? מעבר לנחמד ולכיף ו... ול-למה לא... האם יש בזה גם עקרון תורני שבשבילו המאמץ כדאי?? **אז אפשר!!!** אם אתה מאוד רוצה... אני יכול לעזור לך למצא מראי מקומות בעניין הנשגב של מפגש משפחתי... (ואדרבה... אשמח לשמוע מהקודאים נקודות למחשבה בהיבט ובאדיאל הרוחני שבזה)

אבל עזוב!!! עזוב מדיה מקומות... אם אתה שואל אותי... אני חושב שיש עניין מאוד גדול בגיבוש משפחתי... אבל מזוית אחרת לגמרי לגמרי... בכלל לא מהכיוון של עניינים... אדרבה... מזוית ריאליית בעינייך: הרי כך:

הנתון העובדתי קובע שהמעגל המשפחתי מזמין אתגרים!!!

כל משפחה מורחבת וההתמודדויות המשפחתיות שלה... אם זה ההורים המבוגרים שצריכים עזרה תמידית... אם זה הגיס שהסתבך בחובות... אם זה התורנות אצל הגיסה האלמנה או שבעלה בבי"ח... אם זה הטלפונים היומיומיים מול שיירת השידוכים של המתגברות שעדיין מחכה לישועה... יש! יש הרבה עבודה... המעגל המשפחתי הקרוב מזמין הרבה אתגרים ומשימות משותפות... כך גזרה חכמתו יתברך...

וה' רוצה אותנו שם!!! אחד מט"ו התנאים להיכנס לכרטיס חבר של ה' מי יגור באהלך מי ישכון בהר קדשך? זה **וחרפה לא נשא על קרובו!!!** לדאוג לחרפת הקרובים... ולא סתם דוד המלך מדגיש קרובים כ"י... כי יש לנו נטיה טבעית לעזור לרחוקים ולהזניח את חרפת הקרובים... כן... **שלא תבין לא נכון...** גם הפלאפון שלי מזמין אתגרים... מידי פעם מתקשרים אלי כל מיני יהודים מתמודדים שיש להם צרות... אבל אני דווקא לא לוקח ללב... כי אני לא באמת מחויב אליהם... אני בסך"כ עונה לטלפון... אומר כמה מילים... שומע... מעודד... וזהו... ממשיך הלאה אבל כשאח שלי או אחותי מתקשרים לדבר על התמודדות משפחתית מסוימת פה אני נאנח... כ"י... כי כאן זה עליו!!! עלי ועל אח שלי!!! זה נופל עלינו ושינוי מתבשלים עם זה ומתמודדים עם זה... וכאן הכי קל והכי מתחשק זה להתנער... עזוב... לא קשור אלי... הלאה... אני עובר למאזין הבא... **אבל לא!!! צריך אותנו פה!!!** אין לאן לברוח... ה' רוצה את התמיכה שלך דווקא מול המעגל המשפחתי הכי קרוב אליך...

לפי זו בדיק העוצמה שממנה בראש דם של משפחה!!! משפחה זה הדבר היחיד שלא בורח... זה קשר דם שתמיד ישאר לידך ברגעים הקשים... **לפי** לכל אלו שלא מוכנים להשקיע בקשרי משפחה... תדעו לכם שכבר מעכשיו זו פניית טובה... כי המשפחה בעל כרחיה תנעומו לצידכם ברגעים הקשים... לכן קחו זאת לתשומת לבכם... כי המשפחה גם אם תרצה לא תוכל להתנער מכם כשתצטרכו אותה... אז נא לא להתנער בלשמוע על קשר... אני כמובן מדבר על משפחה שטונה על הקריטריונים האלו... ותכלס... ס"ס"ס אני ואח שלי... שנינו אנשים באמצע החיים... שנינו עסוקים... אני לא משועמם וגם אחי לא... ומטבע הדברים אין שום סיבה הגיונית שיום בהיר אני אתקשר לאח שלי סתם באמצע החיים ואתחיל לנייעס איתו על הממשלה שנפלה או על מחירי החסה שעלו... אין סיבה שזה יקרה כי אנחנו לא משועממים (ברוך ה' שלא...) וממילא... כתוצאה מזה נוצר מצב שכל פעם שאני רואה את הטלפון שלי אח שלי על הצג... **אני כבר מתחיל להיאנח!!!** למה?? כי... כי... כי אם אח שלי מתקשר... מה כבר יכול להיות? סימן שיש בעיה!!! כנראה שיש תיק חדש... עוד איזה עול שצריך לקחת עליו אחריות... עוד איזה משימה בחיים שצריך לחשוב מה עושים...

פתאום קלטתי שאני ואח שלי אחים... אבל רק אחים ל---צרה!!!

ושבו... תחשוב רגע... אין שום סיבה שזה לא יהיה ככה... כי למה שנפספט סתם באמצע החיים על משהו לא רציני... (מה... אנחנו עוד איה שני משועממים מייש"ק שעלו הרגע לשיבה גדולה ועל ההתחלה הם הגיעו עם פלאפון... והם בשיטה מתקשרים כל יום לחברים מהיש"ק כדי לשמוע על קשר...?? מחלה ויראלית מוכרת... אל תיפול בזה... תחתוך מיד!!! מפרט אם הלכת לשיבה יותר קטנה ולא מוכרת... תגנה מהחברים החדשים... מילא הוא שהלך לשיבה ענקית... הוא באמת צריך להתרפק על החברים מהעבר... ולו בשביל להשווץ עליהם... אבל אתה?? ראה חיים טובים עם השיבה שנכנסת אליה... תכיר את הבחורים והאווירה החדשה... זה במאמר המוסגר...)

ואז יום אחד אני ואחי... שנינו הפנמנו שאי אפשר ככה להמשיך!! לא יתכן שאח שלי רק יראה את הטלפון שלי על הצג והוא כבר יאנח!! זה לא אמור להיות ככה... **תבין: זה לא הגיון!!!** לא הגון שדווקא בגלל שאח שלי כזה אחראי... דווקא בגלל שהוא כזה לעניין שאפשר לפעול איתו ולעשות איתו דברים חשובים ונוחצים... דווקא לכן נגזר עלינו להיות בכזה קפאון... ולפגוש אחד את השני רק כשיש בעיות...

והכי הכי בצבע הזה יום אחד גם תבא ההתניה!!! ברגע שהשיחות שלי ושל אחי הנפכות להיות רק טעונות... רק כבודות... רק עסקים בדברים רציניים וקשים... בשלב מסוים זה משיא אותנו אחד על השני... לא!! שלא רוק חלילה... אני ח"ו לא שונא את אחי!! זו רק התניה... היות והנושאים המשותפים איתו הם תמיד נושאים טעונים... אז בתת מודע אנחנו נצברים אחד לשני כדמויות שמעוררות רגשות כבדות וטעונות!!! וברגע שזה ככה... בשלב מסוים אנחנו נמעיט לדבר... ואז ממילא גם נפסיק לעשות את הדברים הטובים שכן היינו צריכים לעשות עד עכשיו... (כמו הרבה כאלו שבזרמים מהגמי' יום אחד מסיבת ההתניה... היות והם החליטו להעליל על הגמי' שהיא אחראית על כל מה שבא להם לעשות ואסור כי הרי צריך ללמוד... מה הפלא שהגמי' יום אחד נצרכת במוח כאובי מספר אחד... ושם נטמן... והדברים עתיקים...) וממילא: אם אנחנו רוצים להמשיך להיות אחים טובים... ולהמשיך לקחת עול... בשביל זה חייבים ליצור קשר בינינו חיובי ונעים אפילו בכח...

ואז יום אחד הגיע טלפון מאחי... והפעם שלם שנינו השיחה היתה מסוג אחר לגמרי!! במקום לדבר איתו על עוד התמודדות... החלטנו יחד שאם יש דין ללכת לראות את השלג בחרמון אז אתנו ניטע לשם יחד... ואם יש אטרקציה לרעד מפחד ברכבלית של חיפה... אנחנו נעשה את זה ביחד... אנחנו אחים גם בשביל לטייל ביחד... **ומאז!!! משהו השתנה...** אח שלי מתקשר אלי... בהתחלה רק שמעתי את המנגינה המיוחדת ששמתי לו בפלאפון (המנגינה

שלו זה "לדוד משה היתה פרה...") כבר התחלתי להיאנח... הרמתי לו ואז הוא מיד אמר לי: לא!!! תרגע... לא קרה כלום... מה יש?? יש גלים גבוהים בכנרת... יש הרבה נזקים בחוף המשושים... בא ניסע לראות... הייתי בהלם... מה? בשביל זה התקשרת? אין שום בעיות?? רק בכנרת יש בעיות...? כ"כ שמחתי על הטלפון שלו... זהו... אם ככה... אני כבר לא צריך לנסוע... בקיצור: לאט לאט הבנו יחד שבשביל שנוכל להמשיך לקחת על עצמנו עול ולעשות דברים טובים ביחד... בשביל זה צריך גם שיהיה לנו נחמד ביחד!!!

ואני חושב שבשביל זה!!! ולו בשביל זה צריך שבתות גיבוש משפחתיות... לא צריך אלא **חייבים!!!** שאף אחד לא יטיח... ושאף אחד לא ינסה לרמות... המשפחה העליצה והנחמדה הזו שאתה רואה פה שהם הגיעו לשבת גיבוש עם הטרמפולינה והאטרקציות וכולם עם עליזים וצוהלים ונהנים מהחיים... **עזוב... לא תמיד הם נראים ככה!!!** יש לגסיס או לגאוסות מידי פעם שיחות ועידה משותפות בנושאים כבדים וטעונים... אין לעזור לדוד הגלמוד ואין להסביר להורים שעדיין לא הפנימו שהם לא צעירים... וכן הלאה וכן הלאה... ובשביל להמשיך לקחת עול משותף ולפעול ולעשות דברים חשובים (ולא רק לדבר עליהם) **בשביל זה צריך גם רקע ובסיס חיובי!!!** צריך את השבת הנחמדה שהיה לנו טוב ביחד... שמחנו ביחד... יש לנו משפחה עוטפת ומחבקת... ועם הכוחות האלו אנחנו ממשיכים בייתר שאת להסתער על המשימות הפנים משפחתיות שמוטלות עלינו!!! כן... בסופו של דבר עניי ביתך קודמים...

אני חושב שרק בשביל המטרה הזו צריך וכדאי ושווה כל שקל להשקיע הרבה כסף בשביל שבת כזו!!! המצב רוח והצחוקים שהיו בשבת שכזו זה לא סתם קלות ראש (כמו שפעם השתב...) זה בסך"כ לאסוף כח להמשיך להזיק ולצלוח ביחד את המשימות הנדרשות!!! (ולא... אל תדברו על הנושאים האלו באותה שבת... רק זה לא!!! בשבת גיבוש שיהיה באמת נחמד... בנופש בין הזמנים תסעו למסלולי ג'פים כדי שבאמת יהיה לכם נחמד... כדי שבעוד חודש... כשתצטרכו להתדיין על נושא מסוים יהיה לכם ריפוד ורקע מקדים בשביל לפעול בשיחוף מלא...) תאמין לי שאם אני מאוד אתאמץ יתכן שאצליח להביא לך פה פסוקים ומדרשים שנורא ירגשו אותך בעיניי "זבח משפחה..." וכמה שחשוב להודות לה' דווקא בחיך "משפחה ומשפחה" כמו שקיי"ל בסעודה פורים... וכמו שמובא ברמב"ן שמי שמחליף ספרה בגיל שקרוביו יעשו לו סעודה ויודיעוהו וכו'... כל המראי מקומות האלו זה טוב ויפה בשביל הסחור סחור... בשביל הציטוטים... (זה בשביל הכיתוב הרשמי שיצא על הברמה"ז המיוחדת שיצאה לכבוד השבת היחודית...) אבל בינינו לבין עצמנו... שבתות כאלו נצרכות בשביל לקבל כח להמשיך!! לישא בעול את מה שחייבים לעשות...

אבל כעת בא הנפוץ את הקערה על פייה!!!

אם עד כה דיברנו כמה חשוב הגיבוש המשפחתי וכמה הוא נצרך... צריך לקחת בחשבון שיש כאלו שאצלם זה הפוך!! אצלם הדבר הכי נכון בשבילם זה דווקא לא להיפגש!! כן... כמה שקשה לשמוע את זה... צריך לדעת שיש כאלו שמומלץ להם לאהוב אחד את השני **מרחוק!!!** למה מרחוק?? כי מה נעשה שמקרוב הם לא מסתדרים... מקרוב זה רק מגיע להידי פיצוצים שנשמעים היטב... וכאן צריך להיות חכם ולדעת לפעמים לקבל באנחה עמוקה גם כזו החלטה... (לאחר התייעצות עם אדם גדול...) והטעות הנפוצה בנושא הזה שיש כאלו שטוענים שמי שלא מוכן להיפגש עם המשפחה, הוא עושה מחלוקת **וזה לא נכון!!! זה בדיק הפוך!!!** אדרבה... לפעמים דווקא בגלל ש"אנשים אחים אנוהנו..." וחשוב לנו ש-"אל נא תהי מריבה ביני לביני". אשר על כן **הפרד נא אחים!!!** לא בריא לנו להיות ביחד... מרחוק אנחנו יכולים להבין אחד את השני ומקרוב לא...

כמובן שכאלו דברים צריכים יעוץ והכוונה מאדם גדול... בעיקר ביחס לגרעין האישי שבעל שאמר לאשתו אל תלכי לבית אבך יוציא ויתן כתובה... אדרבה... מחלוקת זו העקשנות להישאר ביחד ו-לריב!!! אבל להיפרד כידידים... **אין בזה שום בעיה!!!** בשום מקום בתורה לא כתוב שכלל ישראל צריכים להתחבר ביחד... אדרבה... אם כבר... אז כתוב שלכל שבת יש נחלה משלו... וברגע שבולגן נניח מנסה לדחוף את עצמו בכח ולהתנחל בשבת דן... ומתעקש לקנות "שדה מקנה" בנחלת דן (מאותו שמך ומטה ידו ומכר מאחוזתו...) יש לשבת דן מצות עשה מיוחדת לכנס אסיפת חירום בשטיבל ולגייס כספים בשביל להזיז מפה את אדון זבולון שהחליט להתערבב איתנו!! "או דודו או בן דודו יגאלנו", יש מצוה להזיז אותו ברגישות אך נחישות מהנחלה שלנו... למה?? כי זבולון אחינו היקר... אנחנו אוהבים אותו... **אבל מרחוק!!!** שבת דן וזבולון לא אמורים להסתדר אחד עם השני ביום יום... רק שלוש פעמים בשנה כשכל ישראל נכנסים בשער אחד בעיר שחבורה לו יחידים... שם אנחנו יכולים לגשת לתמונה משפחתית משותפת מול פני הארון ה'... אבל ביום יום עדיף שאתה תתמקם בנחלתך ואנו בנחלתנו... "ולא תסוב נחלה ממטה למטה..." כשניתן להבין אחד את השני... כשיש הרמוניה ואפשרות לגשר בין פערים כאן יש עניין גדול להתאמץ ליצור אוירה ומקשה אחת של משפחה מלוכדת ועוטפת (כפי שהוזכר באריכות לעיל...) אבל כשהתוצאה היא הפוכה... כשהניסיון המר מוכיח שזה תמיד נגמר בפיצוץ ובתהומות תסכולים שהולכים ומעמיקים יותר ויותר... כאן צריך להעזר לקחת בחשבון שקיימת גם אפשרות כזו לאהוב מרחוק!!! ושוב... החלטה כזו צריכה להגיע מתוך הכוונה והתייעצות מול אדם גדול ועם הרבה כובד ראש... ולסגור את כל הפינות הן מצד הבני בית (שהאומר לאשתו אל תלכי לבית אבך יוצא ויתן כתובה) והן מצד ההורים שלפעמים הניתוק משאר האחים זה חץ בלב שלהם... אבל באותה מידה צריך לקחת בחשבון ששני אחים שאין ביניהם כלום זה אולי חץ בלב ההורים... אבל אם יש משהו יותר גרוע משני אחים שאין ביניהם כלום... זה שני אחים שיש ביניהם!!! ויש ביניהם מריבות... ולשמוע אתכם רבים זה חץ יותר מפלח מאשר לדעת שברוך ה' איש על מחנהו ואיש על דגלו... אבל זה כמובן במאמר המוסגר... סו"ס עיקר המסר במאמר זה כן להעמיק ולגבש קשרי משפחה ולו בשביל "ולאחי יאמר חזק" בנטילת העול המשותף בקופת הצדקה הגדולה ביותר בעולם... הלא היא **עניי ביתך קודמים!!!**

גיליון מס' 478 פרשת קרח
תשפ"ב שנה עשירית

לעילוי נשמת הרבני
איש החסד מציל נרדף מרודפיו בימי עברה וזעם
מרדכי יוסף בן ר' אברהם קוזמה ז"ל
נלב"ע כ"ז סיון תשל"ח
הונצח על ידי בתו שתחי' ונכדיו לאוי"ט

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי זצוק"ל

מקור שי"ח כי לא טוב אנכי מאבתי

כשם שהיה רבינו זיע"א מסור שלא לנוד מכל זיו מדברי השו"ע ונו"כ, כן היה מסור בכל ליבו שלא לחדש דבר שלא שמע מרבתי, הדוגמאות לכך הינם רבים מספור, ואציין מה שעלה בזכרון כעת.

כידוע רבינו זצ"ל היה מעודד ת"ח להדפיס ספרים, וכפועל יוצא כל מחבר היה מוצא לנכון להביא את ספרו לפניו, ספרים רבים היו נערמים בבית רבינו דבר יום ביומו, יום אחד צדו את עיני ספר חדש בשם 'לולאות תכלת', ובפותחי את הספר ראיתי שרבינו ז"ל כתב בכתב ידו בעמוד הראשון דברים קשים כגידים, וז"ל הקדושה: **לכבוד המחבר שיחיה, כל רבותי לא החזיקו מזה וכבר אמרו במד"ר (במדב"ר פ"ז ס"ה) שהתכלת נגזר ומב"ם פ"א מציצית ה"ט כ' העושה לבן בלא תכלת כו' וזה הוא מנהגינו, וכבר השיב מ"ח שליט"א תשובה ע"ז שאין לחוש לזה וגם ראיתי ת"ח בזמננו שהדפיס קונטרס להשיב לכל טענותיהם של היום, וגם בלא"ה א"א לנו לעשות דבר חדש בלא מסורת.** והנה ידוע כמה היה רבינו מחזר לקיים את כל המצוות ששייך בזה"ז ונוסע למרחקים עבור זה (ועי' ארחות ישר סי' כ"ז) מ"מ לא לבש אפי' פ"א כל חוט צבוע מהסוגים שבקונטרסים המתחדשים חדשים לבקרים, ובדעת נוסה ציצית (סי' רע"ג) כתב רבינו: **אין בדבריהם ממש שחז"ל אמרו שהתכלת נגזר וא"א להמציא דינים חדשים בהשערות בעלמא בלי קבלה מאבותינו, ושם בסי' רע"ט כתב רבינו דבואי אינו תכלת, עיי"ש כל הפרטים בזה.**

עוד מצאנו מכתבי רבינו זצ"ל בנוגע לחידוש שהונהג לאחרונה ברצועות תפילין הצבועות מב' הצדדים, וזה לשונו בדעת נוסה תפילין (סי' תר"ד) וז"ל: **בגמ' איתהפכא ליה רצועה (מ"ק כ"ה א') איתא שלא צבעו מאחוריו, ורש"י ותוס' במנחות ל"ה ב' גבי ונוייהן לבר כתבו שאין משחירין בפנים, ואחרי שחז"ל לא נהגו כן (ומעולם לא עשו כן אבותינו ואבות אבותינו), לענ"ד אין לחדש דבר ואין לנו להדר בזה, וגם שלא ישתכח ההלכה.** ועי' בס' ראש אליהו (ח"א סי' ז') שמנה ו' סיבות להדר ברצועות הנ"ל ורבינו דחאם כנ"ל, ובס' שאלת רב (ח"ב עמ' קע"ז) נשאל רבינו: שמעתי מיהודי חרדי שהיה רופא בכיר בענייני המחלה רח"ל שטען שבצבע שיע"ג הרצועות יש חומר שגורם למחלה רח"ל ואין לצבוע בצד הפנימי שאז הצבע נוגע בעור. האם נכון מחמת זה לוותר על ההידור השתמש ברצועות עם צבע דו צדדי או הוי בכלל שומר מצוה לא ידע דבר רע? והשיב רבינו: **שקר וכזב, אבל ההידור לא היה בגמרא לכן אין לעשותו.** ובקונטרס עזרת אליעזר שמות (עמ' 36) שאל על נער בר מצוה שקיבל מתנה תפילין חדשות והרצועות של התפילין הם שחורות מכל הצדדים האם ילישם כמו שהם כדי לא לבייש את הנותן או שיחליפם לרצועות כנהוג, והשיבו רבינו ז"ל: **יצבע לבן מצד השני (!) ויצויין כי מה שהדריך את רבינו ביותר ביותר היתה עניין השינוי מהמנהג, ובד"נ הערה 280 כתב לא' שפקפק כמה דברים בענייני הדיו שמספיקים ברצועות: החששות שלך יש ליישב ובכל זאת אין לעשות כן שאין לשנות ממה שהיה בימי חז"ל ובימי אבותינו וחדש אסור מן התורה.** [אגב לגבי בתים ללא קפלים חכ"א הביא לפני רבינו הטענות והמעלות שיש בהם ומאד התפעל מהם, וכשהציע שיביא לו בתים כאלו שמח מאד והניחם, אכן לאחר תקופה בא א' מבאי ביתו ואמר לרבינו שזה 'דבר חדש', ואת כל החששות שזה פוטר אפשר לסדר גם בשיטה הישנה, חזר רבינו זצ"ל להניח את בתים שנעשים בשיטה הישנה].

אחד מהחברות הותיקות של רבינו לקה במחלה, ולרפואתו קיבלו ע"ע רבים להתחזק בצניעות ולחדול מחבישת פאה נכרית כיון שאותו ת"ח ז"ל מאד התנגד לזה, וגם בביתי רצו להתחזק בזה, אמנם לפני שעושים שינוי משמעותי כזה ראינו צורך לשאול באורים, ורבינו הקדוש ז"ל מנע ממני ואמר **אנחנו נוהגים היתר בפיאה.** ושמעתי מרבינו זללה"ה ששמע מאביו זיע"א שר' איצלה פטרבורגר שנישא בזיווג שני ובא לגור בירושלים, והיתה זוגתו חובשת פאה נכרית ומחו בו, והלך לשאול בעצת ר' שמואל סלנט זצ"ל ואמר לו שהיות זה זיווג שני, אזי רק אם יורה שהפאה אסורה מדינא ולא מחומרא יאמר לאשתו שתסירנה, ור"ש לא רצה לאמר בזה איסור, עכ"ל.

מדור זה מוקדש לע"נ א"מ הרבנית מ' ברכה רבקה ב"ר שלמה אריה רוזנברג ע"ה

היומן

שב"ק קרח תשע"ח

בבוקר יצא מרן לבית הכנסת לדרמן לשמש כסנדק בברית מילה. אחרי הברית נכנסו קבוצה של כשלושים ילדים שגרים בחולון, והתחילו לשמור שבת לאחרונה במסירות נפש, והגיעו לשבת לבני ברק לחוש אוירה של שבת אמיתית. מרן ישב ולמד וכשנכנסו לא שם לב שנכנסו. כאשר ניסו להעיר את תשומת לבו לעשרות הילדים הממתנים בחדר, "התחנן" שימתינו "רק נגיע עד המשנה" כלשונו, והמחזה היה נורא כמו מהלך במדבר לאחר שמצא מים ושותה לאחר שכמעט התיבש ומתחנן אל תפסיקו את המים, ואח"כ התיחס אליהם בחמימות ובירכם.

שאל ... מה שמספרים על מרן הגר"ח מבריסק זצ"ל שאחר פטירת אביו מרן הבית הלוי לא העיז ללכת לקברו, והרי בחייו כן הלך ומה השתנה לאחר פטירתו. והשיב מרן, הרי בגמרא בחולין אמרו שגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, ויתכן שר' חיים חשש לזה ולכן לא הלך לקברו.

מרן סיים מסכת ביצה והראה את הגמרא שם בדף ל"ב שלושה חיייהם אינם חיים, ואחד מהם "מי שאשתו מושלת עליו", ושאלו מה העצה לזה ואמר תפילה.

שאלו על מה שאמרו בגמרא בפסחים ק"ח קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף, וכתב הרשב"ם שם נפק"מ למיבעי רחמי. ולכאורה קשה איך מותר לבקש רחמים על נס הרי מנכים מהזכות, והשיב מרן שמכיון שזה נס 'שכיח' מותר לבקש שהרי כל חיינו הם בנס ומותר לבקש על החיים ועל הפרנסה.

התפלל

מתוך ספרו של רבינו
"אורחות יושר"

ח. בבוקר יש לומר מודה אני לפניך ה' אלקי ואלקי אבותי שהוצאתני מאפלה לאורה.

מרן הגר"ח זצוק"ל בפירושו על הירושלמי ביאר, שאפשר שאין כוונת הירושלמי שצריך לומר דברים הללו, אלא שכנגד מה שהיה ראוי לכל אדם להודות לקב"ה בחילוף זמנים אלו תקנו שלש תפילות שאנו מתפללים להודות על אותם הדברים. (ארחות יושר עם ביאור ערך תפילה)

הצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת עַל גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת

עובדות חדשות ונדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

מדור שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת - לַשְׁבּוּעוֹת הַבָּאִים בַּעֲזַה"י

פרשת תוקת - מרן הגרמ"י לפקוביץ (כ"ו סיון) **פרשת בלק** - ראש ישיבת חברון הג"ר חיים סרנא (ה' תמוז)

פרשת פנחס - בעל ה'פרדס' רבי אריה ליב אפשטיין (י"ג תמוז) **פרשת מטות** - הגאון הגדול רבי חיים שאול קרליץ (כ' תמוז)

פרשת מסעי - ראש ישיבת פונביץ הגאון רבי שמואל רוזנבסקי (כ"ז תמוז)

נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להנ"ל

הגאון הגדול רבי ראובן פיין זצ"ל

וכן להיפך, ראה בספר שיח השדה ח"ג בשבת ע"ד שרבינו מביא תירוץ מרבי ראובן בענין אם יין שבשיירי מנחה נאכל.

עריכת גורל

סיפר רבינו ששמע מרבי ראובן פיין, שבשהותו עם תלמידי ישיבת מיר בעיר שנחא, היה בחרו שחפץ ללמוד שפת אנגלית לצורך פרנסתו, ועשה גורל הגר"א, ועלה לו הפסוק 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה'... (דרך שיחה חלק א', פתיחה, וראה שם דעת רבינו אודות עריכת גורלות)

נפקא מינה כשיש מלחמה

בשנת תשי"ח (טרם נערך 'מבצע סיני') היתה תקופה של מתח בארץ ישראל, ובפרט בגבול ירדן, בחורים רבים גויסו אז לצבא למילואים, והיתה היערכות רבה.

ובאותם ימים היה רבינו גר סמוך לבנין הכולל, ברחוב אור החיים, ורבי ראובן היה גר סמוך לכולל, ושניהם היו יושבים ולומדים, כל אחד את לימודיו שלו, בהתמדה רבה עד שעות הלילה המאוחרות.

לילה אחד החלו להישמע פיצוצים מחרידים וענני אש נראו באויר השמים במרחב הפתוח (שכן בתקופה ההיא כמעט שלא היו בנינים נוספים באזור בני ברק, ומבנין הכולל ניתן היה לצפות עד לפתח תקוה וכפר סבא).

רבי ראובן נבהל מאוד והי' בטוח שפרצה מלחמה. והנה הוא מביט ורואה כי רבינו יושב שליו ורגוע שקוע בתלמודו וכאילו לא אירע דבר.

הוא ניגש אליו ואמר לו, יש פצצות ובלגן גדול בחוץ.

רבינו הגיב לו בשלוה: מה יש להתבלבל, הספק היחיד שיש לי בשעה זו, האם 'טנק' הוא דבר המקבל טומאה או אינו מקבל טומאה---

רבי ראובן נפעם כולו, והיה חוזר על עובדא זו בפני מכריו.

אלא שבכך לא תם הסיפור: כשסח רבי ראובן בפני הצדיק רבי יוסף ליס את המעשה, העיר לו בשנינות: מסתבר שבכל זאת רבי חיים היה קצת מתוח, כי מה ספק יש כאן, הלא טנק הוא כלי מתכות, וכלי מתכות מקבל

טומאה גם אינו מטלטל מלא וריקן (חולין כ"ה א')... (וראה בספר דרך שיחה פר' בראשית תגובת רבינו כאשר סחו בפניו את העובדא הלז) (מבנו הגאון רבי

שבת פיין מראשי ישיבת תפארת התלמוד).

נודה למי מקוראנו שיש ביכולתו, יואיל לשלוח תמונות דמות דיוקנו של רבי ראובן זצ"ל למערכת ל:

ig0533145900@gmail.com

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310

(מערכת וארכיון "דברי שי"ח" שומרת לעצמה את כל הזכויות ואין להעתיק ללא רשות).